

6 VELIKI INTERVJU
MARTA TURK,
PODJETNICA

8 TEMA MESECA
POD STARO DOMŽALSKO ČEŠNJO
ZA VEČJO PREHRANSKO VARNOST

35 ŠPORT
SAVO STRMOLE, PREJEMNIK
BLOUDKOVE PLAKETE

**OBČINA
DOMŽALE**

prostor zadovoljnih ljudi

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

27. MAREC 2025 | LETNIK LXV | ŠTEVILKA 3 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: arhiv TD Jarše - Rodica

Domžale gostijo vrhunsko kolesarsko preizkušnjo

Občina Domžale bo tudi letos prizorišče ene najpomembnejših kolesarskih dirk za mlade kolesarje in amaterje v Sloveniji.

V nedeljo, 6. aprila 2025, bo potekala 2. Velika nagrada občine Domžale. Dirka je del prestižnega Pogi Pokala, ki združuje več etapnih dirk in mladim kolesarjem omogoča pridobivanje dragocenih tekmovalnih izkušenj. Zmagovalec prve dirke (4. Pokal Kamnika in VN Generali Zame, 5. aprila 2025) bo nosil rumeno ali roza majico vodilnega na 2. Veliki nagradi občine Domžale.

Dirko v sodelovanju z Občino Domžale organizira Kolesarsko društvo Rog, ki s tem dogodkom nadaljuje tradicijo spodbujanja mladih talentov in promocije kolesarstva v širši regiji. Tekmovanje bo potekalo na krožni trasi, dolgi 12,5 km, ki povezuje Ihan, Goričico pri Ihanu, Brdo, Dobovlje, Žeje, Gorjušo, Prelog in nazaj v Ihan.

Obeta se torej napet kolesarski spektakel, ki bo privabil številne športne navdušence, družine in ljubitelje kolesarstva. **> 3**

Pomlad v Domžalah: z naravo, za naravo

Čistilne akcije, ki so potekale po vsej občini, so bile pravi praznik skupnosti in zavesti o pomembnosti čistega okolja.

Vnaše mesto je prišla nova pomlad – sramežljivo, v dežnih kapljah, a odločno, z vonjem po prebujeni zemlji, z nežnimi popki in ptičjim peptjem. Po dolgi zimi nas ponovno opominja, kako zelo smo povezani z naravo. In kako pomembno je, da zanj skrbitimo. Tako smo v marcu tradicionalno stopili skupaj – posamezniki, družine, društva, krajevne skupnosti, šole in organizacije – in zavihali rokave. Skupaj smo nabrali vreče odpadkov, očistili sprehajalne poti, gozdne

robove, brežine in ulice. S tem smo naravi vrnilo nekaj spoštovanja, ki si ga zasluži, ter sebi ustvarili boljši prostor za življenje. Obenem pa poskrbeli tudi za prijetno druženje s sosedi, prijatelji, znanci in tudi neznanci.

Pomlad pa nam prinaša še star ljudski običaj – gregorjevo. Naši potoki so ponovno zaživel v pisanih barvah gregorčkov, ki so jih najmlajši z velikim veseljem pospremili v svet.

Pomlad je tudi čas novega začetka – in čas vrtilkanja. Vse več lju-

di se odloča za trajnostno pridelavo hrane, za lokalne vrtilčke, zelišča na okenskih policah, skupnostne vrtove. V času, ko je samozadostnost vse bolj dragocena, je vsaka doma pridelana redkvice simbol neodvisnosti in skrbi za prihodnost. In v tokratni Temi meseca pišemo prav o tem, kako nas prav vrtilkanje lahko povezuje in kakšno čudovito priložnost, da postanemo vsaj deloma prehransko samozadostni, smo dobili v Domžalah. Brez skrbi, če tega še niste vešč, za vse željne tovrstne-

ga znanja bodo potekala izobraževanja, kjer bomo lahko vsi skupaj dobili koristne informacije in napotke, kako z užitkom pridelovati lastno hrano. Saj veste, tisto, kar pridelamo sami, je običajno najboljšo.

V Domžalah res verjamemo, da gresta narava in skupnost z roko v roki. Tako stopimo v letošnjo in vse naslednje pomladi z odgovornostjo in spoštovanjem do narave. Povezani med seboj in z njo, z mislijo na trajnostno in dejanji usmerjeni v lepšo prihodnost za vse. **> 2**

AKTUALNO

Bralnice pod slamnikom

V četrtek, 6. marca, se je v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale odvil strokovno srečanje z naslovom Kaj pa ti bereš?, s katerim so odprli letošnji že 15. mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom, ki ga organizira Miš založba skupaj z osmi knjižnicami soorganizatoricami po vsej Sloveniji. Osem vrhunskih strokovnjakov s področja promocije branja, bralne kulture in dela z mladimi je predavalo o tem, kako na inovativno in s sodobnimi pristopi navduševati mlade za branje knjig. **> 2**

IZ URADA ŽUPANJE

Rekonstrukcija Vrtca Urša v Domžalah

Center za mlade Domžale razpisuje likovno-literarni natečaj, ki letos nosi naslov Želim si ... Rok za oddajo del je 9. april 2025. K sodelovanju vabljeni vsi, otroci, mladi in mladi posrcu, ki radi ustvarjate likovna ali literarna dela. Vabljeni tudi vrtčevske in šolske skupine. Dela lahko oddate v različnih likovnih tehnikah in literarnih žanrih, pri ustvarjanju se prepustite navdihu. Posameznik ali skupina lahko sodeluje v obeh kategorijah, likovni in literarni, a z največ enim delom v vsaki. **> 5**

KULTURA

Stanka Zanoškar, nekdanja knjižničarka

Stanka Zanoškar je vso svojo delovno dobo delala kot višja knjižničarka v domžalski knjižnici, dolga leta pa je tudi vodila in usmerjala delo in aktivnosti oddelka za mladino. Z letom 2024 se je upokojila, zato je prava sogovornica za obujanje spominov na delo z mladimi bralci. Poudarja, da je treba ozavestiti starše o pomembnosti branja, da bo njihov otrok uspešnejši tako v šoli in tudi v življenju, če bo bral. Tudi sama rada bere in zdaj, ko je upokojena, ima končno za to tudi dovolj časa. **> 31**

OBRAZI DOMŽAL

Boštjan Pavlič, urar

Boštjan Pavlič iz Domžal je razvil lasten model potovalne lesene sončne ure, kakršne so bile v uporabi med 16. in 19. stoletjem. Z urami je povezan že več kot 30 let, rokodelstvo mu je bilo položeno tako rekoč v zibelko. Izhaja namreč iz stare in znane obrtniške družine in verjame, da ni bilo naključje, da je tudi sam postal izvrsten rokodelc in podjetnik. V velik izziv so mu poleg potovalnih sončnih ur tudi zahtevnejši projekti večjih zunanjih fiksnih sončnih ur, ki se pritrdijo na stavbe, stebre ali v vrtove.. **> 34**

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v **četrtek, 24. aprila 2025.**

Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 10. aprila 2025, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu:

urednistvo.slamnik@kd-domzale.si

AKTUALNO

Drage bralke,
dragi bralci,

začetek pomladi v Domžalah že vrsto let spremljajo čistilne akcije, ki so tudi letos potekale po vsej občini in predstavljajo pravi praznik skupnosti in zavesti o pomembnosti čistega okolja. Tako so v marcu tradicionalno stopili skupaj posamezniki, družine, društva, krajevne skupnosti, šole, vrtci in organizacije, ki so za vse nas ustvarili lepši, čistejši prostor za življenje. Pomlad je tudi čas, ko se narava prebujala, čas novega začetka in čas, ko vrtičkarji zavijajo rokave. V Sloveniji in Evropski uniji postajata prehranska varnost in trajnostni razvoj vse pomembnejša zaradi gospodarskih kriz, geopolitičnih napetosti in podnebne spremembe, ki ogrožajo stabilnost oskrbe s hrano. V Slamniku nas na pomen samooskrbe redno opozarja naš kolumnist, naravovarstvenik Anton Komat, saj se Slovenija trenutno sooča z nizko stopnjo samooskrbe. In v tokratni temi meseca pišemo prav o tem, kako nas prav vrtičkanje lahko povezuje in kakšno čudovito priložnost, da postanemo vsaj deloma prehransko samozadostni, smo dobili v Domžalah.

V Velikem intervjuju je naša sogovornica Marta Turk, glas in srce ženskega podjetništva v Sloveniji. Podjetnica, mentorica, povezovalka, dolgoletna predsednica in direktorica Zbornice osrednje-slovenske regije in ustanoviteljica Zavoda za razvoj družinskega in ženskega podjetništva META, ki je svoje življenje posvetila spodbujanju podjetništva, še posebej med ženskami. Na kulturnih straneh smo k pogovoru povabili upokojeno knjižničarko Stanko Zanoškar, ki je dolga leta vodila oddelek za otroke in mladino Knjižnice Domžale ter spregovorili o pomenu branja, zlasti med odrasčajočimi otroki in mladino. In ravno ta tema je bila v ospredju strokovnega srečanja s katerim so odprli letošnji že 15. mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom, ki ga organizira domžalska založba Miš skupaj z osmimi knjižnicami soorganizatoricami po vsej Sloveniji. Osem vrhunskih strokovnjakov s področja promocije branja, bralne kulture in dela z mladimi je predavalo o tem, kako na inovativen način in s sodobnimi pristopi navduševati mlade za branje knjig. Na straneh športa pa je naš gost Savo Strmole, ki je že 45 let aktivno vpet v strelstvo v Sloveniji in je od februarja dalje novo ime na seznamu Domžalčanov s prejemom najvišjega priznanja za dosežke na področju športa v Sloveniji, Bloudkove plakete.

Špela Čarman,
odgovorna urednica

S strokovnim srečanjem odprli 15. mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom

V četrtek, 6. marca, se je v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale odvilo strokovno srečanje z naslovom Kaj pa ti bereš?, s katerim so odprli letošnji že 15. mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom

Špela Habulin
Foto: Anže Miš

Bralnice pod slamnikom organizira Miš založba skupaj z osmimi knjižnicami soorganizatoricami po vsej Sloveniji – Knjižnico Domžale, Knjižnico Cirila Kosmača Tolmin, Goriško knjižnico Franceta Bevka, Kosovelovo knjižnico Sežana, Mestno knjižnico in čitalnico Idrija, Mariborsko knjižnico, Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota ter Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto.

Osem vrhunskih strokovnjakov s področja promocije branja, bralne kulture in dela z mladimi je predavalo o tem, kako na inovativen način in s sodobnimi pristopi navduševati mlade za branje knjig – dr. Tina Bilban, Mateja Gomboc, dr. Katja Wiebe iz Münchenske mednarodne mladinske knjižnice, dr. Gaja Kos, dr. Igor Saksida, dr. Sabina Fras Popovič, Nik Škrlec in Boštjan Gorenc - Pižama. Dogodek je vodil Ambrož Kvartič. Strokovno srečanje je bilo letos prvič vključeno v sistem profesionalnega izobraževanja za šolsko leto 2024/25 v katalog KATIS (Katalog izobraževanja v Sloveniji).

Strokovni, navdihujoči in iskriivi prispevki so odprli prostor, razmislek, pogovor, ideje in raziskovanje o tem, kako v svetu, ko knjiga za pozornost mladih 'tekmuje' s številnimi drugimi mediji, branje približati na izvirni in komunikativni način. Odziv strokovne javnosti – knjižničark, knjižničarjev, učiteljic, učiteljev, mentoric in mentorjev branja ter druge zainteresirane javnosti – je bil izjemen, skupno se je strokovnega srečanja udeležilo okrog 90 poslušalk in poslušalcev iz vse Slovenije.

biskovalci strokovnega srečanja so napolnili dvorano KD Franca Bernika Domžale.

S strokovnim srečanjem so odprli že 15. Bralnice pod slamnikom.

Med predavatelji je bil tudi Boštjan Gorenc - Pižama, ki je redni gost Bralnice pod slamnikom.

Spomladi se bo v okviru festivala Bralnice pod slamnikom zvrstilo prek 90 različnih dogodkov, od gostovanj pisateljev do različnih razstav, s kar dvema mednarodnima gostoma, mladi pa se bodo lahko sodelovanjem na ustvarjalnem natečaju tudi sami preizkusili v pisanju in likovnem ustvarjanju. Letošnja festivalska knjiga je brezbesedna slikanica Marte Bartolj, Kje si?,

ki jo bodo prejeli sodelujoči v okviru projekta Pravljčni palček.

V goste prihaja nemški mladinski pisatelj Will Gmehling

V marcu bo festival obiskal nemški pisatelj Will Gmehling. Njegovo gostovanje je del projekta Branje je prijateljavanj, ki je koprodukcija Goethe-Instituta Ljubljana, festivala Bralnice pod slamnikom, založbe Peter Hammer Verlag, JAK RS, JSKD Slovenske Konjice ter Občine Slovenske Konjice. Will Gmehling bo Bralnice pod slamnikom obiskal 20. in 21. marca v Knjižnici Domžale in Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, preostali del gostovanja pa bo preživel v Slovenskih Konjicah.

Hrvaška pisateljica Jasminka Tihi-Stepanič gostja zaključne festivalske prireditve

Festival bo sklenjen na zaključni prireditvi, 23. maja v KD Franca Bernika, na kateri bo gostovala priljubljena hrvaška pisateljica Jasminka Tihi-Stepanič, avtorica romana Poletje na jezeru Čiče (Miš založba, 2023), znani pa bodo tudi nagradenci ustvarjalnega natečaja. Dogodek bo moderiral Juš Milčinski.

Festival v dveh mesecih obišče številne šole in knjižnice po vsej Sloveniji in s svojim delovanjem širi ljubezen do prostotčasnega branja. V lanskem letu je Miš založba za organizacijo festivala Bralnice pod slamnikom prejela priznanje slovenske sekcije IBBY za promocijo književnosti in branja. □

S skupnimi močmi očistili našo občino

V občini Domžale je v soboto, 22. marca 2025, potekala velika čistilna akcija pod geslom Si za akcijo? Skupaj očistimo našo občino.

Že pred koncem tedna so zaposleni na Občini Domžale, šole, vrtci in druge institucije zavijali rokave ter očistili okolico. Osrednja akcija je potekala v soboto po vseh krajevnih skupnostih, kjer so bila organizirana

KS Dragomelj-Pšata

zbirna mesta. Udeleženci so prejeli vso potrebno opremo – vrečke, rokavice in tudi malico. Akcijo je organizirala Občina Domžale v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi.

Dogodek je združil občane različnih krajevnih skupnosti, ki so s skupnimi močmi prispevali k čistejšemu in lepšemu okolju. Koordinata

KS Slavka Šlandra

tor akcije, podžupan Borut Ernestl, je poudaril, da takšne pobude ne pripomorejo le k urejeni naravi, temveč tudi k povezanju skupnosti, spodbujanju prostovoljstva in krepitvi skupnostnega duha. Občina Domžale se lepo zahvaljuje vsem udeležencem akcije.

FOTO: ARHIV KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KS Vencija Perka

Električni DBajk spet na postajah

Uporabnike domžalskega sistema za izposajo koles DBajk obveščamo, da so se v petek, 21. marca 2025 na postaje vrnila električna kolesa, ki so se med zimo hranila na varnem.

Od zdaj naprej boste lahko ponovno izbirali med navadnimi in električnimi kolesi, ki so na voljo za letni, mesečni ali tridnevni najem. DBajk ostaja priljubljena in priločna oblika mestnega prevoza, uporabniške izkušnje pa kažejo, da sistem odlično služi svojemu namenu.

Pripravite se na udobno in okolju prijazno vožnjo – DBajk je spet tu.

FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Domžale gostijo vrhunsko kolesarsko preizkušnjo – 2. Velika nagrada občine Domžale

V nedeljo, 6. aprila 2025, bo potekala 2. Velika nagrada občine Domžale.

Dirka je del prestižnega Pogi Pokala, ki združuje več etapnih dirk, mladim kolesarjem pa omogoča pridobivanje dragocenih tekmovalnih izkušenj. Dirko v sodelovanju z Občino Domžale organizira Kolesarsko društvo Rog, ki s tem dogodkom nadaljuje tradicijo spodbujanja mladih talentov in promocije kolesarstva v širši regiji. Tekmovanje bo potekalo na krožni trasi dolgi 12,5 km, ki povezuje Ihan, Goričico pri Ihanu, Brdo, Dobovlje, Žeje, Gorjušo, Prelog in nazaj v Ihan.

Na štartu bodo tekmovali:

- Mlajši mladinci (MU17) – 2 ali 3 krogi (25 km ali 37,5 km), začetek ob 11.15
 - Starejše mladinke (WU19) in ženske elite (WE) – 4 krogi (50 km), začetek ob 12.30
 - Starejši mladinci (MU19) – 6 krogov (75 km), začetek ob 14.15
- Za dodatno napetost na progi bodo poskrbeli leteči in gorski cilji, kjer bodo najboljši kolesarji zbirali točke in si prizadevali za prestižne majice vodilnih.

Promocijska šolska tekmovanja in dirka za občinsko prvenstvo: Poleg tekmovalnih kategorij bo organizirano tudi brezplačno promocijsko tekmovanje za predšolske in šolske otroke, ki bo potekalo na krajiši krožni progi v Ihanu (dolžina 400 m ali 1000 m) ter dirka za amaterje in občinsko prvenstvo (brezplačna štartnina za občane in občanke):

- Predšolski otroci – 1 krog (400 m), štart ob 10.15
- 1.–3. razred – 1 krog (1.000 m), štart ob 10.25

- 4.–6. razred – 1 krog (1.000 m), štart ob 10.25
- 7.–9. razred – 1 krog (1.000 m), štart ob 10.30

Vsak otrok prejme medaljo in praktično nagrado, prijave pa so brezplačne in se zbirajo na dan dogodka od 9.30 dalje v športnem parku Ihan.

Dirka za amaterske kolesarje in občinsko prvenstvo – 2 kroga (25 km za ženske) in 3 krogi (37,5 km za moške), štart ob 11.15

Vabljeni vsi navijači in rekreativni kolesarji, da podprete mlade ko-

lesarske upe in uživajte v vrhunskem športnem dogodku v srcu Domžal. Več informacij na www.kdrog.si ali info@kdrog.si. Dogodek nastaja ob podpori Občine Domžale.

Aktualne zapore cest

Popolna zapora ceste na Želodniku se podaljšuje v maj 2025 zaradi izgradnje kanalizacije in vodovoda ter obnove vozišča na regionalni cesti, od športnega parka Dob do meje z občino Lukovica. Vzpostavljena je tudi popolna zapora Preloške ceste na cesti Domžale–Ihan od mostu Kamniška Bistrica do križišča z Ulico Slavka Pengova zaradi obnove vozišča in izgradnje pločnika do 20. aprila. Delna in občasna popolna zapora lokalne ceste Zalog–Dole pod Trojico bo zaradi gradbenih del trajala do 5. aprila 2025, prav tako bodo do 30. aprila 2025, delne in občasne popolne zapore Sejmiške ulice, Potočnikove ulice, Gostičeve ulice in Detelove ulice.

Zaradi izvedbe kolesarske dirke 2. velika nagrada občine Domžale ter mednarodne kolesarske dirke in dirke za pokal Slovenije bo 6. aprila 2025 popolna zapora cest v Ihanu (Ihan–Vinje, Taborska cesta, Goričica pri Ihanu–Dobovlje, Žeje, Sv. Trojica, Vrhpolje, Gorjuša, Prelog, Zaboršt, Dol pri Ljubljani, Breznikov cesta, Emonska ulica I, Šolska ulica). Popolna zapora na križiščih lokalnih cest z državnimi cestami v občini bo zaradi tekaške prireditve Wings for Life (na relaciji Ljubljana–Domžale–Kamnik), potekala v nedeljo, 4. maja 2025. Do 15. aprila bo zaradi del vzpostavljena delna zapora ceste Šentjakob–Domžale.

Nov korak popisa starih hišnih imen

V občini Domžale že od leta 2022 poteka projekt popisa in obeležitve starih hišnih imen.

Akcija, ki je sicer širša, trenutno obsega že 520 naselij v 25 slovenskih občinah. Namen projekta je zbrati in obeležiti ter s tem ohraniti ali celo oživiti to ljudsko izročilo, ki je vpisano tudi v Register nesnovne dediščine Slovenije. Poleg dediščine pa hišna imena predstavljajo tudi del posameznikove identitete, s katero je prepoznan v domačem okolju.

Tekom naslednjega koraka v občini Domžale bodo zbrana in obeležena stara hišna imena na območju Domžal (nekdanja naselja Stob, Spodnje in Zgornje Domžale) ter Zaboršta in Depale vasi. V fazi zbiranja imen bodo ta raziskana v zgodovinskih virih (župnijske knjige in zgodovinski katastri), popisana s pomočjo starejših domačinov ter predstavljena in preverjena na srečanjih z domačini. Zbrana hišna imena bodo nato obeležena na že prepoznanih lončenihih tablah na hišah, v knjižni obliki

Domačija Pri Kovačku v Dragomlju

ter na spletni strani www.hisnaime-na.si. Glede na enotno metodologijo dela bodo imena zbrana ter obeležena v pristnem narečnem izgovoru.

Za več informacij o projektu lahko pokličete Klemena Klinarja, ki projekt strokovno vodi (telefon: 031 337 202 ali e-pošta: klem.klinar@gmail.com). Domačine iz obravnavanih naselij vabimo, da na zgoraj navedene kontakte sporočijo svoje staro hišno ime. Projekt financira Občina Domžale.

FOTO: KLEMEN KLINAR

OBČINA DOMŽALE

80 let
osvoboditve

OBČINA DOMŽALE IN
ZDRUŽENJE BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
OBČINE DOMŽALE

vabita

na osrednjo
občinsko prireditev
ob 27. aprilu - Dnevu upora
proti okupatorju
v nedeljo, 27. aprila 2025,
ob 13. uri
v Domu krajanov v Žejah.

Praznovati skupaj april 2025

Domžale – dogodki ob občinskem prazniku

Predstaviti projekte ureditve osrednjega javnega prostora Domžal
4. april 2025 ob 19. uri

Knjižnica Domžale – razstava projektov

Kolesariti skupaj

6. april 2025 ob 11. uri
Ihan – kolesarska dirka - 2. velika nagrada Občine Domžale

Prisluhniti mladim

9. april 2025 ob 11. uri
Občina Domžale – seja otroškega Občinskega sveta

Nagraditi najboljše

15. april 2025 ob 19. uri
Športna dvorana Domžale – osrednja slovesnost ob občinskem prazniku – Vstop prost.

Predstaviti izjemno lokalno skupnost

16. april 2025 od 16. ure dalje
Češminov park – Spoznajmo se, praznujmo skupaj

Zapeljati se z vami

Domžalček – otvoritvena vožnja

Odpreti Center dnevnih aktivnosti

Domžale – Ljubljanska cesta 85

Vključujoče kolesariti

Domžale – uvedba koles, prilagojenih ranljivim skupinam

Odpreti večnamensko dvorano

Športni park Domžale

Nagrajenca Civilne zaščite Peter Orešnik in Gasilska zveza Domžale

Civilno zaščito Občine Domžale sestavljajo srčni posamezniki in organizacije.

Prav te pa v ospredje vsako leto postavljajo tudi podeljena državna priznanja in nagrade Civilne zaščite (CZ) za zasluge in prispevek pri razvijanju in krepitvi pripravljenosti, izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč, ki jih na podlagi predloga županje Občine Domžale podeljuje poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije. Na letošnji regijski slovesnosti Civilne zaščite v Ljubljani sta priznanji prejela Peter Orešnik in Gasilska zveza Domžale (plaketo CZ), v imenu katere je priznanje prejel njen predsednik Matjaž Korošec. Poleg nagrajencev so bili iz naše občine na slovesnosti prisotni tudi Poveljnik Civilne zaščite Občine Domžale Marko Žagar, njegov namestnik Peter Gubanc in član Občinskega štaba Civilne zaščite Franci Žankar.

Peter Orešnik, dolgoletni član Radiokluba Domžale, je bronasti znak Civilne zaščite prejel za pomemben prispevek h krepitvi in razvoju zaščitno-reševalnega sistema v občini Domžale. Sodeloval je pri več reševalnih akcijah, med drugim pri aktivnosti reševanja požara stolpnice v Domžalah, pri naravni nesreči neurja – toče ter poplavlav v letu 2023. Vsa leta redno skrbi za lastno uspo-

Od leve proti desni: Marko Žagar, Matjaž Korošec, Peter Orešnik, Peter Gubanc in Franci Žankar

sobljenost ter nesebično pomaga ostalim članom pri urjenju s področja zvez, informacijske in komunikacijske ter administrativne podpore. Tudi po njegovi zaslugi smo v Domžalah ohranili odlično usposobljeno enoto za zveze iz Radiokluba Domžale, ki sicer v naši občini deluje že več kot 35 let. Z vestnim in rednim opravljanjem svojih nalog pomembno prispeva h krepitvi in razvoju zaščitno-reševalnega sistema občine Domžale.

Gasilska zveza Domžale je prejela plaketo Civilne zaščite ob 70-letnici delovanja. Domžalska Gasilska zve-

za s ponosom ohranja tradicijo gasilstva in pod svojim okriljem uspešno združuje 14 prostovoljnih gasilskih društev. Skupaj z društvi predstavlja najštevilčnejši in najbolj usposobljen del sistema zaščite in reševanja, brez katerega si ne predstavljamo intervencij, ki so bile v občini Domžale zaradi naravnih in drugih nesreč. Gasilsko zvezo Domžale vodi predsednik Matjaž Korošec, mesto poveljnika javne gasilske službe pa zaseda Matjaž Merkužič.

FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

IZ URADA ŽUPANJE

Drage bralke, dragi bralci,

misel »posameznik zmore veliko, skupaj zmoremo vse« me spremlja, ko v občini Domžale začinjamo z novimi projekti in naslavljamo pereče izzive.

Prvega marca smo obeležili svetovni dan Civilne zaščite, 12. marca pa smo se s slavnostno prireditvijo zahvalili pripadnikom Civilne zaščite Občine Domžale, tako poklicnim kot prostovoljnimi organizacijam, ki so v časih, ko je prostovoljstva vedno manj, toliko bolj cenjeni in pomembni. Ponosni smo, da Civilno zaščito Občine Domžale sestavljajo srčni članice in člani, ki v najbolj ključnih trenutkih pomagajo vsem, ki potrebujejo njihovo pomoč. Del tega številčnega sistema pa je lahko vsak izmed nas. Če že danes pomislimo, katere so potencialne nevarnosti, ki nas lahko doletijo in poskrbimo za preventivno zaščito, smo naredili veliko. Da bi to sporočilo doseglo čim večje število ljudi, smo se povezali z izjemnim glasbenikom Leopoldom I. in nastala je skladba 10 deževnih zapovedi. Do skladbe lahko dostopate prek spletne strani Občine Domžale, YouTubea ali na drugih pretočnih platformah. Ob poslušanju boste zagotovo dobili dodatno idejo za zagotavljanje varnosti v lastnem domu.

Z veseljem opazujem, kako napreduje izvedba raznih projektov, s katerimi bomo zagotovili pomembno infrastrukturo v občini Domžale. Občinski svet Občine Domžale je potrdil investicijski program za rekonstrukcijo Vrta Urša, nadaljujemo z izvajanjem projektov participativnega proračuna in vam predstavljamo že izvedene projekte, ki ste jih predlagali občanke in občani. Še posebej starejši se bodo v aprilu razveselili Centra dnevnih aktivnosti in prihoda minibusov Domžalčica, vsi skupaj pa že nestrno pričakujemo odprtje večnamenske dvorane v Športnem parku Domžale. V omenjenem parku skladno s časovnico poteka obnova kopalnice ter skate parka, ki bo še letos razveselil navdušence nad urbaniimi športi.

Pred nami pa je april – mesec, ko občina Domžale obeležuje svoj praznik. Lepo povabljeni, da se nam pridružite na katerem od mnogih dogodkov, ki se bodo odvijali v našem mestu srčnih ljudi.

mag. Renata Kosce,
županja

Občinske investicije v polnem teku

V občini Domžale je v teku več pomembnih investicij, ki bodo izboljšale komunalno infrastrukturo in dvignile kakovost bivanja.

Na Želodniku poteka gradnja kanalizacije in vodovoda ter obnova vozišča na regionalni cesti Želodnik–Domžale od športnega parka Dob do meje z občino Lukovica. Dela se zaključujejo predvidoma konec maja. Zaradi obnove vozišča je zaprta tudi Preloška cesta v Ihanu na odseku Domžale–Ihan, in sicer od mostu čez Kamniško Bistrico do križišča z Ulico Slavka Pengova. V športnem parku medtem lepo napreduje gradnja bazena,

kjer je že nameščena bazenska školjka, izvajajo pa se tudi druga gradbeno dela. Nedaleč stran potekajo intenzivna dela na skate parku. Izvajalci so kljub deževnemu obdobju z deli nadaljevali pod improviziranim šotorom in zagotovili nemoten potek gradnje. Vse investicije prispevajo k urejenemu in prijetnemu okolju ter bodo občanom kmalu ponudile še več možnosti za šport in rekreacijo.

FOTO: KARIN BOŽIČ ZUPANČIČ

Gradnja kanalizacije in vodovoda na Želodniku

Obnova Preloške ceste v Ihanu

Namešča se bazenska školjka.

Dela na skateparku nemoteno potekajo.

Nadomeščanje dreves v Parku Univerzale

Občina Domžale je v začetku leta odstranila bukev v Parku Univerzale, pri kateri je bilo ob rednem vzdrževanju ugotovljeno, da odmira.

Po pridobitvi strokovnega mnenja, ki ga je podal javni zavod Arboretum Volčji Potok, je bila odrejena odstranitev dveh bukev, pri katerih se je drastično poslabšala vitalnost in sta predstavljali nevarnost zaradi odmiranja. V kratkem bomo odstranili še drugo bukev, ki je bila na podlagi strokovnega mnenja odreje-

na za odstranitev. Odstranjeni drevesi bomo nadomestili z novimi, les pa bo obdelan in uporabljen v novi podobi, s čimer se bo nadaljevalo trajnostno upravljanje parka. Glavni cilj posega ostaja zagotavljanje varnosti in ohranjanje naravne podedbe parka za vse obiskovalce.

FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Odstranjeni drevesi bomo nadomestili z novimi.

Nova športna oprema v Športnem parku Vir in igriščna vrata pri OŠ Venclja Perka

Predstavljamo dva nova projekta, izglasovana na podlagi participativnega proračuna Občine Domžale, ki sta že zaključena.

Za omenjene predloge, ki jih najdete na spletni strani Na plan z idejo, je glasovalo več kot 1500 občanov in občanov.

Pri OŠ Venclja Perka smo namestili igriščna vrata, ki preprečujejo vstop mopeditom, skiroistom in kolesarjem na igralno ploščad. S tem ukrepom bo varnost otrok na igrišču osnovne šole v času po pouku večja. V Športnem parku Vir se izvajajo špor-

tni dejavnosti otrok, predvsem košarske, rokometne in nogometne aktivnosti. Po predlogu, da na nogometnih igriščih primanjkuje manjših golovalov za mlajše otroke, obstoječi pa so polomljeni in uničeni, smo v športni park umestili novo športno opremo. Novi nogometni goli so odlična popestritev otroške igre na prostem.

FOTO: KARIN BOŽIČ ZUPANČIČ IN ARHIV OBČINE DOMŽALE

Igriščna vrata pri OŠ Venclja Perka

Športna oprema v Športnem parku Vir

Rekonstrukcija Vrtca Urša v Domžalah

Občina Domžale v skrbi za najmlajše nadaljuje z investicijami v vzgojno-varstveno infrastrukturo. Izvedba investicije predvideva rekonstrukcijo in prizidek Vrtca Urša, enote Urša.

Z izvedbo investicijskega projekta želi Občina Domžale v prvi vrsti na ravni notranjih igralnih površin zagotoviti predpisane minimalne normative. Z rekonstrukcijo se bo zagotovilo ustrezno nujno potrebno površino na otroka, število otrok, ki jih bo vrtec sprejel, pa bo ostalo na enaki ravni. Dodani bodo potrebni manjkajoči prostori, s katerimi bo omogočeno kvalitetno delovanje

ustreznimi tehničnimi stavbnimi sistemi (prezračevanje, ogrevanje itd.) kot tudi prenova notranjih sanitarnih prostorov ter kuhinje v celoti. Stavni del investicijskega projekta je tudi zunanja ureditev. V začetku leta 2024 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje in pripravljena projektna dokumentacija za izvedbo gradnje (PZI) za novogradnjo, prizidavo in rekonstrukcijo. Splošni cilj investici-

datno klet s skladiščnimi prostori za potrebe delovanja nove kuhinje, garderobami in sanitarijami za zaposlene v kuhinji, stopniščem in osebnim dvigalom. V pritličju bodo na zahodnem delu urejene štiri igralnice s sanitarijami in servisnimi prostori ter stopnišče v nadstropje. V vzhodnem delu novega pritličja bomo uredili športno igralnico, novo kuhinjo in pralnico. V nadstropju bodo na zahodnem delu urejene štiri igralnice in dodatna igralnica s sanitarijami in servisnimi prostori, na vzhodnem delu pa prostori uprave. Prostor športne igralnice bo segal prek dveh etaž. Ocenjena stroškov projekta v dokumentu IP znaša 6.528.599,77 evra z DDV po stalnih cenah, po tekočih cenah pa 6.888.591,42 evra z DDV in temelji na projektni dokumentaciji PZI.

Investicija je že uvrščena v veljavni občinski proračun oziroma veljavni Načrt razvojnih programov Občine Domžale 2025–2028, občinske svetnice in svetniki pa so na 19. seji Občinskega sveta Občine Domžale potrdili Investicijski program rekonstrukcije Vrtca Urša.

Gradbena dela, katerih začetek je načrtovan v septembru 2025, naj bi trajala do konca leta 2026. Sledijo upravni postopki s pridobitvijo uporabnega dovoljenja. Začetek uporabe novega objekta je predviden od marca 2027 dalje.

Vizualizacija rekonstrukcije Vrtca Urša, podjetje Misel, d. o. o.

vrta. Z rekonstrukcijo se povečuje neto uporabna površina enote Urša tako za samo varstvo otrok kot tudi za zaposlene oziroma podporno dejavnost. Predvidena je gradnja skoraj ničenergijske stavbe z vgrajenimi

je izgradnja nove stavbe za namen izvajanja predšolske vzgoje v skupni neto površini 2169,5 m² na mestu obstoječe stavbe (Trakt A – enote Urša).

Novi severni trakt bo obsegal ohranjeno obstoječo klet in do-

Otroci iz Vrtca Urša obiskali županjo v okviru projekta Pomahajmo v svet

V ponedeljek, 24. marca 2025, so županjo mag. Renato Kosec v njenem uradu obiskali otroci iz Vrtca Urša.

Obisk je potekal v okviru mednarodnega projekta Pomahajmo v svet, ki spodbuja povezovanje in širjenje obzorij najmlajših. Povezani so z vrčevskimi prijatelji iz Estonije in so z njimi redno v stiku.

Otroci so županji zastavili nekaj vprašanj, zapeli pesem ter jo presemetili z unikatnim darilom, ki so ga pripravili v vrtcu. Mag. Renata Kosec je z veseljem prisluhnila njihovim vtisom in poudarila pomen takšnih pobud, ki že v zgodnjem otroštvu spodbujajo odprtost, spoštovanje različnosti in povezovanje s širšim svetom.

Ta dan je bil za otroke in zaposlene še posebej pomemben, saj je svoj zadnji delovni dan v službi z njimi preživela vzgojiteljica Tatjana. Županja mag. Renata Kosec, ravnateljica Vrtca Urša Martina Pančur in sodelavke so se ji iskreno zahvalile za dolgoletno odlično, strokovno, srčno in predano delo, ki ga je opravljala, kot pravi z veseljem. Obisk se je zaključil v prijetnem vzdušju, otroci pa so se iz občinske stavbe poslovili nasmejani in bogatejši za nepozabno izkušnjo.

FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Obisk otrok iz vrtca Urša

Obrezovanje zelenja ob cestah in pločnikih za urejeno okolje

S prihodom pomladi se narava prebuja, rastline začnejo intenzivneje rasti, kar pomeni, da je čas za urejanje zelenih površin, vključno z obrezovanjem dreves in živih mej.

Občinski inšpektorat Občine Domžale želi ob tej priložnosti občanke in občane opozoriti na pomembnost vzdrževanja vegetacije ob javnih površinah, še posebej ob cestah, pločnikih in križiščih. Zaradi varnosti vseh udeležencev v prometu je namreč ključnega pomena, da rastlinje ne sega na prometne površine in ne ovira preglednosti.

Poskrbimo, da žive meje in drugo rastlinje ne bo segalo na javne površine.

Zakonske obveznosti lastnikov zemljišč: Po določilih Zakona o cestah in občinskih odlokih so lastniki ali uporabniki zemljišč dolžni skrbeti za to, da drevesa, žive meje in drugo rastlinje ne segajo na javne površine ter ne ovirajo prometa ali zmanjšujejo vidljivosti. To pomeni, da je treba veje in rastline redno obrezovati in odstranjevati odmrle dele, ki bi lahko predstavljali nevarnost za pešce in voznike.

Najpogostejše težave, ki jih povzroča neurejeno rastlinje:

- ovira pešce na pločnikih in kolesarskih stezah,
- zmanjšuje preglednost na križiščih,
- sega v prometne znake in semaforje,
- povzroča nevarnost padanja vej na cesto ali pločnik.

Kaj morate storiti? Če ste lastnik zemljišča, na katerem raste rastlinje ob cesti ali pločniku, je vaša odgovornost, da ga ustrezno obrežete. Pri tem upoštevajte:

- veje dreves ne smejo segati v zračni prostor ceste ali pločnika,
- pri živih mejah je treba zagotoviti, da ne segajo čez rob zemljiške parcele v javni prostor,
- obrezovanje izvajajte redno, najboljše spomladi ali jeseni, da preprečite hitro razraščanje.

Občinski inšpektorat bo izvajal nadzor: V prihodnjih mesecih bodo občinski inšpektorji izvajali nadzor nad urejenostjo vegetacije ob javnih površinah. V primeru ugotovljenih nepravilnosti bodo lastniki pozvani k ureditvi stanja, v nasprotnem primeru pa bodo lahko izdani ukrepi v skladu z zakonodajo.

Prosimo vas, da s pravočasnim in rednim vzdrževanjem prispevate k varnosti in urejenosti naše občine. Skupaj lahko zagotovimo boljše pogoje za vse udeležence v prometu in prijetnejše okolje. Za dodatne informacije in morebitna vprašanja se lahko obrnete na Občinski inšpektorat Občine Domžale.

FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Domžale leta 2030 prepoznana turistična destinacija?

Možnosti povezovanja med turističnimi ponudniki in nadgradnja turistične ponudbe Domžal skozi razvoj kolektivne blagovne znamke za večjo prepoznavnost Domžal kot turistične destinacije.

Na predvečer gregorjevega je v organizaciji Občine Domžale v Slamniškem muzeju potekalo 1. srečanje turističnih ponudnikov občine, na katerega so bili vabljeni vsi akterji – lokalni turistični vodniki, gostinci, ponudniki nastanitve, vodenih doživetij, rokodelci, kmetje, pridelovalci in predelovalci, predstavniki društev, ki delujejo na področju turizma, in drugi. Zbralo se jih je lepo število. Zbrane sta pozdravili in nagovorili mag. Renata Kosec, županja Občine Domžale, in Annemarie Culetto, vodja Službe za turizem Domžale, nato pa sta besedo predali doc. dr. Tanji Lešnik Štuhec, ki je predstavila Model Izvorno Slovensko – Osnovo za vzpostavitev teritorialnih kolektivnih blagovnih znamk. Namen prvega srečanja je bil predstaviti možnosti povezovanja med turističnimi ponudniki in nadgradnje turistične ponudbe Domžal skozi razvoj kolektivne blagovne znamke za večjo prepoznavnost Domžal kot turistične destinacije. Strategija turizma občine Domžale 2022–2029 predvideva, da bo občina Domžale postala uspešna turistična destinacija za dnevne obiskovalce in obiskovalce za krajše obdobje. Verjamemo, da je bil prav s tem srečanjem narejen prvi korak k uresničitvi tega cilja.

FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

Povezovanje turističnih ponudnikov v občini Domžale

OBČINA DOMŽALE
prava, zadnja, prava

OBČINSKI PRAZNIK V ČEŠMINOVEM PARKU

Spoznajmo se,
praznujmo skupaj!

Sreda,
16. april 2025,
od 16. ure dalje.

Ve o dogodku objavljeno na www.domzale.si

VELIKI INTERVJU

GLAS IN SRCE ŽENSKEGA
PODJETNIŠTVA V SLOVENIJI

MARTA TURK, PODJETNICA

Domžalčanka Marta Turk je ena najbolj prepoznavnih osebnosti na področju ženskega podjetništva v Sloveniji.

Mateja A. Kegel
Foto: Arhiv Marte Turk

Podjetnica, mentorica, povezovalka, dolgoletna predsednica in direktorica Zbornice osrednjeslovenske regije in ustanoviteljica Zavoda za razvoj družinskega in ženskega podjetništva META. Svoje življenje je posvetila spodbujanju podjetništva, še posebej med ženskami. V iskrenem pogovoru je z nami delila svojo osebno zgodbo, vpogled v izzive, s katerimi se srečujejo podjetnice ter vizijo bolj vključujoče, povezane in pravične podjetniške skupnosti. Z značilno odločnostjo in toplino razmišlja tudi o prihodnosti – tako svoji kot širše – in poziva k pogumu, sodelovanju in samozavesti. Naj bo ta pogovor spodbuda, da podjetništva – še posebej ženskega podjetništva – ne vidimo kot izjemo, temveč kot enakovreden, dragocen del družbenega in gospodarskega razvoja. Kot pravi, je vsaka podjetnica zgodba o pogumu, vztrajnosti in veri v boljši jutri.

Zakaj prav žensko podjetništvo?

To področje mi je vedno predstavljalo izziv, deloma zaradi osebnih izkušenj. Odraščala sem kot otrok ločenih staršev in že zgodaj sem se naučila, da se moram zanesti nase. Ta zgodnja izkušnja osamljenosti me je oblikovala – zgradila mi je samozavest in občutek odgovornosti, da sama rešujem svoje težave. Kasneje me je to pripeljalo do razmišljanja, kako bi lahko pomagala tudi drugim – predvsem ženskam. Ugotovila sem, da je v mnogih težkih življenjskih okoliščinah – še posebej pri nasilju v družini – ključno prav to: ekonomska neodvisnost. Ženska, ki ima svoj poklic, delo in zaslužek, ima možnost, da se iz toksičnega okolja umakne. Prav pomanjkanje te samostojnosti pa je pogosto razlog, da ostajajo ujete v slabih odnosih.

Prve podjetniške izkušnje ste nabirali že zelo zgodaj, kajne?

Že kot otrok sem si želela biti samostojna in zaslužiti svoj denar. Spomnim se, da sem že v petem razredu osnovne šole zaslužila nekaj denarja s pisanjem plakatov za glasbene koncerte na pobudo profesorja glasbene šole. Kasneje sem pisala celo kuharske recepte za časopis. V srednji šoli sem iskala dodatne priložnosti za zaslužek in vodila tudi glasbeno radijsko oddajo, kjer sem se naučila tipkati na pisalni stroj, saj sem morala scenarije oddaj pisati sama. Vse te izkušnje so vplivale name in zavedanje, da se moraš zanesti predvsem nase in na to, kar zmoreš sam.

Od kod podjetnici vašega kova toliko energije in idej?

Menim, da se nekateri ljudje rodimo z dodatno energijo. Že vse življenje me ljudje sprašujejo, od kod črпам toliko energije, rekoč, da sami ne bi zmogli toliko narediti, ampak meni je to preprosto naravna danost.

Ugotovila sem, da je v mnogih težkih življenjskih okoliščinah – še posebej pri nasilju v družini – ključno prav to: ekonomska neodvisnost. Ženska, ki ima svoj poklic, delo in zaslužek, ima možnost, da se iz toksičnega okolja umakne. Prav pomanjkanje te samostojnosti pa je pogosto razlog, da ostajajo ujete v slabih odnosih.

Ste uveljavljena podjetnica z bogatimi poslovnimi izkušnjami. Kakšna je bila vaša prva prava podjetniška izkušnja, če izvamemo šolske?

Na samostojno podjetniško pot sem stopila zaradi svoje življenjske stiske. Delala sem v časopisu Delo, kjer smo imeli popoldanske in vikend izmene, a kot mama treh majhnih otrok nisem imela možnosti varstva. Ko sem predlagala, da bi uredništvo sodelovalo z bližnjim vrtcem, sem dobila šokanten odgovor šefa: »Z vami nismo podpisali pogodbe, da boste imeli tri otroke.« To me je tako šokiralo, da sem se odločila za samostojno pot. Že prej sem ob rednem delu pisala članke, tudi prevajala, poznala sem domačo in mednarodno sceno, zato sem tvegala in stopila na samostojno pot. No, pomembno je bilo tudi to, da me je mož pri tem podpiral.

Začetki so bili v storitvenih dejavnostih, saj so zahtevali manj investicij. Prva večja poslovna izkušnja pa je bilo namizno založništvo v času nekdanje Jugoslavije. Za to sem potrebovala računalnik in laserski tiskalnik, ki je bil takrat na seznamu prepovedanega uvoza –

zato smo ga prijavi kot fotokopirni stroj. Ta naprava je stala kar 12.000 mark. Iz priprave za tisk se je razvila tudi tiskarska dejavnost, kasneje pa še založništvo. V podjetju se mi je pridružil tudi mož. Čez dan sem skrbel za otroke, zvečer pa delala in se samostojno učila programov ter osnov grafičnega oblikovanja. Izdajali smo knjige, med drugim tudi Naši dečki z ulice in Deklica z vžigalicami Vlaste Nussdorfer, pa tudi nekaj podjetniških priložnikov in časopis Barometer.

Sama sicer nikoli nisem delala v proizvodnji, sem pa že kot mlado dekle opravljala najrazličnejša dela – kot natakarica, pomočnica v kuhinji, na bencinski črpalci. Vse to me je naučilo prilagodljivosti. Ko so v podjetja začeli prihajati računalniki, sem svoje znanje unovčila v Iskri Mikroelektroniki. Kasneje sem leto dni preživela v Iraku, kjer sem delala v vojnem okolju za podjetje SCT. To je bila za vse nas iz Slovenije izjemno dragocena izkušnja, saj smo se znašli v popolnoma drugačnem – celo vojnem – okolju. Po tej izkušnji so se mi številni problemi doma zdeli nepomembni. Tam so otroci umirali pred tvojimi očmi – takrat dojameš, kaj so resnične stiske in kaj pomeni živeti v vojni.

Ste ustanoviteljica Zavoda Meta. Kakšno je poslanstvo zavoda?

Ustanovitev Zavoda Meta je bila logična posledica mojega dolgoletnega delovanja na področju ženskega podjetništva. Dolgo časa sem vlagala svoj čas in sredstva iz družinskega podjetja v mentorstvo in podporo podjetnicam. Sprva smo s kolegicami, ki smo v podobnem času ustanovile podjetja, oblikovale podjetniški klub, ki je sčasoma prerasel v GIZ Podjetnost. Tam smo začeli razvijati projekte in se z njimi prijavljali na razpise. Ker je bilo vodenje združenja in izvajanje projektov preveč zahtevno za eno organizacijo, smo ustanovile Zavod za razvoj družinskega in ženskega pod-

jetništva META. V okviru zavoda smo izpeljali več pomembnih projektov za razvoj malega gospodarstva, še posebej za ženske, brezposelne, ki so želele v podjetništvo, pa tudi za že delujoče podjetnice, mlade podjetnike. Eden prvih večjih je bil projekt TRIS, ki ga je podprlo Ministrstvo za delo in Zavod za zaposlovanje. V treh letih smo usposobili 980 ljudi, ki so po zaprtju velikih sistemov ostali brez zaposlitve. Vključili smo jih v izobraževanje in praktično delo pri malih podjetjih, kjer so dobili novo priložnost in stalno zaposlitev.

Izkušnje iz projekta TRIS so nas spodbudile, da smo zasnovali še druge projekte. Eden ključnih je bil Podjetnost je ženskega spola, ki je izpostavil visoko stopnjo brezposelnosti med visoko izobraženimi mladimi ženskami. Leta 2015 je bilo največ brezposelnih med 24. in 38. letom starosti, kljub visoki izobrazbi. Zanje smo pripravili 100-urni podjetniški program, ki je trajal tri leta in usposobil okoli 1500 žensk. Kar 85 % udeleženk je nato ustanovilo svoje podjetje, številne med njimi pa so še danes uspešno aktivne. Eden izmed rezultatov našega dela je bila tudi raziskava o ekonomskem položaju žensk v slovenskih občinah. To je bila prva tovrstna analiza, ki je opozorila na pomanjkanje sistemskega pristopa k ženskemu podjetništvu. Sledili so številni drugi evropski projekti: Equal Vesna, Network MEMA, MED Franchise ...

500 podjetnic je največji in eden najbolj odmevnih dogodkov, ki povezuje podjetnice iz Slovenije in tujine. Letos, 23. aprila, bo že 10 dogodek. Kaj bo rdeča nit letošnjega dogodka?

Dogodek 500 podjetnic je nastal na pobudo treh mladih podjetnic, ki so si želele prostor za povezovanje in izmenjavo izkušenj. Kot takratna predsednica ljubljanske gospodarske zbornice sem jim pomagala pri organizaciji, saj sem že dolgo delovala na

področju ženskega podjetništva in poznala izzive povezovanja. Njihov zagon me je navdušil – dogodek sem spremljala in podpirala od vsega začetka. Veliko novih podjetnic se je takrat soočalo s pomanjkanjem informacij in podpore. Ugotovili smo, da se največ naučiš iz konkretnih izkušenj drugih – zato dogodek temelji na deljenju zgodb, praks in rešitev, ki jih ne najdeš v knjigah. Vsako leto izberemo osrednjo temo, ki odgovarja na aktualne izzive, dogodek pa spodbuja tudi tiste, ki so šele na začetku in še iščejo svojo pot v poslovni svet.

Pomembno sporočilo je: bodi ponosna, da si podjetnica. Da sama ustvarjaš delo, zaslužek, pridobivaš in daješ znanje, da si lahko privoščiš in se odločiš, kako in kam boš vlagala svoj čas in denar. Tu je razlika med podjetnicami in direktoricami podjetij: vodenje, odločanje in prevzemanje tveganja na dnevni bazi. Podjetništvo je ekonomska kategorija, čeprav samozaposlovanje sicer rešuje tudi socialne izzive, a v prvi vrsti je to vendarle gospodarstvo, torej ustvarja dodano vrednost.

Mreženje je del posla, pravzaprav investicija časa in energije v prihodnje priložnosti. Pravi stik, zaupanje in energija se zgodijo v živo – zato je pomembno, da se podjetnice udeležujejo vsaj enega dogodka v letu. Kupci, ki te osebno poznajo in zaupajo v tvojo ponudbo, se vračajo – in prav takšno zaupanje gradimo z dogodki, kot je 500 podjetnic, ki iz leta v leto raste in povezuje že več kot 600 podjetnic.

Velik poudarek dajete tudi inovacijam v podjetništvu. Kako uspešni smo na tem področju?

Inovacije v podjetništvu so ključne, a še posebej pri ženskah opažam, da jim pogosto primanjkuje poguma za razmišljanje izven ustaljenih okvirjev. Spodbujanje inovativnosti je zato izjemno pomembno, saj ni nujno, da gre vedno za globalni preboj – včasih je že sprememba v lokalnem okolju lahko inovacija, če prinaša drugačen pristop ali rešuje konkreten problem.

Pred kratkim mi je podjetnica, ki se je prijavila na razpis, povedala, da jo je izpolnjevanje vprašalnika spodbudilo k premisleku o svojem delu, ideji in prihodnjih korakih. To je dobro, ker pomeni, da smo jo spodbudili k analizi svoje ideje, njene namena in o ciljni skupini. Pravi podjetnik zna v vsakodnevnih situacijah prepoznati izzive in priložnosti ter jih spremeniti v rešitve. Ni vsak človek rojen podjetnik – teoretiki pravijo, da je ljudi s pravo podjetniško žilico le kakšne tri odstotke. Vsem pa je dano, da se učimo in naučimo. Pomembno je predvsem, da znamo videti probleme, in zaznamo možnosti za rešitve.

Pred registracijo podjetja bi moral vsak opraviti osnovno raziskavo trga – to ne pomeni zapletenih analiz, ampak tiste pogovore s nekaj deset osebami, ki niso tvoji najbližji, lahko prinese dragocen vpogled. Prava vrednost raziskave je v tem, da slišiš, kaj ljudje zares pogrešajo, kaj jim ni

všeč pri obstoječi ponudbi in kaj bi jim pomenilo dodano vrednost.

Katere ključne razlike v načinu vodenja opazate med moškimi in ženskami v podjetništvu?

Pri vodenju podjetja razlike med moškimi in ženskami v osnovi niso stvar kvalitete, temveč izkušenj in pristopa. Konstantna podpora in spodbude za rast ženskega podjetništva bi imela pomemben družbeni in gospodarski učinek. Podjetništvo žensk ni le vprašanje enakosti, temveč dolgoročne blaginje v družbi. V Sloveniji se že soočamo s problemom starajoče se populacije in vse slabšim razmerjem v deležu aktivnih prebivalcev in upokojencev. Če želimo kot družba preživeti, moramo ustvariti okolje, kjer bodo ženske lažje uresničevale svoj potencial – tako kot podjetnice kot mame. Podpora v obliki krajšega delovnega časa, prilagodljivega varstva in mrežnega sodelovanja je ključna. Odlični primer iz tujine je belgijski projekt Flying Entrepreneur, kjer so podjetnicam na porodniškem dopustu omogočili, da najamejo nadomestnega podjetnika, ki je v času porodniške prevzel vodenje podjetja, stroške pa krije država.

Podjetništvo zahteva pogum, vztrajnost, pripravljenost na tveganje in dolgoročno razmišljanje. Pri ženskah je treba podpirati razvoj podjetniške drže, ne le registracije s. p. in dela iz domače dnevene sobe. Tudi sodelovanje je ključnega pomena – ženske podjetniške ekipe, ki skupaj razvijajo ideje in si delijo lastništvo, so lahko izjemno uspešne. Ključna razlika v vodenju pa je pogosto na poudarku na sodelovanju, dolgoročnih odnosih in bolj čustveno inteligentnem pristopu, kar so močne prednosti, ki jih prevečkrat spregledamo.

Eden od stereotipov je, da se moški lažje zmenijo za šankom – kje pa se potem za posel zmenimo ženske?

Res je, pogosto slišimo, da se moški dogovarjajo za posel na golf igrišču ali za šankom. To je eden od stereotipov, ki kaže tudi na to, koliko več prostega časa si moški lahko vzamejo – pogosto na račun družinskih obveznosti. Pri ženskah je drugače. V obdobju, ko imajo majhne otroke, so njihove obveznosti precej večje: vrtec, šola, krožki, popoldanske aktivnosti. Veliko bremena še vedno nosijo same, zato se redkeje udeležujejo neformalnih druženj. Zato so dogodki, kot je 500 podjetnic, še toliko bolj dragoceni. To je dan, ko si podjetnice vzamejo čas zase, se povežejo, izmenjujejo izkušnje in gradijo odnose. To ni le mreženje, to je praznik podjetništva in ženskega poguma. In te povezave kasneje pogosto prerastejo v konkretna sodelovanja v lokalnem okolju. Da pa ne bom delala krivice, zelo me veseli, ko vidim mlade očete, da skrbijo za malčke in se bolj intenzivno in odgovorno vključujejo v vzgojo otrok od najmlajših let.

Eden največjih mitov o ženskah v podjetništvu je, da so manj ambiciozne ali da jim manjka odločnosti in poguma. To preprosto ne drži. Ženske pogosto gradijo podjetja bolj premišljeno, z dolgoročnim načrtom, več pozornosti namenjajo odnosom in trajnostnemu razvoju, predvsem pa ves čas skrbijo za zmanjšanje tveganj, saj bi njihov neuspeh imel takojšen vpliv na družino. Morda so včasih manj glasne, a zato nič manj sposobne. Potrebujemo več prostora in odprtosti za različne stile vodenja – tako ženske kot moške.

Kako pa gledate na aktualne ukrepe države, ki vplivajo na podjetništvo – predvsem

omejitve prihodkov in višje obremenitve?

Kot podjetnica nanje gledam kritično, saj vsaka dodatna obremenitev pomeni manj zaslužka in večje tveganje za obstoj, še posebej za mala podjetja. Pri številnih je kalkulacija že v osnovi občutljiva, zato so takšni ukrepi lahko usodni. Dejstvo je, da bo država v prihodnosti verjetno še več sredstev usmerjala v varnost in obrambo, namesto v razvoj. To je dolgoročno škodljivo, zato je nujno, da podjetniki postanemo bolj premišljeni: da dobro kalkuliramo stroške, iščemo nišne priložnosti in razvijamo vzdržne poslovne modele. Vendar ne smemo pozabiti tudi na širši kontekst. Čeprav ima sistem veliko pomanjkljivosti, imamo v Sloveniji veliko prednosti v primerjavi s številnimi evropskimi državami: plačan porodniški dopust, brezplačno javno šolstvo, javno mrežo otroškega varstva, javno zdravstvo, dostop do izobraževanja na višji in visoki stopnji, smo del skupnega trga ...

Podjetništvo in država ne bi smela biti na nasprotnih bregovih. Potrebujemo medsebojno razumevanje. Podjetništvo in gospodarstvo potrebujeta za svojo rast in razvoj predvsem mir, ki zagotavlja stabilno poslovno okolje, jasna pravila in odprtost meja.

Zadnji ukrepi, kot je sprememba pri normirancih, so v resnici udarili predvsem po tistih, ki so podjetje registrirali kot dodatni vir prihodka ob redni službi. To ni nujno problem, a posledično so zdaj pogosti težji tudi za tiste, ki bi radi resno gradili svojo podjetniško pot. Država mora prepoznati razlike med tipi podjetništva – med tistimi, ki delujejo kot socialni korektiv, in tistimi, ki imajo potencial za trajnostni gospodarski učinek. Vse pa si zaslužijo stabilne pogoje in podporno okolje.

Ne moremo mimo dveh najmočnejših podjetniških organizacij v Sloveniji – Obrtno-podjetniške zbornice in Gospodarske zbornice. Kakšen je danes odnos med obrtniki in podjetniki?

V idealnih razmerah bi imela Slovenija eno močno, krovno zbornico, ki bi zastopala vse gospodarske subjekte kot nekakšen parlament gospodarstva – ne glede na pravno obliko ali dejavnost. A zaradi številnih parcialnih interesov to za zdaj ostaja neuresničljivo. Naš prostor je v resnici premajhen, da bi v njem delovalo toliko zastopniških organizacij, ali pa bi morale vse sestiti za isto mizo, in se dogovoriti za tri do pet skupnih točk, ki so ključni izzivi za stabilno gospodarsko rast in stalno konkurenčno kondicijo.

V preteklosti so bili odnosi med zbornicami zaradi neenakega položaja napeti, danes pa velja t. i. pakt o nenapadanju, in konflikti med organizacijama so se umirili. Za člane ene ali druge organizacije je predvsem pomembno stabilnost pravil poslovanja, primerna davčna bremena, dostop do virov za razvoj in internacionalizacijo, in ne nazadnje socialna varnost ustanoviteljev. Tu pa je še kar veliko dela.

OZS ima močno bazo med samostojnimi podjetniki in mikro podjetji, kar ji daje večjo notranjo kohezijo. GZS pa združuje večje gospodarske družbe, tudi v državni lasti, kar pomeni manjšo povezanost in solidarnost med člani. V preteklosti smo prav pri GZS uvedli izobraževanja za uvajanje standardov kakovosti za mala podjetja, kar jim je prihranilo ogromno sredstev – tega danes mnogi ne vedo, saj so ob uvedbi prostovoljnega članstva številni izstopili, pogosto iz nepoznavanja koristi, ki jih zbornica ponuja.

Kje vidite možnosti za nadaljnji razvoj ženskega podjetništva v Sloveniji in kaj bi lahko podjetnice same naredile za njegovo promocijo?

Najprej bi izpostavila nekaj preproste, a pomembnega – naj ženske na svojih vizitkah, spletnih straneh in podpisih uporabljajo žensko obliko nazivov: direktorica, svetovalka, trenerka. Slovenščina to omogoča, zato jo izkoristimo. To ni le slovnično vprašanje, ampak izraz spoštovanja do sebe in svojega jezika, kulture. To ni vprašanje feminizma, ampak samozavesti in samopodobe. In prav to – prepoznavnost, jasna komunikacija in samozavest – so temelji razvoja ženskega podjetništva. Želela bi si videti bistveno več podjetnic delodajalk, ki bi poskrbele za vsaj eno delovno mesto, ki bi vsako posameznico razbremenilo vsakdanjih administrativnih opravil, in ji dalo čas za razmišljanje in iskanje novih priložnosti. Kar pomislite, koliko novih zaposlitev bi lahko odprli, če bi le polovico podjetnic zaposlilo še eno osebo?

Kako pa lahko podjetništvo pripomore k pozitivnim družbenim spremembam?

Podjetništvo je pomemben socialni korektiv – zmanjšuje brezposelnost, zlasti med ženskami, ki so v krizah pogosto prve na udaru. Ženske se pogosto usmerjajo v dejavnosti, ki morda niso najdonosnejše, a so za družbo ključne – izobraževanje, skrb za starejše, skupnostne storitve. Tam, kjer država nima več kadra ali sredstev, nastopijo prav podjetnice. Takšne dejavnosti bi morale imeti sistemsko podporo – tudi pri dodeljevanju koncesij – saj lahko zapolnijo pomembne vrzeli in obenem razvijajo vzdržno podjetništvo.

Ženske podjetnice so tudi pomembne vzornice. Njihove zgodbe navdihujejo mlajše generacije, ki potrebujejo spodbudo in okolje, ki verjame v njihov uspeh. Sporočilo, da se da uspeti, da se lahko postaviš na svoje noge, je izjemno pomembno. Če vsi okrog tebe dvomijo, začneš dvomiti tudi sama – zato je podpora ključna.

Ženske predstavljajo polovico intelektualnega potenciala, a jih je v podjetništvu le okoli 30 %. Tudi v vodstvih podjetij je podobno. Mešane ekipe so dokazano boljše, a stereotipi še vedno odločajo, kdo prej dobi priložnost. Ustava sicer zagotavlja enake možnosti, a v krizah so pravice žensk pogosto prve na seznamu za manjšanje pravic. Zato verjamem, da je žensko podjetništvo prav zato dobra priložnost, s katero si ženske lahko same krojijo usodo in ustvarijo svojo prihodnost in vpliv.

Kakšni pa so vaši osebni načrti za naprej?

Moji cilji so zdaj bolj usmerjeni v zasebno življenje. Čas je, da se posvetim stvarim, ki me iskreno veselijo, in ne več le podjetništvu in ženskemu podjetništvu. V življenju pride trenutek, ko je prav, da si človek vzame čas zase, za družino in za stvari, ki sem jih v času poslovne kariere odlagala.

Kar pa zadeva žensko podjetništvo – še vedno si želim, da bi nekoč doživeli trenutek pravega povezovanja. Dogodek 500 podjetnic bi lahko postal prostor, kjer bi se oblikovala tudi konferenca o položaju žensk v gospodarstvu. Predstavnice različnih združenj bi tam lahko skupaj oblikovale konkretne predloge in jih naslovile na državo. Verjamem, da bo ta dan prišel – in ko bo, bo to velik korak k napredku v poslu in v družbi. □

APRIL

2025
KINO
SPORED

RAVNO OBRATNO

od 5. aprila

komična drama / *Volverés* / režija: Jonás Trueba / scenarij: Jonás Trueba, Itsaso Arana, Vito Sanz / igrajo: Itsaso Arana, Vito Sanz, Fernando Trueba, Andrés Gertrúxiz / 2024, Španija, Francija / distribucija: Cinemanía / 112'

»Kot poroka, ampak ravno obratno.« Ale, filmska režiserka, in Alex, igralec, se po štirinajstih letih skupnega življenja odločita, da bosta šla vsak svojo pot. Po navdihu njenega očeta, ki je nekoč dejal, da bi bilo treba praznovati razhode in ne zvez, skleneta prirediti veliko ločitveno zabavo. Absurdna ideja, ki bi morda delovala v filmu ... kaj pa v resničnem življenju? Ali je mogoč »dober« konec razmerja?

TAKE MAJHNE STVARI

od 7. aprila

zgodovinska drama / *Small Things Like These* / režija: Tim Mielants / scenarij: Enda Walsh, Claire Keegan / igrajo: Cillian Murphy, Eileen Walsh, Emily Watson / 2024, Irska, Belgija, ZDA / distribucija: Karantanija / 98'

Majhno mesto v Wexfordu na Irskem, 1985, tik pred božičem. Bill Furlong (Cillian Murphy) dela kot trgovec s premogom in tako preživlja sebe, svojo ženo in pet hčera. Med dostavo v lokalnem samostanu nekega jutra zgodaj odkrije nekaj, kar ga prisili, da se spopade s svojo preteklostjo. Sooča se s molkom mestne skupnosti, ki je popolnoma pod nadzorom cerkve, medtem ko se v samostanu dogajajo strahotne zlorabe. Posneto po istoimenskem romanu Claire Keegan.

BABIČIN VNUK

od 19. aprila

komična drama / *Lahn Mah* / režija: Pat Boonitipat / scenarij: Pat Boonitipat, Thodsapon Thiptinnakorn / igrajo: Putthipong Assaratanakul, Usha Seamkhum, Sanya Kunakorn, Sarinrat Thomas, Pongsatorn Jongwilas / 2024, Tajsko / distribucija: Demiurg / 125'

Ko babici Amah postavijo diagnozo neozdravljive bolezni, mladi M zasluži priložnost: v upanju, da bo njegova predanost nagrajena, prevzame skrb zanjo. Toda izkaže se, da starke ne bo tako lahko zadovoljiti. Za nameček M ni edini, ki se poteguje za njeno dediščino. Čas pa se izteka ... Mladi tajski režiser pomembna vprašanja o družini, medgeneracijskih vezeh in iskanju sreče zapakira v ganljivo dramedijo, ki je doma porušila vse rekorde gledanosti in prerasla v pravi kulturni fenomen. Pripeljite babico in ne pozabite na robcike!

MINECRAFT: FILM

od 4. aprila

akcijska komedija / *A Minecraft movie* / režija: Jared Hess / scenarij: Chris Bowmen, Hubbel Palmer, Neil Widener / igrajo: Jack Black, Emma Myers, Jason Momoa, Jemaine Clement, Jennifer Coolidge, Kate McKinnon / 2025, Švedska, ZDA / distribucija: Blitz / 101' / sinhronizirano, 7+

Štirje posebnosti, ki se soočajo vsak s svojimi vsakodnevnimi težavami, se nenadoma znajdejo v deželi Overworld, kamor jih je transportiral skrivnostni portal. Nenavadna kockasta dežela se napaja z domišljijo. Če se želijo še kdaj vrniti domov, bodo morali obvladati pravila tega sveta, izpolniti pa bodo morali tudi posebno nalogo v družbi pravega Minecraft profesionalca. Pustolovščina bo vseh pet junakov izzvala, da pokažejo svojo drzno plat in v sebi ponovno najdejo svoje unikatne ustvarjalne sposobnosti - prav tiste, ki jih potrebujejo, da bi uspeli tudi v resničnem svetu.

MESTNI KINO DOMŽALE

Ljubljanska 61, 1230 Domžale

www.kd-domzale.si

Mestni Kino
Domžale

TEMA MESECA

POD STARO DOMŽALSKO ČEŠNJO ZA VEČJO PREHRANSKO VARNOST

V Sloveniji in Evropski uniji postajata prehranska varnost in trajnostni razvoj vse pomembnejša zaradi gospodarskih kriz, geopolitičnih napetosti in podnebnih sprememb, ki ogrožajo stabilnost oskrbe s hrano. Slovenija se trenutno sooča z nizko stopnjo samooskrbe – leta 2022 je bila pri zelenjavi 33 % in pri sadju celo pod 30 %, kar povečuje ranljivost prebivalstva ob prekinitvah globalnih dobavnih verig.

Mateja A. Kegel

Foto: arhiv društva Pod staro češnjo

Intenzivno kmetijstvo, uporaba pesticidov in gnojil ter urbanizacija povzročajo degradacijo tal, onesnaženje podtalnice in izgubo biotske raznovrstnosti. Poleg tega je povprečna temperatura v Sloveniji od leta 2010 narasla za 0,6 °C, kar povzroča suše in druge ekstremne vremenske pojave, kar otežuje varno pridelavo lokalne hrane in zmanjšuje količino pridelke. Vse to vodi v zmanjšano prehransko varnost.

Projekt Arkadija vzpostavlja trajnostno samooskrbno skupnost v občini Domžale, s poudarkom na sonaravni pridelavi hrane, ohranjanju biotske raznovrstnosti in varovanju narave. Ključni cilj projekta je izboljšati prehransko varnost na lokalni ravni, zmanjšati odvisnost od globalnih dobavnih verig ter povečati odpornost skupnosti na podnebne in gospodarske izzive.

Nosilec projekta je društvo Pod staro češnjo, ki združuje približno 80 članov in upravlja 40 vrtov na več kot 5000 m² površine. Osrednji element projekta je čebelnjak, ki bo služil kot učni center za čebelarstvo in trajnostni razvoj ter kot prostor semenske knjižnice za ohranjanje avtohtonih semen. Projekt vključuje tudi skupni prostor z ribnikom, stojalom za ujede (ptice, ki se hranijo z voluharji in mišmi), hotelom za koristne žuželke, vodnim motivom z žabami ter 20 vodnih kontejnerjev za učinkovito zalivanje. Glavni cilj projekta je krepitev skupnosti, trajnostni razvoj in povečanje lokalne samozadostnosti ter odpornosti območja. Izobraževalne delavnice pa bodo prebivalcem vseh starostnih skupin omogočile pridobivanje praktičnih veščin za sonaravno pridelavo hrane ter povečale ozaveščenost o pomenu lokalne samooskrbe.

Projekt spodbuja skupnostno sodelovanje, trajnostni razvoj ter krepitev lokalne ekonomije preživetja, kar prispeva k dolgoročni odpornosti in samozadostnosti območja.

Samooskrbni izzivi lokalnih skupnosti

Občina Domžale in območje LAS se soočata z nizko stopnjo prehranske samooskrbe, degradacijo okolja zaradi intenzivnega kmetijstva ter negativnimi vplivi podnebnih sprememb. Vzroki za to stanje so predvsem nizka lokalna samooskrba (leta 2022 le 33 % za zelenjavo in 16 % za sadje), še vedno visoka uporaba pesticidov in gnojil, ki onesnažujejo tla in podtalnico, podnebne spremembe, ki povzročajo suše in druge ekstremne vremenske pojave, velika odvisnost od globalnih dobavnih verig ter pomanjkanje ozaveščenosti o trajnostnih praksah. Posledično se zmanjšuje prehranska varnost, poslabšuje se zdravje prebivalstva, prihaja do okoljske degradacije kot je izguba rodovitnosti tal, zmanjšanje biotske raznovrstnosti, onesnaženje

voda ter družbeno-gospodarskih težav – vse višje cene hrane, povečana neenakost in socialne napetosti.

»Verjamem, da je znanje najmočnejše orodje za oblikovanje bolj trajnostne prihodnosti. V našem društvu, ki upravlja 40 vrtov, se posvečamo sonaravni pridelavi hrane, kar je za nas veliko več kot način prehranjevanja – je naša vrednota, spoštovanje narave in krepitev skupnosti,« pravi Vera Vene, predsednica društva Pod staro češnjo, in ob tem dodaja, da organizirajo izobraževanja za vse generacije, kjer spodbujajo pridelavo zdrave hrane brez škodljivih kemikalij, izboljševanje rodovitnosti tal, ohranjanje semen ter povečanje neodvisnosti gospodinjstev. Društvo deluje kot učni center, v katerem lahko vsak pridobi znanje in ga prenese v svoj dom in na svoj vrt.

»Naša vrata so odprta posameznikom, šolam in organizacijam, ki jih zanima sonaravna pridelava hrane in

celostni pristop k samooskrbi. Menim, da z odgovorno pridelavo hrane ne zagotavljamo zgolj bolj zdravega načina življenja, temveč zmanjšujemo vpliv na okolje ter povečujemo odpornost lokalnih skupnosti. Naš cilj ni le lastna samooskrba, ampak predvsem ozaveščanje skupnosti. Učimo se vse življenje, zato redno organiziramo dogodke za povezovanje, kot so delovne in naravovarstvene akcije, obujanje šeg in navad ter sodelovanje z drugimi društvi. Le skupaj lahko ustvarimo prihodnost, v kateri bo zdrava hrana dostopna vsem in pridelana na način, ki bo zemljo ohranil rodovito tudi za prihodnje generacije,« še dodaja Vera Vene.

Kako so nastali domžalski vrtičkarji?

A vrnimo se nekaj let v preteklost, več kot 10 let nazaj, ko se je ideja o domžalskem vrtičkarstvu sploh začela ...

PROJEKT ARKADIJA prispeva k izboljšanju kakovosti bivanja v občini Domžale z vzpostavitvijo skupnostnega prostora, čebelnjaka in semenske knjižnice, kar omogoča druženje, socialno vključenost ranljivih skupin ter izobraževanje prebivalcev. Projekt vključuje sonaravne prakse, kot so ekološko vrtnarjenje, kompostiranje in zbiranje deževnice, kar varuje okolje, ohranja biodiverzitetno in omogoča lastni vir energije z uporabo fotonapetostne elektrarne. Z vzpostavitvijo semenske knjižnice, promocijo lokalno pridelave hrane in vključevanjem dejavnosti, kot je čebelarjenje, spodbuja trajnostni razvoj podeželja, krepi lokalno ekonomijo, ustvarja nove delovne priložnosti ter povečuje gospodarsko odpornost skupnosti.

»Leta 2012 so me v okviru Evropske prestolnice kulture, ki je bila v Mariboru, povabili v četrti programski sklop, ki je obravnaval teme, kot so ekologija, socialni izzivi, samooskrba in podobno – torej teme izven osrednjega fokusa umetnosti, kot so gledališče, opera ali razstave. Prav v tem okviru sem prvič dobil priložnost, da se vrtičkarstva lotim na bolj sistematičen način. Projekt je bil zasnovan na štirih stebrih samooskrbe, za katere sem črpal predvsem iz tujih praks, saj domačih izkušenj ni bilo. Učil sem se iz primerov iz Švice, Bavarske in Anglije, kjer imajo dolgo in bogato tradicijo vrtičkarstva. Prvi steber so bili skupnostni vrtovi – tak primer še danes deluje v Borovi vasi v Mariboru. Drugi steber so bili šolski vrtovi, ne kot proizvodni vrtovi, ampak kot učilnice na prostem. Tretji steber je bila semenska knjižnica, kjer se semena zbirajo, shranjujejo, izmenjujejo in prenašajo naprej. Četrti steber pa je bila ustanovitev kmetijske zadruge, ki bi oskrbovala šole in vrte z lokalno, sezonsko pridelano hrano. Vse te elemente smo v Mariboru tudi dejansko vzpostavili. Na osnovi teh izkušenj sem do leta 2017 pripravil in izdal knjigo Zemlja, voda, seme, kjer v zadnjem delu podrobneje predstavim, kako lahko lokalna skupnost doseže višjo stopnjo opolnomočenja. V kontekstu globalnih sprememb in vse večjega konflik-

ta med globalizmom in lokalno suverenostjo je pomembno, da se prehranska varnost vrača v roke lokalnih skupnosti,« nam začetke opiše varuh narave **Anton Komat**.

Velik poudarek pri tem je na prehranski varnosti, kot pravi, je to hkrati tudi strateška varnost države. »In tu pride v ospredje pomen semen. Sam pogosto poudarjam: kmet ima lahko 400 hektarjev zemlje in najmodernejši traktor, a če nima svojih semen, ni suveren. Je odvisen od tega, ali mu bodo semena prodali ali ne – in to postane lahko orodje političnega izsiljevanja. Enako velja za hrano. Če nimaš nadzora nad osnovnimi viri, si odvisen. Zato je bistvo vrtičkarskega gibanja ravno v tem: vrniti seme, zemljo in znanje ljudem, da bodo lokalne skupnosti postale odporne, samozadostne in povezane – to je prihodnost, v katero verjamem,« dodaja Anton Komat.

Anton Komat poudarja pomen prehranske varnosti ter opozarja, da ima Slovenija zalog hrane zgolj za en teden, če bi prišlo do zloma prehranskega sistema, bi temu sledila velika kriza. Lokalna samooskrba, sonaravna pridelava hrane in ohranjanje semen bistveno zmanjšujejo odvisnost od uvožene hrane, obenem pa zmanjšujejo ekološki odtis in ohranjajo biodiverzitetno. V društvu Pod staro češnjo pa poudarjajo tudi pozitiven vpliv na zdravje, saj je znan-

stveno dokazano, da vrtnarjenje izboljšuje telesno in duševno zdravje.

Vsega je 'kriva' pandemija

Sicer pa je vrtičkarstvo v Domžalah v polnosti zaživelo v času epidemije covid. »Domžale so takrat kot občina z močno obrtniško tradicijo iz časa Jugoslavije zelo trpele – obrtniki niso mogli poslovati, bili so v težkem položaju. Takrat smo se začeli srečevati kot skupina – kot nekakšna oblika samopomoči. Dobivali smo se kar v Parku svobode, ker so bili vsi prostori zaprti. Ko je bilo tega obdobja konec, so udeleženci rekli: Dajmo ostati skupaj, dajmo narediti nekaj skupnega! In tako se je začela zgodba, iz katere so zrasli skupnostni vrtovi,« opisuje Komat. Da je moč v skupnosti, povezanosti in temu, da se lahko zaneseš drug na drugega in se medsebojno podpiraš, so ugotovili in iz te potrebe po povezanosti, po skupnem delovanju in iskanju rešitev se je razvila ideja o trajnostni samooskrbi.

»Eden od pomembnih ciljev vsake občine, še posebej po izkušnjah s pandemijo, in ob vse pogostejših naravnih katastrofah, je priprava lastne strategije samooskrbe. Klimatske spremembe so dejstvo, verige preskrbe so ranljive, lahko pride do različnih kriz – tudi do izgube elektrike, komunikacij ali denarnih tokov. V takšnem scenariju bi morala lokalna skupnost preživeti sama. Zato je treba začeti razmišljati v smeri odpornosti družbe in samoohranitve – in to je temeljna ideja projekta Arkadija,« dodaja Beno Stern, ki je prav tako v projekt vpet od zgodnjih začetkov.

A sogovorniki ob tem poudarjajo, da ne gre samo za prehransko samooskrbo, temveč tudi za semensko in energijsko samozadostnost. V okviru projekta Arkadija bodo namreč postavili čebelnjak kot skupni prostor, ki bo namenjen tudi izobraževanju, ogledu vrtoev ter pridelavi in predelavi medu. Na čebelnjak bomo namestili fotovoltaično elektrarno otočnega tipa, ki bo simbolizirala energijsko neodvisnost – saj bo lahko napajala osnovne sisteme, kot je črpalka za vodo brez povezave z elektro omrežjem. »Poleg tega bomo na skupnem prostoru postavili tudi semensko knjižnico, kjer bomo shranjevali in izmenjevali avtohtona semena – kar je bistven korak k prehranski suverenosti. Če semena izumrejo, smo odvisni od tujine, kar odpira vrata izsiljevanju. In če izumrejo čebele, ni več opravevanja – in posledično ni več hrane.«

Trenutno je v skupnosti 40 vrtičkarjev, vsak z vrtom velikosti 120 m². Ob vrtovih bodo postavili ograjo, ki bo zaokrožila celoten areal, s čebelnjakom, semensko knjižnico in fotovoltaično elektrarno.

Mestni vrtički lahko prispevajo k zmanjšanju ekološkega odtisa

Mestni vrtički pa imajo velik potencial za zmanjšanje ekološkega odtisa, saj spodbujajo lokalno samooskrbo, ki je eden ključnih stebrov trajnostnega razvoja. Ko pridelujemo hrano v svojem okolju, zmanjšujemo potrebo po transportu, embalaži, hlajenju in skladiščenju – kar so glavni viri emisij v industrijsko pridelani hrani. Kot opozarjajo naši sogovorniki, pri industrijsko pridelani in predelani hrani govorimo o trikratnem skritelem strošku: če za nek izdelek plačamo en evro, so dejanski okoljski stroški pogosto trije evri ali več. »Ti stroški se skrivajo v onesnaževanju vodnih virov s pesticidi, kemizaciji tal, uničevanju ekosistemov in porabi fosilnih goriv. Težka mehanizacija dodatno zbija zemljo, kar vodi v mrtvo prst,

izgubo rodovitnosti in erozijo tal, predvsem pa v zdravljenju obolenega zdravja prebivalstva. Ne pozabimo, da vsaj 85 % degenerativnih obolenj izvira iz industrijsko pridelane in predelane hrane.«

V nasprotju s tem mestni vrtički temeljijo na sonaravni pridelavi – brez pesticidov, z uporabo komposta, kolobarjenja, ohranjanja avtohtonih semen in spodbujanja biodiverzitete. Vrtičkarji se učijo spoštovanja naravnih ciklov in s tem prispevajo k ohranjanju kakovosti tal, čiste vode, zdravih rastlin in opravevalcev. Poleg tega prispevajo tudi k manjšanju količine odpadkov, saj številni vrtičkarji kompostirajo biološke ostanke. Hrana, ki jo pridelajo, je lokalna, sezonska in brez embalaže, kar še dodatno zmanjša vpliv na okolje. Ne smemo pozabiti tudi na družbeni vidik: vrtički krepijo lokalne skupnosti, učijo ljudi odgovornega ravnanja z naravo in vračajo stik z zemljo, ki ga sodoben urbani človek vse bolj izgublja. To ni le koristno za okolje, temveč tudi za duševno in telesno zdravje posameznika. Skupnostni vrtički so torej praktičen, neposreden in zelo učinkovit odgovor na izzive podnebne in prehranske krize – v vsakem mestu, na vsakem koraku.

Izobraževanje o prehranski samooskrbi za vse občane

Kot omenjeno, pa projekt Arkadija vključuje tudi močan izobraževalni cikel, razdeljen v tri vsebinske sklope:

- **Prehranska samooskrba** – pridelava in predelava hrane, pomen zdrave prehrane.

- **Čebelarstvo** – izobraževanje o življenju čebel, pridelavi medu, opravevanju.

- **Semena** – pomen semenske suverenosti, ohranjanje in izmenjava avtohtonih semen.

- **Vsa izobraževanja bodo brezplačna**, namenjena vsem zainteresiranim posameznikom in bodo trajala **eno leto**.

Na vprašanje, kam bodo z viški pridelane hrane, v društvu odgovarjajo, da imajo na domžalski tržnici že dogovorjen prostor, kjer bodo predstavljali svoje delo in projekte, a hkrati ne želijo postati konkurenca lokalnim kmetom, temveč z njimi sodelovati. »Prav zaradi tega je prodaja hrane vprašljiva – nočemo posegati na trg, kjer domači pridelalci prodajajo za svoj prihodek. Naš namen ni ustvarjati tržno konkurenco, ampak graditi partnerstva. Podobno je tudi pri semenih – naši projekti temeljijo na izmenjavi in skupnem bogatjenju semenske knjižnice, ne na komercialni dejavnosti. Zato se trenutno bolj nagibamo k temu, da bi morebitne viške pridelkov (npr. bučk, solate ipd.) raje donirali – predvsem tja, kjer kmetje običajno ne prodajajo, kot so vrtci, šole, domovi za starejše, socialne ustanove in podobno. Na ta način bi ohranili neprofitno naravo projekta in hkrati prispevali k skupnosti,« pravi Beno Stern.

Na obiske vabljeni tako vrtci kot šole

Kot je povedala že predsednica društva Pod staro češnjo, je sodelovanje z lokalnimi ustanovami izre-

dno pomembno. V društvu so tako že sprejeli prve obiske otrok iz vrta. »Otroci so bili navdušeni, mi pa še bolj. Znotraj projekta pripravljamo tudi urejeno učno pot, ki bo potekala čez vrtove, oblikovana bo kot krožna pot z več točkami, kjer bodo predstavljene različne teme. Tam bodo otroci lahko spoznavali naravo, rastline, pomen pridelave hrane ter delovanje skupnosti. Ena izmed posebnosti bo poseben stekleni panj, ki bo omogočal varen vpogled v življenje čebel – otroci bodo lahko od blizu opazovali dogajanje v čebelnjaku, ne da bi motili čebele. Gre za pomemben del našega prostora, ki ga želimo vključiti tudi v izobraževalne in skupnostne aktivnosti,« poudarjajo v društvu Pod staro češnjo. S tem pa ne razvijajo le samooskrbe, temveč tudi povezujejo generacije – otrokom omogočajo stik z naravo, jim približajo pomen hrane, čebel, semen in skrbi za skupnost. To je del njihove širše vizije – ustvariti prostor znanja, spoštovanja in sodelovanja.

Zanimivo pa je tudi to, kako je sploh nastalo ime društva Pod staro češnjo. Izhaja namreč iz izjemnega drevesa – stare češnje, ki stoji sredi vrtičarskega prostora. »Gre za veličastno, stoletno drevo, ki je bilo zaradi svoje posebnosti in starosti razglašeno za spomeniško zaščiteno naravno vrednoto. Postopek zaščite sem tudi sam sprožil in čeprav še ni uradno objavljen v Uradnem listu, bomo namestili tablo, da bi prepričali, da bi kdorkoli posegal vanjo ali jo celo posekal. Ta češnja je simbol skupnosti – mogočna, trdoživa in

kjer v tem duhu tudi gradijo svojo skupnost: samooskrbno, povezano z naravo, z bogastvom rastlinskih vrst, s čebelami, semeni in ljudmi, ki skupaj ustvarjajo vrtove – ne le zelenjavne, temveč tudi človeške. »Arkadija je prisposoda za prostor, kjer narava ni izkoriščana, ampak negovana, kjer človek ni odtujen, temveč prisoten in hvaležen. Takih prostorov danes ni veliko, a mi verjamemo, da jih lahko ponovno ustvarimo – prav tu, na naši zemlji.«

Vizija za prihodnost

Projekt Arkadija je sofinanciran s strani Evropske komisije, prek Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ki financira 65 % stroškov. Preostanek sredstev prispeva filantrop Matija Mazi, ki s fundacijo Tara podpira projekte povezovanja in sodelovanja med ljudmi. Projekt Arkadija je tako konkreten primer, kako lahko skupnostne iniciative prispevajo k trajnostni prihodnosti, večji prehranski varnosti in krepitvi lokalnih skupnosti.

Projekt želi spodbuditi lokalne oblasti, da v svojih prostorskih načrtih zagotovijo več površin za mestne vrtičke, kar bi povečalo možnosti za samooskrbo. Trenutno imajo 40 vrtoev, ki so vsi zasedeni, vendar razmišljajo o razširitvi. Njiva, ki so jo dobili v zakup za 25 let, ima še potencial za širitev, če bo dovolj povpraševanja, je želja povečati za vsaj še enkrat toliko. Seveda si želijo, da bi tudi občina sistemsko pristopila k projektu, ga vključila v svoje prostorske načrte in spodbujala k pridelavi lokalne prehrane.

Izobraževanja – samooskrbna in trajnostna pridelava hrane

Ekološko opismenjevanje, 4. april 2025, ob 19. uri

Udeleženci bodo spoznali koncept ekološke pismenosti, posledice konflikta med ekologijo in ekonomijo ter hude zdravstvene probleme, ki iz tega izvirajo, vključno z razumevanjem okoljskih procesov in medsebojne povezanosti naravnih ekosistemov. Cilj je povečati ozaveščenost o vplivih človeka na okolje in sonaravnih rešitvah.

Uvod v ohranjanje semen, 25. april 2025, ob 19. uri

Udeleženci se bodo seznanili s stanjem semenskih knjižnic v svetu in zakaj je pomembno ohranjanje avtohtonih semen. Podane bodo osnove fiziologije semen. Delavnica bo razložila, nenehne poskuse privatizacije semen s strani korporacij in borbo zbiralcev semen. Poslušalci bodo seznanjeni s poskusi uvajanja genskih tehnologij pod pretvezo novih genomskih tehnik in z tveganji genske tehnologije za naravo in človekovo zdravje.

Sonaravni vrt in samooskrba s hrano, 16. maj 2025, ob 19. uri

Delavnica bo predstavila več metod biotske pridelave hrane, kako nadomestiti trato z vrtom in kako ponovno uporabiti stare sorte rastlin. Udeleženci se bodo naučili načrtovati sonaravni vrt, ki omogoča večjo samooskrbo z lokalno pridelano sezonsko hrano in pravičen kolobar.

Spoznalo bodo pomen žive zdrave prsti in mikrobiotske povezave z našim zdravjem.

Delavnica zbiranja in shranjevanja semen, 23. maj 2025, ob 19. uri

Nosilna tema so semena kot semena preživetja lokalne skupnosti in njene suverenosti. Udeleženci bodo spoznali osnovne postopke nabiranja in shranjevanja semen različnih rastlin. Naučili se bodo, kako očistiti semena, kako jih pravilno sušiti in kako pripraviti ustrezne pogoje za njihovo dolgoročno shranjevanje v semenski knjižnici. Spoznali bodo različne režime izposoje semen in vračila semenskega materiala

Vse delavnice potekajo v Centru za mlade, Ljubljanska 58, Domžale in so brezplačne, zato lepo vabljeni!

vedno v središču dogajanja. Okrog nje se zbiramo, pod njo poteka del naših aktivnosti in tudi vizualno je prepoznavna kot znak našega društva,« pravi Anton Komat.

Kar zadeva projekt Arkadija, pa gre za zavestno simbolno izbiro imena. Arkadija izhaja iz zgodovinskega in kulturnega konteksta – to je bila pokrajina v stari Grčiji, ki je v evropski tradiciji postala simbol idealne skupnosti, harmonije med človekom in naravo, vrtoev obilja in preprostega, uravnoteženega življenja, nam še pojasnijo v društvu,

Mi pa verjamemo, da bo prav ta projekt pripomogel k družbenemu premiku, da bodo tudi Domžalčani, ki sicer živijo v mestnem jedru, v blokih, kjer je možnosti za obdelovanje lastne zemlje malo ali celo nič, v tem dobili priložnost, da postanejo vsaj deloma samooskrbni. Hkrati pa, kot omenjeno, poskrbijo tudi za zdravje, dobro voljo in družjenje z dobrim namenom. Domžalski vrtičkarji so zagotovo skupnost in prostor pod staro češnjo, kjer se lahko z dobrimi nameni srečujejo generacije. □

OBČINSKI SVET

19. seja Občinskega sveta Občine Domžale

Domžalski svetniki so se v četrtek, 19. marca, sestali na 19. redni seji, ki jo je vodila županja mag. Renata Kosec.

Miha Ulčar

Foto: Rok Majhenič/arhiv Občine Domžale

Na seji je Občinski svet obravnaval pet točk dnevnega reda, med drugim so potrdili tudi sklep o podelitvi priznanj Občine Domžale v letu 2025 ter investicijski program za rekonstrukcijo Vrta Urša.

Sklep o podelitvi priznanj Občine Domžale za leto 2025

Odlok o priznanjih Občine Domžale določa podelitev priznanj posameznikom, skupinam ali pravnim osebam za dosežke, ki prispevajo k razvoju občine in kakovostnejšemu življenju občanov. Letno se podeli naziv častnega občana, največ ena zlata, dve srebrni in tri bronaste plakete ter pet nagrad. Odbor za priznanja je v glasilu Slamnik objavil razpis, na katerega je do 31. januarja 2025 prišlo 26 predlogov: eden za častnega občana, tri za zlato plaketo, 10 za srebrno plaketo, tri za bronasto plaketo, osem za nagrado in en neopredeljen predlog. Odbor je predloge obravnaval na 6. seji 12. februarja, pri čemer je tehno izbral prejemnike in pridobil njihova soglasja. Občinski svet je predloge odbora potrdil.

Častni občan: Prof. Tomaž Habe – za svoje izjemno široko razvejano in bogato življenjsko delo na glasbenem področju ter za plodovito udejstvovanje v mnogih glasbenih in kulturnih dejavnostih v domžalski občini.

- Nagrada: Elizabeta Kralj – za ohranjanje ljudskega izročila, rokodelstvo in delo v folklorni skupini.
- Nagrada: Društvo upokojenecov Naš dom Dob – ob 20-letnici za povezovanje starejših krajanov.
- Nagrada: Peter Napret – za razvoj citrarstva in kulturnih prireditev v občini.
- Nagrada: Peter Pogačar – za vodenje pevskih zborov in prispevek k ljubiteljski kulturi.

Investicijski program za rekonstrukcijo Vrta Urša

Stanje stavbe Vrta Urša že dlje časa ne izpolnjuje sodobnih standardov in normativov za varno ter kakovostno izvajanje predšolskih programov, kot jih določa Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo. To je glavni razlog, da občina načrtuje temeljito rekonstrukcijo enote, ki trenutno vključuje 19 oddelkov. V šolskem letu 2024/2025 je bilo 1. septembra v vrtec vpisanih 325 otrok, za katere skrbi 62 zaposlenih.

Investicijski projekt, ki ga je potrdil občinski svet, zasleduje cilj zagotoviti predpisane minimalne normative, zlasti glede notranjih igralnih površin, pri čemer število otrok ostaja nespremenjeno. Rekonstrukcija bo povečala neto uporabne površine na skupno 2.169,5 kvadratnega metra, namenjene varstvu otrok in podpornim dejavnostim, kot so kuhinja, pisarne in servisni prostori. Poleg tega bo izboljšala bivalno udobje in zmanjšala porabo energije z izgradnjo skoraj ničenergijske stavbe. Projekt za-

jema prizidek in prenovo obstoječih prostorov, s čimer bodo zagotovljeni manjkajoči prostori, kot so igralnice, športna igralnica, nova kuhinja, pralnica, uprava, skladišča, garderobe in sanitarije. Severni trakt bo vključeval klet, pritličje in nadstropje, opremljeno s sodobnimi tehničnimi sistemi, kot sta prezračevanje in ogrevanje. Prenova bo obsegala tudi sanitarije, kuhinjo in zunanjo ureditev.

Gradbeno dovoljenje in projektna dokumentacija (PZI) sta bila pridobljena v začetku leta 2024. Javno naročilo za gradbena dela bo objavljeno junija 2025, za nadzornika julija, septembra pa bosta podpisani pogodbi in izvedena uvedba v delo. Gradnja se začne septembra 2025, konča konec 2026, uporaba objekta pa je predvidena marca 2027 po pridobitvi uporabnega dovoljenja. Stroški znašajo 6,9 milijona evrov z DDV, vključeni v proračun 2025–2028, plačila pa razporejena med 2025, 2026 in 2027. Rekonstrukcija zagotavlja varnejše in energetsko učinkovitejše okolje za vrtec.

Poslovniki Občinskega sveta Občine Domžale – 1. obravnava

Poslovniki Občinskega sveta Občine Domžale, sprejeti leta 1999 in nazadnje posodobljeni leta 2011, je bil deležen pregleda Službe za lokalno samoupravo pri Ministrstvu za javno upravo leta 2016, ki je ugotovila neskladnosti z zakonodajo. Novi poslovnik upošteva priporočila ministrstva in usklajuje določbe z zakonodajnimi spremembami po letu 2011, ki se nanašajo na lokalno samoupravo, kot

so javnost dela, seje na daljavo, snemanje sej in zapisniki. Poslovniki je ključni za zakonito delovanje občinskega sveta, ki kot najvišji organ odločanja opravlja regulatorne, upravljavske, volilne in nadzorne funkcije. Novi poslovnik natančneje opredeljuje postopke (npr. obravnave predpisov), poenostavlja nekatere postopke in vključuje splošno uveljavljena pravila, ki jih prejšnji poslovnik ni ustrezno urejal. Prav tako usklajuje delovanje delovnih teles občinskega sveta, ki so dodatno urejena s sklepom iz leta 2024, odpravlja medsebojne neusklajenosti in zagotavlja enotno razumevanje določb med svetniki, županom, delovnimi telesi in občinsko upravo. Ker bi spremembe zajemale več kot tretjino členov, je bilo pripravljeno novo besedilo poslovnika, ki so ga svetniki v prvi obravnavi sprejeli.

Na seji so obravnavali tudi program dela in finančni načrt Nadzornega odbora za leto 2025, nato pa so sledila vprašanja, pobude in predlogi svetnikov. □

Bralke in bralce obveščamo, da je v Slamniku št. 2 v prispevku o 18. redni seji Občinskega sveta Občine Domžale prišlo do napake. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za enoto urejanja prostora JS-06 ter Odlok o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih pot v občini sta bila umaknjena z dnevnega reda. Za napako se opravičujemo.

Vprašanja, pobude in predlogi občinskih svetnic in svetnikov

VPRAŠANJE V ZVEZI Z REVITALIZACIJO SPB-2 (zaporedna številka 389)

POSREDOVAL: mag. Bojan Arh (Gibanje Svoboda) na seji OS 12. 2. 2025

VSEBINA: Občani SPB me sprašujejo, komu, kdaj, koliko in za kakšen namen je občina namenila denar iz proračuna (150.000 evrov) v prejšnjem mandatu za revitalizacijo SPB.

PRIPRAVLJALKA ODGOVORA: županja **VSEBINA ODGOVORA:** V letu 2018 je za izdelavo projektne dokumentacije za energetsko sanacijo SPB-1 namenila 151.553,12 evra, in sicer podjetju Projekt, d. d. Občina je v letu 2020 za revitalizacijo SPB-1 namenila 47.580 evrov za projekt analize požarne varnosti, in sicer Zavodu za gradbeništvo Slovenije, v letih 2020 in 2021 pa 23.854,05 evra podjetju Sanning, d. o. o. za izdelavo elaborata za sanacijo kletne etaže.

VPRAŠANJE V ZVEZI S STROŠKI NOVOLETNEGA DOGAJANJA (zaporedna številka 397)

POSREDOVALA: Ana Cajhen (LTD-Lista za vse generacije) na seji OS 19. 2. 2025

VSEBINA: V decembru se je pojavilo mnogo ugibanj, koliko zapravimo za praznično okrasje Domžal in okolice. Menim, da bi bilo transparentno, da objavimo, koliko nas stanejo 'lučke' in dogajanje v decembru. Koliko lučk imamo v lasti in koliko smo jih dokupili? So sploh v naši lasti ali letno plačujemo najem? Koliko stane postavitev in odstranitve okrasja? Koliko je v decembru povečan strošek za elektriko? Koliko je stalo dogajanje pod šotorom, organizacija dogodkov, dogajanje na ploščadi? Iz katerih občinskih postavk se dogajanje sploh financira in koliko?

PRIPRAVLJALKA ODGOVORA: županja **VSEBINA ODGOVORA:** Skupno smo za program v decembru v letu 2024 namenili 139.751,54 evra, kar vključuje kritje stroška najema šotora, odra, ozvočenja, osvetlitve, zdravstvenega varstva, najema grelnih gob, varovanja, ograj, najema wc kabin, IPF, Sazas, čiščenje, zavarovanje prireditev, pripravo promocijskih gradiv, oglaševanje, pomoč pri organizaciji, program Miklavževanja, adventnega sejma na ploščadi (tu je bil strošek 6.767,88 evra, oglaševanje ni zajeto v tem znesku), vse dogajanje pod šotorom, koncerta Godbe Domžale in Simfoničnega orkestra, otroško silvestrovanje in silvestrovanje. Za izvajalce/koncerte pod šotorom + prižig lučk je bil skupni znesek (brez najema šotora, ozvočenja, osvetlitve, IPF, Sazas ipd.) 38.581,50 evra. Dogajanje se financira 143207 – Turistična dejavnost.

Dodatna okrasitev/oboki 35.136 evrov. Gre za pripravo konstrukcije, ki bo večnamenska instalacija v uporabi dvakrat letno, in sicer v aprilu ob občinskem prazniku in v decembrskem času. Ta del okrasitve je bil financiran s postavke 143207 – Turistična dejavnost.

Novoletna okrasitev se na območju Občine Domžale zagotavlja na podlagi sklenjenega okvirnega sporazuma o vzdrževanju javne razsvetljave na območju Občine Domžale, ki je bil sklenjen po opravljenem postopku javnega naročila objavljen na portalu javnih naročil in v Uradnem listu Evropske unije pod št. objave JN003973/2021-B01 z dne 14. 6. 2021 ter po potrjenem programu božično-novoletne okrasitve v občini, ki ga potrdi naročnik. Skupni znesek stroškov božično-novoletne okrasitve je znašal 99.390,29 evra brez DDV. Občina Domžale ni lastnik bo-

žično-novoletnih lučk oz. okrasov, temveč okrasitev obračuna po cenah na enoto iz ponudbe, ki je bila ponujena v postopku javnega naročila, ki je bil objavljen na portalu javnih naročil ter po dejansko izvršenem opravljenem delu oz. količinah. S podatki, da bi bil strošek bistveno povečan zaradi novoletne okrasitve, ne razpolagamo.

VPRAŠANJE V ZVEZI Z AZBESTNIMI ODPADKI (zaporedna številka: 381)

VPRAŠANJE POSREDOVAL: Gregor Horvatič (Gibanje Svoboda) z e-pošto 24. 2. 2025 **VSEBINA:** Postavljam svetniško vprašanje, kakšen je koncept odstranjevanja proizvodov in materialov iz azbestnih vlaken v občini Domžale. Kdo opravlja nadzor nad tem? Ali obstaja evidenca izvajalcev sistematične in nadzorovane odstranitve proizvodov in materialov iz azbestnih vlaken iz življenjskega prostora in okolja?

PRIPRAVLJALKA ODGOVORA: županja **VSEBINA ODGOVORA:** Gradbeni in drugi odpadki, ki vsebujejo azbest, spadajo med nevarne odpadke in zahtevajo strokovno ravnanje: ustrezno osebno varovalno opremo, pazljivo rokovanje, da ne pride do lomljenja in drobljenja, močenje, ovijanje v PVC folije, jasno označevanje in pravilno transportiranje na ustrezno odlagališče. Vsa dela v zvezi z odstranitvijo azbestnih materialov izvajajo tudi v zbirnem centru JKP Prodnik, saj so za takšno ravnanje s tovrstnimi odpadki strokovno usposobljeni. Skoraj vsa slovenska odlagališča odpadkov sprejemajo azbestne odpadke, in sicer izolirne materiale, ki vsebujejo azbest (skupina odpadkov 17 06 01), in gradbene materiale, ki vsebujejo azbest (skupina odpadkov

17 06 05) ter so za ravnanje s takšnimi odpadki strokovno usposobljeni.

VPRAŠANJE V ZVEZI S TOVORNIM PROMETOM (zaporedna številka 391)

POSREDOVALA: Elvira Rošič Ključanin (samostojna svetnica) na seji OS 19. 2. 2025

VSEBINA: Na Slamnikarski cesti pri bivši tovarni Univerzale je tovorni promet zelo povečan, še posebej ob jutranjih konicah, kar ustvari promet. Tovorna vozila zelo težko zajamejo manever, da pridejo skozi ozek prostor, ki je namenjen dostavam in enostavno se takrat ustavi promet za pet minut, prav tako pa se uničujejo pločniki.

PRIPRAVLJALKA ODGOVORA: županja **VSEBINA ODGOVORA:** Na vseh vstopnih točkah v Domžale je postavljena prometna signalizacija, ki omejuje tovorni promet s prometnim znakom 'prepovedan promet za tovorna vozila', ki označuje cesto oziroma tisti njen del, na katerem je prepovedan promet za tovorna vozila, pri katerih največja dovoljena masa presega maso označeno na znaku z dopolnilno tablo (dovoljeno za lokalni promet). Omejitev tovornega prometa se nanaša tudi na Slamnikarsko cesto. Lokalni promet na območju omejene uporabe javne ceste je promet motornih vozil, ki imajo na tem območju izhodišče ali cilj. Podjetje, ki dostavlja tovor (dostava se izvaja zjutraj), se na podlagi gabaritov ceste odloči za vozila, ki so ustrezna za dostavo. Način vožnje in hitrost zavijanja v križiščih je odvisna od veččin in prakse voznika, na kar mi kot občina nimamo vpliva.

OBČINSKE SVETNICE IN SVETNIKI SE PREDSTAVIJO

Robert Hrovat

Prav je, da občanke in občani bolje spoznamo tiste, ki smo jim zaupali, da nas zastopajo v občinskem svetu in s svojim delom in odločitvami skrbijo za čim bolj učinkovito in razvojno naravnano delovanje naše občine. Seveda so njihove vloge in odgovornosti različne, saj so nekateri del vladajoče skupine, ki trenutno vodi in usmerja delovanje v občini Domžale, drugi pa v položaju opozicije, ki ima manj možnosti neposrednega vplivanja.

Robert Hrovat je bil leta 2022 izvoljen v občinski svet kot predstavnik stranke SDS. Je rojen Domžalčan, konkretno Dobljan, oče dveh hčera in dedek trem vnukinjam. Zaposlen je v Centru za zaščito in reševanje Domžale in v prostem času predsednik PGD Dob. V prostem času je navdušen smučar, ljubitelj gora in velik navijač Luke Dončiča.

Zakaj ste se odločili za vstop v lokalno politiko?

Vedno sem imel občutek za vse humano, razumevanje človeških stisk in njih reševanje mi je lastno. Želja po tem, da bi s svojim delom skušal pomagati ljudem tudi s položaja tistih, ki prevzamejo odgovornost za najpomembnejše odločitve pri nas, me je pripeljala najprej v KS Dob, kjer sem bil osem let predsednik, kasneje v Državni zbor, kjer sem delo poslanca opravljal tri mandate in nenazadnje v Občinski svet Občine Domžale, kjer se za boljše življenje občanov trudim 18 let.

Katerim področjem pri svojem delu dajete posebno pozornost?

Najpomembnejši področji v vsaki občini sta sprejetje proračuna, ki je odraz prioritete vsakokratne oblasti in upravljanje s prostorom. To je osnova, od katere je odvisna kvaliteta življenja občanov in občanov. Na nov občinski prostorski načrt se čaka predolgo, obrtniki in podjetniki pogrešajo prostor za širjenje svojih dejavnosti, več kot 250 je individualnih vlog za spremembo namembnosti zemljišč in verjamem, da mi bo s svojo vztrajnostjo uspelo prepričati občinsko oblast, da se postopki pospešijo.

Kako vidite Občino Domžale nekoč, danes in v prihodnosti?

Nekoč sem jo videl kot občino velikih priložnosti, zato sem leta 2010 tudi kandidiral za župana, da bi s svojimi izkušnjami Domžalam ponudil konkreten pospešek. Občani so se odločili za utečeno politiko, ki pa je na žalost pripeljala do zaspanosti, neaktivnosti in stagnacije. Vedno so mi bili vzor vodilni odločevalci, ki so se upali hoditi po robu in so v svoja mesta pripeljali razvoj, napredek in optimizem. Danes tega v Domžalah ni. Manjka odločnost, pogrešam vizijo in strategijo. Na določenih področjih se nakazuje prave rešitve, vendar se bojim, da bo do konca mandata ponovno zmanjkalo časa.

Ali so občani primerno obveščeni o delovanju občinskega sveta?

Vedno je vse odvisno od interesa posameznika in glede na to, da so seje občinskega sveta javne z neposrednim prenosom na spletni strani Občine Domžale, menim, da je za lokalno skupnost to kar primerna oblika obveščanja o delu

občinskega sveta. Seveda pa se glavne operativne odločitve in realizacije projektov dogajajo v pisarnah občinske uprave, kjer pa javnost ne sodeluje, a bi bilo kdaj dobro, če bi.

Kakšna je vloga občinskega svetnika in kakšne so možnosti vplivanja?

Vloga svetnika je podcenjena. Le prodorni, vztrajni in z znanjem podkovani svetniki in svetnice lahko parirajo občinski upravi in spremenijo kakšne odločitve, ki ne gredo v pravo smer. Želim si več razprav, več izkazanega interesa in tudi daljših sej, kjer bi marsikdaj z razpravljanjem lahko prišli do boljših rešitev.

Delujete kot opozicijski svetnik: kako sodelujete z županjo in njeno koalicijo?

Želel bi si boljšega sodelovanja, več izmenjave mnenj v začetni fazi projektov in ne na koncu. Kot sem že prej povedal, si želim odločno vodenje, vizijo, hojo po robu in realizacijo. PR ni dovolj.

Kateri so največji problemi in izzivi v občini ter kako se jih po vašem mnenju loteva aktualna oblast?

Če primerjam zadnje mandate s sedanjim, moram povedati, da je viden napredek pri odločitvah in realizaciji določenih projektov. Še vedno pa glede na svoje izkušnje iz različnih parlamentarnih in izvršilnih obdobij lahko rečem, da je še veliko rezerve. Mandat se počasi zaključuje, mi pa še vedno nimamo rešenega vprašanja širitve Zdravstvenega doma, ureditve centra Domžal, pogrešam začetek novega OPN-ja, promet je vse gostejši, obrtniki pogrešajo cone za svoje dejavnosti in še bi lahko našteval.

Kakšen bi bil lahko vaš osebni prispevek k razvoju občine?

Spominjam se leta 2010, ko je bila občina Domžale na neki prelomnici: ali bomo zaspali ali pa šli z novimi idejami, drugačno politiko s pospeškom naprej. Žal mi je tistega časa in dolgega obdobja pasivnosti. Od takrat sem do občinskih oblasti odločen in neizprosno sogovornik ter zastopam glas tistih občanov in občanov, ki bi želeli več in bolje.

Katere načrtovane projekte in investicije podpirate, kateri pa se vam ne zdijo smiselni?

Podpiram vse odprte projekte in investicije, ki trenutno potekajo oziroma se bližamo njihovi realizaciji. Pogrešam pa več odločnosti in večjo mero operativnosti.

Kako naj se v občini Domžale lotimo največjih problemov v prometu?

Ena prioriteta, ko sem bil še poslanec v Državnem zboru, mi je bila obvoznica Želodnik-Vodice. V letu 2008 sem sredstva za izgradnjo omenjene ceste zagotovil v proračunu, a z nastopom nove vlade je bil projekt leta 2009 potem ustavljen in se ga gradi parcialno. Škoda, kajti ta obvoznica bi razbremenila vsaj severnovzhodni del občine. Žal mi

je da še vedno ni prišlo do realizacije uvoza/izvoza študa in kot kaže ga ta vlada ne bo realizirala.

Katera področja so v Občini Domžale primerno financirana, katera pa morda zanemarjamo?

Tu pa je v tem mandatu prišlo do velikega napredka, saj smo pri sprejemanju proračuna dejansko

soglasno potrdili bolj pravično porazdelitev finančnih sredstev.

Vaše sporočilo občanom in občankam:

Bodite aktivni občani! Pohvalite, bodite kritični, opozarjajte in pomagajte, ko lahko.

CVETA ZALOKAR
FOTO: OSEBNI ARHIV

SLAMICA!!!

Fotografija s kritičnim pridihom

Vzhodna stran Šumberka: že leta zanemarjen in neprehoden gozd, poln podrtega drevja in vej.

NOVICE

Srečanja pod slamniki – Matjaž Mastnak: Drevesa v zgodbah

V sredo, 5. marca, smo prisluhnili zadnjemu pogovoru v okviru Srečanj pod slamniki v letošnji sezoni. Pogovor je vodila Cveta Zalokar, tokratni gost je bil Matjaž Mastnak. Avtor različnih člankov, didaktičnih besedil ter knjig, sicer univerzitetni diplomirani inženir gozdarstva, je v svojem delu prestopil v vrtnarstvo v širokem pogledu, vsekakor pa mu je znanje s področja gozdarstva pri tem koristilo. Od lanskega leta je tudi direktor javnega zavoda Arboretum Volčji Potok, kjer je zaposlen že vrsto let. Razkril nam je zanimivo življenje dreves.

V prvem delu pogovora nam je predstavil, kako drevesa živijo in delujejo, v drugem pa smo spoznali nekaj zanimivih dreves in njihove zgodbe. V zadnjih letih je prišlo do odkritja, da drevesa v gozdu živijo v skupnosti, komunicirajo in si pošiljajo sporočila – kemijska sporočila, ki so tudi signali za nevarnost. Gost nam je orisal fascinanten svet, ki se skriva pod zemljo in od katerega so drevesa zelo odvisna, in obratno, sobivanja med rastlinami, žuželkami, dvoživkami in glivami, ki so pravzaprav podaljšek dreves ter so izjemno pomembna za delovanje in preživetje vseh. Na splošno je življenjski krog dreves zelo nerazumljen, ker ljudje tudi pri drevesih težko sprejememo njihovo prenehanje življenja, ki se začne s časom rasti, nadaljuje s stabilno fazo in kon-

ča z obdobjem propadanja. Tako nekatere vrste zelo hitro ostarijo, na primer breza ali vrba, druge, najbolj prilagojene našim razmeram – bukev in hrast – pa lahko živijo tudi nekaj tisoč let. Njihovo življenje se zelo razlikuje tudi od okolja, v katerem živijo: v gozdu živijo zelo dolgo, v parku dočakajo polovico pričakovane življenjske dobe, v mestu zgolj četrtino. Temu botrujejo poškodbe korenin, prav vse so namreč usodne, če, če hodimo po njih, kaj šele, če po njih vozimo ali jih skrijemo pod asfalt. Kljub temu mesta ne morejo obstajati brez dreves, ker so edino orodje, da so mesta sploh bivalna. Ne samo, da senčijo, ampak tudi aktivno hladijo okolje.

V nadaljevanju nam je gost pojasnil, kakšno simbolno in močno vlo-

go ter funkcijo imajo drevesa v skupnosti, državi in po svetu. Drevesa so sporočilo, ki ga Slovenci uporabljamo kot del bivalne skupnosti, zato zelo pogosto najdemo dre-

vesa ob hišah (za označitev doma, označitev v prostoru, ob domačijah so bila posajena sadna drevesa), ob cerkvah (kot ostanek predkrščanskih časov, kjer je drevo simbol ponovnega rojstva), ob znamenjih (kjer so posebna), v centrih vasi (vaška drevesa, tudi mlaji sporočajo, da se bo nekaj zgodilo). Drevesa se sadijo tudi za označitev meje, pogledali smo si primer bukke, ki je zasajena na meji med deželno Kranjsko in Štajersko ter ob posebnih trenutkih ter dogodkih, ki pretresejo svet. Kadar gre za zadnje, se posadi lipa. Drevesa popišejo čas in pokrajine, z njimi jih lahko prepoznamo. Ker so drevesa tako močno vpeta v naša življenja, je njihova odstranitev dogodek, ki se vedno dotakne skupnosti. Na predstavitvi smo si ogledali

lokalno zgodbo o odstranitvi lipe s Krumperka ter propad in odstranitev ljubljanske operne bukke. Občudovali smo Plečnikove ureditve, v katere je premišljeno vključeval drevesa in se z njimi podpisoval: topoli t. i. jagned pred Križankami, ki simbolizirajo Napoleonovo moč; bukev pri NUK-u, ki se jeseni odene v barve stavbe; ter breze pred spomenikom na Bukovškem polju, kjer je ustvaril harmonijo med debli in arhitekturo.

Sezono smo zaključili s pogovorom, ki nas je povabil v globlje razmišljanje o našem okolju, vplivu človeka, naših dejanjih ter navsezadnje povezanosti z naravo. Hvala, gospod Mastnak, za še eno iskrivo Srečanje pod slamniki!

IVANA POTOČNIK
FOTO: MIRO PIVAR

Podarite trenutek sreče, ki traja

Naslov današnjega prispevka smo si izposodili iz kopice projektov, ki jih Rdeči križ Slovenije namenja posameznim aktivnostim, v katerih sodeluje tudi Območna organizacija Rdečega križa Domžale, ki je pred kratkim pripravila poročilo o uspešnem delu v letu 2024.

V poročilu Rdeči križ Domžale opredeljuje delo in rezultate posamezne dejavnosti. Tako je na prvem mestu krvodajalstvo, kjer je na petih trenskih krvodajalskih akcijah sodelovalo 1065, krvodajalcev, uspešnih je bilo 1779 odvzemov, kar pomeni oko-

stovoljcev v krajevnih organizacijah RK, pomoči nevladnih organizacij, patronažne službe in centra za socialno delo zaznavajo mnoge stiske ljudi, ki jim zagotavljajo materialno pomoč na vseh ravneh delovanja. Na nacionalni ravni so osrednji vir prehranski izdelki, organizacije MDDSZ, namenska FIHO in sredstva, pridobljena v okviru nacionalnih akcij ter različnih donacij. Izvajajo tudi spremljevalne ukrepe, ki bistveno pripomorejo k opolnomočenju prejemnikov pomoči in njihovi večji socialni vključenosti, pridobivanju novih

plačnem počitniškem letovanju na Debelem rtiču in 18 socialno ogroženih otrok prek ZPM Domžale, osem starejših na letovanju na Debelem rtiču; 194 prosilcem finančne pomoči je bilo plačanih 20.225,95 evra

Javna kuhinja je delovala v letu 2024 vse delovne dni s hrano iz Doma upokojevcev Domžale. Opazarjajo na neredno dnevno prihajanje na topli obrok in večje število uporabnikov v zimskih mesecih. Dvanajst oseb je dnevno prejemale topli obrok – skupno razdeljenih 2930 toplih obrokov, 72 suhih obro-

Materinstvo in očetovstvo

Smo v marcu, v katerem v okviru Cerkev na Slovenskem praznujemo dva praznika, ki sta povezana z materinstvom in očetovstvom. Prvi je praznik svetega Jožefa, ki ga praznujemo 19. marca, in drugi praznik Marijinega oznanjenja ali materinski dan, ki ga praznujemo 25. marca. V tednu od 19. do 25. marca obeležujemo tudi teden družine. Ob tem se bo zvrstilo veliko dogodkov, predavanj, koncertov in različnih prireditvev. Ob bok vsemu temu dogajanju pa smo se v župniji Domžale odločili, da v tej številki Slamnika objavimo razmišljanje na to temo.

Večina mam in očetov se zagotovo strinja, da je biti starš eden najtežjih poklicev, pa vendar zanj ne obstaja šola, ki bi nudila potrebno formalno izobrazbo. Kot mama lahko z vso gotovostjo trdim, da je to ena najlepših stvari, ki se mi je zgodila v življenju. Sliši se čisto preveč romantično, zato takoj dodajam, da tudi ena najtežjih. Prav zato je tako zelo pomembno, da ima vsak otrok možnost odrasčati v spremstvu obeh – mame in očeta, saj bo le tako lahko v polnosti razvil zdrav odnos do življenja in to prenašal

nekoč tudi na svoje otroke. Mama in oče z velikim veseljem, ponosom in brezpogojno ljubeznijo spremljata vsakega svojega otroka od rojstva dalje. A vzporedno doživljata strah, žalost, nemoč in bolečino v primeru bolezni, tudi smrti, razočaranja, kadar gre otrok po poti, ki se staršem ne zdi niti primerna, niti varna. In pride tudi čas, ko morata oče in mati svoje otroke spusti v svet, jim dovoliti, da odrastejo in gredo po svoji poti v življenje in biti vesela njihove samostojnosti. Biti dober oče in mama pomeni biti trdna, pokončna opora in zgled svojim otrokom, da bodo lahko zrasli v še boljše, še bolj pokončne, poštene, dobrohotne ljudi. Biti dober oče in mama pomeni ljubiti drug drugega in ljubiti svoje otroke, tudi če ga kdaj polomijo, kajti to je najboljša garancija za varen dom, v katerega se bodo otroci vedno radi vračali.

Čestitke vsem mamam ob materinskem dnevu in hkrati tudi očetom, ki sicer v Sloveniji nimajo točno določenega dneva, pa bi bil lahko to tudi 19. marec, ko goduje krščanski zgled očetovstva, sv. Jožef.

CIRILA MIKELEN

li 800 litrov odvzete krvi, kar je nekaj več kot leta 2023, med njimi je 141 krvodajalcev, ki so prvokrat darovali kri v letu 2024. Pripravili pa so tudi srečanje in podelitev priznanj, med 55 priznanji so bila podeljena: za 40-krat darovano kri 19, za 50-krat 15, za 60-krat šest, za 70-krat pet, za 80-krat tri, za 90-krat pet, za 100-krat eno in 110-krat eno priznanje. Za 50-, 80- in 100-krat darovano kri so krvodajalci prejeli tudi plakete. Čestitamo!

Za pridobivanje mladih krvodajalcev so pripravili predavanje o krvodajalstvu na Srednji šoli Domžale, prijavila sta se dva darovalca organov in tkiv po smrti. Člani ekipe Prve pomoči in predavateljji so pripravili vrsto delavnic, sodelovali na prireditvah in akcijah ter svoja strokovna znanja posredovali različnim generacijam. Sodeloval so na regijskem preverjanju znanja v prvi pomoči in skupaj opravili 260 prostovoljnih ur.

V temeljno poslanstvo Rdečega križa spada pomoč ljudem na meji revščine ali pod njo. V RKS OZ Domžale prek mreže prostovoljk in pro-

stovoljcev ter širjenju socialne mreže in dvigu kakovosti življenja. RKS OZ Domžale pomaga pomoči potrebnim z naslednjimi materialnimi pomočmi: POMP 2024: 14.601 litrov mleka, 4470 kg špagetov, 2343 kg polžkov, 4625 kg moke, 5947 litrov olja, 4500 kg riža, 7344 kosov pločevink rjavega fižola, 4687 kosov pločevink pelatov, 1004 kosov marmelade, 1100 kartonov prehranskih paketov Tuš in 1100 kodov 3 kg pralne praška (FIHO, RKS), okoli 280 kg donirane hrane (namazi, sladkarije, paštete, itd.), sadja, jogurtov, paleta vode, paleta čistil, kozmetike, mila, zobne paste itd., pet škatel nogavic, približno 500 kg prežete donacije oblačil podjetja C&A Domžale; 1452 je bilo prejemnikov materialne pomoči (posameznikov ali družin), največ iz občine Domžale (54,6%), 542 uporabnikov je bilo obravnavanih oz. vključenih v obvezne spremljevalne ukrepe, 165 otrok je prejelo bone za šolske potrebščine v skupni vrednosti 8430 evrov, 38 socialno ogroženih otrok je bilo na brez-

kov hrane ob praznikih, 15 pranj oblačil v pralnem stroju za brezdomce ter druge pomoči.

Leto 2024 je bilo za Rdeči križ Domžale obdobje predanega dela, solidarnosti in nenehnih prizadevanj za pomoč tistim, ki nas najbolj potrebujejo. S prostovoljci, podporniki in donatorji so uspešno izvedli številne humanitarne aktivnosti, Zahvaljujejo se vsem prostovoljcem, podpornikom, donatorjem ter sodelavcem, ki so s svojim trudom in srčnostjo prispevali k boljšemu življenju posameznikov v naši skupnosti. »Skupaj smo dokazali, da solidarnost in medsebojna pomoč ostajata ključni vrednosti naše organizacije, z enako predanostjo bomo nadaljevali naše poslanstvo in si prizadevali za še večjo vključenost in podporo tistim, ki nas potrebujejo.« je povedala Maja Mernik, in se ob koncu zahvalila vsem, ki so soustvarjali zgodbo Rdečega križa Domžale v letu 2024. Skupaj zmoremo več!

VERA VOJSKA
FOTO: OZ RK DOMŽALE

Center zdravih stopal

Uspešno se ukvarjamo s sanacijo in reševanjem: glivičnih obolenj, vraščenih nohtov, bradavic, otiščancev, regad-raspokanih pet, kurjih oces.

Medicinska pedikura Tamara
Center zdravih stopal

051 776 699

Cesta talcev 10 - MGC,
Domžale

tamarastramsak@gmail.com

Vsi otroci potrebujejo ljubezen, varnost, igro, druženje ter priložnosti za razvoj svojih talentov

Delovanje Zveze prijateljev mladine Domžale PM pokriva občine: Domžale, Lukovica, Moravče, Mengeš, Trzin. V letu 2025 so s pridobljenimi donatorskimi sredstvi, sredstvi ZPMS in prispevki iz dohodnin ter občinskega razpisa za delo z mladimi z velikim naporom in iznajdljivostjo realizirali načrtovane projekte, je povedala predsednica ZPM Domžale mag. Karolina Strehar ter predstavila najpomembnejše akcije v letu 2023. Vključujejo se v večino projektov ZPMS, z njihovo pomočjo

in podporo pomagajo vsem otrokom, še posebno pozornost namenjajo tistim, ki izhajajo iz socialno šibkejših družin in nespodbudnih okolij.

Ena od pomembnejših aktivnosti je vsakoletni otroški parlament, katerega gostiteljica je bila v letu 2024 Osnovna šola Preseerje pri Radomljah. Učenci iz 11 šol in mentorji so se v petih delavnicah preizkusili v tehniškem ustvarjanju, ustvarjalnem izražanju, miselnem ter družabnem igranju in športnem udejstvovanju, prisluhnili pa so tudi vzpodbudnim be-

sedam županje Občine Domžale mag. Renate Kosec. Gostitelji so se udeležili tudi nacionalnega otroškega parlamenta na temo: Duševno zdravje otrok in mladih, v okviru katerih so razpravljali o tem, kaj je duševno zdravje, o vplivu okolja na moje duševno zdravje, kateri so viri pomoči ter o spremembah za krepitev razvoja. Izbrana je bila tudi tema otroškega parlamenta za leto 2025: šolski sistem (problemi šolskega sistema, ocenjevanje, vpis v srednjo šolo, balast v učnih načrtih, primerjava šolskih sistemov v različnih državah). Tudi v letu 2024 je bila posebna skrb namenjena projektu Bralna značka, še posebej zlatim bralcem, ki uspešno osvojijo bralno značko v vseh devetih letih osnovne šole. Zlati bralci so bili povabljeni v Gallusovo dvorano Cankarjevega doma v Ljubljano na obisk osrednje slovenske prireditve za zlate bralce.

Poletnega počitniškega varstva so se udeležili osnovnošolci od prvega do petega razreda in bili deležni pestrega programa športnih in ustvarjalnih aktivnostih ter kvalitetnih izobraževalnih vsebin. Sodelovali sta OŠ Venclja Perka in Lipa, Univerza za 3. življenjsko obdobje. V varstvo je bilo vključenih 40 otrok iz občine Domžale. Teden otroka v oktobra je potekal na temo: Otrok, nepopisan list. Pripravljen je bil likovni in literarni natečaj, sodelujoči pa so skušali odgovoriti na vprašanja:

Ali lahko najdemo vzporednice med otroštvom nekoč in danes? Način življenja, vzgoja in tehnologija so se spremenili, vendar ostaja nespremenjeno bistvo 'biti otrok'. Posebej pa so poudarjali, da se otrok rodi kot nepopisan list, in vsi otroci, ne glede na čas, v katerem živijo, potrebujejo ljubezen, varnost, igro, druženje ter priložnosti za razvoj svojih talentov.

Posebna skrb je bila namenjena socialno ogroženim družinam pri sofinanciranju oziroma plačilu položnic za elektriko, komunalno, stroške v šoli, pomoč pri učenju in v stiski, kjer je bilo v občini Domžale raznovrstne pomoči deležnih blizu 150 družin, ZPM je bila deležna tudi prihodkov od dobrodelnega dogodka v izvedbi Mlinotesta in Občine Domžale. Na morju sta deset dni iz občine Domžale letovala 102 otroka, iz vseh občin skupaj pa 189, glede na socialni status več kot polovica brezplačno ali delno brezplačno, del je prispeval tudi RK. ZPM Domžale sodeluje v projektu botrstvo, v humanitar-

nem programu ZPM Slovenije, v projektu Športnik sem in glasbenik sem, pri zbiranju šolskih potrebščin pa jim pomaga Poštar Pavli. Tudi v letu 2024 so bile organizirane prireditve in darila ob novem letu, otroci OŠ Venclja Perka so sodelovali v projektu Jaz tebi, ti meni, darovalci pa so otroke lahko obdarili tudi v projektu Trije zimski botri. Skupaj je bilo obdarovanih 68 družin oz. 140 otrok.

Dobro sodelujejo s člani in prostovoljci, z lokalnimi društvi in zavodi, s KD Franca Bernika Domžale, Lipo, osnovnimi šolami, športnimi društvi, CZM, Knjižnico Domžale, RK Domžale, gasilci, policijo ... Civilna zaščita Domžale nam redno večkrat na leto pomaga pri prevozu humanitarnih pomoči iz Ljubljane. O vseh dejavnostih ZPM Domžale mesečno obveščajo s članki v lokalnih časopisih, v časopisih ZPMS in na spletni strani ter preko Facebooka. Poiščite jih! Vabljeni tudi prostovoljci.

VERA VOJSKA
FOTO: ZPM DOMŽALE

Sodai – razstava tradicionalnega litovskega slamnatega okrasja

Od 22. januarja dalje lahko v Slamnikarskem muzeju Domžale občudujemo mednarodno gostujočo razstavo tradicionalnega litovskega slamnatega okrasja t. i. sodai – v slovenskem prevodu vrtovi – so slamnate skulpture, mobile, izdelane iz geometričnih oblik, z dodanimi okraski (angeli, ptice, zvezde ...).

K nam je pripotovala je iz Muzeja Velenje, za vso pomoč pri izvedbi se jim iz srca zahvaljujemo. Razstava bo odprta vse do konca aprila, ogledate si jo lahko v odpiralnem času muzeja (od torka do petka od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure, ob praznikih zaprto), vstop je prost.

Zakaj so za to okrasje izbrali ime slamnate viseči vrtovi, ni jasno, izvor naj bi izginil zato, ker je slama material, ki ni tako trpežen in hitreje propade, naj pa bi poimenovanje vrtovi predstavljalo povezavo med lepoto svetov – materialnega in duhovnega. Zaradi svojih geometričnih oblik, zlasti trikotnikov in kvadratov, naj bi zrcalili vzorec vesolja, zato so povezani z duhovnostjo in varovanjem človeka.

Prvotno so jih imeli obešene skozi vse leto za dekoracijo, še posebej pa so jih in jih še vedno zaradi svojih simboličnih in verskih pomenov izdelujejo in obešajo ob posebnih priložnostih – božiču, veliki noči, krstu, poroki, rojstnih dnevih. Tako na primer, obešeni nad zibko, prinašajo srečo novorojenčku, mladoporočencem, če visijo nad mizo, plodnost, obešeni nad družinsko mizo pa harmonijo. Vseprošno pa bi lahko rekli, da prinašajo srečo, blaginjo in varujejo hišo oziroma osebe, ki so jim namenjeni.

Zgodba o izdelavi okrasja je podobna domžalski. Litva je bila, zgodovinsko gledano, kmetijska država, večina prebivalstva je delala in živela na kmetijah. Kmetje so gojili slamo zaradi zrna in hrane, ob žetvi so izločili najprimernejšo slamo za izdelovanje okrasja – bolj je bila podobna zlati barvi, boljša je bila. V poletnih mesecih so jo poželi, posušili, razkolenčkali, sortirali po barvi in debelini, shranili, jeseni in pozimi pa so izdelovali okrasje in ga obešali po kmetijah, pri tem pa naj bi bili zelo radodarni. Proces obdelave je ohranjen še dandanes, ko je slama pripravljena, jo razrežejo na dele želene dolžine in skozi votla stebila napeljejo nit, da jih povežejo. Dele slame lahko tudi zalepijo skupaj, nedvomno pa morajo ustvarjalci imeti dobre matematične in prostorske predstave ter veliko mero potrpežljivosti. Dele slame sestavljajo v različne geometrične in organske oblike, nekatere zelo preproste, druge pa kom-

pleksne, vse je odvisno od avtorja. V osnovni so nanizani ornamenti izdelani iz trikotnikov, kvadratov in pravokotnikov, da pa dobijo dimenzijo, jih sestavijo v kocke, piramide, diamante, oktaedre (dvojna štiristrana piramida). Vse skupaj povežejo v verigo teh elementov, ki tvorijo celoto – mobile, ki je ne glede na vzorec vedno simetričen in ki, potem ko je enkrat obešen, med premikanjem in vrtenjem ustvarja različne vzorce.

Ukoreninjeni v litvansko ljudsko umetnost in rokodelstvo so leta 2023 postali del Unescovega reprezentativnega seznama nesovne kulturne dediščine človeštva. Izdelava takšnega okrasja je sicer tradicionalna tudi

v severni in vzhodni Evropi, najdemo pa jo prav tako v nekaterih državah srednje Evrope (Nemčija in Poljska), zato imajo v različnih kulturah zanj različno poimenovanje: v skandinavske države je himmel (nebesa/ nebo), v slovanskih pa pajak (pajak). Znanje in tradicija se prenašata iz roda v rod, znotraj družinskega kroga ali na različnih dogodkih, kot so festivali, razstave in sejmi. Organizirajo tudi delavnice, večinoma pa jih izdelujejo ženske. Kot so zapisali na uradni spletni strani Unesca, pa sodai »skupnostim, ki jih še izdelujejo, zagotavljajo občutek skupne kulturne dediščine in povezanosti s preteklostjo, hkrati pa krepijo odnose, medgeneracijske vezi in kulturno raznolikost«.

Slamnate vrtove, ki so razstavljeni, so izdelali litovski rokodelci, člani združenja Vrtovi neba. Projekt je koordinirala Marija Liugiene. Ker je razstavo omogočilo Veleposlaništvo Republike Litve v Avstriji, Sloveniji in na Slovaškem, nas je 17. februarja obiskala tudi veleposlanica mag. Lina Rukštelienė. Za obisk, zanimanje in ogled muzeja se ji najlepše zahvaljujemo!

IVANA POTOČNIK

FOTO: IVANA POTOČNIK, ANA CAJHEN

Preden pokuka prvi zobek

Rast prvih zobkov pri otrocih je pomemben mejnik v njihovem razvoju. Prvi mlečni zobek običajno začne izraščati pri starosti približno šestih mesecev, lahko pa se to zgodi tudi prej ali kasneje. Izraščanje mlečnih zob običajno povzroča nelagodje tako otrokom kot staršem. Otrok je pogosto razdražljiv, joka, se slini in prebujajo ponoči. Dojenčku se lahko spremeni prehranjevalne navade, pojavi se želja po dodatnem dojenju ali hranjenju po steklenički.

Starši v tem obdobju pogosto uporabljajo različne metode, ki bi otrokom pomagale in omilile bolečino. Otrokom omogočite grizenje grizal, ki so nekoliko ohlajena v hladilniku, nikakor pa ne smejo biti zamrznjena, ker bi se lahko prilepila na dle-

sen in jo poškodovala. Za grizenje se dojenčkom lahko ponudi tudi nekoliko trše sadje (jabolko) ali zelenjava (korenje). Med izraščanjem zob naj otrok ne je pretople ali premrzle hrane. Izbirajte pijačo, ki nima močnih okusov, tudi zelo sladki sokovi niso priporočljivi. Dlesni jim lahko nežno zmasirate s čistim prstom ali mokro gazo, pri tem lahko uporabite različne gele, ki so namenjeni lajšanju težav pri izraščanju zob. Gele je potrebno redno nanašati, saj jih slina v ustih sproti odplakne. Vsebujejo naj učinkovine, ki mehčajo dlesen in pripomorejo k lažjemu izraščanju, hkrati pa učinkovito blažijo vnetje, pospešujejo celjenje, spodbujajo zdravo ustno okolje ter aktivno ščitijo dlesen. Dobro je, da učinkovine gela šči-

tijo tudi novo izrasle zobe pred zobnimi oblogami, saj tako poskrbimo za zdrave zobe tudi za desetletja naprej. Če je bolečina huda, lahko otroku ponudimo analgetik, kot je paracetamol. Farmacevt v lekarni vam bo svetoval o pravilni izbiri zdravil in pripravkov, ki bodo pomagali prebroditi obdobje izraščanja zob.

Težave se navadno končajo, ko zob prodre skozi dlesen. Vsi mlečni zobek običajno izrastejo do starosti dveh let in pol.

Rast prvih zob je naravni del otrokovega razvoja. S pravilno nego in podporo pomagamo otroku skozi to obdobje. Pomembno je, da ostane otrok potrpežljiv in otroku nudimo čim več tolažbe in ljubezni.

DARJA VRTAČNIK, MAG. FARM.

Jemljete več zdravil istočasno? Potrebujete dodatne informacije o uporabi zdravil?

Naročite izdelavo osebne kartice zdravil.

Osebna kartica zdravil vsebuje informacije o odmerjanju in namenu uporabe zdravila ter dodatna opozorila na katera morate biti pozorni. Za več informacij vprašajte farmacevta Mestnih lekarn.

- Lekarna Domžale · Lekarna Kamnik
- Lekarna Duplica · Lekarna Mengeš
- Lekarna Novi trg (v ZD Kamnik)
- Lekarna Radomlje · Lekarna Litija
- Lekarna Litija nova (v ZD Litija)
- Lekarniška podružnica Moravče

Sledite nam na: [mestnelekarne1](https://www.mestnelekarne1.si)
www.mestnelekarne.si

NOVICE

Dober večer, znanost: Družine kot snovalke in odstiralke zgodb

Februarski dogodek Dober večer, znanost je v ospredje postavil družine. Beseda družina je v našem besednjaku najpogosteje uporabljena beseda. Družine so tako različne, kot so različne marsikateri človeške skupnosti. Slednje nakazujejo poimenovanja, ki so bila v različnih obdobjih različna in so za različne oblike družin drugačna. Z izjemnimi gosti in poznavalci tematike smo odstirali in preučevali njihove zgodbe ter podali pozitivno sporočilo za življenje v strpni skupnosti.

Dinamično debato na omizju so sestavljali: odvetnik in pisatelj dr. Peter Čeferin, ustanovitelj Odvetniške pisarne Čeferin, ki je skupaj s sinovoma Rokom in Aleksandrom prerasla v Odvetniško družbo Čeferin in partnerji; sociologinja Biserka Marolt Meden, urednica, menedžerka, svetovalka predsednice Republike Slovenije za družbene dejavnosti (nepoklicno), aktivna državljanka in humanitarica; zelo uspešen slovenski paraolimpijski plavec Darko Đurić, dvakratni svetovni prvak in evropski prvak v prostem slogu plavanja, podjetnik, navdihovalec in motivacijski govorec, ki je mladost preživel v rejništvu, ter Damijan Janžekovič, študent programa Zakonski in družinski študiji, smer Družinska terapija Teološke fakultete Univerze v Ljubljani, pisatelj in navdihovalec, ki je o svoji težki življenjski izkušnji v družini prvič javno spregovoril na dogodku TEDxYouth@GimnazijaMoste (2015).

Zaradi varnosti, ljubezni in medsebojne pomoči se ljudje že od nekdaj

povezujejo v družine. V vsaki družini je pomembno, da se družinski člani med seboj razumejo, si pomagajo in sodelujejo. Družina je najosnovnejša celica, ki predstavlja temelj za vse, kar sledi v življenju. Lahko bi rekli, da je najpomembnejši in najdragocnejši dar. Ne pozabimo, da smo/so prav starši tisti, ki otroku gradimo/jo temelje za njegovo prihodnost. Zaradi slednjega je dr. Peter Čeferin kot srčen družinski človek poudaril, da je vzgoja otrok posebno poslanstvo. Je najzahtevnejša in najtežja.

Ugotovili smo, kako je lepo opazovati, kako zelo se starejša generacija trudi, da bi bila v oporo mladim in so se zato pripravljali naučiti tudi kaj novega. Čeprav so mnogi med njimi dali skozi težko šolo življenja, želijo svojim mladim dati

drugačno popotnico. To je res veliko znamenje upanja. Včasih pa lahko slišimo, da naj znotraj družine mlajša in starejša generacija ustvarjata ločeno. H krati pa imamo številna družinska podjetja oz. skupine, ki so za povrh še uspešna in delujejo dinamično. Ob tem je Biserka Marolt Meden poudarila, da je bistvenega pomena omogočiti otroku, da lovi svoje sanje, kot da ga starši silijo, da lovi njihove. Skozi pogovor smo bili tudi priča lastnim izkušnjam sodelujočih, med drugim je Damijan Janžekovič omenil, da je težko izkušnjo iz otroštva pretvoril v pomoč drugim. Z Darkom Đurićem sta se tako strinjala, da pri definiciji družine ni nujno biološka družina tudi primarna družina. Oba sta odraščala v drugih družinah, ki so jima ponudile novo življenje in lepo popotnico za ustvarjalnost.

Pogovoru je sledila izmenjava izkušenj, stališč in življenjskih modrosti z obiskovalci dogodka, kar zagotovo bogati našo skupnost. Zato vabljeni na zadnja dva dogodka v sezoni. V aprilu bomo spregovorili o demenci in v maju o življenju kot darilu – od diagnoze rak do spoznanj.

»Skupnost ni samo ena starostna, spolna, verska ali katera koli druga skupina. Smo si različni in to nas bogati.« Darko Đurić

MARKO JERAN, INŠTITUT »JOŽEF STEFAN«, LJUBLJANA VODJA PROJEKTA IN MODERATOR DOGODKOV

Omizje (z leve): vrhunski slovenski paraolimpijski plavec Darko Đurić, ki je mladost preživel v rejništvu, motivacijski govorec, Damijan Janžekovič, študent programa Zakonski in družinski študiji, smer Zakonska in družinska terapija Teološke fakultete Univerze v Ljubljani, pisatelj in navdihovalec, Marko Jeran, vodja projekta in moderator dogodkov, dr. Peter Čeferin, odvetnik in pisatelj, ter Biserka Marolt Meden, sociologinja, svetovalka predsednice Republike Slovenije za družbene dejavnosti (nepoklicno), aktivna državljanka, humanitarica

Ne zamudite prebujanja narave, vabijo narcise

Ste že bili v Arboretumu Volčji Potok in se sprehodili mimo prebujajočih se cvetlic, obiskali svoje najljubše drevo ali si popestrili dan v kateri od številnih akcij in prireditve, ki jih v parku ne manjka? Tako so se v Arboretumu Volčji Potok na letošnji 8. marec posvetili izjemnim ženskam iz družine Souvan. Osvetlili so tesne vezi, ki se lahko stekje le med materami in hčerami – med Natalie, Heleno in Elso. V osrednjem delu dogodka je nastopila Nadjuša Koželj. Zanimiva pripoved je prinesla vrsto novih podatkov o vseh dekletih, obiskovalci pa so bili veseli ogleda še nepoznanih fotografij družin Sponer, Souvan, Rudež in Majaron.

Že večkrat sem vas vprašala, kateri je vaš najljubši letni čas za obisk Arboretuma Volčji Potok. Če se še niste odločili, potem vam v arboretumu svetujemo: najprimernejši ali najlepši čas za obisk je spomladi, poleti, jeseni.

V parku so marca kot mala sonca zasijali cvetovi narcis. Osvetlile so puste travnate površine in jih spre-

menile v slikovito kuliso. Družbo jim tudi v aprilu dela žvrgolenje ptic, ki nas s svojim petjem opominjajo, da je tukaj pomlad. Ritem narave je svojevrsten, zato je trajanje cvetenja narcis vedno presenečenje. Vabljeni na prijeten sprehod med več kot petdesetimi vrstami in sortami narcis. Pozdravile vas bodo že ob vstopu v park, njihove raznobarne odenke rumenih in rumeno-belih cvetov pa boste med sprehodom odkrivali na najrazličnejših mestih v parku.

Seveda pa to niso edine cvetlice, saj boste tako v parku kot nekaterih zaprtih prostorih našli druge vaše ljubljene, ki komaj čakajo, da jih obiščete. Če še niste, si tudi letos lahko kupite letne karte, katerih ceno pomaga znižati Občina Domžale, počasi pa se že lahko začnete pripravljati tudi na številne prireditve, ki vas čakajo v aprilu in začetku maja, ko vas bodo pozdravili tudi vaši prijatelji – tradicionalni tulipani. Dobrodošli!

VERA VOJSKA

FOTO: ARBORETUM VOLČJI POTOK

2. VELIKA NAGRADA OBČINE DOMŽALE KOLESARSKÉ DIRKE

OBČINA DOMŽALE
prostor združevalnih ljudi

NEDELJA 6. APRIL

V IHANU IN OKOLICI
OD 10. ure DALJE

KATEGORIJA	Predšolski otroci	Šolski otroci 1.- 3. razred	Šolski otroci 4.- 6. razred	Šolski otroci 7.- 9. razred
ŠT. KROGOV	1	1	1	1
DOLŽINA	400m	1000m	1000m	1000m
PRIČETEK	10:15	10:25	10:25	10:30

KATEGORIJA	Dirka za amaterske kolesarje in občinsko prvenstvo	Mlajši mladinci MU 17 / starejše mladince WU 19 / Članice WE	Starejši mladinc MU 19
ŠT. KROGOV	2/3	4	6
DOLŽINA	25 km (W) / 37,5 km (M)	50 km	75 km
PRIČETEK	11:15	12:30	14:15
Gorski cilji	Točke: 5-3-1	2., 3. krog na vrhu vzpona	2., 3., 5. krog na vrhu vzpona
Leteči cilji	Točke: 5-3-1	2., 3. krog na cilju	2., 4., 5. krog na cilju

TRASA TEKMOVANJA 2. VN OBČINE DOMŽALE

START / CILJ

GORSKI CILJ

MAKADANSKI ODSEK

TRASA ZA PREDŠOLSKE OTROKE

TRASA ZA ŠOLSKE OTROKE

OBVESTILO • OBVEŠČAMO VAS, DA BODO ZARADI KOLESARSKÉ PRIREDITVE **2. VELIKA NAGRADA OBČINE DOMŽALE V NEDELJO 6.4. 2025 OD 10.00 DO 17.30 KRATKOTRAJNE POPOLNE ZAPORE SLEDEČIH CEST:** IHAN - GORIČICA PRI IHANU - DOBOVLJE - SV. TROJICA - GORJUŠA - KRUMPERK - PRELOG - IHAN. PROSIMO VAS, DA UPOŠTEVATE PROMETNO SIGNALIZACIJO, NAVODILA POLICISTOV IN REDARJEV. HVALA ZA RAZUMEVANJE. **OBENEM PA VAS VABIMO, DA SE NAM PRIDRUŽITE IN SKUPAJ SPODBUJAMO NAJBOLJŠE KOLESARKE IN KOLESARJE. VABLJENI!**

Rdeči križ Dob ob 8. marcu

Med tradicionalne aktivnosti Krajevne organizacije Rdečega križa Dob zanesljivo spada slovesnost ob 8. marcu – dnevu žena, ki jo vsako leto pripravijo v sodelovanju z Osnovno šolo Dob. ProstoVOLJKJE so skupaj s predsednico Elizabeto Tome z različnimi vabili povabile vse krajanke v prostore jedilnice Osnovne šole Dob, ki so jo dekleta, skupaj s ponosnimi starši nastopajočih učencev, napolnila do konca in prislunhile nagovoru predsednice Elizabete Tome, ki je po pozdravu prisotnih, med katerimi je bil v imenu predsednika Sveta KS Marijana Smolnikar, član Sveta KS Dob Boštjan Novak med drugim dejala:

»Danes smo se zbrale, da praznujemo moč, pogum in srčnost

žensk. Mednarodni dan žensk ni le priložnost za cvetje in lepe besede, ampak tudi trenutek, ko se ozremo na dosežke preteklosti, pogledamo v prihodnost in se spomnimo, kako pomembno vlogo ima vsak od nas – v družini, skupnosti in družbi. Vsaka ženska ima svojo zgodbo – zgodbo predanosti, vztrajnosti in ljubezni v vsakdanjih izzivih bodisi kot matere, hčere, babice, sodelavke ali prijateljice dokazujemo, da smo nepogrešljive.« V nadaljevanju je podarila, da je dan žena posvečen vsem, ki s svojo toplino in delom bogatijo ta svet. Zahvalila se je vsem, ki skupaj ustvarjamo skupnost, kjer pomagamo, se spodbujamo in si stojimo ob strani. Kot predsednica je ponosna, da so vse del zgodbe so-

lidarnosti in sočutja ter vrednot, ki jih ženske nosimo v srcu in prenašamo naprej. Povabila je prisotne, da srečanje izkoristijo kot priložnost, da si vzamejo trenutek zase, za nasmeh, za lepe besede in za praznovanje tega, kar smo: močne, enkratne in neprecenljive.

Sledil je nastop Otroškega pevskega zbora Osnovne šole Dob pod vodstvom Karmen Banko, ki so zapeli pesmi: Kadar zaigram, Če bi se svet nazaj vrtel in Mamici. Posebej slednja, v kateri so pevci zapeli Mamica moja, rad te imam, je vsem segla do srca. Predstavili so se tudi učenci in učence, člani Otroške folklorne skupine, ki sta jih spremljala Martin Pelc na harmoniki ter Janez Mehle s kitaro, za obleke pa je iz

domžalske skrinje poskrbela Barbara Vidmar. Z mladimi plesalci smo s plesom in pesmijo potovali skozi slovenske pokrajine: iz Prekmurja na Primorsko, po stezicah na Gorenjsko in spet nazaj na Primorsko ter se skupaj s folkloristi prepričali, da so vse stezice lepe, najlepša pa ta, ki do mamice pelja. Pristrčna hvala OŠ Dob.

Plesalcem in pevcem smo namenile glasen aplavz, dekleta iz Krajevne organizacije Rdečega križa Dob pa nam čestitke, nageljčke, posladkale smo se s krofi in resnično izkoristile prijetno srečanje za druženje in hvaležnost prostovoljkam za prijetno popoldne.

VERA VOJSKA

V Domžalah so odprli nov pasji salon

Lastnike, ljubitelje štirinožnih hišnih in izven hišnih ljubljencev obveščamo, da so Domžale bogatejše za nov urejen pasji salon Radovedne tačke, ki se nahaja v Srednjih Jaršah. Lastnica salona Helena Požek Freljih pravi, da je njihov salon kraj, kjer se srečata strast do dela s hišnimi ljubljenci, in želja, da vsak kosmatinec odide domov srečen in zadovoljen. Verjame, da si vsak ljubljencek zasluži najboljšo oskrbo in prav to vam po njenih besedah v njihovem pasjem salonu tudi nudijo. Nega je prilagojena vsakemu posameznemu kosmatinčku od kopanja do friziranja. Vsakega kužka obravnavajo individualno, kar pomeni, da uporabljajo profesionalne negovalne šampone in proizvode, ki so najprimernejši glede na stanje in strukturo kože oz. dlake. Njihove storitve vključujejo kompletno nego, uvajanje na nego, krajšanje kreppljev ter nego tačk in blazinic. Zelo pomembno jim je, da se vsak kužka med nego počuti dobro, zato zagovarjajo nežen pristop, delo s potrpežljivostjo ter si v skladu s tem vedno vzamejo potreben čas, da lahko poskrbijo za sproščeno vzdušje.

Salon je dostopen z avtomobilom, zagotovljeno je brezplačno parkirišče pod nadstreškom ob hiši.
š. č.

MEDICINSKA PEDIKURA
Pančur d.o.o.

031/353 347

IZKUŠENE MEDICINSKE SESTRE
SKRBIJO ZA ZDRAVJE VAŠIH STOPAL.

Slamnikarska 3B, Domžale
nasproti Sanolaborja

BREŽIČNE ROBOTSKÉ KOSILNICE

sunseeker elite RAMDA

15%

Ramda AKCIJSKA PONUDBA MESECA

*Akcija velja za izdelke RA 895001, RA 698410, SO 453/CLASS, RA 698589, TEX 90063237.

Vrtni center
EUROGARDEN
V harmoniji z naravo

SUPER CENE

VSE ZA RAZVAJANJE NA VRTU

20%*

RASTLINA MESECA NAGELJ

20%*

SADIKA MESECA POR

VRTNI CENTER EUROGARDEN | PE DOBROVA PRI LJ | PE KRŠKO | tel. 01 24 25 100

*Akcija traja od 1. 4. do 30. 4. 2025 oz. do razprodaje zalog. Akcijski popusti se ne seštevajo.

eurogarden.eu

Kronika domžalskih poklicnih gasilcev

Med 21. februarjem in 20. marcem

V vremensko razgibanih zadnjih tednih zime je za nami šestindvajset intervencij, skoraj polovica v zadnjem tednu.

V stanovanjskih hišah v Domžalah in Moravčah so zagorele saje v dimnikih. Dim se je pojavil tudi izpod dveh osebnih vozil – pri enem zaradi pregrevanja zavor, pri drugem se je v podvozje zataknila mreža, ki se je zaradi trenja s cestiščem začela smoditi. Na Homcu je zagorela lesena skrinja ob kamini. Lastniku jo je uspelo pogasiti še pred našim prihodom, mi pa smo jo nato varno prenesli na prosto in dodatno ohladili.

Okoli 18. ure 17. marca so občani opazili gost dim, ki se je valil iz stanovanja v osmem nadstropju bloka na Matije Tomca 2. Izkazalo se je, da je bila na štedilniku pozabljena hrana, zaradi česar je stanovalka vdihnila dim in potrebovala zdravniško pomoč. Med stanovalci je še vedno živ spomin na požar iz leta 2013, zato je dogodek pri nekaterih vzbudil strah. Kar nekaj stanovalcev je samoiniciativno zapustilo svoje domove – evakuacija je ob podobnih dogodkih ključna. Ob prihodu na kraj dogodka smo se soočili s številnimi težavami zaradi neustrezno parkiranih vozil. Intervencija je bila uspešno zaključena v manj kot eni uri.

Na pomoč smo priskočili dvema kolesarjema – eden je padel v Domžalah na Ljubljanski cesti, drugi pa na Podrečju. Na avtocesti smo posredovali pri kar sedmih prometnih nesrečah. Okoli tretje ure ponoči je bilo pred predorom Jasovnik zaradi poškodovane dilatacije poškodovanih kar dvanajst vozil. K sreči nihče izmed udeležencev ni bil telesno poškodovan, je pa iz poškodovanega rezervoarja tovornega vozila iztekalo gorivo in onesnažilo skoraj kilometer vozišča. Pri izvozu za Domžale je prišlo do naleta sedmih vozil, med Krtno in Domžalami do naleta petih, v dveh drugih nesrečah pa sta trčili po dve osebni vozili.

Na počivališču Lukovica je tovorno vozilo trčilo v drugo tovorno vozilo, pri čemer je voznik ostal ukleščen v kabini. Pri Vranskem se je prevrnilo tovorno vozilo. Na regionalnih cestah smo posredovali pri treh nesrečah – pri Krašnji sta trčili dve osebni vozili, v Dobu je voznik nenadoma zapeljal s ceste in trčil v smreke, na Gorici pri Moravčah pa je osebno vozilo nasledlo na robu cestišča.

Dvakrat smo priskočili na pomoč reševalcem NMP ter omogočili vstop v eno stanovanje. Na Goričici pri Moravčah je v hlevu telica padla v jašek. Žal smo lahko le še pomagali pri izvleku poginule živali. Pri športnem parku v Dobu je bil zaznan močan vonj po bencinu, vidne sledi onesnaženja pa so bile opazne tudi na bližnjem potoku. Onesnaženje smo nevtralizirali z vpojnim sredstvi in tako preprečili širše okoljske posledice.

Več znaš, več veljaš – 58 novih višjih gasilcev v Gasilski zvezi Domžale

V Gasilski zvezi Domžale smo ponosni, da je kar 58 operativnih gasilcev, članov prostovoljnih gasilskih društev v naši zvezi, uspešno zaključilo tečaj za pridobitev naziva višji gasilec.

GASILSKA ZVEZA DOMŽALE S tem so nadgradili svoje znanje, pridobili nove veščine in se še bolj usposobili za učinkovito delovanje v različnih gasilskih nalogah. Tečaj je obsegal tako teoretično kot tudi obsežno praktično usposabljanje, kjer so udeleženci spoznali napredne tehnike in metode gasilske intervencije. Zahvaljujemo se vsem 12 predavateljem in 24 inštruktorjem, ki so s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami pomagali, da so udeleženci teoretično znanje uspešno prenesli v prakso.

Naša prostovoljna gasilska društva – Dob, Domžale - mesto, Homec, Ihan, Jarše - Rodica, Pšata - Dragomelj, Rova, Stob Depala vas, Studenec, Študa, Vir in Žeje - Sveta Trojica – so tako pridobila dodatno usposobljene gasilce, ki bodo še naprej zagotavljali visoko stopnjo pripravljenosti in varnosti v naših skupnostih. To je še en korak k okrepi gasilske mreže, ki neprestano raste in se prilagaja novim izzivom. Z novim nazivom višji gasilec ne pridobivamo le znanja, temveč tudi odgovornosti, da še bolj skrbimo za varnost ljudi in premoženja. Zavedamo se, da vsak nov korak v izobraževanju pripomore k večji usposobljenosti gasilskih enot in hitrejšemu ter bolj učinkovitemu ukrepanju v času izrednih razmer.

Vsem operativnim gasilcem, ki so uspešno zaključili tečaj, čestitamo in jim želimo še naprej uspešno delovanje v svojem gasilskem dru-

štvu ter naši skupnosti. Hkrati pa bi se radi zahvalili še Centru za zaščito in reševanje Domžale ter PGD Ihan, ki so nam omogočili prostor za izvedbo praktičnih vaj ter PGD Jarše - Rodica, kjer smo lahko v veliki dvorani poslušali teoretična predavanja naših predavateljev.

Z gasilskim pozdravom: Na pomoč!

KATJA NEMEC

Veselo pustovanje v Medobčinskem društvu Sožitje

V pustnem času je bilo veselo v diskoteki Šporn v Radomljah.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO SOŽITJE V ponedeljek, 3. marca 2025, smo se zbrali člani Medobčinskega društva Sožitje Mengeš, oblečeni v pustne kostume klovnova, viteza, tete Pehte, Miki miške, disko plesalca, kavboja, medveda ... Veselo smo se vrteli ob glasbi DJ-ja. Letos sta prišla med nas sam predsednik ZDA in njegova žena Melanija Trump. Z nami

sta rajala in se veselila. Najbolj originalne maske so bile nagrajene. Veselili smo se ob druženju in sladkanju z dobrimi krofi. Žejo smo si gasili s fanto in kokakolo. Čas je hitro mineval, ob odhodu domov smo vedeli, da smo pomagali prihajajoči pomladi, da nas čimprej obišče.

METKA MESTEK

Gregorjevo prineslo svetlobo in veselje kljub jutranjemu dežju

V torek, 11. marca 2025, na predvečer sv. Gregorja, smo v našem kraju, v Zgornjih Jaršah, v organizaciji Turističnega društva Jarše - Rodica obeležili starodavno tradicijo gregorjevega – praznika luči, ki simbolizira prihod pomladi.

TURISTIČNO DRUŠTVO JARŠE - RODICA Naša Mala vodica, rečica ob Kamniški Bistrici, je zaživela v doma narejenih pisanih gregorčkih, ki so jih otroci in odrasli z veseljem spuščali po vodi. Čeprav je dopoldne nebo zastrl dež in so se še ob začetku dogodka nad nami zbirali temni oblaki, nas je ob pravem trenutku razveselilo sonce. Kot bi želelo poudariti pomen tega praznika, se je ob spustu gregorčkov vreme razjasnilo in dogodek je potekal v prijetnem vzdušju.

Na prireditvi se je zbralo okoli 70 ljudi – od najmlajših otrok, ki so z navdušenjem spuščali svoje skrbno izdelane ladvice, do starejših, ki so poklepetali ob kozarčku toplega čaja ali kuhanega vina in obujali spomine na čase, ko je bila ta tradicija še del vsakdanjega življenja obrtnikov. Dogodek ni bil le praznovanje – bil je poklon tradiciji, povezovanju skupnosti in upanju na svetlejši dni.

Hvala vsem, ki ste sodelovali in soustvarili čudovito popoldne!

ANA ANŽUR COTMAN

Knjiga in nagelj za dan žena

TVD Partizan Domžale in njihova predhodnica Sokolsko društvo letos praznujeta kar več jubilejev, ki so nasledili njihov osrednji jubilej v letu 2005, ko so z vrsto slovesnosti in izdajo knjige Domžalska stoletna športna sled avtorjev Matjaža Brojana in Janeza Bizjaka praznovali stoletnico ustanovitve društev.

TVD PARTIZAN DOMŽALE Od tedaj sta minili dve desetletji in spet ima TVD Domžale priložnost za praznovanje 120-letnice ustanovitve Sokolskega društva, katerega nadaljevalec letos praznuje 80-letnico ustanovitve. Za to priložnost, predvsem pa za ohranitev zgodovine obeh društev, je Janez Bizjak, že 25 let prizadeven predsednik TVD Partizan, izdal knjigo Medijski športno rekreativni spomin Domžal ter v njej zbral objavljene prispevke o življenju in delu obeh društev in jih tako ohranil za prihodnost.

Letošnji jubileji, predvsem pa tudi dan žena, ki so ga v TVD Partizan slovesno praznovali desetletja, so bili priložnost za predstavitev omenjene knjige na prijetnem večeru v Knjižnici Domžale. Sogovornika Janez Bizjak in Vera Vojska sta pozdravila dekleta, ki v okviru TVD Partizan pod vodstvom vaditeljice Anice Černe, ki je letos prejela Zlato plaketo Športne zveze Domžale, obiskujejo rekreativno vadbo. Med pogovorom so si obiskovalci lahko pogledali tudi posnetke slovesnosti, ki jih je TVD Partizan pripravil ob praznovanju 100-letnice društva. V pogovoru so obiskovalci izvedeli marsikaj zanimivega iz zgodovine

obeh športno-rekreativnih društev, ki od nekdaj veljata za bolj množični v naši občini. Spomnili smo se začetkov sokolskega gibanja v Domžalah in prvega predsednika Andreja Slokana, gradnje Sokolskega doma, enega najlepših v tedanji skupni domovini, spomnili smo se posameznih obdobij TVD Partizan, ki jih v knjigi najdemo v nadaljevanjih, objavljenih v Občinskem poročevalcu in Slamniku ter so v njih podrobno predstavljeni dogodki v posameznih letih. V pogovor so se vključili starosta TVD Partizan Franc Košak kot eden od ekipe uspešnih telovadcev, vaditeljica Anica Černe, ki je spregovorila o pomenu športa in

rekreacije ter redne vadbe, ter Pavel Pevec, ki je dolga leta skrbel za košarko. Prisluhnili smo zgodovini trim steze, za katero skrbi TVD Partizan Domžale in pomenu Šumberka, kjer so bila organizirana tudi tekmovanja v gorskem teku in kolesarjenju, spomnili smo se začetkov in pomena nordijske hoje, pa tudi uspehov v petanki, udeležbi na pohodih ob žici okupirane Ljubljane in tradicionalnih druženj ob posameznih praznikih. Spomnili smo se znane Ele Košir ter nekaterih drugih posameznikov ter njihovega pomena za razvoj športa in rekreacije. Seveda je bilo mogoče v prijetnem večeru spregovoriti le o delčku zgodovine s fotografijami zelo bogate knjige, ki so jo vsi prisotni prejeli tudi kot darilo, posebej dekleta za 8. marec, manjkalo pa ni niti nageljčkov, sadja in tudi brez sladkega ni šlo.

Športno društvo TVD Partizan Domžale se je ob koncu avtorju Janezu Bizjaku simbolično zahvalo za res ogromno opravljeno delo. Kdo ve, če ne bo tudi ta prispevek nekoč v prihodnje našel mesto v novi knjigi o pridnem delu društva.

VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR

Da se ne pozabi in ne ponovi

Nikoli več vojne

DRUŠTVO IZGNANCEV SLOVENIJE, KRAJEVNA ORGANIZACIJA DOMŽALE Društvo izgnancev Slovenije, Krajevna organizacija Domžale, v kateri se združujejo žrtve druge svetovne vojne z območja nekdanje občine Domžale, si prizadeva, da trpljenje izgnancev, taboriščnikov in drugih žrtev druge svetovne vojne ne bi bilo nikoli pozabljeno, da bi ob spominih na izgnanstvo, na pretrse, trpljenje in tudi grozo vedno imeli v mislih – nikoli več vojne.

»Bili smo zgolj številke, ki so nas lahko črtali, kadar so hoteli«, je le ena od razstav s to tematiko, ki jo je mogoče obiskati v letošnjem letu, ko se spominjamo 80-letnice prihoda žrtev vojne v domovino. Ob razstavah so tudi spominski večeri. Eden od teh je bil tudi v Gorenjskem muzeju v Kranju, kjer sta pri oblikovanju razstave sodelovali tudi Marija Radković in Sonja Beno iz Društva upokojencev Domžale, ki sta v okviru razstave vodili delavnico izdelave rumenih žafranov kot rože simbola upanja, spomina in opomina umrlih in preživelih žrtev druge svetovne vojne.

Društvo izgnancev Domžale v spomin na tragične dni, skupaj z drugimi pripravljata tudi obisk koncentracijskega taborišča Mauthausen, ki je bil poleg Auschwitzta in Dachaua eno najhujših in največjih koncentracijskih taborišč v Evropi.

Znano je tudi po podružnici Ljubelj. Jetniki so bili prisiljeni delati v suženjskih razmerah; kot delovno taborišče je bil Mauthausen najproduktivnejši od večjih nemških taborišč druge svetovne vojne, v različnih podenotah so delovali kamnolomi, rudniki in tovarne orožja, streliva ter vojaške mehanizacije.

Spominska svečanost bo 11. maja 2025. Mogoče si bo ogledati ostanke koncentracijskega taborišča ter bližnji kamnolom, prisostvovali bomo slovenski spominski svečanosti in sodelovali v mednarodni povorki. Informacije 041 634 505.

VERA VOJSKA

Pomlad spremeni vse

Ko se spomladi ogreje, tople vetrovke zamenjamo s flisi ali anoraki in dobimo novo energijo.

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA Če se je kdo do zdaj še skrival pred mrazom, ga je toplo sonce privabilo v našo jutranjo družbo in z vsakim dnem nas je več na naših aktivnih jutranjih srečanjih. Komaj čakamo tudi čistilno akcijo v KS Slavka Šlandra, ko bomo olepšali okolico Drevoreda 88 lip in uredili naš travnik, da bo brez neravnin in tako tudi varen za vadbo.

Proti koncu marca se je zgodil tudi naš prvi večji dogodek leta, in sicer zbor članov Društva šola zdravja, ki je bil v torek 25. marca v Hali Tivoli v Ljubljani. Na zboru so bila podeljena priznanja našim članom prostovoljcem. Med letošnjimi

prejemniki sta tudi Domžalčana Zofija Brojan (Športni park) in Vinko Bizjak (Drevored 88 lip). Čestitamo! Naslednji dan smo prisluhnili koncertu Skupine ljudskih pevk DŠZ v Knjižnici Domžale. Koncert je organiziral JSRS za kulturne dejavnosti območne izpostave Domžale v projektu Kulturna društva se predstavijo. Še en lep večer.

April bo v znamenju našega izleta v Veržej. Letovali bomo od 7. do 10. aprila, nastanjeni v Salezijskem zavodu. Z nami bo nekdanja predsednica DŠZ Zdenka Katkič. Program zajema jutranjo telovadbo, predavanje in vadbo za starejše s Centrom za krepitev zdravja

Ljutomer, pohod ob Muri, kolesarjenje po Prlekiji, plavanje v Banovcih, lončarsko delavnico in družabne aktivnosti (krog udeležencev, ples).

Pred nami je sestanek vodij domžalskih skupin, kjer bomo skupaj dorekli aktivnosti za leto 2025. Letos bomo imeli prvič usposabljanje vaditeljic/vaditeljev za vodenje Vaj za moč in predstavitev programa Dihamo z naravo. Oboje nam bo predstavil Andraž Purger, strokovni sodelavec DŠZ. Tudi v letošnjem letu vas lepo vabim na naša redna predavanja v Knjižnici Domžale. Hkrati se knjižnici zahvaljujem za 'odprta vrata' in odlično sodelovanje. Razmišljam o predavanju o prehrani, primerni za starejše, ali kako povečati odpornost organizma z Marijo Merljak, priznana strokovnjakinja, predavateljico in avtorico več knjižnih uspešnic o zdravi prehrani. Nadaljevali bomo s predavanji o zdravi hrbtnici z dr. Dejanom Kerncem in morda organiziramo delavnico nordijske hoje. Z našimi sošolci iz Ihana, z Vira, iz Radomelj, Športnega parka in Stoba bi se lahko skupaj odpravili na pohod okoli Domžal in se še kako drugače športno družili.

Veselim se občinskih prireditev, saj se tam srečujemo s prijatelji in znanci in vedno je lepo in zabavno. Oddali smo predlog za sodelovanje s Centrom dnevnih aktivnosti, ki bo odprl vrata v aprilu, in sicer enkrat tedensko z vajami za moč ter enkrat tedensko za ljubitelje petja z Mariko Haler. Posluh ni pogoj, pogoj je dobra volja. Se vidimo!

IRENA MANDELJ
FOTO: FRANC HABE

Tradicija ne zamre, pri nas že ne.

V Trzinu redni letni zbor OZVVS Domžale

Že v februarju so veterani vojne za Slovenijo iz OZVVS Domžale v Trzinu izpeljali svoj občni zbor.

OZVVS DOMŽALE Na občnem zboru so bili prisotni: predsednik ZVVS Ladislav Lipič, župan občine Trzin Peter Ložar, župan občine Mengeš Bogo Ropotar, častni generalni konzul Jordanije v Sloveniji Samir Amin, sicer tudi član veteranske organizacije, ter stanovski gostje iz Kočevja, Ribnice, Litije, Grosuplja, policijskega združenja Sever in častniškega združenja iz Domžal.

Zbor se je začel s kulturnim programom v izvedbi simpatične pevke Eve Černe Avbelj, simbolnim veteranskim dejanjem in kratkim filmskim preletom dogodkov iz leta 2024.

Predsednik združenja Janez Gregorič je poročal o delu v preteklem letu. Izpeljane so bile vse zadane naloge, med drugim strokovni ekskurziji po poteh Rudolfa Maistra (Maistrovo leto) in Vojvodini, izdan zbornik Dolg domovini o MSNZ v pokrajini ZVVS Ljubljana okolica

in na področju dela z mladimi, seznanjanje mladih, predvsem osnovnošolcev z nastankom naše države Republike Slovenije in jim vlti vsaj delček ljubezni do domovine, ki nikakor ni samoumevna, kot si nekateri predstavljajo.

Gostje so pohvalili delo domačega združenja in z gledno sodelovanje, predsednik zveze pa je povzel napetost situacije v Evropi in opozoril na še bolj zavzeto osveščanje mladih s polpreteklo zgodovino Republike Slovenije.

Na koncu je bilo predano nekaj odlikovanj najbolj zaslužnim. Bronasto medaljo OZVVS Domžale so prejeli: Metod Letnar, Bogomir Rus, Anton Cerar, srebrno; Marjan Ocep in Zdravko Popit in zlato: Anton Žnidaršič, Slavko Pevec, Marjan Kveder in Karol Anžin.

J. GREGORIČ
FOTO: M. LETNAR

Tradicija ne zamre, pri nas že ne.

DRUŠTVA

Skupščina Društva upokojencev Domžale

Vsako leto bolj številčni in aktivnejši

DRUŠTVO UPKOJENCEV DOMŽALE Za vse tiste, ki spremljate prispevke o delu Društva upokojencev Domžale v Slamniku ali na njihovi spletni strani, zgoščeno pisanje o njihovem delu za leto 2024 ne bo nič posebej novega. Vse aktivnosti namreč sproti predstavljajo in ob tem vabijo vse starejše, da se jim pridružijo kot člani oz. članice društva pa tudi kot prostovoljci oz. prostovoljke za posamezna področja. Kajti dela pri koordinaciji, organizaciji ter pomoči pri delu 682 članov in

tat njihovega dela so zadovoljni člani, ki jih je vsak dan več ter pomenijo prepoznavnost društva, zaupanje, podporo in prepričanje v dobro sodelovanje, ki ga ne manjka niti s pokrajinsko zvezo. Opozoril je na veliko opravljenega dela na področju obveščanja članov. Ti so tudi po elektronski pošti obveščeni o dejavnosti društva, ki jih enkrat letno seznanijo tudi s posebno zgibanko, v kateri so vse najosnovnejše informacije. Končna ocena: opravljeno je bilo veliko delo – vse za lepše in kvalitete

Zbor članstva Krajevne organizacije za vrednote NOB Dob, Krtina

Skupaj delovno tudi v letu 2025

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZA VREDNOTE NOB DOB, KRTINA Leto 2024, o katerem smo se pogovarjali na zboru članstva 19. februarja 2025, smo člani in članice Krajevne organizacije za vrednote NOB Dob, Krtina, ocenili kot uspešno, saj smo program uresničili v celoti – tudi zaradi pomoči krajevnih skupnosti Dob in Krtina, ki se jima za pomoč iskreno zahvaljujemo, hvala pa tudi našemu donatorju Gostinskemu podjetju Trojane, ki smo mu namenili posebno priznanje. Priznanje za dobro delo pa je prejel tudi naš praporščak Jože Matoš, ki ga z našim praporom redno srečujemo na vseh slovesnostih. Hvala, Jože.

Število članstva se pri nas skoraj ne spreminja, saj se še vedno v naše vrste včlanjujejo novi člani in članice, ki zagovarjajo in tudi živijo pozitivne vrednote, ki jih pogrešamo tudi na drugih področjih. Še vedno se trudimo, da bi se v čim večjem številu udeleževali različnih spominskih slovesnosti in prireditve, povezanih z obletnicami dogodkov iz druge svetovne vojne, predvsem na našem območju. Veseli smo, ker se prav iz naše organizacije v velikem številu udeležujemo obiskov prireditev, ki jih organizira Območno združenje borcev za vrednote NOB Domžale, s katerim uspešno sodelujemo na vseh področjih, in sosednje krajevne organizacije, ne manjkamo pa tudi na slovesnostih v sosednjih občinah in pomembnejših slovesnostih v naši državi. Zadovoljni smo, ker se tudi prireditve na Hrastovcu, s katero zaznamujemo praznik KS Dob (hvala Pevskemu zboru Turistično rekreativnega društva Turnše, Češenik), udeležujejo člani in članice od drugod, še posebej radi pa se

spominjamo sodelovanja na prazniku KS Krtina, ki je bil res nekaj posebnega in je prinesel vrsto zelo zadovoljnih obiskovalcev.

Tudi v letu 2025 bo naša skrb namenjena prizadevanjem za urejena spominska obeležja in njihovo okolico. Posebej si bomo prizadevali za urejanje spomenika na Želodniku, nujno pa bo treba urediti tudi okolico spomenika na Hrastovcu, da ne bo zaradi lubadarja prišlo do loma dreves in poškodovanja spomenika.

Posebno skrb pa bomo tudi letos namenili našemu članstvu. Prav vsi naši člani in članice bodo prejeli čestitke in dobre želje ob svojih rojstnih dnevih, posebej pa se bomo spomnili jubilarcev, s katerimi se bomo povesečili na posebnem srečanju sredi septembra in skupaj obudili spomine. Tudi letos se bomo odpravili na dve ekskurzije, na katerih bomo spoznavali zanimivosti in znamenitosti naše države, povezane tudi z dogodki iz NOB.

Vabimo vse naše člane in članice, da se nam na vseh dogodkih pridružijo in skupaj z nami popestrijo svoja življenja.

VERA VOJSKA

članic Društva upokojencev Domžale nikoli ne zmanjka. zato tudi tokrat povabilo: pridružite se jim in popestrite svojo jesen življenja.

Skupščina društva se je začela s pozdravom prisotnih gostov, med njimi so bili: Zvonko Kralj in Vida Bogataj, predsednik in podpredsednica Pokrajinske zveze društev upokojencev Ljubljana okolica, in Mija Pukl, predsednica Strateškega sveta za starejše v občini Domžale. Pozdravili so častnega člana Ferdinanda Starina, nato pa se z minuto molka spomnili vseh umrlih članov. Sledila je izvolitev delovnega predsedstva in ostalih organov, nakar je predsednica delovnega predsedstva prebrala pesem Ferija Lainščka Srečanje in nato povabila predsednika Tonija Prusa k predstavitvi poročila o delu društva za leto 2024. V njem smo slišali vrsto aktivnosti in projektov posameznih komisij, med njimi je predsednik posebej izpostavil organizacijo dela v okviru uradnih ur in brezplačne pravne pomoči, tudi delo stanovanjske pravne komisije, srečanje Starejši smo skupaj močnejši, 11 izletov, delavnice na področju ohranjanja kulturne dediščine, kjer sodelujejo vse generacije ter različna predavanja s področja digitalizacije in varnosti v prometu. Pozornosti je bilo deležno delo logističnega centra in prostovoljcev v okviru brezplačnih prevozov (koristniki: 560 oseb, 23.000 km ter 2200 porabljenih ur), projekt Starejši za starejše, pomoč demenčnim in drugim, ki potrebujejo pomoč, šport in rekreacijo, kjer različni športi in rekreacija pomenijo skrb za zdravje, na področju šaha pa tudi odlične tekmovalne uspehe. Rezul-

tnejše življenje članov in članic Društva upokojencev Domžale.

Poročilo je bilo soglasno sprejeto, enako tudi druga poročila, prisotni pa so soglašali tudi z vsebinskim in finančnim planom za leto 2025. V predlagani program za leto 2025 so vnesli tudi nekatere novosti – vse za bolj pestro življenje upokojencev. Ne bodo pozabili jubilejev svojih članov, v juniju ob petem srečanju upokojencev v občini Domžale pa bo posebej slovesno, saj bosta dve članici praznovali stoti rojstni dan. Poskrbeli bodo za dobro delo vseh odborov, hkrati pa imajo v programu posebno mesto izobraževanje, delavnice, predavanja in izleti, tudi v prihodnje pa bodo logistični center in prostovoljci, skupaj z občino Domžale, skrbeli za brezplačne prevoze. Veliko pričakujejo od novo odprtega Centra dnevnih aktivnosti za starejše. Še posebej pozorno pa bodo na projekt Starejši za starejše in Demenci prijazna točka, razmišljajo pa tudi o pomoči pri uveljavitvi celovite oskrbe za starejše. Več pričakujejo od sodelovanja z ZDUS predvsem na področju športa, kjer želijo organizirati razna tekmovanja med društvi. Organizirali bodo že 5. srečanje upokojencev Domžal z motom Starejši smo skupaj močnejši in ne pozabite, da bo to letos 5. junija 2025. In še marsikaj se jim bo dogajalo.

Prijetno življenje, dobro sožitje, skrb in pomoč za vse, ki ju potrebujejo, skupno življenje, v katerem uživamo vsi skupaj, so besede, ki bodo odmevale v Društvo upokojencev Domžale tudi v letu 2025, v katerem jim želimo še veliko uspehov.

VERA VOJSKA

Društvo podeželskih žena Domžale praznuje

Petdest let krepimo sodelovanje, povezanost in pomoč.

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA DOMŽALE Letošnji občni zbor so članice Društva podeželskih žena Domžale združile s praznovanjem 50-letnice društva. Zlati jubilej je društvo praznovalo v družbi predstavnic drugih tovrstnih društev, posebej vesele pa so bile prisotnosti mag. Renate Kosec, domžalske županje, pokroviteljice nad praznovanjem. V prvem delu so tako članice društva, blizu 80

predstavic društev iz Lukovice, Moravc in Tuhinjske doline, na kratko sprehodila skozi zgodovino društva, ki je pred 50 leti z delom začelo pod vodstvom Narcise Kuhar, nadaljevalo 35 let pod vodstvom Julijane Černivec, danes pa društvu predseduje Sergija Šuštar. Z minuto molka so se s hvaležnostjo spomnile umrlih članic. Nato so se skupaj spomnile leta 1975, ko je bilo društvo ustanovljeno in so pode-

druga drugi in tudi tako skušajo najti lažje življenje. Ob koncu se je zahvalila vsem ter še enkrat poudarila, da je prihodnost društva odvisna od vseh, dejanj, ravnanj in povezovanj ter nagovor zaključila z besedami: »Vsega tega si želimo tudi v prihodnje, kjer nas bo vzpodbujalo tudi srebrno priznanje naše občine, ki se ji lepo zahvaljujemo za vso pozornost in pomoč ob našem zlatem jubileju.«

Pogled na del udeleženk slovesnosti

jih je, pregledale poročilo o delu in finančnem poslovanju ter druga poročila za leto 2024. Društvo je v celoti izpolnilo program 2024. Dekleta so se pridno sestajale, kuhale na kuharskih tečajih, uživale na obiskih znamenitosti in zanimivosti, obiskale kar dve mlekarni, se družile s sosednjimi društvi in pridno izmenjavale praktične in teoretične izkušnje. Poročila so bila sprejeta soglasno, enako tudi program za leto 2025, ki ga bodo uresničevale še bolj številčno, saj se jim je pridružilo kar nekaj novih članic, upoštevale bodo tudi predloge gostov – društev Lukovica, Moravce in Tuhinjska dolina.

Drugi del srečanja je bil namenjen slovesnemu praznovanju 50-letnice društva in se je začel z Zdravljico. Predsednica Sergija Šuštar se je po pozdravu županje mag. Renate Kosec, predstavnice KS Dob, Lidije Jovič, ter

želske žene in dekleta dobile priljubljenost za večji prispevek k skupnosti. Po skromnih začetkih je društvo stopilo na pot, kjer jih je in jih še povezujejo dobra volja in optimizem, sodelovanje in spodbuda. Posebej se je zahvalila Julijani Černivec, pogumni, pridni in vedri ženski, pravi kmetici, ki že 35 let zna k delu pritegniti veliko članic, vedno najti čas in pogumno vztrajati pri delu društva. Predsednica je predstavila delo društva skozi desetletja: izmenjavala izkušnje pri delu na kmetijah, predstavljala domačih dobrot, izobraževanje (tečaji, predavanja, delavnice), ohranjanje in promocija kulinarne dediščine in sodelovanje na razstavi tujskih dobrot, prijetna druženja, tudi na ekskurzijah, obiski kmetij doma in v tujini, številna opozorila na položaj kmetijstva, pa tudi uresničitev želja, da s skupnimi močmi pomagajo

V nagovoru je dolgoletna predsednica Julijane Černivec pohvalila vse članice, na kratko predstavila delo v času svojega predsednikovanja, ko so krepile medsebojne vezi, postajale prave iskrene prijateljice, se veselile ob jubilejih, spodbujale pa tudi solidarnost in pomoč ter povezanost.

Mag. Renata Kosec, županja Občine Domžale, je društvu čestitala za uspešno delo ter izročila priznanje in domžalsko zastavo. Jubilaricam so čestitali tudi vsi gostje. Vodstvo društva je najbolj pridnim izročilo tudi priznanja, ki sta jih prejeli tudi Občina Domžale in KS Dob. Druženje se je nadaljevalo z domačimi dobrotami, torto, in iskreno željo, da se dobro delo Društva podeželskih žena Domžale uspešno nadaljuje. S svojim igranjem in hudomušnostjo je praznovanje polepšal harmonikar Denis Kregar

VERA VOJSKA

Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06

Delovni čas:
pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

Optika Škofic že od 1975

Strokovna ekskurzija po Kosovelovih stopinjah

Med številnimi dejavnostmi, ki so posebej priljubljene med slušatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje – Društva Lipa Domžale so izleti, bolj rečeno ekskurzije, ki jih popeljejo po domovini in tujini.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE – DRUŠTVO LIPA DOMŽALE Tako so se v februarju odpravili na strokovno ekskurzijo po Kosovelovih stopinjah organizatorke Jane Ozimek, na avtobusu polnem dobro razpoloženih izletnikov pa ni šlo niti brez pozdrava predsednika društva Marjana Ravnikarja.

Ob predstavitvi kratkega, a še kako ustvarjalnega življenja Srečka Kosovela, je Jana Ozimek prebrala še nekaj njegovih pesmi in prisotne seznanila z vsebino prijaznega dne in že so bili na glavnem trgu v Sežani, kjer je zanje poskrbela gospa Mateja, ki vodi obiske in skrbi za Kosovelov dom. Razdeljeni v dve skupini so prisluhnili lokalni vodički, ki jih je seznanila z zgodovino Sežane, pri čemer se je posebej zaustavila pri ureditvi ceste med Dunajem in Trstom ter pomenu železnice. Ureditev cest in železnice je privabila trgovce in obrtnike, ki so Sežano obogatili in širili.

Na sprehodu po Kosovelovi poti, ki jo obeležujejo vsako leto, si po zapisih Majde Šraj najprej ogledali konstruktivistično sobo v šoli iz 70. let prejšnjega stoletja po zamisli arhitekta dr. Janeza Suhadolca. V teh prostorih je stanovala Kosovelova družina. Ob obletnici praznovanja rojstva pesnika je mag. Simon Kastelic, akademski slikar, sobo opre-

mil še z videom, računalniško grafiko in inštalacijami, v vitrinah pa si je bilo mogoče ogledati prvo pesniško zbirko Kosovelove poezije Pesmi iz leta 1927, Kosovelov študijski zvezek ter fotografije, rokopise in kopije razglednice z upodobitvijo Kosovela, ki jo je ruski kozmonavt Jurij Baturin 7. januarja 2012 ponesev v vesolje. Ob ogledu pesmi na stenah in filma ter poslušanju pesmi bi po mnenju Majde Šraj sobico lahko opisali kot: »Sobica je sama, z žarki posejana in vanjo je sladek sen zasejan.«

Po obisku sežanske knjižnice, imenovane po Srečku Kosovelu, in krajšem recitalu so obiskovalci občudovali Botanični vrt v Sežani, spoznavali zgodovino in zgodovino družine Scamaranga, ki je zasadila prekrasen botanični vrt. Obiskali so steklenjak s polno renesančnih prvin, lepo oblikovan ribnik in ekso-

tična drevesa ter veliko grmovnic. V letu 1890 so dogradili rastlinjak, ki je pomanjšana verzija schönbrunnskega rastlinjaka na Dunaju. Na koncu so si ogledali film: Kras v interpretacijskem centru kraške vegetacije skozi čas nastajanja.

Pomemben del strokovne ekskurzije po poteh Srečka Kosovela je bila seznanitev z njegovo mnogo prezgodaj končano življenjsko in delovno potjo, zadnja postaja pa hiša Josipa Ostija, ki je od leta 1990 živel v Sloveniji, zadnjih deset let v Tomaju, kot svobodni umetnik. Po kosilu v gostišču Muha se je prava kulturna ekskurzija končala doma z veliko zahvalo Jani Ozimek, ki je predlagala in sestavila precej zahteven program, ter vsem sodelujočim v tej strokovni ekskurziji je zapisala Majda Šraj.

VERA VOJSKA
FOTO: METOD LETNAR

Volilni zbor članov Medobčinskega društva invalidov Domžale

V letu, ko društvo praznuje petdesetletnico delovanja, se je iztekel tudi mandat organom društva in predsednici.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE Izvedli smo volilni zbor članov in obenem obravnavali letno poročilo o delovanju in poslovanju društva z računovodskim delom za leto 2024. Zbor članov smo imeli 18. marca 2025 v gostišču Mngan v Domžalah. MDI Domžale pokriva pet občin: Domžale, Lukovica, Moravče, Mengeš in Trzin ter ima skupaj 1580

menjamo posebno skrb težkim in socialno ogroženim invalidom, ki si ne morejo privoščiti rehabilitacije v zdravilišču ali na morju. S tem programom podaljšamo samostojnost invalidov oz. njihovo neodvisnost od tuje pomoči. Pomagamo jim pri ponovni vključitvi v družbeno okolje. V ta program je bilo vključenih 449 invalidov in opravljenih 2149 prostovoljnih ur.

invalidov in podpornih članov, od tega jih je največ iz občine Domžale.

Društvo ima status delovanja v javnem interesu na področju invalidskega varstva, kar pomeni skrb za najbolj ranljivo skupino, kot so invalidi in invalidi s telesno okvaro. Dnevni red je bil zelo obširen, saj je bil zbor članov tudi volilni. Pomembna točka dnevnega reda je bila obravnava letnega poročila o delovanju in poslovanju društva za leto 2024. Poročilo je vsebovalo uresničevanje osem posebnih socialnih programov in program zagotavljanje mobilnosti.

Kratko poročilo je podala predsednica društva Vida Perne. Največ skrbi smo namenili socialno zdravstvenim programom. Tako skrbimo za neodvisno življenje težkih in nepokretnih invalidov, ki jih obiskujemo in jim pomagamo, sofinanciramo programe ohranjanje zdravja po težkih operativnih posegih ali nastali invalidnosti. Nudimo osebno in socialno pomoč ter potrebne informacije. Z rekreacijo in športom ohranjamo psihofizične sposobnosti invalidov. Vključujemo invalide v kulturno in družbeno življenje. V letu 2024 je bilo v naše programe vključenih prek 3850 članov, kar pomeni, da so bili vključeni v vsaj en program, nekateri pa tudi v več programov tudi večkrat.

Najobsežnejši, tako po udeležbi kot stroškovni strani, je program Ohranjanje zdravja in drugi rehabilitacijski programi. Z njim že 35 let na-

Društvo je izvedlo vseh sedem posebnih socialnih programov in opravilo skupaj 12.362 ur prostovoljnega dela.

Potekel je tudi štiriletni mandat članom izvršnega, nadzornega odbora in predsednici društva. Kandidacijska komisija je prejela vloge 11 kandidatov za izvršni odbor in pet kandidatov za nadzorni odbor in eno vlogo za predsednico. Po obravnavi vloge je zbor o kandidatih glasoval javno. Posebej pa se je predstavila kandidatka za predsednico Vida Perne, ki je že zdaj Medobčinsko društvo invalidov vodila pet mandatov. Predstavila je program dela za prihodnja štiri leta društva.

Volilni zbor je soglasno potrdil predlagane kandidate in predsednico Vido Perne za vodenja društva še naslednja štiri leta.

Predsednica se je prisotnim vsem zahvalila tako vsem dosedanjim članom organov društva, predvsem pa prostovoljcem za dosedanje delo in tudi v prihodnje.

V letošnjem letu smo se prijaviili na razpis za podelitev priznanj občine Domžale in prejeli zlato plaketo za 50 let delovanja društva. Na to smo še posebej ponosni. Slovesna podelitev zlate plakete pa bo 15. aprila 2025 v Športni dvorani Domžale ob praznovanju občinskega praznika občine.

Letos društvo slovesno praznuje 50-letnico delovanja v športni dvorani 20. septembra. Vabljeni vsi člani.

VIDA PERNE

Slovenska proizvodnja kakovostnih vzmetnic in ležišč od leta 2001.

MARSEN
VSE ZA ZDRAVO SPANJE NA ENEM MESTU.

VZMETNICE · LATEX LEŽIŠČA
LETVENE PODLOGE · POSTELJE · VZGLAVNIKI

100% naravni lateks
Piranična ležalna površina
Pralna prevleka

30% POPUST
NA VZMETNICE
IN LEŽIŠČA

IZDELANO V SLOVENIJI
100% NARAVNO

Marko Peterka s.p., prodaja in proizvodnja kakovostnih izdelkov za zdravo in udobno spanje
Salon Ihan: Breznikova 78, 1230 Domžale, T: 041 925 625, E: info@marsen.si
Salon Ljubljana: Peričeva ulica 21, 1000 Ljubljana, T: 041 282 878, E: salon.lj@marsen.si

www.marsen.si

Skupaj za boljšo skupnost – vaše ideje za naš kraj

Krajevna skupnost Slavka Šlandra Domžale bo prvič organizirala sestanek na terenu, s čimer želi krajanom omogočiti lažji dostop do predstavnikov skupnosti ter spodbuditi odprt dialog o lokalnih vprašanjih. Srečanje bo potekalo v četrtek, 10. aprila 2025, ob 17. uri v parku na Miklošičevi cesti. V primeru slabega vremena bo dogodek prestavljen na 17. april.

Cilj srečanja je prisluhniti krajanom, njihovim pobudam, težavam in pohvalam ter skupaj iskati rešitve za izboljšanje kakovosti življenja v skupnosti. Predstavniki krajevne skupnosti bodo na voljo za pogovor in odgovore na vprašanja, hkrati pa želijo spodbuditi aktivno sodelovanje prebivalcev pri oblikovanju skupnih pobud.

Vse krajanke vabijo, da se dogodka udeležijo in s svojimi idejami prispevajo k oblikovanju boljšega bivalnega okolja.

BLAŽ VODNJOV,
PRESEDNIK SVETA KS SLAVKA ŠLANDRA DOMŽALE

DOGAJA SE ...

KOLENDAR KULTURNIH PRIREDITEV V OBČINI DOMŽALE/ APRIL

Film: Maria
Mestni kino Domžale, 2. aprila

Film: Mincraft
Mestni kino Domžale, 4. aprila

Film: Anora
Mestni kino Domžale, 4. aprila

Koncert: Tinkara Kovac z bandom
Klub Blunout, 4. aprila

Fotografska razstava na poti
Center za mlade Domžale, 10. aprila

Dokumentarni film: Bambi
Mestni kino Domžale, 12. aprila

1. april, torek

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | ZMENEK S TADOMACIMI
Koncert / program: First, Krečič / izvajalci: Tilen Artač, Gregor Ravnik, Tomaž Hostnik, Matija Krečič in »tadumac« / v ospredje postavljamo dva mlada skladatelja, Leona Firšta in Matijo Krečiča, skupaj s trem dobro znanimi multitalenti: Tilmom Artačem, Gregorjem Ravnikom in Tomažem Hostnikom ter seveda našimi »hišnimi godci«.

Klub Blunout

20.00–23.00 | IZTOK MLAKAR
Iztok Mlakar je splošni slovenski javnosti znan predvsem kot avtor domiselnih in včasih hudomušnih šansonov.

2. april, sredo

Mestni kino Domžale

18.00 | HOURIA
Drama / 104' / navdihujoča zgodba o mladi ženski s strastjo do baleta, ki je doživela travmo.

19.30 | MARIA

Biografska drama / 124' / film si zamišlja zadnji teden v življenju legendarne operne divje, ko se je spopadala z vse bolj zabrisanimi mejami med časopadala za vse bolj ranljivo, krhko Marijo.

20.00 | SEME SVETEGA FIGOVCA

Politični triler / 168' / v napetem političnem trilerju, ki so ga morali snemati skrivaj, družina postane mikrokozmos sodobnega Irana.

Klub Blunout

20.30–23.00 | PRISMOJENI PROFESORJI BLUESA
Slovenska glasbena skupina Prismojeni profesorji bluesa igra blues, funk, r&b ter podobne vrsti, ki nas spominjajo na glasbo šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja.

3. april, četrtek

Klub Blunout

20.30–23.00 | TOMI PURICH BALKANJAZZ

18.00 | MINECRAFT: FILM

Glej opis pod 4. april.

19.00 | RAVNO OBRATNO

Komična drama / 112' / film španskega režiserja Jonása Truebe je igriv in duhovit pomežik klasični komediji ponovne poroke tridesetih in štiridesetih let, ki sporoča, da je v razhodu mogoče najti ravno toliko ljubezni in upanja kot v združitvi.

20.00 | MARIA

Biografska drama / 124' / film si zamišlja zadnji teden v življenju legendarne operne divje, ko se je spopadala z vse bolj zabrisanimi mejami med časopadala za vse bolj ranljivo, krhko Marijo.

Klub Blunout

20.30–23.00 | WIYAALA & YAGAYAGAS
Večkrat nagrajena afriška pevka in plesalka Wiyaala – poznana tudi pod vzdevkom »the Lioness of Africa« – prihaja iz Gane / po izboru medijske hiše BBC spada med 100 najbolj navdihujočih ter vplivnih žensk leta 2024.

6. april, nedelja

Mestni kino Domžale

17.30 | DIVJAKI

Akcijska komedija / poletje 2018, svetovno nogometno prvenstvo – bliža se finale v Moskvi in v hruvaških mestih vlada splošna norišnica, ki je zaradi visoke uvrstitve nacionalne nogometne ekipe prevzela tudi glavne junake.

18.00 | SNEGULJČICA

Družinska fantazijska pustolovščina / 90' / sinhronizirano, 8+ / Sneguljčica, prva Disneyjeva princesa, se vrača v prirejeni igri različici, ki združuje klasične elemente s svežim in modernim pristopom.

19.30 | EMILIA PEREZ

ZA ZAMUDNIKE
Muzikal, komična drama, triler / 132' / Rita, brljaneta, a podcenjena odvetnica, nekoga dne prejme nepričakovan klic: zloglasni vodja markokartela Mamitas jo želi najeti, da mu pomaga ure-

15. april, torek

Menačenkova domačija

18.00 | MATEJA KOZINA: SVET ILUSTRACIJ

Predstavitve razstave: Mateja Kozina in Ivana Počnik / postavitev razstave: Roman Kos / razstava bo odprta do 31. maja 2025 / vstop prost.

16. april, sredo

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | KAJA LIN JAGODIČ AVGUŠTIN: ORBIT_A (LEVEL UP)

ABONMA GLASBENO-SCENSKI PRVI IN IZVEN
Plesna predstava / Plesni teater Ljubljana / koreografija, izvedba: Kaja Lin J. Avguštin, Mickael Marso Rivière / glasba: Domenico Angarano / Kaja Lin J. Avguštin v sodelovanju z londonskim koreografom Mickaelom Marsom Rivière v virtuozni plesni predstavi raziskuje sodobne migracije in njihove učinke na osebni razvoj, na odnose in na identiteto.

Klub Blunout

20.00–22.00 | TADEJ TOŠ: STAND UP
Če ga še nisi spoznal, ne hodi, če pa si ga že, boš prišel še enkrat / Toš je en sam, drugih ni.

17. april, četrtek

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | KAJA LIN JAGODIČ AVGUŠTIN: ORBIT_A (LEVEL UP)

ABONMA GLASBENO SCENSKI DRUGI
Glej opis pod 16. april.

18. april, petek

Mestni kino Domžale

17.00 | 10 ŽIVLJENJ

Animirana družinska komedija / 87' / sinhronizirano, 8+ / razvajeni maček Beckett samevmevo jemlje srečo ki ga spremlja odkar ga je našla in v ljubila Rose, dobrosrčna in strastna studentka.

20. april, nedelja

Mestni kino Domžale

17.00 | 10 ŽIVLJENJ

Animirana družinska komedija / 87' / sinhronizirano, 8+ / razvajeni maček Beckett samoumevno jemlje srečo ki ga spremlja odkar ga je našla in v ljubila Rose, dobrosrčna in strastna studentka.

18.00 | KRALJ VSEH KRALJEV

Animirani družinski film / 100' / sinhronizirano, 4+ / biblijska zgodba o Jezusu Kristusu, kot jo je pripovedoval Charles Dickens, ki jo doživljamo skozi otroške oči ravno v času praznovanja velike noči.

19.00 | VSI OD TENKI SVETLOBE ZA ZAMUDNIKE

Drama / 114' / v natrpanem in kaotičnem Mumbaju se prepletejo zgodbe treh žensk različnih generacij.

20.00 | ANORA

Komična drama / 139' / dobitnica letošnje zlate palme je svojevrstna pravljica o Pepelki, sodobna komedija, v kateri se Sean Baker (Projekt Florida) na odkrit in neposreden način loteva tem seksa, ljubezni, denarja in moči.

21. april, ponedeljek

Mestni kino Domžale

17.00 | KRALJ VSEH KRALJEV

Glej opis pod 20. april.

17.30 | SNEGULJČICA

Družinska fantazijska pustolovščina / 90' / sinhronizirano, 8+ / Sneguljčica, prva Disneyjeva princesa, se vrača v prirejeni igri različici, ki združuje klasične elemente s svežim in modernim pristopom.

19.00 | BABIČIN VNUK

Komična drama / 125' / mladi tajski režiser pomembna vprašanja o družini, medgeneracijskih vezeh in iskanju sreče zapakira v ganljivo dramedijsko prerasla v pravi kulturni fenomen.

20.00 | BRIDGET JONES: NORA NA FANTA

Romantična komedija / 127' / novo desetletje, nova

25. april, petek

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | SKRIVNOSTNI PRIMER ALI KDO JE UBIL PSA

ABONMA GLEDALIŠKI
Avrščina detektivka / SNG Nova Gorica / režija: Renata Vidič / igralo: Žiga Udri, Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Anja Drnovšek / Medea Novak / Andrijana Boškova, Rok Matek / Igor Stumulak / Miha Nemec, Luka Cimprič / Žiga Saksida, Jure Kopušar / Romeo Grebenšek / Fascinantna igra o avrščinem najstniku, ki rešuje nerešljive uganke in premika meje (svojega) sveta / za oder prirejeno po romanu Marka Haddona.

26. april, sobota

Mestni kino Domžale

17.00 | BAMBI: ŽIVLJENJSKA POT V GOZDU

Dokumentarna družinska pustolovščina / 85' / sinhronizirano, 8+ / film o življenju v gozdu, kot ga vidi jelenček Bambi / posnet je po istoimenski knjigi Felixa Saltna iz leta 1923.«

18.00 | MINECRAFT

Akcijska komedija / 101' / sinhronizirano, 7+ / skrivnostni portal nenadoma postka štiri posebneže in jih transportira v nenavadno kockasto čudežno deželo, ki se napaja z domišljijo.

19.00 | NASELJENCI

Zgodovinska drama / 97' / v Čilu leta 1901 so trije konjeniki plačani za varovanje velike posesti – britanskega vojaka in ameriškega plačanca spremlja ostrostrelec mešane rase, ki spozna, da je njegovo pravo poslanstvo pobijanje domorodnega prebivalstva.

20.00 | BABIČIN VNUK

Komična drama / 125' / mladi tajski režiser pomembna vprašanja o družini, medgeneracijskih vezeh in iskanju sreče zapakira v ganljivo dramedijsko prerasla v pravi kulturni fenomen.

27. april, nedelja

Mestni kino Domžale

GROUP Tomi Purich BALKANJAZZ GROUP napovedujejo koncertno turnejo in ekskluzivni koncert ob predstavitvi tretjega albuma z naslovom PiranOhrnid.

4. april, petek

Na krizišču med Igriško in Pelechovo cesto, Preserije pri Radomljah

17.30 | DAN ZA SPREMEMBE 2025

Društvo Kreativni nomadi vas vabi na Izmenjevalnico semen in sadik / ohranimo avtohtone in domače sorte / spodbujajmo trajnostno pridelavo hrane /kreirajmo skupnost in delimo znanje.

Mestni kino Domžale

17.00 | MINECRAFT: FILM

Akcijska komedija / 101’/ sinhronizirano, 7+ / skrivnostni portal nenadoma postka štiri posebneže in jih transportira v nenavadno kockasto čudežno deželo, ki se napaja z domišljijo.

18.00 | SNEGULJČICA

Družinska fantastijska pustolovščina / 90’ / sinhronizirano, 8+ / Sneguljičca, prva Disneyjeva princesa, se vrača v prirejeni igrani različici, ki združuje klasične elemente s svežim in modernim pristopom.

19.00 | INASELJENCI

Zgodovinska drama / 97’ / v Čilu leta 1901 so trije konjeniki plačani za varovanje velike posesti – britanskega vojaka in ameriškega plačanca spremlja ostrostrelec mešane rase, ki spozna, da je njegovo pravo poslanstvo pobijanje domorodnega prebivalstva.

20.15 | ANORA

Komična drama / 139’ / dobitnica letošnje zlate palme je svojevrstna pravljica o Pepelki, sodobna komedija, v kateri se Sean Baker (Projekt Florida) na odkrit in neposreden način loteva tem seksa, ljubezni, denarja in moči.

Klub Blunout

20.30–23.00 | TINKARA KOVAČ Z

BANDOM

Vsi lepo vabljeni, da se s Tinkarino klubsko rockovsko zasedbo predate koncertu kitarskih riffov, zvenceh glasov, angažirane glasbe, rock flavie in poznanih zimzelenih refrenov.

5. april, sobota

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

10.00 | DIČIDIČA

Lutkovna predstava / Lutkovno gledališče Fru-Fru / režija: Irena Rajh / igrata: Tea Vidmar, Anže Vrant / 40’, primerno za starost: 2+ / kolaž otroške poezije Otona Župančiča v sodobni in sveži glasbeni preobleki, pričara celostno gledališko izkušnjo za najmlajše.

KD Groblje

11.00 | MEDNARODNI OTROŠKI

FOLKLORNI FESTIVAL: PLEŠI, PLEŠI ČRNI KOS

Revija 12 otroških folklornih skupin, ljudski plesi, petje in igre v izvirnih kostumih in ob živi glasbi / gostuje otroški ansambel iz pobratene Koprivnice / vstop prost!

Mestni kino Domžale

17.00 | PONISRČEK

Družinska pustolovščina / 93’ / podnapiši, 8+ / film o čarobni povezanosti med deklco in konjem, ki pomaga premagati medvrstniške zagate in celo neusmiljene konjske tatove.

sničiti načrt, ki ga skrivaj pripravlja že leta: postati ženska.

20.00 | BRIDGET JONES: NORA NA FANTA Romantična komedija / 125’ / novo desetletje, nov dnevnik – Bridget se vrača za zadnje poglavje.

7. april, ponedeljek

Mestni kino Domžale

18.00 | TAKE MAJHNE STVARI

Zgodovinska drama / 98’ / zgodba, posneta po romanu irske pisateljice Claire Keegan spremlja Billa Furlonga (Cillian Murphy), trgovca s premogom, ki odkrije šokantne skrivnosti lokalnega samostana.

20.00 | RAVNO OBRATNO

ABONMA FILMSKI PONEDELJEK

Komična drama / 112’ / film španskega režiser Jonása Truebe je igriv in duhovit pomežik klasični komediji ponovne poroke tridesetih in štridesetih let, ki sporoča, da je v razhodu mo-goče najti ravno toliko ljubezni in upanja kot v združitvi.

20.15 | SVETA KRAVA

Komedija / 90’ / svež in zabaven prvenec Louise Courvoisier prinaša avtentično zgodbo o odraščanju na podeželju.

8. april, torek

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | POTOVANJE V MAGIČNI SVET POEZIJE IN GLASBE Z JANO OZIMEK IN MARKOM HATLAKOM

ZA IZVEN

Literarno-glasbeni večer / nastopata: Jana Ozi-mek (recitacija), Marko Hatlak (glasbena spremljava) / s pomočjo govorne besede in misli pesnikov bosta Jana Ozimek in Marko Hatlak v nas zbujala premisleke o lepoti, življenju, duši, minljivem in večnem.

9. april, sreda

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

10.30 | OBMOČNA REVIIJA OTROŠKIH IN

MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

Pregledna revija otroških in mladinskih zborov iz občin Domžale, Trzin, Mengeš, Moravče in Lukovica / JSKD OI Domžale / vstop prost.

10. april, četrtek

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

10.30 | OBMOČNA REVIIJA OTROŠKIH IN

MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

Pregledna revija otroških in mladinskih zborov iz občin Domžale, Trzin, Mengeš, Moravče in Lukovica / JSKD OI Domžale / vstop prost.

Galerija Domžale

19.00 | MAJA GREGL: NOVI UPI

Odprije razstave / z umetnico se bo pogovarjal Jurij Smole / vstop prost / razstava bo odprta do 1. maja 2025.

Mestni kino Domžale

17.00 | MICKEY 17

Znanstvenofantastična komedija / 139’ / z oskarjem nagrajen režiser filma Parazit, Bong Joon Ho, prinaša revolucionarno filmsko izkušnjo, ki jo je navdihnil roman Mickey7 avtorja Edwarda Ashtona.

17.45 | SNEGULJČICA

Družinska fantastijska pustolovščina / 90’ / sinhronizirano, 8+ / Sneguljičca, prva Disneyjeva princesa, se vrača v prirejeni igrani različici, ki združuje klasične elemente s svežim in modernim pristopom.

19.00 | TAKE MAJHNE STVARI

Zgodovinska drama / 98’ / zgodba, posneta po romanu irske pisateljice Claire Keegan spremlja Billa Furlonga (Cillian Murphy), trgovca s premogom, ki odkrije šokantne skrivnosti lokalnega samostana.

20.00 | BOB DYLAN: POPOLNI NEZNANEC

Biografija / 141’ / na folk festivalu v Newportu leta 1965 mladi Bob Dylan preseneti s svojim nastopom, ko folk glasbi doda elektriko in rokerski zvok, tako pa postane glas generacije in sproži enega najbolj transformativnih momentov v glashi 20. stoletja.

Klub Blunout

20.30–23.00 | ADI SMOLAR

Adi Smolar, ki je v svoji glasbeni karieri prejel številne nagrade, za vas pripravlja nepozaben večer / na svoj kritičen, razmišljujoč, vendar zelo hudo-mušnen način vam bo predstavil svoje ponarodele pesmi.

19. april, sobota

Galerija Domžale

10.00 | MINIGALERIJA: KIPARSKO

IGRANJE

Delavnica / aprilsko družjenje v miniGaleriji bomo posvetili razstavi domažlske umetnice Majje Gregl / potopili se bomo v svet kiparskih umetniških del ter spoznavali oblike, barve, motive in materiale, ki jih umetnica uporablja v svojih delih / ogledu razstave bo sledila ustvarjalna delavnica, kjer bomo eksperimentirali z različnimi materiali in kiparskimi tehnikami / program je namenjen otrokom (4+) in mladim, k ustvarjanju vabljeno tudi stariši / delavnica bo trajala 90 minut / prijava so obvezne, sprejemamo jih do petka, 18. 4. 2025, na elektronskem naslovu: galerija@kd-domzale.si / delavnico bo vodila likovna pedagoginja Jerca Suštar.

Mestni kino Domžale
17.00 | BAMBI: ŽIVLJENJSKA POT V GOZDU Dokumentarna družinska pustolovščina / 85’ / sinhronizirano, 8+ / film o življenju v gozdu, kot ga vidi jelenček Bambi / posnet je po istoimenski knjigi Felixa Saltna iz leta 1923.«

18.00 | MINECRAFT: FILM Akcijska komedija / 101’ / sinhronizirano, 7+ / skrivnostni portal nenadoma postka štiri posebneže in jih transportira v nenavadno kockasto čudežno deželo, ki se napaja z domišljijo.

19.00 | RAVNO OBRATNO Komična drama / 112’ / film španskega režiser Jonása Truebe je igriv in duhovit pomežik klasični komediji ponovne poroke tridesetih in štridesetih let, ki sporoča, da je v razhodu mo-goče najti ravno toliko ljubezni in upanja kot v združitvi.

20.00 | BABIČIN VNUK

Komična drama / 125’ / mladi tajski režiser pomembna vprašanja o družini, medgeneracijskih vezeh in iskanju sreče zapakira v ganljivo dramedijo, ki je doma porušila vse rekorde gledanosti in prerasla v pravi kulturni fenomen.

22. april, torek

Menačenkova domačija

17.00 | USTVARJALNE DELAVNICE OB

SVETOVNEM DNEVU ZEMLJE

Z avtorico razstave Matejo Kozina si bomo ogledali razstavo ilustracij, nato pa stopili v svet živih bitij v vodi, na zemlji in v zraku / obvezne prijave do 21. 4. 2025 do 12. ure na menacenk@kd-domzale.si ali telefon 01 722 50 50 / 90 min / vstop prost.

Mestni kino Domžale

17.00 | BABIČIN VNUK

ABONMA FILMSKI SREBRNO PLATNO

Komična drama / 125’ / mladi tajski režiser pomembna vprašanja o družini, medgeneracijskih vezeh in iskanju sreče zapakira v ganljivo dramedijo, ki je doma porušila vse rekorde gledanosti in prerasla v pravi kulturni fenomen.

19.00 | APRIL

Drama / 134’ / gruzijska režiserka Dea Kulumbegashvili se vrača z vizualno prevzemajočo meditacijo o ženskah, ujetih v začarani krog patriarhata / posebna nagrada žirije v Benetkah.

19.30 | EDINA ZEMLJA

FILMSKI KLUB

Dokumentarni film / 95’ / film palestinsko-izraelskega kolektiva štirih mladih aktivistov je nastal kot dejanje ustvarjalnega odpora na poti do večje pravičnosti / Zlati medved na festivalu Berlinale 2024.

23. april, sreda

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | SKRIVNOSTNI PRIMER ALI KDO JE

UBIL PSA

ABONMA GLEDALIŠKI

Avtistična detektivka / SNG Nova Gorica / režija: Renata Vidlič / igrajo: Žiga Udri, Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Anja Drnovšek / Medea Novak / Andrijana Boškoska, Rok Matek / Igor Štamulak / Miha Nemeč, Luka Cimprič / Žiga Saksida, Jure Kopušar / Romeo Grebenšek / Fascinantna igra o avtističnem najstniku, ki rešuje nerešljive uganke in premika meje (svojeja) sveta / za oder prirejeno po romanu Marka Haddona.

24. april, četrtek

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

20.00 | SKRIVNOSTNI PRIMER ALI KDO JE

UBIL PSA

ABONMA GLEDALIŠKI

Avtistična detektivka / SNG Nova Gorica / režija: Renata Vidlič / igrajo: Žiga Udri, Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Anja Drnovšek / Medea Novak / Andrijana Boškoska, Rok Matek / Igor Štamulak / Miha Nemeč, Luka Cimprič / Žiga Saksida, Jure Kopušar / Romeo Grebenšek / Fascinantna igra o avtističnem najstniku, ki rešuje nerešljive uganke in premika meje (svojeja) sveta / za oder prirejeno po romanu Marka Haddona.

Klub Blunout

20.30–23.00 | JAZZ: SWING

SPACTACULAR: LADYBUGZ

Ladybugz so ženski trio, ki poslušalca s harmonijo in zvonom glasov popeljejo v nostalgične čase / jazz koncerte organiziramo v sodelovanju z Zavodom 2-54 JAZZ.

17.00 | MINECRAFT

Akcijska komedija / 101’/ sinhronizirano, 7+ / skrivnostni portal nenadoma postka štiri posebneže in jih transportira v nenavadno kockasto čudežno deželo, ki se napaja z domišljijo.

17.30 | SNEGULJČICA

Družinska fantastijska pustolovščina / 90’ / sinhronizirano, 8+ / Sneguljičca, prva Disneyjeva princesa, se vrača v prirejeni igrani različici, ki združuje klasične elemente s svežim in modernim pristopom.

19.00 | KONKLAVE

ZA ZAMUDNIKE

Triler / 120’ / izvolitev novega papeža je en izmed najbolj skrivnostnih in starodavnih dogodkov na svetu – kardinal Lawrence (Ralph Fiennes) je z dolžen za vodenje tega prikritega procesa.

20.00 | POŽGANA ZEMLJA

Triler / 101’ / minimalistični krimič, postavljen na nočne ulice sodobnega Berlina, je prav takšen kot njegov glavni junak: redkobeseden, učinkovit in zelo zelo kul.

28. april, ponedeljek

Mestni kino Domžale

18.00 | BAMBI: ŽIVLJENJSKA POT V GOZDU *Glej opis pod 12. april.*

19.30 | I BABIČIN VNUK

Glej opis pod 19. april.

20.00 | HOURIA

Drama / 104’ / navdihujoča zgodba o mladi ženski s strastjo do baleta, ki je doživela travmo.

29. april, torek

Mestni kino Domžale

18.00 | SVETA KRAVA!

Glej opis pod 7. april.

19.30 | RAVNO OBRATNO Komična drama / 112’ / film španskega režiserja Jonása Truebe je igriv in duhovit pomežik klasični komediji ponovne poroke tridesetih in štridesetih let, ki sporoča, da je v razhodu mogoče najti ravno toliko ljubezni in upanja kot v združitvi.

20.00 | POŽGANA ZEMLJA

Triler / 101’ / minimalistični krimič, postavljen na nočne ulice sodobnega Berlina, je prav takšen kot njegov glavni junak: redkobeseden, učinkovit in zelo zelo kul.

30. april, sreda

Mestni kino Domžale

18.00 | SNEGULJČICA

Glej opis pod 4. april.

19.30 | TAKE MAJHNE STVARI

Glej opis pod 7. april.

20.15 | I BABIČIN VNUK

Glej opis pod 19. april.

Koledar dogodkov

Zbrala in uredila: **Maša Renner**

Fotografije: **promocijsko gradivo**

Koledar kulturnih prireditev izhaja v glasilu Sla-mnik. Za točnost informacij odgovarja prijavitelj dogodka. Uredništvo ne odgovarja za spremembe programov in si pridržuje pravico do krašanja prispelih informacij. Informacije o dogodkih v **maju 2025** pošijte do **17. aprila** na naslov: **koledar@kd-domzale.si**.

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

Razstava mladih ustvarjalk in ustvarjalcev Centra za mlade Domžale

V Knjižnici Domžale je v sredo, 19. marca 2025, potekalo odprtje razstave Na krilih ustvarjalnosti.

CZM Na razstavi si lahko ogledate dela mladih likovnih ustvarjalcev in mladih fotografov, ki ustvarjajo v Centru za mlade Domžale (CZM).

Razstava Na krilih ustvarjalnosti predstavlja dela mladih ustvarjalcev CZM Domžale, ki skozi različne umetniške pristope raziskujejo lepoto narave, svet okoli nas in domišljjski svet. Na slikah, ustvarjenih z akrilno tehniko, so ujete motivi v njenih najbolj subtilnih in mogočno dinamičnih oblikah. Fotografije prikazujejo ujete trenutke svetlobe in detajle, ki so pogosto neopazni v vsakdanjem življenju. Skupaj ustvarijo edinstven pogled mladih na svet. Mlade umetnike povezuje skupna strast do ustvarjanja, ki je

njihov način komunikacije, raziskovanja in izražanja lastne identitete.

Skupine likovnih ustvarjalcev in fotografov se v CZM redno srečujejo v popoldanskem času od septembra do junija. Skozi leto ustvarijo različne izdelke, nekatere izmed njih si lahko ogledate tudi na razstavi Na krilih ustvarjalnosti. Tokrat gostujemo v Knjižnici Domžale že tretjič.

Skupine ustvarjajo pod vodstvom treh mentoric. Daša Kankaraš vodi foto delavnice v CZM že peto leto. Z mladimi fotografi se srečujejo vsak torek. V letošnji skupini prevladujejo fantje in eno dekle v starosti od 11 do 15 let. Maya Chogari pri nas vodi kar nekaj aktivnosti, ena od njih so ustvarjalne delavnice. Že drugo leto ustvarja z de-

kleti v starosti od 8 do 14 let, srečujejo se ob sredah. Ustvarjalne delavnice vodi tudi Mateja Absec – to že petindvajseto leto. Mentorira kar dve skupini, Mavrično skupino, ki se srečuje že 20 let, in skupino dijakinj ter študentk. Njihova srečanja potekajo ob sredah.

Glede na besede udeležencev teh skupin jim srečanja predstavljajo več kot izražanje ustvarjalnosti. Za njih je to čas in prostor, ko se lahko družijo s prijatelji, si med seboj podelijo skrbi in se bodrijo. Zato se vsak teden sestanejo z velikim veseljem in iz CZM vedno odidejo z nasmeški na obrazih.

Vabljeni na ogled del mladih likovnih ustvarjalcev in fotografov v Knjižnici Domžale do 3. aprila 2025.

CENTER ZA MLADE DOMŽALE

Delam na ul'ci ali mladinsko ulično delo v Domžalah

Center za mlade Domžale letos s polnim zagonom nadaljuje z vzpostavljanjem in uveljavljanjem mladinskega uličnega dela – dela z mladimi, ki se izvaja izven mladinskega centra.

CZM Te veseli delo z mladimi in si želiš narediti spremembo v svojem lokalnem okolju? Si star ali stara med 18 in 25 leti ter te zanima ulično mladinsko delo? Sledi vabilo zate!

Mladinsko ulično delo je pomemben del mladinskega dela. V Centru za mlade Domžale (CZM) pripravljamo in izvajamo različne aktivnosti in delavnice, ki so namenjene mladim med 15. in 29. letom starosti. Po pouku nas obiščejo številni mladi iz bližnje osnovne šole, s katerimi izvajamo tako imenovan 'open youth work', kar v praksi zgleda tako, da lahko mladi v prostore CZM pridejo in iz njih odidejo, kadar želijo, v času obiska delajo tisto, kar jih veseli ali sprosti, lahko sami pripravijo kakšno aktivnost ali pa zgolj klepetajo s prijatelji. Mladinski delavci so prisotni za podporo pri izvedbi aktivnosti mladih, zaupen klepet in 'nezaznaven' nadzor nad dogajanjem in upoštevanjem pravil.

Kaj pa mladi, ki ne pridejo v mladinske centre? Mladi, ki se ne udeležujejo organiziranih dogodkov in aktivnosti? Mladi, ki preživljajo čas na ulici? Njih centri ne dosežejo, dosežejo pa jih mladinski ulični delavci, saj delo poteka na krajih, kjer se zbirajo mladi. Se morda kdo sprašuje, zakaj je pomembno, da dosežemo tudi te mlade? Z vzpostavitvijo odnosa in sodelovanjem na aktivnostih uličnega

dela se mladi povezujejo z lokalnim okoljem in spoznavaajo delovanje organizacij, ki so namenjene njim. So slišani, videni, hkrati pa se preko neformalnih metod dela nevsiljivo nagovarja preventivne vsebine, kot so škodljivost tobačnih izdelkov in e-cigarete, medvrstniško nasilje, kam se obrniti po pomoč ... Teme in aktivnosti se razlikujejo od skupine in starosti mladih.

V CZM smo prvi skok v ulično delo izvedli že leta 2019. Takrat je CZM gostil skupino mednarodnih prostovoljcev v okviru projekta Evropske solidarnostne enote. Za prostovoljce smo pripravili uvodna usposabljanja, kjer so spoznali mladinsko ulično delo, nato pa so skupaj z mentorji izvedli

različne akcije. Morda se kdo spomni skupine z zelenimi majicami in njihovih akcij v Češminovem parku, na avtobusni in železniški postaji ... Sledilo je obdobje prekinitve, ki ga je je zaznamoval koronavirus. V letu 2022 pa smo spet nadaljevali z uličnim delom. Angažirani študentki in prostovoljki v CZM sta s pomočjo mladinskih delavcev ljubljanskega mladinskega centra Mladi zmaji zagnali skupino mladih, ki so se lotili uličnega dela.

Letos se oblikuje nova skupina mladih, ki bo s pomladjo začela z uličnim delom. Gre za skupino mladih, ki bodo pod mentorstvom mladinskih delavcev CZM spoznali ulično delo, metode dela z mladimi in izvedli mladins-

ske akcije. Ulično delo bo potekalo po različnih lokacijah po Domžalah, priprave pa bodo potekale v CZM. Če si na uvodna vprašanja odgovoril z da, vabljen ali vabljen, da se pridružiš ekipi mladinskega uličnega dela. Predstavitveno srečanje bo konec marca 2025, nove ulične delavce in delavke pa sprejemamo skozi vse leto.

Se morda sprašujete, kaj s sodelovanjem v programu uličnega dela pridobite mladi? Mladi s svojim sodelovanjem pridobite nove kompetence in znanja, nova doživetja, izkušnje dela z mladimi in ne naza-

dnje nova poznanstva. Gotovo se sprašujete tudi, kakšne lastnosti naj bi imel posameznik vključen v izvajanje uličnega dela? Dobro je, da je starejši od 18 let (starostna skupina 18 do 25 let), odgovoren, odprt, zagnan, samoiniciativen, poleg tega pa ga zanima delo z mladimi, si upa preizkusiti kaj novega in si želi ustvarjati spremembe.

Za kakršnokoli vprašanje ali spodbudo v zvezi z uličnim delom nas lahko pokličete na 040 255 568 ali nam pišete na info@czm-domzale.si.

CENTER ZA MLADE DOMŽALE

DOBRODOŠLI NA PLAC

VELIKONOČNI SEJEM S POSTAVITVIJO BUTARE VELIKANKE

SOBOTA,
12. APRIL

TRŽNI PROSTOR
DOMŽALE

MED 8.
IN 13. URO

OBČINA DOMŽALE
pristan, zelenjavni, žrudi

NADALJEVANJE ITALIJANSKE POPOLNOSTI

FIAT 600 HIBRID S SAMODEJNIM MENJALNIKOM ZA 19.990 EUR

ZAPELJITE GA NA TESTNO VOŽNJO.

FIAT

Povprečna poraba goriva: 6,5 - 0 l/100 km. Poraba energije za električne modele pri kombinirani vožnji: 15,2 -15,1 kWh/100 km. Doseg pri kombinirani vožnji: 408 - 405 km. Uradna vrednost emisijske stopnje: Euro 6d. Emisije CO₂: 125 - 0 g/km. Specifične emisije NOx: 0,0161 - 0,0000 g/km. Vrednost specifične emisije trdnih delcev pri dizelskih motorjih: 0,00174 - 0,00000 g/km. Ogjikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Podatki veljajo za bencinska, e-Hybrid in električna vozila. Emisije onesnetaveli zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Navedena cena 19.990 EUR velja za model Fiat 600 1.2 E-DC16 MHEV 73,5 kW (100 KM) (364.B23.2). Cena že vključuje redni popust in popust s FIAT financiranjem pri SKB Leasing SELECT d.o.o. Pridržujemo si pravico do sprememb. Podatki so bili pravilni v času priprave oglasa. Slike so simbolične in lahko prikazujejo opremo, ki ni del serijske opreme in je na voljo za doplačilo.

VEIT TEAM d.o.o.

Čufarjeva ulica 24, Vir, 1230 Domžale, tel: +386 31 395 395, www.veitteam.si

V CENTRU ZA MLADE APRILA DOGAJA

DELAVNICA ŠIVANJA ZA MLADE

IZDELAVA SPA KOMPLETA 3. 4. 2025, 17.00-20.00

Pridruži se ustvarjalni in sproščujoči delavnici, kjer boš izdelala svoj spa komplet za domačo nego! Sešile bomo mehko spalno masko, trak za zaščito las ob umivanju obraza in pralne blazinice za čiščenje kože. Delavnica ni le priložnost za krepitev šiviljskih veščin, ampak tudi korak k bolj trajnostnemu življenju. Delavnico vodi inštruktorica šivanja pri Trmoglavki, Brigita Ložar. Delavnica je namenjena mladim med 15. in 29. letom in je brezplačna.

DELAVNICA ZA MLADE: PLETENJE PERES IN ETERIČNA OLJA | 24. 4. 2025, 17.00-20.00

Delavnica je namenjena ustvarjanju in sprostitvi. Izvajalki Anka in Teja vas bosta vodili skozi ritual z eteričnimi olji za boljši pretok ustvarjalne energije in krepitev notranjega miru, sledilo pa bo ustvarjanje s peresi, kjer boste spoznali pomen peres in prebudili ustvarjalno energijo. Izdelali boste lahko svojega lovca sanj (premer kroga 6cm), peresne uhane, verižico ali pa špangico za lase. Delavnica je namenjena mladim med 15. in 29. letom in je brezplačna.

DELAVNICA ZA MLADE: RISANJE MANGE

17. 4., 24. 4. IN 8. 5. 2025

Si ljubitelj_ica mange, animejev in japonske kulture nasploh? Ali tudi rad_a rišeš? Potem so te delavnice ravno prave za te! Predznanje ni potrebno, dobrodošli ste tako začetniki kakor poznavalci. V sklopu delavnic bomo obiskali tudi Narodno galerijo in si tam ogledali slike z mitološko vsebino - slike nam bodo v navdih pri risanju svojega fantazijskega junaka s posebno supermočjo. Delavnica je sestavljena iz treh delov:

Osnove risanja mange I: Obrazi, pričeske, figura, 17. april, od 17.00 do 19.00
Osnove risanja mange II: Krajina, ozadje, prostor, 24. april, od 17.00 do 19.00
Galerijske zgodbe v manga podobi in moja supermoč, 8. maj, od 17.00 do 19.00
Delavnice potekajo v sodelovanju z Narodno galerijo, izvaja jih lik. pedagoginja in odlična poznavalka mange Tamara Bregar. Delavnica je namenjena mladim od 12. leta dalje. Cena treh srečanj je 10 €.

VADBA ZA MLADE - TUDI APRILA

Pridruži se nam na vadbi za mlade, jogi, pilatesu ali pa kar oboje! Vadba je namenjena mladim 15 do 29 let.

JOGA - PONEDELJKI, 16.30-17.30

Prvo srečanje v aprilu bo 7. 4. 2025.

Vodi Sara Smrkolj, vaditeljica hatha joge.

PILATES - PONEDELJKI 17.30-18.30 IN 19.00-20.00

Pilates poteka v dveh skupinah, ob ponedeljkih 17.30-18.30, vodi Maša Saksida, učiteljica pilatesa, in 19.00-20.00, vodi Maja Kržišnik, vaditeljica pilatesa. Prvo srečanje v aprilu bo 7. 4. 2025.

KNJIŽNI KLUB | SREDA, 16. 4., 18.00-20.00

V letu 2025 nadaljujemo s knjižnim klubom. Srečanja potekajo pod vodstvom izkušene moderatorke mag. Katarine Peterc, s katero boste odkrivali različne perspektive prebranih knjig. Na srečanju v aprilu bomo govorili o knjigi *Zenska iz samopostrežne trgovine* avtorice Sayaka Murata. Knjižni klub je namenjen mladim med 18. in 30. letom starosti.

MEDGENERACIJSKA DELAVNICA: PLETENICE

8. 4. 2025, 17.00-20.00

Aprila bo v CZM potekala že tradicionalna velikonočna pekovska delavnica. Obiskal nas bo pekovski mojster Pavel Kancilija, ki nas bo vodil do izdelave pletenic in ptičkov. Lepo vabljeni prav vsi mladi, otroci in starejši, ki bi se želeli naučiti kakšnega trika pravih pekovskih mojstrov. Cena za mlade do 29. leta je 5 €, za ostale 10 €, otroci v spremstvu staršev brezplačno. Število mest je omejeno!

PREDAVANJE ZA STARŠE: KAKO NAJ VZGAJAM

KOT OČE? | 22. 4. 2025, 18.00-19.30

Predavanje, namenjeno očetom, bo odprlo vprašanje, kako naj vzgajam kot oče. Očetje se namreč v svoji vlogi večkrat počutimo rahlo izgubljeni. Čutimo, da se od nas veliko pričakuje, ampak jasnih navodil za vzgojo nismo prejeli. Na predavanju bomo govorili o glavnih smernicah in vlogah očetovstva in o dobrih praksah. Predava oče ter zakonski in družinski terapevt Miha Novak, študijsko-raziskovalni center za družino, enota Domžale.

LIKOVNI IN LITERARNI NATEČAJ

CZM razpisuje likovni in literarni natečaj, ki letos nosi naslov *Želim si ...* Tema natečaja odpira razmislek o naših željah, ki so lahko male, osebne ali velike, osredotočene na svet, lahko tudi onkraj. Dela lahko oddate v različnih likovnih tehnikah in literarnih žanrih. Sodelovanje na natečaju je brezplačno. K sodelovanju vabljeni otroci, mladi in mladi po srcu. Rok za oddajo del je 9. 4. 2025. Razpis najdete na spletni strani Centra za mlade Domžale.

NA VSE OBVEZNE PREDHODNE PRIJAVE

NA INFO@CZM-DOMZALE.SI ALI 040 255 568.

VEČ INFORMACIJ NAJDEŠ NA

SPLETNI STRANI CZM

Gregorjevo v Vrtcu Dominik Savio

Zvončki, trobentice, mačice in vijolice so spet pokukale iz zemlje in nas razveselile s prihodom pomladi.

VRTEC DOMINIK SAVIO Z otroki smo se podali na sprehode, kjer smo opazovali cvetlice in poslušali ptičje petje. Tako smo se sprostiti in uživa-

li v čarobnosti narave, ob tem pa smo celo prepoznali posamezne ptice po njihovem prelepem oglašanju. Bilo je tako živahno, da ni čudno, da pravi-

jo, da se na gregorjevo 'ptički ženijo'.

V našem vrtcu smo na gregorjevo pripravili razstavo in spoznali številne zanimive običaje, ki se ohranjajo še danes. Zunaj na vrtčevskem igrišču smo s kredami narisali ter pobarvali potoček, na katerega so otroci postavili svoje gregorčke. Kljub deževnemu in muhastemu vremenu, ki nam ni dovolilo, da bi ta dan čolničke spustili v vodo, smo naslednji dan vseeno uspeli spustiti svoje gregorčke v bližnjem potočku. Tako smo naznanili, da bomo kmalu uživali v daljših, svetlejših dnevih.

Veseli in hvaležni smo za čudovito naravo, ki nam omogoča, da bomo še več časa preživeli na svežem zraku in v objemu pomladi.

SUZANA OMAHNA

Pustno rajanje prve triade OŠ Preserje pri Radomljah

Tudi letos smo se v prvi triadi odločili, da bo pustni sprevod po okolici šole sestavni del našega pustovanja, in sicer za približno 280 učencev in učenk od 1. do 3. razreda ter 20 spremljevalnih učiteljic.

OŠ PRESERJE PRI RADOMLJAH Na pustni torek, 4. marca 2025, smo že dopoldne takole začeli odganjati zimo, sicer v povsem lepem, pomladno sončnem vremenu: najprej je sledil uvodni del, ki je vsako leto moje avtorsko delo, kjer med drugim poskrbim za povezovanje pridelitve, komične vložke, učenje refrena znane pesmi in pripadajočo koreografijo, nato pa je bil na vrsti že tradicionalni nastop kamniških mažoret. Brez njih si pustovanja sploh ne predstavljamo! Super uigrana ekipa nas je odlično ogrela za naslednji podvig, vrhunec našega pustovanja.

Odpravili smo se namreč na pot: od novega dela šole proti radomeljski pošti, kjer nas je pričakalo večje število gledalcev: mahali so nam najmlajši iz vrtcev Mlinček in Kekec ter starši in stari starši, ki so se ustavili ob poti prav z namenom, da si nas ogledajo od blizu in nas spodbujajo. Nekateri izmed njih so nam celo delili sladkarije za pusta hrusta, zaradi česar smo ustvarili mali prometni zamašek, a so nas vozniki mirno počakali, da smo previdno prečkali cesto. Največje zasluge za varno pot so imeli radomeljski gasilci in upokojenci, ki se vsako leto prijazno odzovejo naši prošnji za pomoč pri varnosti v prometu. Hvala!

Pot smo nadaljevali levo proti Zlati kaplji, kjer nas je na parkirišču pričakala stojnica TD Radomlje KS Radomlje ter spet množica gledalcev. Z nami je prijazno poklepetala Sonja Jerman iz KS Radomlje, Ivanka Brodar pa nam je razdelila svoje slavne in slastne krofe, ki jih je samo za nas cvrila vso noč. Pov-

sem nepričakovano nam je svoj prispevek sladkih dobrot razdelila tudi Marta Jeraj (bar Pri vodnjaku Radomlje). Hvala vam! Sledila je makadamsko-gozdna pot čez most Kamniške Bistrice, kjer je bil kratek postanek za fotografiranje in ponovno levo v naselje Homec ter nazaj proti šoli. Pogumno in razigrano smo nadaljevali pot, mahajoč mimoidočim. Na koncu smo odšli lahko samo še na več kot zaslužno kosilo.

kini krofi), Monika Cerar (kamniške mažoretke), Grega Jerman (PGD Radomlje), Martin Capuder (Društvo upokojencev Radomlje), Marta Jeraj, Damjana Rode (vrtec Mlinček), Jana Ljubi (vrtec Kekec), razredniki, učitelji in spremljevalci, občinstvo in ključni vozniki. Hvala vam za vaš prispevek pri praznovanju najbolj norčavega torika v vsem letu.

Posebna zahvala gre vam, dragi starši, da ste priskrbeli tako barvite

Pri izvedbi pustovanja so sodelovali in nam tako ali drugače pomagali: ravnateljica Jasna Korbar in učiteljica Ana Marcijan, Matjaž Ozimek, Aljaž Černivec, Katja Kukovec in Nina Mulej, vodja prehrane Blaž Mikuž, vodja kuhinje Andraž Močnik, hišnik Matej Repanšek, tajnica Sabina Roglič, Miro Pivar (Domžalec), Peter Zvonc (TD Radomlje), Sonja Jerman (KS Radomlje), Ivanka Brodar (Ivan-

in raznolike maske, kostume in revkizite, ter hvala iz srca vam, dragi učenci, učenke in učiteljice, da ste bili pripravljeni z menoj peti, plesati in se zabavati. Kot pravi geslo naše šole: »Z roko v roki nisi sam.« Se vidimo naslednje leto!

SIMONA JERAN, VODJA PUSTOVANJA
NA OŠ PRESERJE PRI RADOMLJAH
FOTO: MATJAŽ OZIMEK

TENTOURS

Ljubljanska 85,
DOMŽALE
www.tentours.si
tel: 01 7240 220

počitnice, kratki oddihi, potovanja, izleti, letalske vozovnice

AKTUALNO

STOLETNICA RAZGLASITVE DOMŽAL ZA TRG

Predstavitev vsestranskega napredka Domžal na slavnostnih prireditvah avgusta 1925 in v slovenskem osrednjem časopisu

Dr. Miroslav Stiplovšek

Občinski odbor in posebni slavnostni odbor sta v prizadevanjih, da bi ob gospodarskem napredku prikazala tudi vse druge vidike vsestranske razvitosti trga Domžale, povabila k sodelovanju na prireditvah in slavnostnem obhodu tudi kulturna, telovadno-športna, humanitarna, stanovska in druga društva ter učenec osnovne in obrtne šole.

Ob nastanku trga Domžale je bilo društveno delovanje zelo raznovrstno ter »izredno živahno«, kot je poudaril Domžalec. Tedaj je bilo zelo razvito tudi domžalsko šolstvo, ki se je začelo leta 1864. Njegov napredek je bil povezan s potrebami gospodarstva, ki je s finančnimi sredstvi v občinski proračun omogočilo leta 1888 izgradnjo nove šole na Ljubljanski cesti. Leta 1925 je delovala šestrazredna ljudska šola z okoli 370 učenci. Leta 1921 je začela delovati obrtno-nadaljevalna šola, ki jo je v štirih letih obiskovalo nad 450 vajencev iz Domžal in okoliških krajev.

Na nastanek prvih društev so vplivale posebne gospodarske in narodnostne razmere v Domžalah. Velika požarna nevarnost v slammnikarski industriji je pospešila nastanek Prosto-vojnega gasilskega društva Domžale leta 1880. Za njegovo uspešno delovanje je bila posebno pomembna izgradnja Gasilskega doma leta 1911, v katerem sta imela sedež tudi občinski odbor in zdravstvena ambulanta. Leta 1925 je bilo ob 45-letnici v njem nad sto članov in imelo je zelo dobro gasilsko opremo. Leta 1906 je v lastnem domu začelo delovati še Prosto-vojnega gasilsko društvo Stob.

Nastanek prvega Kulturnega društva Godba Domžale leta 1884 je spodbudil začetek delovanja manjše godbe tirolskih priseljencev. Godba Domžale je bila ena prvih podeželskih godb na Kranjskem, ki je v začetnem obdobju opravila pomembno poslanstvo pri krepitvi slovenske narodne zavesti. Nastopala je na številnih prireditvah po Sloveniji in prevzela pomembno vlogo na slavnostih ob razglasitvi trga Domžale. Že leta 1925 je kot prva v Jugoslaviji začela s pripravami za gradnjo svojega godbenega doma.

Katoliški in liberalni idejno politični tabor sta velike možnosti za širitev svojega vpliva prepoznala v lastnih društvi. Beneficent Franc Bernik je leta 1904 oblikoval Katoliško izobraževalno in podporno društvo, leta 1909 pa je začel delovati še odsek katoliške telovadne organizacije Orel. Na Bernikovo pobudo je bil leta 1910 za njuno uspešno delovanje zgrajen Društveni dom, eden najlepših na Kranjskem. Bogato dejavnost kulturnega društva, ki je štelu okoli 300 članov, ilustrirajo podatki, da je do leta 1923 priredilo 65 predstav, tudi z več ponovitvami, 94 nastopov pevskega zbora, 72 predavanj, v Društvenem pa je delovala tudi knjižnica. Tudi telovadno društvo Orel z okoli 150 članov in članic je imelo redne nastope in akademije. Za obogatitev glasbenega življenja je bil leta 1924 pomemben začetek delovanja katoliškega Pevskega društva Domžale.

Na ustanovitev liberalnega telovadnega društva Sokol v Domžalah leta

Okrajni glavar je pred kraljevim spomenikom slovesno razglasil Domžale za trg.

1905 je vplivala zaostritev slovensko-nemških odnosov po izgredih ob provokativnem razvijanju prapora tirolskega društva Andreas Hofer. Sokolsko društvo je v začetku svoje telovadne nastope, gledališke predstave, prireditve in predavanja povezovalo tudi z utrjevanjem slovenske narodne zavesti v Domžalah. Za uspešno izvajanje svojih nalog je leta 1911 zgradilo Sokolski dom, ki je ob katoliškem Društvenem domu postal drugo pomembno središče telovadne in prosvetno-kulturne dejavnosti v Domžalah.

Leta 1925 je Sokol z okoli 140 člani proslavil dvajsetletnico z nad 30 prireditvami in nastopi. V tem letu je začel s pripravami za razširitev dejavnosti Sokolskega doma s kino predstavami. Ob tem naj poudarimo še ugotovitev Matjaža Brojana v monografiji Sokoli in Orli Domžal (2023), da so odnosi med njimi kljub ideološkimi razlikam »vzor sobivanja«. Leta 1921 je bil na sokolsko pobudo ustanovljen Domžalski internacionalni športni klub (DISK), ki je z nogometno dejavnostjo začetnik enega najuspešnejših domžalskih športov.

Liberalni politični tabor je leta 1921 ustanovil v Domžalah tudi podružnico narodno obrambne organizacije Jugoslovanske Matice, čez dve leti pa še Organizacijo jugoslovanskih nacionalistov (Orjuno), ki je sodelovala tudi v slavnostnem obhodu. Bogato delovanje društev je potekalo v okviru katoliškega in liberalnega tabora, izjema so bili le gasilci in godbeniki, ki so bili strankarsko neopredeljeni. Ta razcepljenost pa je bila z enotnim nastopom na nadstrankarskih tržnih slovesnostih presežena.

Slavnostna razglasitev Domžal za trg 9. avgusta 1925

Novi tržani so z okrasitvijo svojih hiš in postavitvijo nad 300 mlajev opravili pomembno delo za izvedbo slovesnosti, na njen predvečer so zagoreli na Šumberku in drugod tudi kresovi. Po okrašenem in razsvetljenem novem trgu je potekala množična povorka, ki se je končala pred Novo pošto, kjer sta bila govornika župan Anton Skok ter dr. Valentin Rožič. Dne 9. avgusta so se po budnici domžalske godbe zbrali člani društev in drugi tržani na železniški postaji za sprejem visokih gostov iz Ljubljane. Od tu se je razvila slavnostna povorka z okoli 2000 udeleženci do Goričice, kjer je župnik Franc Bernik opravil zahvalno mašo z govorom o velikem domžalskem prazniku.

Na Goričici se je oblikoval spred, v katerem so sodelovale narodne noše, šolska mladina, vsa društva, razvrščena po letih ustanovitve in člani obrtne zadruge. Sledila sta vozova z napisom Domača obrt in Prvi tržni dan s prikazom izdelovanja slammnikov in prodaje kmetijskih pridelkov, za katero je po novih pristojnostih trška občina uvedla tedenske sejme. V drugem delu povorke so se zvrstili visoki gostje iz Ljubljane, župani sosednjih občin, občinski odborniki in na koncu množica novih tržanov. Po obhodu po domžalskih vaseh se je povorka ustavila v Zg. Domžalah pred spomenikom kralju Aleksandru. Tu je okrajni glavar dr. Fran Ogrin z branjem kraljevega ukaza opravil slovesno razglasitev Domžal za trg. V govoru je poudaril: »Domžalska industrija razne vrste, zlasti slammnikarstvo, je v zadnjih desetletjih močno vzcvetela in ob tem so se razvijale tudi tukajšnje kulturne ustanove. Temu odličnemu delovanju zlasti na gospodarskem polju je izrazila priznanje tudi država« s povišanjem Domžal za trg. »Naj sledi v doglednem času i proglašenje v mesto«.

Dr. Rožič je v slavnostnem govoru osvetlil dejavnosti in omenil vse zasluzene, da so Domžale postale gospodarsko razvite s samostojno faro. Posebej je navedel bodoče naloge novega trga, ki mora skrbeti za nadaljnji razvoj vseh gospodarskih panog in kulture, za izobraževanje kvalificiranega kadra s strokovnim šolstvom, za lastni zdravstveni dom in lekarno, za otroški vrtec in za izvajanje komunalnih del, Domžale pa zaslužijo tudi ustanovitev krajevnega muzeja. V govorih visokih gostov in številnih brzojavnih čestitkah je bila izrečena prisrčna želja, »da bi se novi trg čim preje razvil v mesto«.

Že dopoldanskega zborovanja se je udeležilo 5000 tržanov in okoliških prebivalcev, na popoldanski zabavni

Razstava o napredku Domžal do njihove razglasitve za trg v Galeriji Domžale. Ob avtorjem vodenju so si jo ogledali tudi nekdanja župana Franc Habjan in Jože Pogačnik ter županja Cveta Zalokar Oražem.

Ilustrirani Slovenec je ob razglasitvi Domžal za trg objavil fotoreportažo.

prireditvi pa se je število udeležencev podvojilo. Iz Ljubljane je okoli 2000 gostov pripeljal posebni vlak. Vrtno veselico jo obogatil nastop domžalske godbe, slammnikarske šivalke pa so udeležencem prodajale svoje izdelke. Županstvo novega trga se je zahvalilo »vsem, ki so pripomogli, da se je proslava razglasitve trga Domžale tako veličastno izvršila«, posebej tudi osrednjemu časopisu, da jo je spremljalo »vestno in z velikim zanimanjem«.

Velik odmev povišanja Domžal za trg v slovenski javnosti

V vseh treh slovenskih dnevnikih, liberalnih časnikih Jutro in Slovenski narod ter v katoliškem Slovincu, so bili od 9. do 11. avgusta objavljeni obsežni članki o gospodarskih in kulturno-prosvetnih dosežkih Domžal ter o poteku slavnosti ob razglasitvi za trg.

Slovenski narod je poudaril, da domžalsko slavje »ni samo lokalnega pomena ..., ker je v gospodarskem življenju zgled tudi za večje vasi in trge, da je treba delo in dohodke naše zemlje izpopolniti in razširiti z delom in dohodki industrije, male industrije, obrti in trgovine«. Tako so lahko Domžale »vzoro stoterim slovenskim občinam«.

Odlike domžalskega gospodarstva, v katerem imajo poleg tirolskih tovarnarjev pomembno vlogo tudi različni slovenski podjetniki in obrtniki, je poudarilo tudi Jutro. »Prevažno« vlogo imajo takšna podeželska središča kot so Domžale. Pohvalilo jih je tudi za bogato društveno dejavnost ter dobro razvito osnovno in obrtno šolstvo.

Časnik Slovenec je po ugotovitvi o enotnosti novih tržanov na vseh prireditvah poudaril, da so se številni obiskovalci Domžal čudili, da so glede na njihovo vsestransko razvitost

še sedaj postale trg. Ob ugotovitvi temeljnega pomena slammnikarske »veleindustrije svetovnega pomena in slovesa« pa je poudaril pomen energetskih virov Kamniške Bistrice kot temelj za razvoj drugih industrijskih panog. Domžale je pohvalil za njihova prizadevanja za ustanovitev samostojne fare ter za razvoj šolstva, izseljenec v ZDA pa za njihovo privrženost rodnemu kraju. Osrednji slovenski časniki so podrobno osvetlili vse dosežke novega trga Domžale.

Akademik dr. Anton Melik je leta 1959 v geografski monografiji Posavska Slovenija analiziral tudi nove razmere v Domžalah, ki so se uveljavile na »področju moderne industrije z zelo razvito trgovino in obrtjo«. Za velik napredek Domžal v drugi polovici 19. stoletja je posebej poudaril razcvet slammnikarske industrije in izgradnjo železnice. Tedaj so Domžale v kamniškem okraju »najbolj stopile v ospredje«, medtem ko se je dotlej kot vaško naselje »niso odlikovale«. Velik je bil tudi njihov demografski napredek: »Zato so bile Domžale leta 1925 povzdignjene v trg,« leta 1952 pa jih je upravna zakonodaja »upravičeno uvrstila med mesta«.

Minister za notranje zadeve je kraljevi ukaz o razglasitvi Domžal za trg objavil 9. aprila 1925, torej v mesecu, ko zdajšnja Občina Domžale proslavlja svoj praznik v počastitev ustanovitve Mestne občine Domžale. Zato je osemdesetletnico trškega jubileja tedanja županija Cveta Zalokar Oražem povezala z občinskim praznikom. Na seji občinskega sveta 19. aprila 2005 je poudarila, da je upravno povišanje Domžal za trg »zelo pomemben dogodek v zgodovini našega mesta in občine« na poti do vloge središča južnega dela bivšega kamniškega okraja. Ob osemdesetletnici je bilo v domžalski občini več deset prireditev v njeno počastitev. Posebej pomembne pa so bile muzejske in zgodovinske predstavitve tega prelomnega dogodka. Letošnji občinski praznik je prilika, da se hkrati spomnimo obeh upravnih povišanj Domžal, leta 1925 in 1952.

Časniki in zgodovinska dela o trgu Domžale so podrobno navedena v knjigi Miroslava Stiplovška Nastanek Mestne občine Domžale leta 1952, pomembna prelomnica v upravnem razvoju domžalske občine (2012). Posebej naj poudarimo pomembnost del Franca Bernika, Matjaža Brojana, dr. Antona Melika, mag. Blaža Otrina, Toneta Ravnikarja in Staneta Stražarja. □

APRIL KOLEDAR DOGODKOV

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

torek, 1. april / 20.00

ZMENEK S »TADOMAČIMI«

koncert / program: *Firšt, Krečič* / izvajalci: Tilen Artač, Gregor Ravnik, Tomaž Hostnik, Matija Krečič in »tadumač«

Tokrat bosta v ospredju dva mlada skladatelja, Leon Firšt in Matija Krečič, skupaj s tremi multitalenti: Tilnom Artačem, Gregorjem Ravnikom in Tomažem Hostnikom ter našimi »hišnimi godci«.

sobota, 5. april / 10.00

Sobotna otroška matineja

DIČI DIČA

lutkovna predstava / Lutkovno gledališče Fru-Fru / režija: Irena Rajh / igrata: Tea Vidmar, Anže Virant / 40' / primerno za starost: 2+

Kolaž otroške poezije Otona Župančiča v sodobni in sveži glasbeni preobliki, pričara celostno gledališko izkušnjo za najmlajše.

torek, 8. april / 20.00

POTOVANJE V MAGIČNI SVET POEZIJE IN GLASBE Z JANO OZIMEK IN MARKOM HATLAKOM

literarno-glasbeni večer / nastopata: Jana Ozimek (recitacije), Marko Hatlak (glasbena spremljava)

S pomočjo govornice besede in misli pesnikov kot so Dragotin Kette, Srečko Kosovel, Jože Udovič in France Pibernik, bosta Jana Ozimek in Marko Hatlak v nas zbuja premisleke o lepoti, življenju, duši, mirnjem in večnem.

sobota, 12. april / 10.00

Sobotna otroška matineja

JAZ POČEPNEM, TI POSKOČIŠ

gibalno - lutkovna predstava / Kulturni zavod Godot / režija: Tadej Pišek / igrata: Mojca Špik, Tadej Pišek / 40' / primerno za starost: 3+

Igralec Tadej Pišek ter plesalka Mojca Špik nas v zabavni gibalni predstavi (skoraj) brez besed, le z gibom, glasbo, igro in lutkami odpeljeta na zabavno popotovanje do iskanja sreče in prijateljstva.

sreda, 16. april / 20.00

četrtak, 17. april / 20.00

Kaja Lin Jagodič Avguštin: "ORBIT_A (LEVEL UP)"

plesna predstava / Plesni teater Ljubljana / koreografija, izvedba: Kaja Lin J. Avguštin, Mickael Marso Rivière

Kaja Lin J. Avguštin v sodelovanju z londonskim koreografom Mickaelom Marso Rivière v virtuozni plesni predstavi raziskuje sodobne migracije in njihove učinke na osebni razvoj, na odnose in na identiteto.

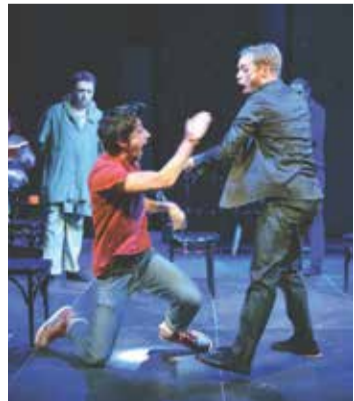
sreda, 23. april / 20.00

četrtak, 24. april / 20.00

petek, 25. april / 20.00

Po romanu Marka Haddona: SKRIVNOSTNI PRIMER ALI KDO JE UBIL PSA

avstična detektivka / SNG Nova Gorica / režija: Renata Vidič / igrajo: Žiga Udir, Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Anja Drnovšek / Medea Novak / Andrijana Boškosa, Rok Matek / Igor Štamulak / Miha Nemeč, Luka Cimprič / Žiga Saksida, Jure Kopušar / Romeo Grebenšek

Fascinantna igra o avstičnem najstniku, ki rešuje nerešljive uganke in premika meje (svojega) sveta. Za oder prirejeno po romanu Marka Haddona.

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Moliner Empar

Ljubljena

Miš, 2024

Remei je uspešna ilustratorica, strastna tekačica in mati mladoletne hčerke, ki pri petdesetih letih zasluti, da se bo njen mlajši mož, violinist, zaljubil v svojo mlado kolegico Christino. Čeprav tega še ne slutita niti on niti Christina, Remei začuti, da se bo njen zakon spremenil. Ta spoznanja jo prisilijo v soočenje s staranjem, krhkostjo zakona in lastnimi odvisnostmi – od materinstva, družabnega življenja, alkohola do želje po ohranjanju mladostne vitalnosti. Med vsakodnevnimi teki iskreno, duhovito, včasih boleče, premlava svojo preteklost, razmišlja o bivših partnerjih, o svojih ljubezenskih izkušnjah in se sprašuje, ali naj skuša preprečiti neizogibno ali se preprosto prepusti toku življenja. Ljubljena je zgodba o soočanju s staranjem, osebni rasti in iskanju novega smisla, za katero je avtorica prejela nagrado Ramon Llull.

Jaap Robben

Tančina življenja

MLADINSKA KNJIGA, 2024

Avtor v romanu izpostavi družbeni status mame samohranilke, ki je v drugi polovici prejšnjega stoletja natelet na obsojanje. Pogosto so bile ženske prepuščene cerkveni skupnosti in so vse življenje prikrivale svojo bolečino. Glavno junakinjo Frido spoznavamo v dveh vzporednih zgodbah. V eni jo spoznamo kot mater sina in vdovo v zrelih letih, ki živi v domu starejših občanov. V drugi zgodbi pa je mlado dekle, ki jo nezahelena nosečnost zaznamuje za vse življenje. S sinovo pomočjo na koncu le najde tisto, kar je nekoč izgubila. Zelo ganljiv roman

Živa Deu

Hiše za boljše življenje: stare in nove, z dediščino, okolju prijazne in zdrave

KMEČKI GLAS, 2024

Avtorica je arhitektka, dejavna na področju proučevanja in ohranjanja stavbene dediščine. Rdeča nit njenega pisanja je ozaveščanje o pomenu in vključevanju tradicionalnih stavbeniških znanj, materialov in form, v oblikovanje sodobne bivanjske kulture. V knjigi je predstavljenih enaindvajset prenovljenih in na novo zgrajenih hiš, ki vsaka na svoj način odslikavajo interpretacijo stavbeniških tradicij in njihovo zlitje v aktualno rabo. Kot pravi avtorica spremne besede, kar gradimo danes, ne odseva le našega trenutnega načina življenja, temveč tudi naše sanje in vrednote, odseva to, kakšni si prizadevamo postati. Kakšna je torej hiša iz naslova, kakšna je hiša za boljše življenje, to ni le hiša za nas, ampak tudi za druge, za okolico, skratka arhitektura, ki upošteva genius loci.

Eva in Jure Pribičević

Kako do vzgojenega psa: preprosta načela za vzgojo zadovoljnega psa

MLADINSKA KNJIGA, 2024

Knjiga vsebuje teoretične in praktične napotke, ki bodo skrbnikom psov pomagali na poti do vzgojenega psa. Pomembno ni samo to, kako psa učimo, temveč tudi to, kako se med učnim procesom počuti, saj je treba delovati v skladu s pasjo naravo. Na svoji poti je trening iz dela s pritiskom in prisilo, kot se je s psi treniralo včasih, prelevil v delo s pozitivno motivacijo. Če želimo psa česarkoli naučiti, potrebujemo ustrezna orodja in tehnike, s katerimi si lahko pomagamo pri učenju. V grobem uporabljamo štiri tehnike učenja, ki so opisane v knjigi. Psa najprej naučimo vedenja brez verbalne komunikacije, šele nato to vedenje poimenujemo. Kadar komuniciramo s psom, se izogibamo kompleksni komunikaciji, ki bi jih še bolj zmedla. S psom se pogovarjamo, vendar je treba imeti v mislih, da psi ne razumejo dolgih stavkov, čeprav se včasih zdi tako.

V knjigi so opisane glavne napake skrbnikov in reševanje težav. Vsak pes je enkrat, s svojimi lastnostmi in potrebami. Tudi psi nas lahko veliko naučijo. Najpomembneje je, da poskušamo razumeti naravo svojega psa. Posvetiti se je potrebno njegovi socializaciji, biti moramo potrpežljivi pri učenju in si vedno prizadevati za prijazne metode učenja. Pes prinaša veliko veselja, a tudi odgovornosti.

knjige za otroke in mladino

Edith Eger

Balerina iz taborišča smrti

AKTIVNI MEDIJI, 2024

Balerina iz taborišča smrti je za mlade preurejena izdaja uspešne knjige Izbira, ki jo je napisala priznana terapevtka Edith Eger. Edie živi z družino na Madžarskem in ima dve starejši sestri. Klara je nadarjena violinistka, Magda pa velja za lepoticu. Edie, ki bi morala biti po pričakovanjih staršev sin, ima občutek, da je družini odveč, da zanje ni dovolj dobra. Kljub temu je nadarjena plesalka in spretna telovadka, ki dobi celo mesto v olimpijski ekipi. Zaljubi se v Erica in se ne obremenjuje preveč s stanjem sveta. Naenkrat pa vojna postane realnost tudi zanjo. Življenje se za Žide povsem spremeni. Edie ni več članica olimpijske ekipe, Eric ji predlaga, da bi zapustila Evropo, Edie pa ostaja na nek način nevedna. Leta 1943 družino prisiljeno vkrcajo na vlak namenjen v taborišče Auschwitz. Tej usodi uide samo Klara, ki je v Budimpešti in vojno preživi s skrivanjem. V Auschwitzu Edie in Magdo takoj ločijo od staršev, ki končata v plinskih celicah, zanju pa se začne pravi pekel. Druga v drugi iščeta oporo in smisel življenja. V najtemnejših trenutkih Edie ohranja upanje s sanjami o Ericu. Ravno sestriska navezanost, sanje in upanje pa ju pripeljejo do konca vojne. Vrneta se v rodni kraj, kjer se vse tri sestre ponovno združijo. Konec vojne pa ne pomeni začetka srečnega življenja. Edie, ki je telesno zelo šibka, je tudi polna žalosti in krivde. Njeno življenje se ponovno začne, ko spozna, da ima izbiro. Izbiro, kako bo živela, izbiro kako bo ponovno ljubila.

Sebastijan Pregelj

Pošast iz jezera

Miš, 2024

Pred nami je že tretja knjiga zbirke Zgodbe vojvodine Kranjske. Oproda Martin se je končno vrnil iz Ljubljane in zdi se, da je tega najbolj vesela kuharičina hči Katarina. Martin ji obljubi, da jo bo naskrivaj učil brati. Martinovo razburljivo življenje pa se nadaljuje z novo pustolovščino. Na gospodarjevem gradu se ustavi trojica mož, ki so na poti v Cerknico. Tamkajšnje jezero namreč v obup spravlja vse prebivalce. Zaradi nezane pošasti že leta izginjajo ovce ali krave, zdaj pa so začeli izginjati še ljudje. Gostje so se k Cerkniskemu jezeru odpravili na prošnjo tamkajšnjega kneza, baron Janez Vajkard Valvasor pa se jim skupaj z Martinom pridruži na poti – baron namreč zelo dobro pozna jezero in njegove značilnosti. Njihov boj s pošastjo se je končal s pošastjo enega izmed trojice. A kot kaže, jim je pošast uspelo premagati. Kdo ali kaj pa sploh je pošast?

Bart Moeyaert

Morris: Fant, ki je našel psa

KUD SODOBNOST INTERNATIONAL, 2024

Zgodba o dečku, ki se pogumno sooča z izgubo, žalostjo, strahom in nevarnostjo in o ljudeh, ki so mu v oporo in pomoč. Na goro, o kateri med prebivalci kraja krožijo najrazličnejše strah vzbujajoče zgodbe, ponovno pobegne Houdini, psička Morrisove babice, ki se ji vedno znova uspe izmuzniti izpod nadzora in pobegniti. Kot vselej se Morris tudi tokrat odpravi ponjo. A pot je drugačna, kot je sicer, saj Morrisa na gori preseneti snežni metež, zaradi katerega se v naravi ne more orientirati tako uspešno kakor se sicer. Medtem ko se sooča z nepredvidljivo naravo, sreča dečka Maxa in njegovega ovna Ajaxa. Čeprav se dečka sprva ne razumeta ravno dobro, morata na zasneženih gori in v nevarnih zimskih razmerah sodelovati in premagati razlike med njima. Mestoma napeta zgodba, ki s svojevrstno toplino nagovarja bralce vseh generacij.

KULTURA

25. Gostičevi dnevi 2025

Slavnostni koncert opernih arij in duetov v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale

Potem ko je izzvenel zadnji Agnus Dei na dopoldanski spominski sveti maši v cerkvi Marijinega rojstva na »Gostičevem« Homcu (mašo je daroval ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Stanislav Zore, pel pa je Cerkevni zbor župnije Marije Vnebovzete Brdo) se je 2. marca 2025 odvila še najbolj odmevna prireditve tovrstnih vsakoletnih slovesnosti, Slavnostni koncert opernih arij in duetov članov obeh nacionalnih operno baletnih hiše iz Zagreba in Ljubljane.

Na slavnostnem koncertu so v prvem delu nastopili hrvaški gostje iz Zagreba, v drugem pa še pevka in dva pevca iz ljubljanske Opere. Napovedovalec (vezni tekst Dejan Juravič) je bil radijski prvak Ivan Lotrič. V t. i. hrvaškem bloku so bile izpostavljene arije in dueti opernih skladateljev Mozarta, Donizettija in Dvoržaka. Ob klavirski spremljavi Helene Borović so peli sopranistki Valentina Fijačko Kobić in Nikolina Hrkač, tenorist Stjepan Franetović in baritonist Davor Nekjak. Tale 'hrvaški' splet se je od uvodne Mozartove opere Così fan tutte prek Donizettijevga Don Pasquala in Dvoržakove Rusalke (štiri arije) sklenil s kar nekam dramaturško zaključnimi prizori (spet arije in dueti) iz Mozartove tudi v svetovnem meri-

lu lani največkrat izvedene, na prvem mestu, Čarobna piščal. Lepi in mladi glasovi so presenetili, njihove partije so bile več kot prepričljive, skoraj do golega slečene arije in dueti pa so tu pa tam pridobili tudi kakšen odrski dodatek. Morem reči, da je tudi po predstavi tegale pevskega fragmenta zagrebška Opera HNK v dobri kondiciji in da je njihov dandanašnji pevski podmladek lep in tehten Gostičev nadaljevalec vse do dandanašnjih dni. Ta trend se je nadaljeval tudi v drugem delu, ki so ga uvedli spet Hrvati in s sceno (arije in dueti) iz 1. dejanja iz Puccinijeve opere La Bohème odprli še drugi del tega slavnostnega koncerta.

Na njem so imeli potem seveda glavno besedo gostitelji, pevski prvaki SNG Opere in baleta Ljubljana. Od te (prve) Puccinijeve opere je potem tvorila glavnino, vse do konca tega koncerta Puccinijeva opera Manon Lescaut. Pianistka Irena Zajec, sopranistka Urška Breznik, tenorist Branko Robinšak in baritonist Jože Vidic pa so bili potem nosilci tega celotnega drugega dela koncerta. S scenami (ali skoraj celimi dejanji z arijami in dueti) pa smo še dodatno podoživeli še en repertoarno zaokroženi spored, skoraj celoto. Tudi ljubljanski pevci so bili v odlični formi. Še najbolj pa me je prese-

netil pevski prvak, tenorist B. Robinšak. Njegov glas je (še vedno) odličen, polnozvočen, interpretacije kljub koncertnemu odru odrske in dramatične, skratka naš prvak je še vedno živ in tu!

Tale tenorski delež nas je samo še enkrat spomnil, da v obeh pevskih gledališčih še vedno gojijo spomin ali zdaj že kar mit na našega Jožeta Gostiča, tudi tenorist, in da so prav tenorji še vedno 'diktatorji' opernega gledališča. Da pa so se tele vsakoletne in zdaj že 25. jubilejne prireditve programske vsebinsko, oblikovno in dramaturško razširile na kompletno in kompleksno glasbeno igro pa tudi nekaj pove.

V okviru le-teh spadajo še obiski Kulturnega društva Jože Gostič Homec obeh opernobaletnih hiš, povsod tam, kjer je naš slavni pevec J. Gostič doživel največ. Letos je bila to ljubljanska Opera in balet SNG (5. 3., Verdi, Trubadur) in zagrebška Opera HNK (7. 3., Massenet, Werther). Tradicionalni pokrovitelj teh dnevo je bila spet (matična) Občina Domžale in donator Tim Pavlin, d. o. o., organizatorji pa Kulturno društvo Jože Gostič Homec, Društvo prijateljev zagrebške Opere, SNG Opera in balet Ljubljana in Opera HNK Zagreb.

DR. FRANC KRIŽNAR

Abonma ljubiteljev gledališča v Dobu

Za konec odličen obisk in veliko smeha

KULTURNO DRUŠTVO JOŽEF VIRK DOB Ljubitelji gledališča so si letos lahko zimske sobotne večere popestrili z obiskom komedij, ki jih je v kulturni dom na Močilniku pripeljalo Kulturno društvo Jožef Virk Dob. Lepa zasedenost dvorane je pokazala, da imamo tudi v zimskem času v Dobu radi kulturna dogajanja v dvorani, še posebej, če so to komedije, ki so prav vsem popestrile večere in prinesle vsebine, o katerih je bilo mogoče veliko klepetati. Izbor nastopov posameznih ljubiteljskih kulturnih društev z različnih koncev Slovenije je bil posrečen, prav vsi so prinašali veliko smeha in bili deležni tudi glasnega aplavza skoraj vedno polne dvorane.

Taka je bila tudi zadnja komedija, malce pohotna z žgečkljivim naslovom Sex in ljubosumnost, s katero je v Dobu v februarju gostovala Gledališka skupina BC iz Bovca. Za začetek smo spoznali Ber-

narda, ki odkrije, da ga žena vara z znanim poslovnežem. Od tu je v njegovih mislih le maščevanje, zato ženinova ljubimca povabi z ženo na večerjo in postavi pred dve kompenzaciji, s katerima bo ukrotil svoje ljubosumje in ženino prevaro: smrt ljubimca pod enim od tovornjakov ali ljubezen z njegovo ženo. Ljubimec sprejme drugo varianto maščevanja v obliki seksa z njegovo ženo in vsi se zberejo na večerji, kjer ima pomembno vlogo tudi kuharica, ki neprestano moti junake komedije in ob koncu več ne ve, kdo in s kom. Dobri situacijski komiki in številnim zapletom so junaki komedije kos, predvsem pa glavni junak, pred katerim sta v prihodnosti kar dve seksi srečanja: z ljubimčevo ženo in nesojeno njegovo ženo, s katero skuša preslepiti Bernarda. Morda pa še tretje, saj nam kuharica čisto ob koncu pove, da ima tudi ona ključ od sobe hotela.

Polna dvorana je pokala od smeha, saj so se gledališčniki iz Gledališke skupine BC iz Bovca resnično potrudili in nas prepričali, da je mogoče ljubosumnost premagati – tako ali drugače, sladko pa je tudi maščevanje.

Prijeten sobotni večer je pomenil tudi zaključek letošnjega abonmaja Ljubitelji gledališča, ki je potrdil, da imamo komedije v Dobu radi, kot smo že dokazali z obiskom gledaliških predstav v letnem gledališču poleti.

Hvala prizadevnim članom in članicam Kulturnega društva Jožef Virk Dob za prijetne večere z obilo smeha. Zagotovo pridemo tudi poleti, ko nas povabite na junijske večere pod zvezdami.

VERA VOJSKA

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

V:MUZEJU

April 2025

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Razstava ilustracij | Vstop prost.
15. 4. – 31. 5. 2025MATEJA KOZINA:
SVET ILUSTRACIJOdprtje
Torek, 15. april 2025, ob 18.00Torek, 22. april 2025, ob 17.00
Vstop prost.USTVARJALNE DELAVNICE
OB SVETOVNEM DNEVU
ZEMLJE

Delavnico bo vodila Mateja Kozina.

Obvezne prijave do 21. 4. do 12. ure na e-naslov menacenk@kd-domzale.si ali telefon 01 722 50 50 (Kulturni dom)

SLAMNIKARSKI MUZEJ

Gostujoča razstava | Vstop prost.
Januar – april 2025SODAI – RAZSTAVA
TRADICIONALNEGA
LITOVSKEGA SLAMNATEGA
OKRASJA

Napovedujemo:

DELAVNICA: IZDELAVA
SODAI – TRADICIONALNEGA
LITOVSKEGA OKRASJA

Prosimo, da spremljate naše objave na spletni strani in družbenih omrežjih za točen datum in uro pričetka delavnice / več informacij na e-naslov slamnikarski.muzej@kd-domzale.si ali telefon 040 356 625 (Ivana Potočnik, Slamnikarski muzej Domžale) / vstop prost.

Napovedujemo:

Sobota, 7. junij 2025, od 9.00 do 15.00
Slamnikarski park (park pri Občini)11. SLAMNIKARSKI
SEJEMKulturni dom
Franca Bernika
Domžale

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Cankarjeva ulica 9, 1230 Domžale, menacenk@kd-domzale.si |
Odpri v času razstav od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE

Kajuhova 5, 1230 Domžale (v Gobdem domu Domžale), slamnikarski.muzej@kd-domzale.si | Odprt od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

www.kd-domzale.si
01/722 50 50

MAJA GREGL

17. 4. – 8. 5. 2025

NOVI UPI

► **Odpri razstave** bo v četrtek,
17. aprila 2025, ob 19. uri
v Galeriji Domžale.Z umetnico se bo pogovarjal
Jurij Smole.V času razstave je galerija odprta:
torek–petek: 10.00–12.00 in 17.00–19.00, sobota: 10.00–12.00,
kd-domzale.si / 040 416 436

SVETOVNI DAN KNJIGE

23. april

23.4. 10:00 | Igor Kužnik: Knjigoveštvo nekoč in danes

- Knjižnica Domžale
- Predstavitve stalne razstave • Vstop prost!

23.4. 8:00-19:00 | Svetovni dan knjige

- Knjižnica Domžale
- Bukvarna • Nagradne miselne igre • Vstop prost!

SHRANIMO SPOMINE

Knjižnica Domžale
11. april '25
od 9.00 do 13.00

Želite deliti svoje stare fotografije, razglednice ali drugo gradivo z domoznansko zgodovinsko vrednostjo?

01 7241 204
www.knjiznica-domzale.si
domoznanstvo@dom.sik.si

Vabljeni!

2024/2025

ŠPORTNA BRALNA ZNAČKA

OKUSIMO BESEDO

RAD BEREM

1, 2, 3 ... ZNAM!

MOJE BRALNO POPOTOVANJE

BRALNE TAČKE

Konec aprila se v Knjižnici Domžale zaključujejo bralni projekti. Če želite sodelovati, je potrebno izpolnjeno zgibanko oddati do 30. aprila.

www.knjiznica-domzale.si

SLAMNIKOVA LITERARNA PRILOGA

Objave v literarno prilogo

Literarna dela so objavljena v treh kategorijah: mladi, odrasli in še bolj odrasli.

Vabimo ustvarjalce, da pošljejo svoja dela **do 10. aprila 2025** s priloženimi podatki: ime, priimek, starost in telefonsko številko; naslov dela ter e- ali fizični naslov. Avtor naj napiše tudi osebno predstavitev z do 150 znaki (v primeru prekoračitve si uredništvo dovoljuje prilagoditev teksta ustrezni dolžini in sporočilnosti).

Dela, ki ne bodo objavljena v tekoči številki, se lahko objavijo v eni od prihodnjih.

Dela pošljite na e-naslov: literarna@kd-domzale.si v wordovem dokumentu ali na naslov: Uredništvo Slamnik, Ljubljanska 61, 1230 Domžale.

UREDNIŠTVO LITERARNE PREDLOGE:
CVETA ZALOKAR IN DAMJAN HABE-HABO.

.....
še bolj odrasli

Šola zdravja

Ko se zjutraj prebudim,
v Šolo zdravja pohitim,
ob Bistrici se dobimo,
da 1000 gibov naredimo.

.....
mladi

Zakaj si Romeo?

Na včerajšnjem plesu
srce si mi ukradel,
skrivnostno pogledal
in zmešal možgane.
Z mislijo nate,
kar dih mi zastane,
v sanje popelješ,
kjer praviš mi:
»Draga, ko nate se spomnim,
zaigra mi srce,
že jutri pripravljen sem,
pred oltarjem te vzet'.«
Pod balkonom mojim si stal,
zdaj le še spomin je ostal.
Spomin na tvoje prelepo srce,
a na žalost ne na ime.

ANJA KLEMENČIČ

Učenka 9. a Osnovne šole Domžale načrtuje šolanje na gimnaziji. Po naravi je radovedna, zato jo zanima raziskovanje sveta. Verjame, da ji potovanja širijo obzorja in jo bogatijo kot osebo. Velika strast sta tudi gimnastika in jahanje.

Valovi Bistrice nam žuborijo,
v grmovju ptički žvrgolijo,
mi radi jih poslušamo
in zraven telovadimo.

Radi telovadimo,
v naravi nam je res lepo,
drug drugega spodbujamo,
da gibi vedno lepši so.

Vremena se nič ne bojimo,
k telovadbi vedno pridemo,
v dežju in mrazu se zaščitimo,
v soncu nam je pa lepo.

Ko gibe vse naredimo,
se še soncu poklonimo,
našo pesem še zapojemo
in srečni se razidemo.

ANA BURJA

84-letna Virjanka s skupino redno vadi na Viru pri Domžalah. Rojena je bila v vasi Vaseno blizu vodnega izvira (Snovik), zadnjih 60 let pa živi na Viru. V prostem času rada občasno piše pesmi, še posebej ob obletnicah sotelovadk in sotelovadcev iz skupine.

Popravek in opravičilo: V pretekli literarni prilogi smo v kategoriji Še bolj odrasli pri pesmi z naslovom Domžalski slamnik napačno navedli avtoričin priimek. **Avtorica je Alenka Mihorič.** Za neljubo napako se ji iskreno opravičujemo in sporočamo, da smo v elektronski verziji Slamnika napako takoj po izidu uredili.

.....
še bolj odrasli

Lahkotnost bivanja

Listič v vetru
sem in tja zaplava,
se dvigne, pada,
živahno poplesava,
na travo sede,
cvet poljubi,
se spet lahkotno
z vetrom poigrava.

Tak listič bi bila,
pa me življenje premetava,
meče sem in tja,
prav trdo včasih
vrže me ob tla.

JANKA JERMAN

Pesmi piše že od mladosti, v svet pa so šle šele, ko se je upokojila in postala članica Lipe. Ker so bile dobro sprejete, se je odločila, da jih v samozaložbi izda tudi v knjigah.

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

Recenzija filma: Praslovan

Po Kreslinu (Poj mi pesem) in Lovšinu (Ti lahko) je zdaj svoj filmski spomenik dobil še Zoran Predin, in sicer s celovečernim dokumentarcem Praslovan režiserja Slobodana Maksimoviča. Na slednji način so tako filmske biografije 'velikih treh' kantavtorjev končno zaključene. Morda je nekoliko pomenljivo tudi dejstvo, da je za verjetno najbolj kompletno filmsko izkušnjo izmed treh odgovoren Sarajevčan, medtem ko sta prejšnja dva filma režirala Slovenca.

Sicer Maksimovič že vrsto let živi v Sloveniji (srce mu je vzelo ljubljeno Prekmurje) in je tiste vrste filmski režiser, ki spretno krmari med različnimi filmskimi zvrstmi; od komedije, drame ter vse do mladinskega filma in kriminalke, očitno pa mu gre do bro od rok tudi dokumentarci. Sicer je za Praslovana porabil več kot pet let svojega življenja, saj je arhivska bera raznih koncertnih posnetkov, intervjujev, javnih in zasebnih dogodkov ter izpovedi takšnih in drugačnih legend iz prostora bivše države v samem filmu resnično izčrpna in bogata. Maksimovič je pet let pregledoval le arhivsko gradivo, večkrat preposlušal vseh Zoranovih 45 albumov in se nato za celih sedem mesecev posvetil montaži, kar je več kot hvalevredno. Rezultat je filmski izdelek svetovnega formata, ki se ga ne bi sramoval prav nihče. Gre namreč za izjemen hommage vročekrvnemu in avtohtonemu Mariborčanu, ki je v resnici še bolj srborit in impulziven kot, vsaj na

videz vsega zmožni Ljubljčan, Pero Lovšin, česar film niti ne skriva. Prikaže ga verodostojno in pošteno, brez olupšav, zato v njem ne manjka tudi kakšnih kočljivih situacij. Pokaže torej vse tisto, česar določenim filmskim biografijam dostikrat manjka, saj zgolj glorificirajo prikazane osebnosti, z izrazitim poudarkom njihovih pozitivnih plati, posledica česar je popolno pomanjkanje življenjskega soka. Poleg tega se sploh ne moremo načuditi dejstvu, za koliko izjemne glasbe je poskrbel ta neustrašen in samosvoj glasbenik. Od njegovih začetkov pri Lačnem Franzu, ki so se nemudoma postavili v samo središče alter-rock-pank scene po celotni Jugoslaviji, pa vse do samostojne kariere in kasnejših bolj umirjenih tonov v obliki šansonov. Verjetno je prav Predin najbolj odgovoren, da so se nekateri prebivalci bivše države želeli učiti slovenskega jezika, fenomen pa traja vse do dandanašnjih časov. Ne glede

na to, če razumemo slovensko ali pač ne, je Zoran s svojim baritonom vselej zvenel iskreno, estetsko kredibilno in poživljavačo ter nekakšni rudimentarnosti navkljub, specifično melodično. Ob vsem tem je na zadnjem Festivalu slovenskega filma (FSF) sam film prejel zgolj nagrado občinstva, čeprav bi moral – sploh ob minuli sila skromni berri prikazanih filmov – pobrati praktično vse, kar je omembe vrednega. Vendar pustimo to polemiko za kdaj drugič.

Naj končam s prostodušnim pozivom za vse tiste, ki boste žrtvovali dve uri svojega življenja za ogled te nadvse navdihujoče biografske filmsko-glasbene zgodbe človeka, ki je vseskozi ostajal zvest predvsem samemu sebi in to ne glede na čas, v katerem je živel. Ne boste razočarani.

Film je na sporedu Mestnega kina Domžale in je bil prikazan tudi na Festivalu dokumentarnega filma v Cankarjevem domu. ŽIGA ČAMERNIK

KULTURA

Veličastnost orgelskih zvokov v Gallusovi dvorani

Uroš Pele je z otroškim zborom in zborovodkinjo Emo Cerar kot odlični spremljevalec na klavirju dosegel številna zlata priznanja.

Pa ga spoznajmo! Osnovno šolo je obiskoval v Preserju, v Glasbeni šoli Domžale pa je pridobil znanja v klavirski igri pri prof. Veroniki Šarec in prof. Lauri Medved Šemrov. Študij klavirja je v razredu prof. Lidije Malahodky Haas nadaljeval na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani, hkrati pa se uril v igranju na orgle pri prof. Barbari Pibernik iz Kranja. Glasbena pot ga je vodila na Akademijo za glasbo v Ljubljani, kjer je v razredu Tomaža Petrača diplomiral, kasneje pa v razredu Dubravke Tomšič tudi magistriral. Ljubezen do orgel ga ni zapustila. Zato je študij tega instrumenta na akademiji nadaljeval v razredu prof. Renate Bauer, hkrati pa se izpopolnjeval pri dveh odličnih madžarskih orglavcih prof. Balazsu Szabo in prof. Laslu Fassangu.

In zakaj ta uvod? Uroš Pele je v nedeljo, 5. februarja, ob 19. uri privabil številno občinstvo ljubiteljev orgelske glasbe v veliko Gallusovo dvorano Cankarjevega doma. Njegov koncert je bil hkrati zaključek magistrskega študija oziroma magistrski koncert. Za to priložnost si je izbral zelo tehnično zahteven in tehen kontemplativni program. Globoko spoštovanje do glasbene dediščine, predvsem pa orgelskih del J. S. Bacha je botrovalo tudi izboru koncertnega programa. Že sto let po Bachovi smrti sta skladatelja Robert

Schumann in Franz Liszt ustanovila Bachovo združenje. Schumann mu je posvetil šest fug na temo B. A. C. H. op. 60, F. Liszt pa Fantazijo in fugo na temo B. A. C. H. Več kot uspešno je zapleteno glasbeno tkivo poustvaril orglavec U. Pele. V nadaljevanju smo v prvem delu slišali še Sonato na Psalm 94. Glasba, ki sledi besedilu, je še kako aktualna. »Vzdigni se sodnik zemlje. Obrni se na prevzeto njihovo delovanje. Doklej Gospod bodo krivičniki vriskali od veselja. Vdove in tujce ubijajo, sirote morijo.« Delo Juliusa Reubkeja je eno od stebrov orgelskega romantičnega programa. Skladbo v tritavčni obliki je z vso prezenco in niansami v povezani celoti orglavec mojstrsko poustvaril. Kompleksnost skladbe je še bolj približala besedilo 94. psalma. Po odmoru je sledila slovenska

noviteta Osamljeni jezdec, ki sem jo prav za Uroša Peleta in njegov magisterij ustvaril v lanskem letu. Vso tematiko je skozi barvno paletu orgelskega zvoka od klica prebujanja jutranjega sonca do jezdenja po prostorni naravi in polnega zvoka orgel Cankarjevega doma izvajalec odlično izpeljal in tako za skladbo in izvedbo prejel dolgoleten aplavz. Svoj nastop je zaključil z monumentalno Bachovo, verjetno najbolj raziskanih Bachovih orgelskih del, saj jo poimenujejo kar Nemška orgelska maša. Simbolika skladbe – Preludija in fuge v Es-duru je Sveta trojica. Delo je tridelno, ima tri taktne načine in tri karakterje. Vse je enovito povezal odlični orglavec, ki je ob štiričlanski komisiji in številni publiki ljubiteljev orgelske glasbe izpeljal do konca, ob dolgoletnem zaključnem aplavzu. Nova zvezda poustvarjalcev na orglah je torej uradno potrjena. Da instrument Cankarjevega doma dobro pozna in zna izrabiti njegove zvočne možnosti v okviru akustike dvorane dokazuje tudi to, da je Uroš Pele uradni skrbnik orgel v Gallusovi dvorani. Danes deluje kot pedagog za orgle na Konservatoriju v Ljubljani, hkrati pa je profesor klavirja na Glasbeni šoli Moste. Želimo mu čim več domačih koncertov in gostovanj v tujini.

PROF. TOMAŽ HABA
FOTO: TINA STARIHA

Četrta Vigred med strunami navdušila

Dvorana Kulturnega doma Radomlje je bila 7. marca 2024 prizorišče že četrte prireditve Vigred med strunami, ki je bila namenjena počastitvi 8. marca – dneva žena.

Polna dvorana, čudovito igranje in petje, prijetno vodenje napovedovalca Darka Mavsarja, vse to je pripeljalo k prazničnemu večeru, ki so ga pripravile glasbenice Univerze za tretje življenjsko obdobje – Društva Lipa Domžale in Društva Citroprekelj Bela krajina ter gostje iz Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Ribnice. – Skupina Citrin.

Pogled na vse nastopajoče glasbene skupine pokaže, da vse glasbenice igrajo in večina tudi peje z veliko ljubezni do glasbe in željo, da razveseljujejo vse, ki jim radi prisluhnejo. Poleg vaj, ki jih redno obiskujejo, so posebno ponosne na številne nastope, ki jih pri nobeni skupini ne manjka. Igrajo različno glasbo, obseg njihovih programov je vsako leto večji,

Začetki skupine Citroprekelj Bela krajina segajo v leto 2020, vodita pa jih prof. Damjana Praprotnik in prof. Anita Veršec. Nastopajo na številnih prireditvah, pripravljajo tudi poseben seminar, s svojim igranjem in petjem lepšajo življenje vseh Belokranjcev in širše, saj ljubitelji glasbe radi obiščejo tudi njihov vsakoletni samostojni koncert. Posebej tesne vezi pa se prepletajo med domžalskimi glasbeniki in Citroprekljem, saj organizirajo skupne nastope,

Veselite do igranja na citre in do glasbe že dve leti združuje posameznike iz Ribniške doline in okolice v Citrarski skupini CitrinN. Delujejo pod okriljem Univerze za tretje življenjsko obdobje Ribnica pod vodstvom prof. Damjana Praprotnik, ki s svojim znanjem in navdihom ustvarja prijetno in pozitivno vzdušje. Skupina igra predvsem slovenske ljudske pesmi, božične melodije in Slovencem priljubljeni dalmatinski melos, prežet s pridihom morja, ljubezni in romantike.

Nežen in manj nežen zven citer je napolnil dvorano in srca obiskovalcev, ki so z glasnim aplavzom in veliko hvaležnostjo nagradili vse nastopajoče, ki so jim resnično polepšali dan. To je poudaril tudi predsednik domžalske Lipe Marjan Ravnikar, ki se je zahvalil vsem mentoricam, posebej prof. Damjani Praprotnik, ki svojim prizadevnim in požrtvovalnim delom prispeva k promociji citer ter univerze za tretje življenjsko obdobje, hkrati pa skupaj s sodelavkami prinaša veselje in srečo vsem glasbenikom ter ljubiteljem njihove glasbe.

VERA VOJSKA
FOTO: ROK MAJHENIČ

Iz Društva Lipa so igrale in pelevale citrarska skupina Kresničke in kitararska skupina Tesere, Lipa Domžale pod vodstvom prof. Damjane Praprotnik in Klare Levac, kitararska skupina Tesere, kitararska skupina Brenkci obe vodi Irena Kokalj, citrarska skupina Sončnice in kitararska skupina Tempo. Skupina Citroprekelj Bela krajina je pripeljala tudi goste, med njimi pa kar 14 citer in 5 oprekljev, iz Univerze za tretje življenjsko obdobje Ribnica pa je zaigrala citrarska skupina Citrin z gosti, kjer ni manjkalo niti tamburice in kromatične harmonike.

Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan predstavlja knjigo

Matjaž Brojan: Živeti po domžalsko

»Četudi Domžale nimajo tisočletne zgodovine, gre za zanimivo, barvito in razgibano preteklost ljudi, ki so nekdanj potovali skozi čas. Nad vse preseneča njihova ustvarjalnost z ambicijami, da kaj storijo za svoj kraj, ter trmoglava usmerjenost v uresničevanje zastavljenih ciljev,« je Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan napisalo v uvod povabila na predstavitev knjige Matjaža Brojana Živeti po domžalsko v soboto, 15. februarja 2025. Skupaj z avtorjem so knjigo predstavili: povezovalc Bojan Leskovec, radijski voditelj 1. programa Radia Slovenije, odlomke iz knjige je bral Igor Velše, radijski napovedovalec RTV Slovenija, ter harmonikar Robert Smolnikar, ki se aktivno ukvarja s komponiranjem in že dobrih 35 let muzicira po vsem svetu.

Avtor knjige Matjaž Brojan, slovenist, novinar, ohranjevalec ljudskega izročila, posebej slammikarstva, ustvarjalec že več kot 30 knjig, častni občan Občine Domžale ter ljubitelj vsega lepega, kratko zgodovino Domžal zelo dobro pozna in strašno občuduje življenje starih Domžalcev in prav o vsakem obdobju, posebej pa o začetkih slammikarstva, ve povedati mnogo zanimivega. Tudi to, od kod ime Domžalec, ki ga sam vselej uporablja namesto Domžalčan.

S sogovornikom sta se zaustavljala ob najzanimivejših junakih knjige Živeti po domžalsko. Ob tem je Matjaž Brojan opozoril, kako težko je naredil selekcijo iz svojega bogatega arhiva, v katerem ohranja ogromno zgodb iz preteklosti, tudi sedanjosti. Povsod pa najdemo tudi avtorjevo osebnoto. Posebej avtor veliko ve o slammikarstvu. O tem, da so bile Domžale pravzaprav blagoslov za Tirolce. Več kot 2500 obr-

tnikov je sinonim za poslovno okolje, kar je pomenilo zelo aktivno in poslovno živahno okolje v enem najpomembnejših obdobjih naše občine.

Med zvoki harmonike je Matjaž Brojan pripovedoval čisto običajne, pa velikokrat zelo nenavadne zgodbe ljudi, ki so našli mesto v njegovi knjigi Živeti po domžalsko. Tako sta se s sogovornikom zaustavila na poti karizmatičnega domžalskega župnika Franca Bernika, razkrila sta nekatere skrivnosti iz življenja in dela Ivana Podržaja, pred nami je zaživel dr. Matija Hočevar, zdravnik in zadnji predsednik Sokolov, prebrani odlomek iz življenja tihotapca Janeza Hribarja pa je potrdil, da je zvičajnost doma v Ihanu, od koder je tudi veliko ljudskih pesmi, povezanih z imeni: Štučkova mama, Anton Breznik in Karel Štrekelj, zanimiva je bila pripoved o žandarju Vidu Ambrožiču ter Grašku in njegovi ženi z dobro namazanim jezikom.

Številne zgodbe z radia, kjer je bil med drugim dolgoletni dopisnik, kar 160 krajev je obiskal, so prinesle tudi grenkobe, ki ga spremljajo v življenju. Ob srečanjih z ljudmi je ugovarjal, da je narod priden, marljiv in ustvarjalen, pa nič ne more, saj ima tako oblast, kakršno si zasluži. Rad prihaja na tržnico, se pogovarja z Domžalci in občuduje utrip kraja. Ne ubada se s svojimi leti: pustimo času čas in živimo naprej, razmišlja, pa tudi o tem, da še ni naredil zadnje pike. Računa na milost ustvarjanja. Pred njim so namreč že napisani Rokovnjači na Slovenskem, razmišlja pa tudi o drugem pisanju in kdor Matjaža pozna, ve, da še ni napisal zadnje pike, zato hvala, Matjaž, za vse že napisane in tudi vse nenapisane knjige, in veliko zdravja!

VERA VOJSKA

OBČINA DOMŽALE
prva slovenska občina z javnim prostorom

V čast nam je

predstaviti projekte ureditve osrednjega javnega prostora Domžal

4. april 2025 ob 19. uri

Knjižnica Domžale - odprtje razstave projektov Osrednji javni prostor Domžal

Razstava bo v Knjižnici Domžale na ogled do četrтка, 24. aprila 2025 in na prostem v času med 7. in 21. majem 2025 v centru Domžal ob Ljubljanski cesti. Vljudno vabljeni, vstop je prost.

www.domzale.si

Študijske dečve na Vrhniki

Na povabilo delovne terapeutke Rezke Kavčnik so pevke odšle v DSO Stara Vrhnika 1F.

ŠTUDIJANSKE DEČVE To je manjša enota 50 ljudi, ki imajo različno obliko demence. Projekt je podprt z evropskimi sredstvi. Vsi strokovni sodelavci se trudijo, da ustanova ni samo institucija, ampak nadomestni dom. V pomoč so jim tudi prostovoljci, ki svoj čas namenijo tej obliki pomoči drugim. Februar je tematsko obarvan po seniku Francetu Prešernu. Med petjem so bile tudi recitacije. Pesem nezakonska mati je pevka Regina Žendar deklamirala zelo do-

živeto in dobila lep aplavz. Zapele so več ljudskih pesmi. Vmes je bila tudi Ježkova pesem Srček dela tika taka. Poslušalci so jo takoj sprejeli. Rezka Kavčnik je s svojimi sodelavci polna energije. Študijske dečve so obdrižili z rožico in knjigo. Na koncu so si ogledale še dom, ki jih je prepričal z urejenostjo in odprtostjo. Nastop je pevkam dal spoznanje, da je najlepše, ko drugim podariš svoj čas in ga sprejmeš takega, kot je.

IRENA OREŠEK

Kurent, prva fotografska razstava Neže Avbelj Lomšek

Bučni zvonci kurentov so naznanili, da so bili uspešni in priklicali pomlad ter s svojim plesom počastili razstavo v Kulturnem domu Radomlje.

V ponedeljek, 10. marca 2025, je bilo odprtje prve fotografske razstave mlade članice FKVK Mavrice Neže Avbelj Lomšek, ki je razstavo pomenovala Kurent in bila tudi kurent v družbi še devetih kurentov.

Vodja foto sekcije Mavrice Binca Lomšek, ki je prireditev vodila, je številne obiskovalce dogodka pozdravila ter se zahvalila kurentom iz Ormoža, ki so nas počastili s svojo prisotnostjo. Še posebej hvala Ivanu Zemljiču, predsedniku društva, Marku, Leonu, Dušanu, Marjeti in Evi, da so se organizirali. Pozdravila je prisotne mlade kurente iz naše okolice Matijo, Valentina in Patrika ter avtorico razstave Nežo.

V galeriji Dom so na vso moč doneli zvonci kurentov, ki so popestrili prireditev in prikazali ritme plesa, nato so se vsi preselili v Kodrovo dvorano, kjer je bil predstavljen krajši video posnetek o začetkih sodelovanja Neže s kurenti od leta 2017 do 2024.

Da bi navzoči spoznali značilno kurentovo opravo, je Binca kurenta predstavila številnim prisotnim: »Kurent je znano slovansko bajeslovno bitje, ki se ga je sčasoma pozabilo kot boga, a se je obdržal kot 'duh', ki kliče pomlad. Je ena izmed najbolj prepoznavnih tradicionalnih mask v Sloveniji. Obhodi kurentov vpisani na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.«

Binca je povedala še nekaj besed o avtorici razstave. »Neža Avbelj Lomšek je učenka 6. razreda osnovne šole v Preserjeh pri Radomljah. Njena prva samostojna fotografska razstava je plod njene dolgoletne zvestobe kurentu, saj je bila že pri treh letih to skrivnostno bajeslovno bitje z zvonci na vseh karnevalih v Občini Domžale in Mengeš skupaj s prijatelji iz Društva kurent Ormož. Je navdušena fotografinja, kar prikazuje 46 fotografij priljubljene lika, kurentov s prireditve Fašenk na Ptuju. Udeležuje se foto delavnic v Mavrici, saj so vedno zelo zanimive. Vodi jih Peter Rojc, odličen fotograf in poznavalec dediščine, ki zna animirati mladino in svoje znanje

o ljudskem izročilu kreativno prenaša na delavnicah. Pod njegovim vodstvom so bile uspešne delavnice Koruzo smo pekli, Ob ptičjem strašilu in Papirnati avijončki, kakor tudi delavnice v Arboretumu, ki jih vsako leto organiziramo kar trikrat.

Pa še nekaj o Mavrici. V društvu Mavrica pripravljamo več fotografskih delavnic različnih tematik, nekatere skupaj z Arboretumom Volčji Potok, nekatere pa v okviru društva. Ker bi želeli, da se v društvo vključi čim več mladih, ki jih zanimajo fotografija in druženje, vas vabimo, da se včlanite v Mavrico. Svoje želje boste preko društva lažje uresničevali, napredovali v fotografiji, se udeleževali izobraževanj, fotografskih natečajev in delavnic. In naši mladi fotografi bodo imeli nove izzive. Svojo prijavo za vključitev v društvo ali dodatne informacije dobite na e-mail binca.mavrica@gmail.com, samo pišite nam ...«

Mlada avtorica razstave Neža je požela močen aplavz za razstavo fotografij, kakor tudi kot kurent za skupen nastop s prijatelji kurenti.

K besedi je bil povabljen predsednik Mavrice Mihael Kosmač, se zahvalili navzočim obiskovalcem in kurentom ter odprl razstavo, ki bo na ogled do 11 aprila 2025 po predhodnem dogovoru po elektronski pošti fkvkmavrica@siol.net.

BINCA LOMŠEK
FOTO: ALOJZ POPELAR

V SLAMNIKARSKEM MUZEJU DOMŽALE NUDIMO
20% POPUST NA KNJIGE O OBČINI DOMŽALE:

- OBČINA DOMŽALE 1850-2020,
- NASTANEK MESTNE OBČINE DOMŽALE LETA 1952,
- BERNIK IN NJEGOVE DOMŽALE,
- Z NEKDANJE GORIČICE/FRAGMENTI,
- ZGODOVINA FARE DOMŽALE 1,
- ZGODOVINA FARE DOMŽALE 2.

WWW.KD-DOMZALE.SI

Lela B. Njatin in razstava Na prostem

Marčna razstava v Galeriji Domžale nas nagovarja konceptualno.

GALERIJA DOMŽALE, KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE Priznana slovenska pisateljica in vizualna umetnica Lela B. Njatin predstavlja izbor projektov s podarkom na raziskovanju nematerialnosti umetniškega doživetja, ki je običajno pogojevano z materialnim.

Razstava Na prostem, pripoveduje o prvotnem namenu skulpturalne umetnosti v zunanem prostoru, ki jo avtorica na svojstven način preobrazila v galerijskem prostoru. Njeni konceptualno zastavljeni umetniški projekti in serije so zato predstavljeni v obliki risbe, grafike, fotografije, objektov in videa kot nepogrešljivi pripomočki k vizualizaciji idej v notranjih prostorih. Njen cilj sicer ni ustvarjanje v določenih likovnih formatih in marsikatera dela obstajajo le še kot dokument umetniške stvaritve oz. kot opomnik, da se je določena umetniška situacija sploh zgodila. Tako je v domžalski galeriji predstavljeno na pregledni razstavi skozi njeno delo od leta 2010 dalje, ko začne ponovno intenzivno nastopati na področju performativnih praks, čeprav se je njena ustvarjalna pot v vizualni umetnosti dejansko začela že konec 70. prejšnjega stoletja. Takrat je bila članica neoavangardnih gibanj kot mail art, Weasteast itd. Ves čas ustvarjalno deluje med dvema poloma, med likovnim in literarnim, ki ju vedno znova preleta in raziskuje.

Kot je že bilo omenjeno, se pogosto njena dela dotikajo nematerialnega kot pomembno komponento umetniškega dela, predvsem

pa spodbujajo miselno doživetje družbenih idej skozi umetnostne procese. Izhodišče razstave je njena razpetost med Ljubljano in Kočevjem, kjer ima svoj atelje. Svoj rojstni kraj jemlje kot središče raziskovanja umetnosti v urbanem prostoru in z intervencijami in njem posreduje konceptualne premisleke. V tem procesu je na primer izpostavila najvidnejše točke ikonografije urbane krajine Kočevja, kot je javna skulptura Staneta Jarma z naslovom Deklica s piščalko, citat »Narod si bo pisal sodbo sam« iz Hlapcev Ivana Cankarja, ki je krasil steno dvorane tedanjega Sokolskega doma, in njeno osebno točko, stavbo, v ka-

teri je odraščala in tu danes deluje. Izhodišče njenih akcij je bila dosegljiva predmetnost v obliki iztrošenih mestnih infrastruktur kot tudi zapostavljenih kulturno-dediščinskih spomenikov, ki jih je z lakso omivite izpostavila kot splet spominov in razumevanja kulturne zgodovine v umetniškem projektu Nevidne skulpture (obdobje 2010-2020). Več o projektih pa na razstavi v Galeriji Domžale, ki je odprta do 3. aprila.

KATARINA RUS KRUŠELJ
FOTO: MIRO PIVAR

Slammnikarski sejem Domžale, 7. junij 2025

Slammnikarski park (pri Občini) med 9. in 15. uro
Odpiramo začetek sezone nošenja slamnikov ... Vabljeni!

Organizatorji: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Slammnikarski muzej Domžale, Občina Domžale.
Več informacij na: www.kd-domzale.si/slammnikarski-sejem.html

Območno srečanje odraslih pevskih zasedb

Obrnilo se je leto in ponovno so se srečale vse pevske skupine, ki delujejo na območju Javnega sklada za kulturne dejavnosti - območne izpostave Domžale.

Zbori kar petih občin (Domžale, Mengeš, Moravče, Lukovica in Trzin) so prepevali dva večera, v sredo 5., in v četrtek, 6. marca, ob 19. uri v Kulturnem domu Lukovica. Prvi večer so odprle pevke ŽePZ Stane Habe z dirigentko Andrejo Polanec. Izvedle so zahtevno, za njih napisano skladbo Katarine Pustinek Rakar Čebela na paši in živahno v ritmu swinga, s klavirsko spremljavo Alvena Čučiča Bačarakovo Dežne kaplje v priredbi in z besedilom Tomaža Habeta. Presenetljivo razgibano, urejeno, zvočno usklajeno in doživeto prepevanje zrelih ženskih glasov. Velik kontrast je bila ženska vokalna skupina Čivke iz Trzina, ki jih je na kitari podprl njihov vodja Matej Vrtič. V žanru zabavne glasbe so zapele skladbo Mirana Juvana Le s teboj in venček popularnih z juga z naslovom Tajči medley. Zapele so živahno, razpoložensko, urejeno in zvočno z mladostnim navdušenjem. Peški oktet se v izboru programa drži ustaljenih poti. Pod umetniškim vodstvom Petra Pirnata so zapeli zvočno zaokroženo Kernjakovo Rož, Podjuna, Zila, Foerster-

jevo Planinsko in Kumerjevo Dajte, dajte. Ženske pevskega zbora Trzinke z zborovodkinjo Eriko Rode so zapele ljudsko iz Zile Travnice so žie zalene in Paplerjevo V gozdu, ki je pevkam bolj ustrezala, zato je bila tudi izvedba prepričljivejša. Pevci Moškega zbora Radomlje še vztrajajo. V zasedbi osmih glasov so zapeli Fleišmanov Triglav in Maškovo Otok Bleški. Zaradi dolgoletnega prepevanja jim uspeva ohraniti štiriglasno petje. Mešani pevski zbor ima zelo okrnjeno moško zasedbo. V tihem in zmernem prepevanju je zbor zvenel skladno. V Gobčevi Zapoimo pesem pa so se pevci razživeli. Ob tem pa se je razmerje porušilo. Ob tej so zapeli še Gor čez izaro in Duruflejevo Notre Pere. Dirigentka je z dopadljivim, estetskim dirigiranjem navdušila, vendar pa so bile kretnje za pevce premalo jasne. Moški pevski zbor Janko Kersnik se je ob odsotnosti rednega dirigenta I. Velepiča predstavil z Romihovo Pred ulnjakom, za katero je napisal besedilo član zbora Henrik Omahna in Kernjakovo Rož, Podjuna, Zila. Ženska klapa Kamelije z umetniško vodjo Ro-

Ženski pevski zbor Moj spev

manco Božič so tokrat presenetile z izborom programa. Brez spremljave so zapele zahtevno priredbo bogatih harmonij, skladbo Jureta Robežnika Orion in s klavirsko spremljavo napisano priredbo Pastirče mlado Lojzeta Kranjčana. Kljub zahtevnosti skladb so jih zapele občuteno. Kot zadnji zbor tega večera so zapele pevke ženskega pevskega zbora Moj spev z zborovodjem Petrom Pogačarjem. Izbrale so si zahteven program. Dve priredbi ljudskih Radovana Gobca Lepa Vida in Speivaj nama, Katice, ter rezijansko Lipa ma Marica. Izvedba je bila natančna, zvok mladih pevk odličan, bo pa še bolj zaživela, ko bodo skladbe bolj ponotranjene. Sledila je skupna pesem Jožeta Privška Nebo, ki so jo zapeli vsi nastopajoči pod vodstvom Petra Pogačarja, ob spremljavi Roka Juhanta. Strokovni vodja JSKD Matej Primožič se je ob zaključku z rožico in priznanjem zahvalil zborovodjem in nastopajočim, prav tako pa tudi članom MePZ Šentviški zvon, županji občine Lukovica in dolgoletnemu pomočniku pri izvedbi revij Pavlu Pevcu.

Drugi večer šestega marca je prva zapela vokalna skupina Adam Ravbar. Enajst pevcev je zvočno, zlito interpretiralo pesem Luna, lunica, Čopjevo Bil sem srečen danes in atrak-

tivno, šaljivo pesem Tadeje Vulc Klobuki, ki je doživela največji aplavz. Ravno tako so prišli iz Grobelj pevci MePZ Klas z zborovodjem Rokom Rakarjem. Po uspešnem tekmovanju v Pragi so se predstavili z dvema skladbama, Srebotnjakovo Jaz mam pa konjča in Katarine Pustinek Rakar Ešte som sa neoženil. Skladateljica je sodobno preoblekla slovaško ljudsko, a ohranila nacionalni značaj šaljive pesmi. Šestnajst razgibanih pevcev Komornega zbora Čebelske zveze Slovenije z zborovodkinjo Jasno Ferme je zapelo Bardorferjevo V sončnem jutru in noviteto Tilna Slakana Čebele letijo v neznano. Mladi zbor 14 fantov in 12 deklet Komornega zbora Concordia Mengeš se ni v popolnosti sledilo razigranemu muzikalnemu in temperamentnemu zborovodji Tomasu Mejiasu. Zapeli so črnsko duhovno, pa Rož, Podjuna, Zila v amerikanizirani priredbi Tineta Beca in efektno C. Simona Let the River Run. Zbor je v vseh glasbenih elementih urejen, z velikim potencialom, zaenkrat pa z zvokom mladinskega mešanega zbora. Pevci Mešanega pevskega zbora Šentviški zvon so zapeli lepo, nekoliko zadržano Nystedov Laudate, Makorjevo Pohojena travca in Kumerjevo Še zadnji zvon. Zborovodkinja Špela Kink

je kljub pomanjkanju temnih glasov altov in basov oblikovala soliden in zlit zvok. Veterani, po starosti skoraj upokojenski zbor, so z veliko energije, samozavesti in predanosti petju odpeli kar zahteven program. Pevci Komornega MoPZ Lek so zapeli Srebotnjakovo pesem Bori (s prepričljivim solistom) in Gobčevo Zapoimo pesem. Pevce v njihovi zavzetosti odlično vodi Rebeka Dobravec. Pevska skupina Rž z zborovodjem, odličnim tenoristom Andrejem Ropasom je navdušila s čistostjo zvoka in dobro interpretacijo. Zapeli so Moja kosa je križavna in Jenkovo Strunam. Domžalski komorni zbor z zborovodjem Gregorjem Klančičem je dokazal, da še vedno spada v vrh pevskih skupin Domžal in okolice. Poln, žamekten zvok je oplemenitil pesmi Aneja Črneta O sacrum convivium in z dobrimi solisti odpeto Lebičovo Ljuba vigred. Tudi Komorni zbor Limbar z zborovodjem Tomažem Pirnatom nas je, kot vedno doslej, navdušil z izvedbo Kogojevega Trenutka in Močnikovo priredbo ljudske z naslovom Zarja. Zbor je kljub okrnjeni zasedbi sopranov zvenel ubrano in tehnično dovršeno. Tudi ta večer so vse sodelujoče pevske zasedbe zapele skupno pesem Jožeta Privška Nebo. Pevce je vodil Peter Pogačar, nevisljivo in mehko pa jih je na klavirju podprl Tomaž Pirnat. Oba večera je z lepo besedo, dobro izgovorjavo in prijetnim glasom povezovala Ajda Slokar. Ker sta reviji tudi strokovno spremljani, je po koncertu razgovore z dirigenti o vtisu, programu in izvajanju predstavil strokovni spremljevalec, dirigent Andraž Hauptman. Prireditve se je zaključila v prijetnem klepetu kar v dvorani Kulturnega doma Lukovica. Koncerta sta dokazala pomembnost takega srečanja, ki ga organizira JSKD - območna izpostava Domžale z vodjem Matejem Primožičem, saj pevcem nudi pregled nad njihovim delom in uspešnostjo.

PROF. TOMAŽ HABE
FOTO: MAJHENIČ

Zlati klarineti Glasbene šole Domžale

Marec je mesec, v katerega je umeščen čas tekmovanj mladih glasbenikov Slovenije.

Med letošnjimi prizorišči 54. TEMSIG-a, kakor se to tekmovanje imenuje, je bilo deset krajev, med njimi tudi Glasbena šola Domžale. V dvorani Acija Bertonclja je bilo tekmovanje iz klavirja. Poleg klavirja so letos mladi tekmovali na vseh pihalih, v petju, diatonični harmoniki in komornih skupinah s trobili. Tekmovanje na klarinetu je bilo na glasbeni šoli v Trbovljah v sredo, 5. marca, v 1. a kategoriji, za katero je ob-

njun profesor Dimitrij Lederer odlično pripravil. Oba tekmovalca sta se v igranju še dveh skladb po lastnem izboru izkazala z muzikalnostjo, intonacijo, tehnično pripravljenostjo in lepim tonom. Njunemu uspehu je pripomogla tudi spremljevalka (korepetitorica) na klavirju Teja Komar. Oba sta si prislužila zlato, Tosja 96,33 točk, Lili pa 95 od sto. Svoj program sta izpeljala suvereno in se razume, na pamet. Nastop, ki traja

vezno skladbo napisala komponistka - pedagoginja Nauka o glasbi v Domžalah Teja Komar. Naslov obvezne skladbe je Pomladni odsev. V 1. b kategoriji so v torek, 4. marca, tekmovali otroci, rojeni 2012. ali 2013. leta. Kar 23 jih je izvajalo obvezno skladbo avtorja tega prispevka. Na lastno skladbo Moj prijatelj Piki Jakob sem napisal variacije na glavno melodijo. Skladba Ima ob temi še Valček, Žalno koračnico in Šaljivo. Za mlade je bila skladba kar trd oreh, vendar je svoja tekmovalca Tosjo Tomšiča Belle in Lili Zupan

okoli 13 minut, zahteva od izvajalca veliko zbranosti. Še višje število točk, 97,33, si je priigrala Jerca Per v kategoriji 1. c, v kateri so tekmovali glasbeniki, rojeni v letih 2010 in 2011. Po obvezni skladbi N. Zupan Srednjeveški ples je odigrala še dve. Posebno je blestela v Collisovi Festival Solo. Vsi trije tekmovalci so dokazali visok nivo poučevanja na Glasbeni šoli Domžale in njenih pedagogov prof. Dimitrija Ledererja in prof. Teje Komar. Čestitamo!

PROF. TOMAŽ HABE

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK, PREDSEDNIK OO

372 Srčnih podpisov iz Dragomlja – apel zdravega razuma 1. del

Leto gre hitro okoli in včasih imamo občutek, da čas dobesedno leti mimo nas. Ena izmed takih časovnih ugank se kaže tudi pri želji prebivalcev KS Dragomelj - Pšata. Za njih čas teče malo drugače. Slabo leto je, odkar so na občino naslovili Peticijo za ureditev prometne varnosti skozi naselje v KS Dragomelj - Pšata, s katero so želeli zagotoviti varnost na šolski poti tistim najranljivejšim. Katja Nemeč (predsednica KS), Marjan Kopač, Daniel Selčan, Peter Selčan in Rok Banko so kot iniciativni odbor za ureditev ceste skozi Dragomelj občino pozvali, da nemudoma pristopi k zagotavljanju prometne varnosti na občinski cesti skozi Dragomelj (najbolj nevaren odsek za pešce je od Gostilne Burica do ožine - 200 m) ter s tem zagotovi boljšo prometno varnost najranljivejših skupin družbe in prometnih udeležencev (otrok, šolarjev, starejših in kolesarjev). Podpisniki peticije so želeli, da se cesto skozi vas Dragomelj uredi tako, da bo v skladu s prometno aktivno varnostjo in vsemi prometnimi standardi za varnost v prometu, predvsem pa pešcev (postavitev radarja na najožjem delu cestišča morda ni najboljša ideja - na tem mestu se dva avtobusa ne moreta

“ Pripravili so 95 strani dolgo gradivo, v katerega so priložili tudi podporo peticiji s strani osnovne šole in 367 podpisov krajanov.

srečati). Pripravili so 95 strani dolgo gradivo, v katerega so priložili tudi podporo peticiji s strani osnovne šole in 367 podpisov krajanov. Priznati moram, da ta izjemni trud krajanov spremljam že nekako od same pobude dalje in zato sem bil zelo vesel vabila predsednice KS in občinske svetnice Ane Cajhen, da se udeležim dela seje KS na to temo. Seveda sem se seje udeležil in priznati moram, da sem zelo hvaležen za vabilo, saj sem imel priložnost srečati nabor srčnih ljudi, ki jim ni vseeno za druge. Sestanek je bil zelo konstruktiven in resnično upam, da jim bo uspelo uvrstiti gradivo tudi na občinski svet. Tema, ki jo predstavljajo, je pereča in nujna obravnava. Zato na tem mestu tudi v svojem imenu vljudno prosim županja, da pripravljavcem nudi ustrezno strokovno pomoč pri oblikovanju in uvrstitvi gradiva na sejo. Hvala!

KNJIŽNICA JE DNEVNA SOBA MESTA

STANKA ZANOŠKAR, KNJIŽNIČARKA, UPOKOJENA VODJA ODDELKA ZA OTROKE IN MLADINO KNJIŽNICE DOMŽALE

Stanka Zanoškar je vso svojo delovno dobo delala kot višja knjižničarka v domžalski knjižnici, dolga leta pa je tudi vodila in usmerjala delo in aktivnosti oddelka za mladino.

Cveta Zalokar
Foto: Iztok Dimc

Z letom 2024 se je upokojila, zato je prava sogovornica za obujanje spominov na delo z mladimi bralci.

Od leta 1984 ste delali kot knjižničarka v domžalski knjižnici. Začeli ste v prostorih na Kolodvorski ulici in kasneje sodelovali pri njeni selitvi v prostore bivše Osnovne šole Vencija Perka na Ljubljanski cesti. Kakšni so bili vaši začetki?

V knjižnico na Kolodvorski ulici, ki je bila takrat del Delavske univerze, sem prišla kot novopečena diplomantka takratne Pedagoške akademije. Pravzaprav sem si veliko bolj želela poučevati slovenski jezik kot delati v knjižnici, ampak pokazalo se je prosto mesto višjega knjižničarja, tako da sem pristala v knjižnici in takoj mi je postalo všeč. Takrat je bila knjižnica skromna, prostori majhni, police pa natrpane in visoke. Izposoja je potekala ročno, vsak bralec je imel svojo kartoteko in člansko izkaznico, za vsako knjigo je bilo treba plačati izposojnino ... Malo večji prostor je bila čitalnica, kjer je bila postavljena strokovna literatura, v njej pa smo pripravljali tudi razstave in pogovore. Vedno so primanjkovala finančna sredstva, pa tudi prostorska stiska je bila vse večja.

Kako se spominjate svojih starejših sodelavk?

Z veseljem in hvaležnostjo se spominjam legendarnih knjižničark Marije Zupanc in zdaj žal že pokojne Valentine Černe (Bibe). Zelo sem ju občudovala, zdeli sta se mi kot živi enciklopediji. Občutek sem imela, da obvladata vse, avtorje in naslove knjig sta kar stresali iz rokava, vedno sta vedeli, kje se skrivajo informacije, ki so jih ljudje iskali. Celo članske številke bralcev sta povečini znali na pamet. Občudovala pa sem ju tudi kot človeka, vedno sta bili prijazni do bralcev, pa tudi do zaposlenih. Malo pred mano se je v knjižnici zaposlila moja vrstnica Nives Podmiljšak, tako da sta naju z veseljem uvajali in nama trosili svoje modrosti, tako poklicne kot tudi življenjske. Spominjam se deževnega petka, ko sta se odločili, da naju bosta pustili čisto sami in si privoščili težko pričakovani dopust. Joj, kako naju je skrbelo, če bova kos situaciji, saj takrat ni bilo računalnikov, ki bi nama pomagali.

Vseskozi ste delali z mladimi. Zakaj takšna odločitev?

Vedno sem imela rada otroke, zato je bila to kar nekako spontana odločitev. Delo z otroki in mladino mi je bilo v izziv in v veselje. Posebej mi je bilo ljubo biblijo pedagoško delo, na obiske vrtcev in šol sem se z veseljem temeljito pripravila z dobrim izborom knjig, s katerimi sem jih skušala motivirati za branje. Najbolj sem bila vesela, če mi jih je uspelo tako navdušiti, da so ob slovesu zatrdili, da pridejo spet v knjižnico.

Kakšna je specifična dela z mladimi bralci?

Pravzaprav je treba ozavestiti starše o pomembnosti branja, jim položiti na srce, da bo njihov otrok uspešnejši tako v šoli in tudi v življenju, če bo bral.

Na oddelku za odrasle imajo že nekako oblikovanega bralca. Naš prihodnji bralec pa pride v knjižnico kot nepopisan list. Morda ga pripeljejo že kot dojenčka v vozičku. Ali pa kot malčka na igralne ure. Je nebralec, ki mu berejo starši. Bralec začetnik. Oklevajoči bralec. Dober bralec. Bralec mladostnik. Tej različnosti mora sledi izbor gradiva, postavitev knjižničnega gradiva po različnih starostnih stopnjah, pa tudi ponudba različnih dejavnosti in projektov, ki nagovarjajo mlade obiskovalce knjižnice.

Ko so prostorske možnosti to omogočale, ste začeli tudi s številnimi novimi dejavnostmi in programi. Katerih se posebej radi spominjate?

Knjižnica v prostorih bivše šole Vencija Perka, v katero smo se preselili leta 1986, je omogočila ločen oddelk za otroke in mladino. Bil je v prvem nadstropju in z Nives Podmiljšak sva takrat postali mladinski knjižničarki in se začeli intenzivno posvečati delu z mladimi bralci, tako so potekale: pravljичne urice, Miškin vrtiček, srečanja z ustvarjalci, vrtec na obisku, šola na obisku, Pravljični palček, knjižne uganke, razstave, Slovenski knjižni kviz, ustvarjalne delavnice. V prostorih knjižnice so si otroci lahko ogledali tudi lutkovne predstave. Posebej rada se spominjam ravno lutkovnih predstav, ker takrat v Domžalah še ni bilo tovrstne ponudbe, zanimanje je bilo veliko in brezplačne vstopnice so takoj pošle.

Kako so se spreminjale bralne navade mladih bralcev?

Bralne navade se seveda spreminjajo. Pa vendar se bralne navade in

odnos do branja začnejo in končajo doma, v družini. Pa starši berejo otrokom? Raziskave kažejo, da starši otrokom berejo le trikrat tedensko. Vsak deseti starš pa sploh ne bere svojim otrokom. Pravzaprav je treba ozavestiti starše o pomembnosti branja, jim položiti na srce, da bo njihov otrok uspešnejši tako v šoli in tudi v življenju, če bo bral. Velik upad branja nastane od konca drugega triletja osnovne šole, kar je zagotovo tudi posledica digitalizacije in interneta. Družabna omrežja so tista, ki potegnejo mladostnika. Tu je vse na hitro, instant, medtem ko je branje bolj zahtevno, zahteva čas in zbranost, kar pa postaja vse večji problem v tem hitrem razpršenem času.

Kako pa ste knjižničarji sodelovali z vrtci in šolami?

Sodelovanje z vrtci in šolami je zelo pomembno, saj z organiziranimi skupinami dosežemo, da vstopijo čez prag knjižnice tudi otroci, ki sicer iz različnih razlogov v knjižnico ne bi zašli, otroci priseljencev, otroci iz manj spodbudnih okolij ipd. Pomembno je, da začutijo knjižnico kot prijeten prostor, ki jim ponuja bogat izbor gradiva, uporabo računalnikov, prostor za druženje z vrstniki. Dobijo pa tudi informacijo, da sta vpis in izposoja gradiva brezplačna do 18. leta starosti. To govorimo že leta in leta, pa so še vedno presenečeni. Za vrtce in šole pripravljamo programe za različne starostne stopnje, vabimo jih na srečanja z ustvarjalci, vabimo jih, da pri nas razstavljajo. V času covida-19 pa je zaživel tudi projekt S knjigo na potep, ko smo premične zbirke posodili za daljše obdobje v njihove prostore. Zanimivo je, da interese še kar traja, zato smo sodelovanje ohranili.

Po selitvi knjižnice v Mercatorjev center so se odprle nove priložnosti. Katere?

Knjižnica nad Mercatorjem je pomenila veliko pridobitev tako za zaposlene kot za obiskovalce.

Končno je bilo dovolj prostora za primerno postavitev knjižnične-

ga gradiva, pridobili smo prostor za razstave, kotičke za posedanje in listanje po slikanicah, prostor za igrače. Velika pridobitev je bila tudi sodobna multimedijska večnamenska dvorana, opremljena s sodobno tehnično opremo.

Poleg utečenih so v novi knjižnici nastajali tudi novi programi za različne skupine, temelj novih dejavnosti pa so vedno knjige. Dejavnosti je res veliko, morda naj omenim popularno Pikino čajanko, festival Kamišibaj pod slamnikom ... Preveč bi bilo naštevanja, če bi hotela omeniti vse. Knjižnica je postala resnično dnevna soba mesta, je kraj branja, prostor druženja, odprt za vse.

Mladim bralcem je na voljo velik izbor knjižničnega gradiva, ne le knjig?

Poleg bogatega izbora leposlovnih in poučnih knjig je mladim bralcem na voljo tudi neknjižno gradivo: pravljice in pesmice na zgoščenkah, risanke in filmi na dvd-jih, revije in igrače. Izposodijo si lahko tudi elektronske knjige. Otrokom so na voljo kovčki z raznovrstnim gradivom, poleg knjig so dodane lutke, igrače. Posebej priljubljene so vrečke Vesele urice, ki jim je dodan material za ustvarjanje.

Kakšna je strokovna in svetovalna vloga knjižničarjev pri delu z mladimi bralci?

Vsako leto izide veliko knjig, zato se je včasih kar težko odločiti, katero knjigo izbrati. Dober knjižničar mora poznati knjižno produkcijo, zna svetovati in ločiti zrnje od plev. Biti mora prijazen in znati prisluhnuti otrokom in staršem. Veliko svetovalnega dela je povezanega z disleksijo, pa tudi tako imenovanimi problemskim temami, kot so ločitev, anoreksija, duševne težave ipd. Mislim, da bo strokovna vloga knjižničarja postala celo pomembnejša kot včasih, saj se pogosto dogaja, da je kakšna knjiga močno reklamirana po družbenih omrežjih, v knjižnici pa knjige nimamo, saj ni zadostila kriterijem, ki jim sledimo pri naši

nabavni politiki. Potem so ljudje začudeni, ko jim razložimo, da družbenim omrežjem ni vedno slepo zapati, bolje je, da se po nasvet obrnejo na usposobljene knjižničarje.

Kakšna je kvalitetna knjiga, slikanica, ki bi jo priporočili staršem?

Slikaniška produkcija je precej velika in ravno med slikanicami je največ nekvalitetne ponudbe. Dobra slikanica mora imeti kakovostno besedilo in kakovostne ilustracije, pomembno pa je tudi pravo razmerje med njima. Kakovostna slikanica je tista, ki nas globoko nagovori, tako močno, da jo lahko znova in znova jemljemo v roke. Drugače pa naj vam bo v pomoč pri izbiri Zlata hruška, ki je znak kakovosti mladinskih knjig.

Skupaj z Miš Založbo ste začeli tudi z Bralnicami pod slamniki. Kakšen je bil odmev?

Mladinski literarni festival Bralnice pod Slamnikom letos praznuje 15 let delovanja. Spominjam se, ko je Janez Miš prišel s pobudo o mladinskem literarnem festivalu. Seveda smo se navdušili za sodelovanje. Zavedali smo se, kakšen privilegij imamo, da v našem lokalnem okolju deluje tako odlična založba. Sodelovanje z njo je pomembno obogatilo naše temeljno delo, imeli smo skupni cilj, to je spodbujanje mladih bralcev za branje. V okviru festivala vsako leto povabimo vse skupine, ki sodelujejo pri Pravljičnem palčku na pravljico z ustvarjanjem, potekajo srečanja s slovenskimi in tujimi literarnimi ustvarjalci, razstave ... Festival lepo živi in bogati lokalno okolje, se je pa razširil tudi širše.

Kaj pa je prinesel projekt družinskega branja v okviru Pravljičnega palčka?

Začetek tega projekta sega v leto 1997. Gre za projekt družinskega branja in poteka prek vrtcev in prvih razredov osnovnih šol. Cilj je, da dosežemo čim več otrok in staršev, saj so v tem starostnem obdobju starši tisti, ki berejo otrokom. Pomembno je, da si starši vzamejo čas za otroka in branje, tako se tkejo močne čustvene vezi. Skupaj pa obiščeta še knjižnico, kjer jih čakajo police s kvalitetnimi knjigami in priporočilni seznam odličnih slikanic. Vsako leto sodeluje okoli 1600 otrok.

Najbrž ste tudi sama strastna bralka. Imate kakšen namig za dobro knjigo?

Berem rada in veliko, zdaj, ko sem upokojena, imam končno dovolj časa. Berem zelo različne knjige. Od domačih avtorjev mi je najljubši Drago Jančar, ponovno pa sem posegla po Cankarju. Od novejših knjig sta se me globoko dotaknila gruzijski roman avtorice Haratišvili Osmo življenje in roman s palestinsko problematiko Susan Abulhava Jutra v Dženinu ... Na moji nočni omarici pa kraljuje poezija Radost pisanja Wislave Szymborske. Naj zaključim z besedami Tonea Pavčka, ki je nekoč rekel: »Če ne bomo brali, nas bo pobralo.« □

OKOLJE

22. marec – svetovni dan voda in ribe v Kamniški Bistrici II.

Prav na svetovni dan voda, 22. marca, smo v Inštitutu Revivo zaključili analizo rezultatov monitoringa rib v Kamniški Bistrici.

Maja Hudej, biologinja, Inštitut Revivo
foto: arhiv Revivo

Opoteku raziskave smo pisali že avgusta lani in ob tem obljubili, da bomo rezultate tudi objavili. Raziskavo, ki jo je naročilo Javno podjetje Centralna čistilna naprava Domžale - Kamnik (CČN) in smo jo izvedli s pomočjo Ribiške družine Bistrica Domžale, so prve analize osvetlile tudi s skrite platí. Presenetili so nas primerjalni rezultati merilnih mest, saj so na prvi pogled kazali stanje, ki ni bilo logično ali pričakovano.

Raziskavo smo izvedli po metodologiji vrednotenja ekološkega stanja vodotokov na podlagi rib (iz leta 2016), dopolnjeni s strokovnimi podlagami, usklajenimi z Agencijo RS za okolje, oddelkom za oceno ekološkega stanja voda. Pri izračunu deleža abundance (prisotnosti) rib, starejših od prvega leta, smo se ravnali po smernicah ARSO. Merilno mesto VM1 smo postavili nad iztokom iz CČN, kjer je struga regulirana in z utrjenimi brežinami, drugo merilno mesto VM2 pa nižje pod CČN, kjer je struga prodnata in brežina prepustna. Metoda ribolova z električnim tokom (elektroribolov) začasno omami ribe, kar nam omogoča, da jih zajamemo z mrežo in začasno zadržimo v velikih plastičnih kadeh. Vsakemu ujetemu osebk n nato določimo vrsto, maso in standardno dolžino, ki jo izmerimo od konice glave do konca repne plavuti. RIBE pred rokovanjem omamimo, po koncu merjenja pa jih zadržimo v rečni vodi, da si opomorejo, nato jih nepoškodovane izpustimo nazaj v reko.

V raziskavi smo zabeležili štiri družine rib z desetimi vrstami, od katerih je ena tujerodna. Med vrstami so bili lipan, potočna postrv, šarenka, sulec, blistavec, klen, mrena, navadni globoček, pisanka, pohra, rečna babica in barjanski kapelj. Glede na hudourniški značaj Kamniške Bistrice preseneča, da med zabeleženimi vrstami prevladujejo krapovci. Na obeh merilnih mestih

Ekipa Inštituta Revivo je v sodelovanju z Ribiško družino Bistrica Domžale izvedla monitoring rib v Kamniški Bistrici.

smo ujeli 1179 rib, ki so sestavljale raziskovalni vzorec. Na VM1 so bile najpogostejše vrste barjanski kapelj, pisanka in pohra, medtem ko je na VM2 prevladoval klen, ki je bil tudi najbolj zastopan po velikosti.

V primerjavi obeh merilnih mest smo ugotovili, da so bile ribe na VM1 manjše (najpogostejši je bil barjanski kapelj z 42,49%), medtem ko so bile ribe na VM2 skoraj enkrat večje in težje (po izračunu biomase je klen predstavljal 55,69%). Pomemben dejavnik je bila pestrost življenjskih prostorov – na VM1 je bila višja, saj je struga vsebovala raznolik substrat (pesek, prod, kamene ter manjši odstotek skal in mulja), okolica in brežine pa so bile bolj poraščene kot na VM2. Avgustovske poplave leta 2023 so vplivale na morfologijo merilnega mesta VM2, kjer je regulirana struga prešla v sonaravno. Zaradi razlik v možnosti skrivališč smo v zgornjem delu reke našli več vrst manjših rib kot v spodnjem. Indeks ekološkega

stanja (populacije rib), ki reke uvršča v 5 kakovostnih razredov (od 0 – zelo slabo stanje do 1 – zelo dobro stanje), je pokazal, da je stanje Kamniške Bistrice že nad CČN slabo. Še več, stanje je celo slabše (0,28) kot pod izpustom obdelane vode iz CČN (0,39). Če bi bila Kamniška Bistrica prehodna, bi to območje že v letu 2024 naselile vrste iz reke Save in pestrost bi se precej zvišala. Zaradi številnih ovir, ki ribam onemogočajo ponovno naselitev območja, pričakujemo, da bo obdobje okrevanja precej daljše.

Ribe v tej raziskavi uporabljamo kot kazalnike ekološkega stanja, saj odražajo celokupne vplive in stanje reke kot ekosistema. Da bi bolje razumeli človeške aktivnosti, ki najbolj vplivajo na stanje ribjih združb, pa ob vsakem vzorčenju CČN izmeri tudi kemijske parametre vode v strugi. Letošnje leto je ponudilo izredno zaskrbljujoče rezultate. Parameter, ki se mu reče 'kemijska potreba po kisiku', je npr. določena za iz-

Ujete ribe so natančno stehali in jim izmerili celotno dolžino telesa.

toke iz čistilnih naprav med 200 in 1000 mg/L. Meritve vode Kamniške Bistrice v letu 2024 so pokazale vrednost 600mg/L. Celotna Kamniška Bistrica je en velik iztok iz čistilne naprave.

Ker na CČN opravljamo dolgoročno spremljanje stanja, nas tako za leto 2024 čaka še primerjava stanja med preteklimi leti, rezultate katere pa bomo objavili v eni od naslednjih števil Slamnika. □

Voden ogled po pravljичno-doživljajski poti z interpretativnimi vodniki.

OBČINA DOMŽALE
prostor, jedro in srce šteta

Vilinski Homec

sobota, 12. 4. 2025, ob 10. uri | september 2025, ob 10. uri
Zbirno mesto: **Gostilna Repanšek Homec, Radomlje**
Priporočene prijave na: tic@domzale.si Pridržujemo si pravico do spremembe programa. Spremljajte www.visitdomzale.si.

OBČINA DOMŽALE
prostor, jedro in srce šteta

DOMŽALSKI BOLŠJAK

nedelja, 13. april 2025 | od 9. do 13. ure | Češminov park

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v **četrtek, 24. aprila 2025.**

Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 10. aprila 2025, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@kd-domzale.si

Laboratorijske analize zožile nabor nevarnih snovi

Na osnovi izvedenih analiz, opravljenih v laboratorijih na CCN Domžale - Kamnik, NLZOH in ELME, se je zožil nabor potencialnih snovi, ki so povzročile izpad delovanja CCN Domžale - Kamnik. Konkretnega vira onesnaženja za zdaj še ni bilo mogoče zanesljivo identificirati.

Da bi v prihodnje lahko zagotovili večji nadzor nad neustreznim odvajanjem odpadnih voda v kanalizacijo ter tako zmanjšali tveganja zaradi morebitnih izpadov v delovanju procesa čiščenja odpadne vode na CCN Domžale - Kamnik, smo se skupaj z našimi občinami lastnicami odločili vzpostaviti mrežo dodatnih vzorčnih mest na kanalizacijskem omrežju

znotraj območij posameznih občin. Ta mesta bodo namenjena rednemu spremljanju sestave odpadne vode po kanalizacijskih vejah in tudi hitrejšemu ukrepanju v primeru zaznave onesnaženja. Opravljene meritve nam bodo tako služile kot podlage za lažje prepoznavanje potencialnih onesnaževalcev, hkrati pa nas tudi opominjale, kje vse bo treba še

bolj intenzivno ozaveščati uporabnike z našega sprejemnega območja o nujnem varovanju okolja in zaščiti vodnih virov.

Vse občane v CCN ponovno pozivamo, naj ob morebitni zaznavi ne navadnega vonja iz kanalizacije to takoj sporočijo na CCN ali o tem obvestijo občinska komunalna podjetja.

FOTO: KLEMEN RAZINGER

Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik, november 2024

Vabljeni na vodeni ogled z vodniki in jamarji po pravljico-doživljajski poti | sobota, 5. 4. 2025, ob 10. uri, Češminov park
Pridržujemo si pravico do spremembe programa. Spremljajte w w.visitdomzale.si

ODPIRA LONEC ZA VAS!

sobotna

12. aprila 2025

od 10. ure dalje

TRŽNI PROSTOR DOMŽALE

KUHNA NA PLAC

OBČINA DOMŽALE
prostor zaobčaljških ljudi

KOLUMNA • NEOKRNJENO

DR. POLONA PENGAL

OD KORITA KAMNIŠKE BISTRICE DO NARAVNEGA PARKA

Včeraj je deževalo kot iz škafo. Na naši neurejeni blatni parceli se je cedilo iz atrija, ki jeseni ni pogнал niti trave. Komaj smo se vselili.

Voda je naredila sprage spragne blata in nam skotalila po dovozu vse odvečne grude blata, ki so se sprale mimo betonskega robnika. Ta naj bi držal vodo in odvečni material. Zakon narave še na naši terasi deluje brezhibno ... kaj šele v hourniškem koritu na koncu sosednje vasi ...

Sprehodi po poljih me peljejo ob oskubljeni Rači. Ta ni nikomur nič storila, pa so jo vzdrževalci elektra letošnje zimo slekli do golega. V spodnjem toku so vse rastje potolkli do dna struge. Tega ne razumem, ker sem biologinja. Reka potrebuje rastlinje, ribe ga potrebujejo, ker za drži vodo in čisti vodo, naredi zatočišče za živež in priložnost za obnovo hranil. Potem se po poti spustim do izliva v Kamniško Bistrico, iz katere doneče odmevajo zvoki betonskega korita, po katerem se zaganja prod. Tu in tam iz betona raste drevo. Življenja skoraj ni. Po dobrih dveh kilometrih korita se počasi razpusti struga v razjedeno obrežje, ki daje reki smisel, nov dih in upanje. Voda postane čistejša.

Ko sem se šla pred leti k Francozom učit o rekah in poslušat pregovorno politično vzvišenost, sem na moje presenečenje naletela na zdravo kmečko pamet. Zanimalo jih je, kako lahko bivanje prilagodimo naravi, da bomo ljudje bolj varni. Zanimala jih je funkcionalna obnova rek. Namesto osredotočenosti na 'urejanje' struge (torej ukalupljanje v betonska korita) so rekam dali prostor in čas. Da se same 'uredijo'. Lotili so se projektov, kjer so prilagajali, celo preseljevali naselja, da so naredili prostor za reko. Da bo sobivanje ob vodi mogoče. Podobno, kot je nas ujma opomnila, da na Ljubnem ob Savinji hiše niso za v strugo. Dobesedno.

In podobno je z naselji posuto strugo Kamniške Bistrice. Vsak dež povzroča strah in trepet, ki najavlja naslednjo povodenj. Pri obnovi rek ne gre le za logiko odmikanja naselji in infrastrukture stran od rek. Ne gre za ločene projekte. Obnova je drugačen način razmišljanja o 'urejanju' rek. Razmislek, kako lahko stanje rek izboljšamo preko vzdrževalnih del. Ko tako ali tako že delamo na rekah. Namesto več istega z vračanjem v prvotno stanje, se iz preteklih napak učimo in naredimo drugače, bolje (ang. BBB – build-back-better). Dosedanji ukrepi so nas pripeljali do vprašanja o smiselnosti utesnjevanja rečnih strug v ozka korita. Nasprotno, biologi že dolgo časa razvijamo drugačne ukrepe. Ukrepe, ki poplavno varnost zagotavljajo z vračanjem narave v naše okolje, t. i. na naravi temelječe rešitve. Več zelenja, več prostora reki in s tem več življenja pa pomeni samo več odpornosti za nas, za ljudi. Bolj življenjsko in bolj naravno. S tem pa tudi varnejše.

Pod virskim mostom moj sprehod čaka račji par, ki komaj najde

kak živež v obronkih osamljenih grmičkov v obrežju. Rib ni na vidiku, ker ni skrivališč. Na videz romantične lesene pregrade v strugi proti Radomljam napovedujejo mehkejši način razmišljanja. Prosti preliv na prekinjenih pregradah, kjer bi samo silno natreniran sulec premagal pregrado, pa lahko navduši le naivne rekreativne naravovarstvenike. A žal to niso sonaravne rešitve, še manj na naravi temelječe. So

“ Ko bomo ljudje razumeli, da se moramo mi prilagoditi naravi rek in ne obratno, potem bomo imeli priročnik o naravi temelječih rešitvah za leposlovje in ... mir pred poplavami.

zgolj leseni agresivni posegi v rečno strugo. Ravno kar smo v službi izdali priročnik 'na naravi temelječih rešitev', ki jih angleško imenujemo NBS – nature based solutions. Tako zelo sem si zaželela, da bi lahko s kakšnim hudomušnim kolegom sedela na obrežju hourniške Kamniške Bistrice, listala na novo izdano strokovno knjigo in sanjala skoraj nemogoče. A vsak napredek se je začel s sanjami, mi pa imamo že knjigo rešitev ... temelječih na naravi! Reke so od vseh nas in vsi imamo okoli njih želje in pričakovanja. Tako je prav. In načrt za obnovo narave bi morali delati vsi, ker imamo vsi kaj od nje. Če se poleg naju s kolegom usedejo za reko še podjetnik, rekreativec, županja, ribič ter gradbenik in si vzamemo čas za pošten klepet, gotovo najdemo rešitve, ki bo sprejemljiva za vse. In če smo dovolj odprti, da v debatni klub vzamemo še obe raci in sulca, smo poskrbeli tudi za prihodnost.

Počasi se vračam domov in razmišljam o študiju biologije, ki me je tako jasno postavil pred dejstvo, da posebno v naravi ni nič stabilnega in gotovega, a vse je povezano. Mi pa smo pri rekah naredili ravno obratno; radi bi jih ukrotili, naredili predvidljive in s prepreakami smo jih naredili nepovezane. Preseneča me, s kakšno ambicioznostjo smo se tega lotili. Kljub zavedanju, kako silno majhni smo ljudje v nasprotju s silno močjo narave, je nismo poslušali in nas vedno preseneča, kako nas narava ne zna nikoli uslišati. Naloga narave je biti to, kar je v vsej svoji iskrenosti. In naloga reke je to, da je Reka z veliko začetnico. In njeno bistvo je to, da teče. Ko bomo ljudje razumeli, da se moramo mi prilagoditi naravi rek in ne obratno, potem bomo imeli priročnik o naravi temelječih rešitvah za leposlovje in ... mir pred poplavami. In od Stavhovice do Bišča bomo imeli en sam, dolg naravni park. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

POTOVALNE SONČNE URE – MINULI ČASI V 21. STOLETJU

BOŠTJAN PAVLIČ, URAR

Boštjan Pavlič iz Domžal je razvil lasten model potovalne lesene sončne ure, kakršne so bile v uporabi med 16. in 19. stoletjem. Pavlič je urar, finomehanik, oblikovalec, inovator in rokodellec. Z urami je povezan že več kot 30 let, rokodelstvo mi je bilo položeno tako rekoč v zibelko. Izhaja iz stare in znane obrtniške družine. Stari oče Janez Benda je bil trzinski kovaški mojster, oče Anton Pavlič pa znan domžalski avtoklepar. Že v osnovni šoli je kot učenec z veseljem hodil na popoldanske ure tehnike in modelarstva in postal mladi modelar.

Primož Hieng

Foto: Primož Hieng in arhiv Boštjana Pavliča

Pri urah modelarstva smo se učili ročnih spretnosti ob izdelovanju lesenih intarzij, malih jadrnic, avtomobilčkov, raket, izdelal sem celo radijski sprejemnik,« se navdušeno spominja urar Pavlič. Verjame, da ni bilo naključje, da je tudi sam postal izvrsten rokodellec in podjetnik.

Pred stoletji, ko še ni bilo mehanskih ročnih ur in ne elektronskih naprav za merjenje časa, je bila sončna ura najbolj razširjen pripomoček za časovno orientiranje. Ena izmed njenih različic je potovalna sončna ura, ki so jo med 16. in 18. stoletjem uporabljali trgovci na svojih poteh po Evropi. Naprava je bila priročna zaradi svoje velikosti, saj jo je mogoče shraniti v malo večji žep (zaprta meri 9,2 krat 5,8 krat 1,5 cm), njena prednost pa je bila tudi vgrajeni kompas, ki uporabniku pokaže, kje je sever.

Že skoraj pozabljeni predmet zadnjih trinajst let k življenju obuja urar in oblikovalec Boštjan Pavlič iz Domžal, ki po vzoru nemških potovalnih sončnih ur, shranjenih v Narodnem muzeju v Ljubljani, izdeluje novodobne replike. »V času, ko smo nenehno povezani s svetom prek digitalnih povezav, rokodellec starinskega predmeta podeljuje novo vlogo: potovalna sončna ura nam namreč omogoča, da se vsaj takrat, ko smo v naravi, odklopimo od računalnikov in telefonov in pozabimo na vsakdanje obveznosti,« pravi urar Pavlič.

Uporaba potovalne sončne ure ni zapletena

In kakšen je videz potovalne sončne ure? »Sklopno uro sestavljata vodravno in navpično stoječi deščici, ki ju na zadnji strani povezuje žički (prvobitna oblika tečajja), spredaj pa lanena vrvica (polos), ki z dolžino sence kaže čas,« pove Pavlič. »Da bi ura delovala pravilno, moramo kompas naravnati točno na 12. vrvico pa na naklonski kot, ki ustreza enemu izmed 32 evropskih mest, kjer se trenutno nahajamo. Sama

Urar Boštjan na rokodelskem festivalu na Brdu pri Kranju

uporaba potovalne sončne ure torej ni zapletena, seveda pa bomo pri razbiranju časa v zadregi, če nas bo na izletu zasačilo slabo vreme ali se bomo opravičila lotili na lokaciji zunaj predvidene geografske širine.«

Boštjanova urarska kariera pa se ni začela pri sončni uri. Domžalčan je prvi korak v smeri nekoč cvetoče obrti naredil že pred tridesetimi leti, ko je kot darilo za rojstni dan izdelal stensko uro iz vinilne plošče. Ker so ga privlačili usklajenost, natančnost in dovršenost urnih mehanizmov, je čez čas začel popravljati, izdelovati in sestavljati tudi druge vrste ur – od budilke do stenskih, ročnih, namiznih, cerkvenih, mestnih in železniških ur. Vmes pa je opravil tudi strokovni urarski izpit ter pridobil strokovni naziv urar.

Potovalne sončne ure so rokodelčvo pozornost pritegnile leta 2004. Potem ko je temeljito proučil muzejske primerke, da bi videl, kako so narejeni, se je lotil izdelave lastnih različic. Pri tem je ohranjal prvotne rešitve, a postopoma tudi uvajal izboljšave. Za skrbno narejen izdelek iz raznih vrst lesa – od jesena do oreha, pa tudi ma-hagonija, češnje in jabolka – mu je Obrtno-podjetniška zborni-

ca podela certifikat domače in umetnostne obrti, Rokodelstvo Art & Craft Slovenija. Ura je primerna za poslovna darila.

Diplomska naloga o sončnih urah

Boštjan Pavlič je na to temo napisal in uspešno zagovarjal diplomsko nalogo z naslovom Razvoj novega izdelka – sončna ura, ki imajo zelo pestro zgodovino. »Verjetno je bil človek sam sebi prva sončna ura in njegova lastna senca mu ni ostala neopažena. Lesena palica, postavljena navpično v tla, je bila verjetno najpreprostejša oblika gnomona, ki je z dolžino sence omogočala določitev dnevnega časa in letnih časov. Prve sončne ure so znane iz leta 1500 pred našim štetjem. Našli so jih v Egiptu, saj so bili Egipčani znani kot dobri astronomi in matematiki, ki so razumeli gibanje zemlje in planetov. Gnomon je bil v uporabi za astronomska merjenja tudi na Kitajskem. Grki in Rimljani so čas med sončnim vzhodom in zahodom ter sončnim zahodom in vzhodom razdelili na 12 enakih delov, ki pa so bili dejansko enaki le v času enakonočja. Za merjenje

Boštjan Pavlič izdeluje novodobne replike sončnih ur.

V sončnem vremeni kaže točen čas.

časa ponoči in v dneh brez sonca so uporabljali klepsidro ali vodno uro. Vitruvius, arhitekt in vojni inženir, je v svoji knjigi De architectura opisal klepsidro in dodal seznam znanih ur tistega časa. Agronom Palladius je v knjigi Opus agriculturae eno poglavje posvetil sončnim uram in gnomonu. Objavil je tudi tabelo z dolžino sence. To kaže na pomanjkanje znanja in instrumentov za točno določitev časa. To vrzel so zapolnili Arabci od leta 1000 dalje. Začelo se je novo obdobje sončnih ur, ki so preplavile Evropo. Dosegle so perfekcijo in svojo končno obliko. Z odkritjem mehanskih ur so sončne ure začele izgubljati svojo praktično vrednost, ostale pa so kot priče preteklosti, ko je človek začel stopati proti bolj kultiviranemu načinu življenja.«

Zdaj so mu izziv vedno večje sončne ure ter izdelava idejnih zasnov in seveda izvedba. »Sončne ure se postavljajo v prostorsko urejene zunanje ambiente urejenih vrtov, ki imajo zadosti velike površine sončne svetlobe, kar navsezadnje omogoča prikazovanje sončnega ekvatorialnega časa,« pojasni Pavlič. »Sončna ura je človekov najstarejši, najpopolnejši in najbolj natančen merilni instrument, ki se nikoli ne pokvari. Prostor s sončno uro pridobi dimenzije vesoljnega ravnovesja. Vse sončne ure nam kažejo gibanje Zemlje okoli Sonca, zelo preprosto in tako popolno. Horizontalne sončne ure so najpogostejše.«

Aluminijasta ura v obliki globusa

V urarjevi delavnici poleg potovalnih nastajajo tudi druge vrste sončnih ur. Med njimi je denimo samostoječa aluminijasta ura v obliki globusa, ki je namenjena notranjim steklenim prostorom hiš in jo je bilo mogoče videti na Mesecu oblikovanja Ljubljana 2015.

V velik izziv so mu tudi zahtevnejši projekti večjih zunanjih fiksnih sončnih ur, ki se pritrdijo na stavbe, stebre ali v vrtove. »Z navdušenjem sprejemem vsakršen izziv sooblikovanja mestne arhitekture s kvalitetnimi urami, ki prinašajo dodaten čar in funkcionalnost samega ambienta v urbanem prostoru. Velike fiksne sončne ure se postavljajo v prostorsko urejene zunanje ambiente, ki imajo zadostne površine sončne svetlobe, kar omogoča prikazovanje sončnega ekvatorialnega časa,« je povedal Pavlič.

Sončna ura je človekov najstarejši, najpopolnejši in najbolj natančen merilni instrument, ki se nikoli ne pokvari. »Prostor s sončno uro pridobi dimenzije vesoljnega ravnovesja. Vse sončne ure nam kažejo gibanje Zemlje okoli Sonca, zelo preprosto in tako popolno. Tisoče let sta bila sončni vzhod in sončni zahod edina znaka za spremembo človekove aktivnosti. Znak tega prvobitnega stanja najdemo tudi v Bibliji,« pojasni Pavlič. Za postavitev sončne ure mora odlično poznati fizikalne zakonitosti, ki vladajo v naravi, izračune, zemljepisne lege in gibanje sence v povezavi z gibanjem Sonca.

Sončne ure zaznamujejo vsakdan Boštjana Pavliča, to pa ga tudi žene naprej. »Želim si ustvarjati male in velike, steklene, lesene, kamnite ali kovinske sončne ure,« dodaja sogovornik. »Izziv so mi nevsakdanje ideje, rad bi postal del atraktivnih postavitvev sončnih ur, ki bi bile lahko okras različnim pomembnim točkam v prostoru Slovenije, Evrope, sveta – kate-rekoli točke na Zemlji, na katero lahko posije Sonce.«

Rad bi imel svojo urarno

Želi si ustvarjalno delati in se veseliti življenja, ki je pred njim. Tako se v njegovih mislih rojevajo nove in nove ideje, ki so gonilo njegove ustvarjalnosti in razvoja: »Glede idej, invencij in inovacij še nisem rekel zadnje besede. V sebi imam še veliko idej, ki imajo potencial za zgodbo o uspehu, a so včasih preneznatne, da bi bile pomembne v danem trenutku. Človek, ki hoče ustvarjati, mora biti sposoben razmišljati o najbolj nenavadnih kombinacijah. Iz za navidezno zelo zapletene naloge mora biti sposoben ustvariti nove, najraje enostavne rešitve. Človek mora svoje umske zmogljivosti osredotočiti na izbrani problem. Razpoznati ga mora iz čim več zornih kotov, ga analizirati in primerjati z dejstvi ter spoznanja povezati. Šele, ko se njegove domneve z njimi ujemajo, ga to vodi do nove in popolne rešitve.«

Boštjana Pavliča ima veliko načrtov za prihodnost. Če ne bi bilo finančnih omejitev, pa bi imel urarno po vzoru tistih, ki jih je videl v tujini – velik prostor, kjer bi se v steklenem rastlinjaku svojemu delu posvečali trije ali štirje urarji, okoli njih pa bi tiktakale ure, zanj najlepša melodija. □

Izdelava potovalne sončne ure

Pitnik – sončna ura v Sečoveljskih solinah

»GLAVA JE TISTA, KI NAREDI ZMAGOVALCA«

SAVO STRMOLE, PREJEMNIK BLOUDKOVEGA PRIZNANJA

Savo Strmole je od februarja dalje novo ime na seznamu Domžalčanov, ki so prejeli najvišje priznanje za dosežke na področju športa v Sloveniji, Bloudkovo plaketo.

Domen Jarc
Foto: Mediaspeed

Že 45 let je aktivno vpet v strelstvo v Sloveniji, kar pomeni, da ima zgodb na pretek. Zgodb časov, ko je entuziazem vlekel šport naprej. Zgodb zmag, porazov in odrekanja. Pa zimzelenega Rajmonda Debevc na eni in embarga na drugi strani. Ko dodamo zraven še orožje in čas razpada Jugoslavije, bi se lahko pisala knjiga.

Strmole se je leta 1980 vključil v vrhniško Strelsko društvo Dolomiti in se tri leta kasneje preselil v Spodnje Jarše, kjer živi še danes. Njegovo skoraj pol stoletja trajajoče udejstvovanje je bilo zavoljo pomembnega prispevka k razvoju slovenskega športa na jubilejni 60. podelitvi Bloudkovih nagrad ovrednoteno. Nagrajeno s Bloudkovo plaketo, s čimer je v domžalski občini stopil ob bok priznanim domžalskim športnikom in športnim delavcem – Silvu Karu in Janezu Jegliču, Andreju Hauptmanu, Metodu Klemencu, Eli Košir, ki so med drugim 'naši' dobitniki tega prestižnega priznanja v Sloveniji.

»Moj oče je bil puškar, tako da je bilo orožje vedno blizu. S tem sem rasel. Ko sem začel streljati in dosegel neke rezultate, sem ob tem skrbel tudi za birokratski del tekem. Potegnili me je notri in tako je že skoraj pol stoletja,« svojo strelsko oziroma kar življenjsko zgodbo začel danes 75-letni Strmole, ki je že v devetdesetih letih postal prvi predsednik Občinske strelske zveze Vrhnika in bil tudi član Komisije za letče tarče pri takratni Strelski zvezi Jugoslavije. »Začetki so bili ljubiteljski, a smo se hitro razvijali in se v tedanji Jugoslaviji uvrstili med prve tri v streljanju s šibrenico. Tudi sicer je bilo strelskih društev takrat ogromno, predvsem zavoljo splošnega ljudskega odpora. Strelstvo je bilo favorizirano z vojaškega vidika in v Sloveniji je bilo v tistem času preko 400 strelskih društev, veliko tudi v takratnih podjetjih. Danes se ta številka vrti okoli 110.«

Očitani so nam, da rušimo jugoslovanstvo

Že leta 1991 se je profesionalno zaposlil na Strelski zvezi Slovenije, čeprav mu sprva zadeva ni preveč dišala. A s samostojnostjo so prišle tudi drugačne zadolžitve ter s tem veliko dela. »Kar se je prej delalo v Beogradu, smo morali zdaj urediti sami. A bilo je tudi tako, da niti orožja, s katerim bi tekmovali na mednarodnem nivoju, nismo imeli. Bil je nacionalni program streljanja z zračno puško crvena zastava in zraven je bila še malo kalibrska puška. Rajmond Debevc je imel eno, ljubljanska Olimpija je imela tri, eno puško pa je imelo še kamniško društvo. Na mednarodnem tekmovanju pa je orožje povsem drugačno. Udaril nas je še embargo oziroma trgovinska zapora in zaradi nje nismo mogli v Slovenijo pripeljati niti orožja,

kot je bila zračna puška. Želeli smo tekmovali, a smo bili s pogoji sila omejeni. Včasih se je bilo zato treba kje znajti tudi mimo pravil. Šport in tudi kultura sta bila v času postavljanja države itak tam nekje zadaj, vse drugo je bilo bolj pomembno,« se težkih časov prehoda iz Jugoslavije v samostojnost spominja Strmole, ki je leta 1991, ko se je že pripravljalo na vojno, sam z vlakom odšel na sestanek Strelskih zvez v Sarajevo: »Mi smo kar malo prehiteli politiko. Rajmond Debevc na Sredozemskih igrah v Atenah ni želel več nastopiti pod jugoslovansko zastavo in obtožen je bil za pobudnika vstaje, saj se je podobno odločilo še nekaj športnikov. Na seji, na kateri smo bili priča izlivu jugoslovanstva in kako ga Slovenci negiramo, sem na koncu dosegel, da je Rajmond dobil zgolj opomin in je lahko poleti pod jugoslovansko zastavo nastopil na evropskem prvenstvu, kjer je osvojil štiri medalje.«

Začela se je pisati slovenska zgodba, pri kateri je Strmole aktivno sodeloval pri organizaciji novo nastale panožne zveze, ki je bila kasneje vključena tudi v Mednarodno strelsko zvezo UIT in evropsko ESC. Danes zimzeleni Debevc, ki je še lani pri 61 letih osvojil naslov evropskega prvaka, je tako rekoč prvi obraz teh številnih uspešnih poglavjih že neverjetna štiri desetletja. Od nošnje olimpijske zastave v Barceloni leta 1992 do treh olimpijskih medalj, tudi zlate leta 2000 v Sydneyju, pa številnih uspehov na evropskih in svetovnih prvenstvih ter konec koncev svetovnih rekordov. »Če se lahko pošalim ... v primeru, da bi bil Rajmond smučar, bi bil Elan njegov. Toliko bi zaslužil z nagradami ob vseh njegovih neštetihi uspehih. A mi nismo popularen šport. Vseeno Rajmond ni ničesar prepustil naključju. Ker se streljanje odvija tudi zunaj, je on treniral v vseh pogojih, tudi v dež-

ju. Sam, v soboto ali nedeljo. Celo na puški velikega kalibra ti veter na 300 metrov lahko premakne metek tudi za 20 do 30 cm in v takšnih pogojih se delajo razlike. Nekomu je dovolj biti prvi na vasi, njemu nikoli. Takšni strelci se sem in tja pojavijo in veseli smo, da ga imamo,« je Strmole navdušen nad uspehi in konsistentnostjo strelca, ki je Slovenijo postavil na strelski zemljevid.

In tudi naš sogovornik ter prejemnik Bloudkove plakete je pustil rezultatski odtis na njem, saj je bil med letoma 1992 in 1996 stalni član državne reprezentance v disciplini trap ter državni rekorder. »Nastopil sem povsod, razen na olimpijskih igrah. Grenak je spomin na svetovno prvenstvo v Barceloni leta 1993, kjer sem končal na 42. mestu. V prvi od petih serij sem začel slabo in zgrešil kar štiri strele od uvodnih sedmih ter si rekel, zakaj sem sploh tukaj? Nato sem uspešno odstreljal do 25. strela in tudi v naslednjih štirih serijah sem nadaljeval odlično ter s 117 zadetki popravil državni rekord. Dva sta mi manjkala do finala. Blizu sem bil tudi na evropskem prvenstvu v Lahtiju dve leti kasneje, ko mi je zadetek zmanjkal, da bi se boril za olimpijske kvote za igre v Atlanti,« svoje dosežke izpostavi Strmole, ki je vedno tekmoval v disciplini trap – tisti, kjer streljajo na 'glinaste golobe'. Glinasti krožniki s premerom 11,5 centimetra danes nimajo velike povezave z živalmi, a na olimpijskih igrah leta 1900 so streljali prav te, žive seveda. Zato danes takšno ime.

Za uspeh ob pravi glavi opraviti tudi 25 tisoč strelcov na leto

A če so šle naprej številne stvari, tudi v strelstvu predvsem z elektroniko, se ena stvar ni bistveno spremenila. Osnova dobrega strelca. »Tako kot pri vsakem športu se začne s talentom.

Potem pa volja do dela in sposobnost koncentracije. Če bi 20 najboljšim strelcem na svetu odklopil možgane, bi zagotovo vsi zadeli sredino oziroma vse tarče, tu pa smo nazaj na psihi in koliko kdo prenese. Glava je ključnega pomena,« izhodišče za uspeh opiše Strmole. Nato pa je tu še oprema. »Ko gre zares, je puška narejena po meri. Cena zračne puške z dodatki se giblje proti tri tisoč evrom, malokalibrske osem, šibrenice tudi proti 15 tisoč evrom. Potem pa oblačila in seveda strelivo. Pravi strelec, ki pogleduje proti recimo zlati sredini svetovne konkurence, mora odstreliti med 15 in 25 tisoč strelcov na leto.«

Kljub zahtevnosti športa pa imajo zaledje in tudi mednarodne uspehe že v mlajših selekcijah. Vse se začne z dobro bazo, ki jo s krožki na šolah postavljajo bližnja aktivna strelska društva. Od tam naprej nato črpajo talente, ki se izkažejo, a prvi korak je za vse enak: »V strelstvu se začne z naslonom, da damo teža orožja stran in najprej učimo samo umerjanje, nato dihanje in proženje. Potem v nadaljevanju tudi teža puške ni problem.« Tudi skozi trenerstvo je tokratni sogovornik delil svoje bogate izkušnje, ki jih ni bilo malo, in zato je leta 2010 ob upokojitvi prejel zlato plaketo Strelske zveze Slovenije za posebne zasluge pri razvoju tega športa. Kot tekmovalc, trener, dolgoletni sekretar zveze, ki je volontersko pripravljaval izdajo letne revije Strelstvo in ob 50-letnici delovanja SZS še jubilejni almanah. Pisal je tudi za revijo Lovec in na strelskih tekmovanjih dolga leta opravljal delo sodnika, saj je imel že vse od leta 1997 mednarodno B licenco strelskega sodnika UIT. Letos se je prvič odločil, da je ne bo podaljšal.

Raje ne računam, koliko ur sem pustil v strelstvu

»Ko človek pomisli, kolikokrat je v desetih letih pobral mladince in jih

peljal na trening v Ilirsko Bistrico ter nazaj. Film se ti odvrti in spomniš se, kaj si v tem času počel. Koliko je bilo potrebno, da smo se uvrstili v mednarodno strelsko zvezo. Kaj smo storili, da smo Rajmonda Debevc spravili na olimpijske igre v Barceloni. Da so nas priznali. Lovili smo namreč tedne, da so lahko slovenski smučarji leta 1992 nastopili na zimskih olimpijskih igrah v Albertvillu, saj je morala biti Slovenije članica štirih mednarodnih športnih zvez – in mi smo bili ena teh. Pa podpis olimpijske listine o ustanovitvi olimpijskega komiteja, ko sem bil v delegaciji naše zveze. Pa ko nas v Avstriji kljub potrdilom za puške niso spustili čez mejo, tako da smo potem z najetim kombijem naredili obvoz ter molili, da nas bodo z orožjem prek meje spustili Madžari. Ogromno je trenutkov, v katerih si pustil del sebe in konec koncev žrtvoval družinski čas,« so ob prejemu Bloudkove nagrade skozi glavo drveli naslednji spomini, ki pa so začeli izvirati in se pisati na osnovi danes izginjajoče vrline, ki je v preteklosti pogajala ustroj večine društev. Entuziazma. »Za tisto plačo, ki smo jo imeli takrat na zvezi, bi danes kot upokojenec trpel. Še dobro za moji prejšnji službi v Iskri in Litostroju, ki sta dali neko osnovo za današnje pokojnino. Na začetku dela na zvezi leta 1991 je bilo veliko dela za malo plačila. Bolj pomembno je bilo, da so šli tekmovalci na tekmo, kot da smo imeli mi za plače. Ogromno enega odrekanja. Če pa nisem tekmoval jaz, sem pa moral biti na tekmi v kakšni drugi funkciji,« meseca in leta, ki so drvela mimo opiše Strmole.

V tem obdobju je sodeloval tudi z domžalskimi in okoliškimi strelskimi društvi, med katerimi še kako pohvali trzinskega. »Domžale so bile v času Marjana Koviča še bolj aktivne, danes pa pri svojem delu prednjači Trzin, ki je naredil velik korak naprej. Tudi z mednarodno močno tekmo 'Skirca',« nam bližnjo strelsko sceno izpostavi Strmole, ki je bil zraven na vseh največjih domačih tekmah, tudi na svetovnem in evropskem prvenstvu na Pragerskem.

Takšnih prigod v današnjih časih ni več. Zdaj se v pisarnah več ukvarjajo s poročili, programi, kandidaturami. Z birokracijo pač. Zgodbe o zagotavljanju orožnih listov za šibrenico, ki je potovala na treninge in tekmovanja, so in lep spomin ter realnost slovenskega strelstva. V katerem pa vpleteni še vedno delajo s polno paro, da se lahko kosajo s tekmeči. Kljub poznanemu (finančnemu) manku, ki tare šport. Morada pa je ta ravno zato tako uspešen. »Včasih je treba vztrajati. Narediti korak nazaj, da boš potem dva naprej, saj si v nasprotnem primeru limitiran. To sem izkusil kot tekmovalc, ko nas je prevzel nov trener,« kar življenjsko lekcijo o vztrajanju in učenju na koncu ponudi sogovornik, ki se v jeseni življenja predaja sprehodom v gozdu z novo psičko ter lovtvu. □

ŠPORT

Nadaljuje se finančni in točkovni boj za obstanek

Poraz na derbiju začelja proti Nafti je pri nogometaših Domžal izničil prigarani zmagi proti Olimpiji in Primorju.

NK DOMŽALE Domžalčani so po treh februarških porazih na začetku spomladanskega dela sezone v marec vendarle krenili zmagovito. Najprej so 1. marca paket treh točk osvojili na gostovanju v Ajdovščini, kjer so premagali Primorje z 1:0. Varovance Dejana Dončiča je v vodstvo s svojim drugim zadetkom v sezoni popeljal Rena Rantuša Lampreht, ki se je najbolje znašel v kazenskem prostoru po predložitvi Danijela Šturma. Slednji že bil že napad kasneje blizu novemu zadetku Domžal, lepo prilagodnost je v naslednjem napadu z zadeto vratnico napravil še Haris Vučković, a vse to se nogometašem v rumenih dresih ni maščevalo. Vknjižili so tretjo zmago na 22 prvenstvenih srečanjih in dobili krila za derbi ljubljanske kotline proti vodilni Olimpiji. Slednje so 5. marca premagali s 3:1, junak zmage je bil z dvema zadetkoma Danijel Šturm – enega z odlično izvedenim prostim strelom ter drugega po uspešno izvedenem protinapadu. Četrto zmago je po novem zadet-

Domžalčani so se veselili prvih zmag po treh mesecih in pol, a čaka jih še veliko dela.

ku s prostega strela potrdil Gal Kranjčič s svojim prvoligaškim prvencem.

Samozavestno so se lahko nogometaši Domžal lotili naslednjih srečanj, a kaj ko so po seriji starih napak na naslednjih treh tekmah prejeli vsa kič po tri zadetke. Najprej so ob Ka-

mniški Bistrici proti Kopru dvakrat izničili zaostanek in bili z igralcem več povsem blizu vsaj osvojenega točke, a tretji zadetek prejeli prav v 90. minuti. Podoben scenarij se je odvil tudi na gostovanju v Lendavi, kjer je Nafta slavila s 3:2. Uvodna zadetka so prejeli po neodločnosti v svojem kazenskem prostoru, ko niso zmogli izbiti žoge in bili zato kaznovani. A Domžalčani so se znali vrniti, za prvo izenačenje je v 23. minuti poskrbel Haris Vučković, za drugo v 48. minuti z bele točke Šturm, nato pa je za končni uspeh zmanjkalo tudi nekaj sreče. Rene Hrvatin je v 69. minuti zatresel prečko, domači pa so na drugi strani v zaključku tekme stopili na plin in po novi prekinitvi zadeli za tretje vodstvo na tekmi. Nesrečnik, od katerega se je odbila žoga v gol, je bil Lukas Hempt.

S hitrim zaostankom je četa Dejana Dončiča krenila tudi na srečanju z Bravom, ki je unovčil zmedo v domžalski obrambi in dvakrat zadeli iz drugih priložnosti, potem ko je njihov prvi strel vratar Lovro Štubljar zaustavil. Vendar sta Luka Mlakar z glavo in Šturm z izjemnim strelom z razdalje izid poravnala ter spreobrnila potek tekme. Mlakar je bil ob koncu prvega dela celo blizu vodstva, v katerega pa so ljubljanci Domžale poslali kar sami z avtogolom v 48. minuti. A še enkrat več so dvakratni državni prvaki prejeli zadetek v zadnjih desetih minutah srečanja, ki je tokrat pomenil končnih 3:3 in delitev prvenstvenih točk. Na lestvici to pomeni dve točki zaostanka za Nafto in osem za Radomljani. Na voljo jih je deset krogov pred koncem še 30, več kot dovolj, da se sezona razplete po domžalskem scenariju, a kaj ko je ob točkovni zgodbi odprta še ena fronta. Finančna. Ni rožnata, saj plače zamujajo ali pa jih celo ni. Tudi po nekaj mesecev. In ravno zato se zdi boj nogometašev na zelenici toliko več vreden, prihodnost pa negotova.

DOMEN JARC
FOTO: NK DOMŽALE

Domžalčani ostali brez polfinala lige ABA 2

Košarkarji Kansai Heliosa so si s tremi zaporednimi porazi zapravili možnost preboja v polfinale jadranskega tekmovanja.

KK KANSAI HELIOS Natrpan marčevski urnik je domžalskim košarkarjem prinesel kar tri srečanja na 'jadranski sceni', ki pa se niso razpletla po željah navijačev Heliosa. Na uvodu, 5. marca, so Domžalčani doma izgubili z Zlatiborom s 65:72. Gostje so po uvodni četrtini prevzeli vajeti nad tekmo, a vseeno bi lahko Jan Copot dobro minuto in pol pred koncem poskrbel za dramo in zgolj tri točke zaostanka, vendar njegov met za tri točke takrat ni našel cilja. Jure Špan je minuto pred koncem sicer znižal na minus štiri, a so gostje odgovorili s košem in razrešili dvom o zmagovalcu.

Zgolj teden dni kasneje sta se ista tekme srečala v Čajetini, kjer se je srečanje znova razpletlo po srbskih željah. Domačini so si že v uvodni četrtini priigrali prednost, ki so jo zadržali vse do zadnje četrtine, ko so se varovanci Jureta Močnika slabe štiri minute pred koncem (zadnjič) približali zgolj na točko zaostanka in še pred tem zapravili dva napada za vodstvo. Odlično razpoložena Špan in Jan Zemljič, ki sta skupaj dosegla kar 50 točk in zadela devet trojk, sta bila malenkost premalo za pomembno zmago (88:98). Slednje niso košarkarji Heliosa dočakali niti v 5. krogu, ko so 19. marca gostovali pri Bosni. Po izenačenju prvi četrtini so domači prevzeli pobudo in si priigrali malenkostno prednost, ki so jo zadržali vse do zadnje četrtine. Tam pa se je z delnim izidom 14:1 v korist košarkarjev Bosne tehtnica dokončno prevesila na njihovo stran in Sarajevčani so se veselili zmage s 77:64. Četrti poraz v Ligi ABA 2 pomeni, da Domžalčanom ni uspelo ostati v igri za uvrstitev v polfinale, tako da bo zadnja, aprilka tekma proti Podgorici, bolj kot ne revialnega pomena.

»Zagotovo ni lahko sprejeti takšnega razpleta, saj smo bili na nekaterih srečanjih povsem blizu zmage, a uvrstili smo se med osem naj-

Tudi v zadnjem obdobju strelsko razpoložen Jan Zemljič ni bil dovolj za zmago v 'jadranski ligi'.

boljših, kar je bil osnovni cilj. Videli smo, da tudi uvrstitev med štiri ni bila nedosegljiva, a v odločilnih trenutkih nam je nekajkrat zatajil met za tri točke, kar je bilo ob naši kratki klopi odločilno, da se nismo uspešneje zoperstavili tekme. Še kako se pozna odsotnost že jeseni poškodovanega Roka Nemaniča, ki ga v klubu niso nadomestili, in ta manko rotacije igralcev se v tekmah z bogatejšimi tekmeci pozna,« na končujočo se sezono Lige ABA 2 gleda kapetan ekipe Blaž Mahković, ki se bo s soigralci zdaj preusmeril na domače prvenstvo: »Fokus se zdaj seli na slovensko ligo, kjer je cilj vsaj polfinale, a najprej bo treba uspešno opraviti še zadnjih nekaj kol za končno prvo ali drugo mesto na lestvici.«

V luči treh psihološko težkih porazov hitro svoj sij izgubita tudi prepričljivi zmagi v domačem prvenstvu, ko so se Domžalčani dvakrat povsem približali stotici in Rogaško ter LTH Castings prepričljivo premagali. Najprej so 8. marca slavili v Rogaški s 96:69, teden dni kasneje pa so doma Škofjeločane v 21. krogu nadigrali z 99:62. To je bila že njihova 18. prvenstvena zmaga, s katero zasedajo drugo mesto na lestvici Lige OTP Banka, z novo bi skočili celo na sam vrh pred novomeško Krko.

DOMEN JARC
FOTO: KANSAI HELIOS

Dobljeni na tretji tekmi do prve zmage

Nogometaši Roltek Doba so po dveh spomladanskih remijih vendarle vknjižili tudi prvo zmago in tako sami ostajajo na vrhu 3. lige zahod.

NK DOB Marca so drugi del sezone začeli tudi nogometaši v 3. slovenski ligi, kjer naslov prvaka na zahodu brani Dob, ki je jesenski del sezone sklenil na prvem mestu. V spomladanskega je 8. marca vstopil z remijem v Ljubljani, kjer je Svoboda povedla na začetku drugega dela, končni izid 1:1 pa je s svojim četrtem zadetkom v sezoni postavil Klemen Švelc.

Zmaga Doba je na vrsto tako prišla v naslednjem krogu, ko je bila 22. marca Vipava v dobskem športnem parku brez pravih možnosti. Mrežo Primorcev je že v tretji minuti načel Tim Židan, avtogol gostov ob koncu prvega dela pa je pomenil mirnejše nadaljevanje. V njem je s svojim 14. zadetkom sezone, tokrat z enajstim metrom, končni izid 3:0 postavil Slobodan Vuk.

Darko Mitrović je s štirimi zadetki ob Klemnu Švelcu in Timu Židanu drugi strelec Doba.

Teden dni kasneje se je v 16. krogu znova za zahtevnega tekmeca izkazal ND Bistrice Irbis, ki so ga Dobljeni že jeseni na gostovanju po uvodnem zaostanku šele z zadetkom v 90. minuti premagali s 3:2. Na domači zelenici so se varovanci Darka Birjukova tako kot avgusta znašli v zaostanku, tokrat celo z 0:2, a v nadaljevanju po zadetkih, najprej avtogolu gostov ter Vida Strnada in Darka Mitrovića, naglili tehtnico na svojo stran in bili na pragu zmage. Vseeno so imeli tokrat zadnjo besedo gostje, ki so v 81. minuti zadeli za končnih 3:3 in osvojili pomembno točko v boju za obstan-

To so bile pomembne tri točke v boju za vrh lestvice, saj je druga Izola spomladi zabeležila dve zmagi in ob eni prestavljeni tekmi za vodilnim Dobom s tekmo manj zaostaja vsega pet točk. Blizu so tudi Jeseniče, ki so se s tremi zmagami v marcu utrdile na tretjem mestu, šest točk za Dobljeni. Tako si Modri iz Doba v preostalih devetih krogih ne bodo smeli privoščiti kakšne velike izgube točk, če želijo ponoviti lanski uspeh in vnovičen dvig pokala za naslov prvaka.

DOMEN JARC
FOTO: NK DOB

Radomeljski negativni niz še ni tragičen

Nogometaši Radomelj so na zadnjih petih prvenstvenih srečanjih zabeležili zmago in štiri poraze ter prejeli kar 18 zadetkov.

NK RADOMLJE Marčevski reprezentančni premor je tako prišel še kako prav, da znova strnejo vrste, saj so pred to negativno serijo 18 zadetkov prejeli v 14 prvenstvenih krogih.

Zmaga na sosedskem derbiju proti Domžalam (1:0) je v februarju presekala niz treh porazov in se je zdela kot naročena za dvig rezultatske krivulje. A morda navidezna sproščenost po osvojenih pomembnih treh točkah v boju za obstanek se je pretopila v katastrofo na gostovanju pri 'evropskem' Celju. Grofje so kaznovali odprto in sproščeno igro Radomelj, ki so v svojo mrežo prejeli kar devet zadetkov za enega najvišjih porazov v zgodovini slovenke prve lige (1:9). Tudi 1. marca na tekmi 23. kroga doma proti Mariboru so ritem s tekmečem, ki se bori za naslov prvaka, držali le v prvem delu, ki so ga izgubili z 0:1, v drugih 45 minutah pa so gostje dvignili tempo in še s tremi zadetki prizadejali mlinarjem 13. poraz v sezoni. Po celjski devetici drugega najvišjega v sezoni 2024/25. Tretji zaporedni poraz v nizu je prišel v Murski Soboti, kjer je

Mura slavila z 2:0. Na Fazanarji sta oba zadetka sredi prvega dela padla v razmaku treh minut, ko so bili domači obakrat natančni z glavo, Radomljani pa premalo osredotočeni.

Krizo so mlinarji prekinili s slavjem proti tretjemu Bravu, ki so ga na domžalski zelenici premagali z 2:0. Odločila je nepopustljivost, saj sta

Nino Kukovec je s petimi prvenstvenimi zadetki prvi strelec mlinarjev.

tako Andrej Pogačar v 39. minuti kot Nino Kukovec v 66. minuti žogo pospravila v mrežo po ubranjenih streljih vratarja Brava Matije Orbanica. »Bili smo prava ekipa, ki je stopila skupaj in rezultat nas je nagradil. Po zadnjih treh porazih nam ni bilo lahko, a tokrat smo pokazali karakter,« je pot do sedme zmage v sezoni izpostavil branilec Gaber Dobrovoljc, ki je s soigralci v naslednjem krogu skušal preneti še vodilno Olimpijo. Začetnih 0:0 so Radomljani tudi po zaslugi odlično razpoložene vratarja Sama Pridgarja zadržali vse do 67. minute, ko so prejeli gol s prekinitve, v nadaljevanju pa so gostje še dvakrat zatresli mrežo za visoko zmago s 3:0.

A kljub slabi seriji Radomljani s 25 osvojenimi točkami še vedno trdno ostajajo na osmem mestu, ki prinaša obstanek med prvoligaško družino. Šest točk naskoka imajo pred Nafto in sedem pred zadnjimi Domžalami, za sedmim Primorjem pa zaostajajo pet točk.

DOMEN JARC
FOTO: NK KALCER RADOMLJE

Emberšič s sedemdesetico tik za medaljo na Evropskem pokalu v metih

Domžalski atlet Jan Emberšič je odlično začel sezono, saj je po zmagi na zimskem prvenstvu Slovenije v metih za člane nato odlično nastopil tudi na Cipru, kjer je osvojil peto mesto na Evropskem pokalu v metih.

AK DOMŽALE Jan je sezono začel na začetku marca z zimskim državnim prvenstvom za člane v Novem mestu, kjer mu je prav v zadnji, šesti seriji uspel najdaljši met 68,44 metra. V vodstvo se je prebil v drugi seriji, ko je 7,26 kilograma težko kladivo iz njegovih rok poletelo 66,79 metra in zlata nato ni več izpustil iz rok. Po medalji je v dolenski prestolnici posegel tudi pionir Štefan Jerman, ki je v kategoriji mlajših mladincev osvojil srebro v metu kladiva z osebnim rekordom 43,48 metra. Tik pod odrom za zmagovalce je svoj nastop končala Tia Emberšič, ki je v kategoriji članic bron zgrešila za vsega 30 centimetrov. Kladivo je zalučala 42,30 metra daleč.

Štefan Jerman je niz osvajanje medalj nadaljeval teden dni kasneje na zimskem državnem prvenstvu za pionirje U16 na Ptuj, kjer je slavil v metu kladiva z osebnim rekordom 47,13 metra. Njegov uspeh je s tretjim mestom dopolnil še en član Atletskega kluba Domžale Sergej Smiljakovič.

Sredi marca je nato prvi vrhunec sezone že čakal tudi Jana Emberšiča, ki je odlično nastopil na Evropskem pokalu v metih v ciprski Nikoziji. V kategoriji mlajših članov je prvič presegel mejo 70 metrov in bil dolgo v boju celo za odličje v kategori-

Jan Emberšič je bil znova povsem blizu medalje na mednarodni sceni.

ji atletov do 23 let. Z novim osebnim in klubskim rekordom v metu kladiva 70,24 metra je bil vse do četrte serije celo v igri za bron, ki pa mu je na koncu ušel za slab meter (71,04). »Že ob izmetu sem vedel, da bo kladivo letelo daleč, morda končno preko 70 metrov. Takšen rezultat ti da ogromno motivacije za nadaljnje delo, saj vidiš, da si blizu najboljšim in posledično v igri za odličja tudi na letošnjem evropskem prvenstvu za mlajše člane. Sploh zato, ker verjamem, da imam še rezerve za napredek,« zapravljen priložnosti za medaljo ne objokuje Emberšič, ki je bil

peti tudi že pred tremi leti na mladinskem svetovnem prvenstvu v Kolumbiji. Pogleduje v nadaljevanje sezone in v lov na 71, nato 72 metrov ...

Njegov nastop je bil sicer že drugi letošnji domžalskega atleta v reprezentančnem dresu, saj je 9. marca v Atenah na balkanskem prvenstvu v polmaratonu nastopil Martin Ocepek. Klubski rekorder v maratonu je v Griči na razgibani trasi zasedel 9. mesto v konkurenci balkanskega prvenstva in dobrih 21 kilometrov pretekel v času 1:17:14. Skupno je bil v zibelki maratonskega teka uvrščen na 58. mesto.

DOMEN JARC

Tudi v marcu uspešni na namiznoteniških tekmovanjih

V Lučah je potekal letošnji 3. odprti turnir RS za kadete in kadetinje.

NAMIZNI TENIS Od naših tekmovalcev se je najdlje uvrstil Luka Bohak, ki pa je v osmini finala izgubil proti kasnejšemu finalistu Vitu Planjšku (iz NTK Cirkovce). Kljub vsemu si Luka zasluži vse čestitke za dobre igre na tekmovanju ter dober končni uspeh.

V Izoli je potekal letošnji 3. odprti turnir RS za mladince in mladinke. V mladinski konkurenci je nastopilo kar 70 tekmovalcev, od naših se je najdlje uvrstil Luka Jokič, ki je na koncu osvojil tretje mesto – v polfinalu je bil boljši od njega Brin Vovk Petrovski (NTK Savinja). Tokrat se Luka moral zadovoljiti s končnim tretjim mestom, a ne pozabimo, da je konkurenca med mladinci zelo izenačena in še vedno se z veseljem spominjamo, kako je Luka na letošnjem prvem odprtem prvenstvu RS v Ljubljani pometel s konkurenco in osvojil prvo mesto.

Člani in članice so se pomerili na 3. odprtem prvenstvu RS, ki je tokrat potekalo v Murski Soboti. Tudi na tem tekmovanju smo osvojili tretje mesto, priborila si ga je Katarina Stražar. Žal so tokrat pri njej ni izšlo vse povsem po načrtih, saj je izgubila polfinalno tekmo proti Tjaši Novak (NTD Kajuh Slovan), kar ji je preprečilo pot do finala in nove zmage. Je pa res, da je Katarina odigrala najbolj zanimiv dvoboj na celotnem tekmovanju, ko se je v četrtfinalu pomerila z Leo Paulin (NTK Arrigoni) in jo premagala s 4:1.

Zelo zanimivo, vsaj s stališča naše ga kluba (NTS Mengeš), je bilo tudi dogajanje v elitni, 1. slovenski namiz-

Veselje naše Katarine Stražar ob zadnji osvojeni točki in zmagi v dvoboju.

noteniški članski ligi. Naša močno pomlajena ekipa je pripravila provrstno presenečenje in premagala izrazito močnejšo (trenutno četrto uvrščeno) ekipo ŽNTK Maribor. Že uvodni del (tekma dvojic) se je za nas razpletla zelo ugodno, saj sta Aljaž Frelih in Luka Jokič premagala Gregorja Komaca in Matevža Črepnjaka. Za naše vodstvo z 2: 0 je poskrbel Luka Jokič (trenutno najboljši slovenski kadet), ki Aneju Bradaču Vrancu ni oddal niti niza. Za uravnoteženje s strani ekipe iz Maribora je nato poskrbel njihov tekmovalac Gregor Komac, premagal je tako Aljaža Goltnika kot tudi Luko Jokiča. Je pa Aljaž Frelih nato postavil rezultatsko piko na i z dvema zmagama ter priboril pomembno zmagano naše ekipe v boju za obstanek v 1. ligi. Ta možnost se je v na-

slednjem ligaškem krogu, ko je naša ekipa zmagala še proti Savinji KPK, dodatno okrepila in skoraj zagotovo bo naša ekipa ostala v 1. ligi, čeprav smo bili na začetku sezone kar malo skeptični, saj je naša ekipa res močno pomlajena in v bistvu najmlajša od vseh, ki tekmujejo v elitni 1. slovenski namiznoteniški ligi. V aprilu se ligaški del tekmovanj končuje, naša ekipa se bo v soboto, 5. aprila, ob 17. uri pomerila s trenutno zadnjo uvrščeno ekipo na lestvici, NTD Kajuh Slovan. Pričakujemo, da se bo naša ekipa z zadnje letošnje ligaške tekme poslovila z zmagom, seveda pa se pričakuje napet dvoboj in lepe medsebojne tekme, zato vabljeni v Športno dvorano Mengeš k ogledu in navijanju, vstop je prost.

Tudi naša Katarina Stražar, ki pa igra ligo v Avstriji (za klub SCO Boddendorf), se lahko veseli obstanka njihove ekipe v klubu najboljših Avstrijske bundes lige. Čaka jih sicer še tekma proti drugo uvrščeni ekipi v drugi avstrijski ligi, a se pričakuje, da bo njihova zmaga zanesljiva, saj so precej boljše od nasprotnic.

V aprilu bo kar precej mednarodnih tekmovanj, precej tudi na evropskih tleh. Od teh bi omenil tekmovanja v Zrenjaninu (Srbija), Havrovu (Češka), Metz (Francija), Lahtiju (Finska), Sarajevu (Bosna in Hercegovina), Manchesteru (Velika Britanija) in Podgorici (Črna Gora). Od tekmovanj v Sloveniji pa bi omenil 2. TOP 12 za člane in članice (na Muti) ter državno prvenstvo RS za kadete in kadetinje (Cirkovce).

BESEDILO IN FOTO: JANEZ

Rolanje – idealna rekreacija za otroke

Rolanje je ena izmed najboljših oblik gibanja za otroke, saj jim omogoča zabavno in aktivno preživljanje časa, hkrati pa prinaša številne koristi za njihov telesni razvoj.

Pri rolanju otroci izboljšujejo ravnotežje, koordinacijo in motoriko, obenem pa krepijo mišice nog in jedra. Otroci, ki se zgodaj začnejo učiti rolanja, se običajno hitreje in lažje naučijo, saj so njihove motorične sposobnosti v fazi intenzivnega razvoja. S pravilnim učenjem že pri najmlajših letih se izognejo slabim gibalnim vzorcem, pridobijo na samozavesti in uživajo v aktivnosti brez strahu pred padci.

Najvarnejši in najbolj učinkovit način učenja rolanja je vključitev v organiziran tečaj. Pod strokovnim vodstvom se otroci naučijo pravilne tehnike, postopnega napredovanja in varnega ustavljanja. Poleg tega vadba v skupini spodbuja socializacijo, sodelovanje ter občutek pripadnosti.

Če želite otroku omogočiti zabavno in koristno obliko gibanja, je zdaj pravi čas, da ga spodbudite k rolanju. S pravilnim učenjem bo usvojil spretnosti, ki mu bodo koristile skozi vse življenje, ob tem pa se bo neizmerno zabaval.

PIKA POTOČNIK, ŠAD MAVRICA

Ob prazniku Občine Domžale

Dobrodošli na 27. kegljanju paraplegikov v Domžalah

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV LJUBLJANSKE POKRAJINE Zveza paraplegikov Slovenije, katere del so tudi paraplegiki in tetraplegiki z območja naše občine, ki se združujejo v Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, je bila ustanovljena v letu 1979 in je ena najbolj prepoznavnih reprezentativnih invalidskih organizacij v Sloveniji. V njenem okviru pridno dela devet pokrajinskih društev, ki imajo svoje delovne prostore in kombije za prevoze članov. S tem so izpolnjeni pogoji za dobro in kakovostno delovanje, ki se kaže v njihovih aktivnostih praktično vsak dan in na različnih področjih. Eno od številnih sta tudi šport in rekreacija, ki veliko prispevata k njihovega boljšemu počutju in zdravju.

Kegljanje je med paraplegiki priljubljena in množična športna panoga ter je prisotno v vseh pokrajinskih društvih. Društvo paraplegikov lju-

bljanske pokrajine že dolgo vrsto let organizira zaključno ligaško tekmovanje in turnir za pokal Občine Domžale, ki se je na pobudo naše občanke Cvetke Štirn, znane in uspešne slovenske kegljačice, začel že pred blizu 30 leti. Tudi letos so kegljaške ekipe vseh paraplegikov dobrodošle v Domžalah, tako da 11. aprila 2025 pričakujemo dober kegljaški turnir, namenjen prazniku naše občine, ter prijetno družabno srečanje. Pokroviteljstvo nad največjim srečanjem kegljačev in kegljačic na vozičkih je prevzela mag. Renata Kosec, županja Občine Domžale, pomagali pa bodo tudi številni donatorji, med njimi tudi Športna zveza Domžale, ki se jim organizatorji zelo zahvaljujejo.

Vsem tekmovalcem in tekmovalkam pa: dobrodošli v Občini Domžale in srečno!

VERA VOJSKA

FOTO: DP LJUBLJANSKE POKRAJINE

Osmi Vavpetičev memorial

Šahovsko društvo Domžale pripravlja 8. Vavpetičev memorial v spomin na priznanega šahista in organizatorja Vida Vavpetiča, ki bo v nedeljo, 13. aprila 2025 v telovadnici Srednje šole Domžale z začetkom ob 9.30. Turnir spada tudi v okvir prireditve ob prazniku Občine Domžale. Organizatorji pričakujejo številčno udeležbo iz domžalskega in širšega okolja, saj je bil Vide zelo priljubljen med šahisti kot igralec in osebnost. Razpis je objavljen tudi na spletni strani Šahovske zveze Slovenije (ŠZS).

OBJAVE

Nisi se izgubil kot zven
v tihoto, nisi odšel v nič in pozabo;
po tebi merim stvarjem pomen
in tvojo pesem skušam peti za tabo.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 86. letu starosti
sklenil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in tast

Stanislav Nahtigal

po domače Matevškov, iz Sela pri Ihanu

Iskrena hvala za vso podporo in toplino, ki ste nam
jo izkazali s svojo prisotnostjo, sočutnimi besedami,
deljenimi spomini, cvetjem, svečami in izrazi sožalja.
Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in
znancem, ki ste bili z nami v teh bolečih dneh. Vaša
prijaznost, tople misli in predvsem lepi spomini na
našega dragega Staneta so nam v veliko tolažbo.

Posebno zahvalo namenjamo tudi ihanskemu župniku
Andreju Marku Pozniču za lepo opravljen pogrebni
obred ter pevcem za ganljivo zapete pesmi slovesa.
Zahvaljujemo se tudi Cvetličarni Slovnik in Janiju Pižmu
za prelepe cvetlične aranžmaje ter vsem, ki ste ga skupaj z
nami pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem, ki ste delili našo žalost, iz srca hvala.
Vedno boš z nami v naših srcih, dragi ata.

Vsi njegovi

Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

V 62. letu starosti se je poslovil
dragi mož, oče, sin, brat, stric, zet in svak

Stane Rener

iz Turnš

Od njega smo se poslovili v sredo, 12. marca 2025, na
pokopališču v Dobu.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom,
znancem in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti,
nam izrekli sožalje, darovali za svete maše, sveče in cvetje.

Hvala osebni zdravnici Olgi Ložar, fiziatru Primožu
Novaku iz URI Soča, paliativnemu timu Onkološkega
inštituta Ljubljana, patronažni službi ZD Domžale,
patronažni sestri Petri Pavlič, Jamarskemu klubu Kamnik,
Čebelarskemu društvu Domžale, vsem praporščakom,
sodelavcem Cirusa Kamnik in Košarkarskemu klubu
Helios Domžale.

Najlepša hvala pevcem za sočutno zapete pesmi. Hvala
vsem govorcem za poslovilne besede, še posebej hvala
župniku Juretu Ferležu za duhovno oskrbo in lep pogrebni
obred s sveto mašo.

Hvala tudi pogrebni službi Vrbančič za organizacijo
pogreba.

Žalujoci: vsi njegovi

Srce je omagalo,
dih je zastal,
a spomin nate
bo za vedno ostal.

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je v 70. letu starosti
zapustil naš ljubi mož, oče, deda, brat in stric

Štefan Škafar

z Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
sosedom in znancem za izrečena sožalja, tople besede,
tolažbe, podarjene sveče in darove, ki ste jih namenili.
Posebno zahvalo izrekamo Nevrološki kliniki Ljubljana
za sočutno in srčno skrb ob času njegove bolezn. Zahvaljujemo se g. Vitu Urbaniji za lepo opravljen
cerkveni obred. Zahvala tudi pogrebni službi Vrbančič,
pevcem za lepo zapete pesmi ter trobentaču za zaigrano
tišino. Naj vam naš dragi Štefan ostane v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža,
očeta, dedka, pradedka, tasta, brata in strica

Franceta Lajovica

iz Zaboršta pri Domžalah, ki je v 78. letu sklenil svojo
življenjsko pot.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
znancem in sodelavcem za izrečena sožalja, tolažilne
besede ter podarjene sveče in druge darove. Najlepša hvala
Kaplanu mag. Roku Pogačniku iz Doba pri Domžalah
za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala negovalkam iz
zavoda Pristan za pomoč na domu. Hvala nujni medicinski
pomoči ZD Domžale in pogrebni službi Vrbančič.
Hvala vsem, ki ste ga obiskovali, spoštovali, imeli radi in
ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Si in vedno boš ostal v naših srcih.

Vsi njegovi

Mami, kjerkoli si,
naj angel čuva te!
Kjerkoli si,
nate bomo mislili vsi!

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila
draga mama, babica, prababica, tašča in teta

Ančka Roš

Majarjeva iz Štude

Zahvaljujemo se vsem za izrečena sožalja, podarjene
sveče in druge darove. Zahvala gospodu župniku Klemnu
Svetelju za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala vsem, ki
ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Naj bo spokojen, sladek spanec tvoj,
prinese blaženega naj miru,
v srcih nosili bomo te s seboj,
spominjali se bomo dni, ko bil si tu.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 89. letu
starosti sklenil naš dragi

Franc Hrovat

iz Seče

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
sodelavcem in prijateljem za izrečena sožalja, podarjene
sveče in druge darove. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na
zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

Čakate me, rože cvetoče,
pred hišo domačo zeleni gaj,
moj dragi, domači kraj.
Rađa bi prišla, oh, rada.
A tja me več ne bo,
ker vzela sem slovo.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 79. letu sklenila naša draga

Danica Urbanija

rojena Oražem
z Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
znancem in sosedom za izrečena sožalja, podporo,
darovano cvetje, sveče, svete maše, darove za cerkev
ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Za skrb in nego se
zahvaljujemo vsem zaposlenim v DU Franca Salamona
v Trbovljah. G. župniku Vitu Urbaniji se zahvaljujemo za
lepo opravljen pogreb in slovesno sveto mašo. Iskrena
hvala tudi kolektivu MM Količevo za izkazano zadnjo
pozornost do njihove upokojenke. Hvala vsem vam, ki se
boste ustavili ob njenem grobu in jo ohranili v prijetnem
spominu

Vsi njeni

Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo, je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

ZAHVALA

V 80. letu je zemeljsko pot zapustila
naša draga mama, tašča in teta

Ana Kemperle

roj. Ravnikar

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izrečena sožalja, tople besede
tolažbe, sveče, darovane maše in druge darove. Posebna
zahvala dr. Tomažu Mušiču, patronažnim sestram
Romani, Urški, Sandi, Nadi in Irmi za skrb in podporo ter
duhovnikoma Janezu Gerčarju in Matjažu Križnarju za
duhovno oporo ter lepo opravljen obred.
Hvala vsem, ki ste naši mami pomagali, se poslovili od nje
in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Ni te več na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.

ZAHVALA

V 97. letu je zaspala naša ljuba
mama, tašča, babica in prababica

Jerca Zajc

s Homca

K zadnjemu počitku smo jo pospremili 3. februarja
2025 na pokopališču na Homcu. Zahvaljujemo se vsem
sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom, ki ste
jo pospremili k počitku. Posebna zahvala gre g. župniku
Tadeju Ložarju za lepe poslovilne besede in glasbenikom
Teji Poljanšek in Maticu Smolnikarju ter članom
Mladinskega pevskega zbora Homec za čudovito glasbeno
doživetje. Zahvaljujemo se tudi vsem prijateljem, ki
so nam ob njeni bolezni stali ob strani. Iskreno se
zahvaljujemo patronažni službi ZD Domžale, posebej pa
sestri Marjeti Lovšin za vso prijazno in sočutno pomoč.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 87. letu se je poslovila

Julija Prelovšek

roj. Repnik

z Vira pri Domžalah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
znancem in sosedom za izrečena sožalja in podarjene
sveče. Hvala gospodu župniku Vitu Urbaniji za lepo
opravljen obred in pogrebni službi Vrbančič za
organizacijo pogreba. Hvala patronažni službi ZD
Domžale, posebno patronažni sestri Simoni. Hvala
osebju na UKC Ljubljana na kliničnem oddelku za žilne
bolezni za vso skrb ob času njene bolezni.
Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.
Vsi njeni

Naj ne ostane brez mame
nihče na širnem svetu,
naj žive naše mame,
mame – najlepše na svetu!
(Tone Pavček)

ZAHVALA

V dopolnjenem 89. letu starosti nas je za vedno zapustila naša zlata mama, stara mama in prababica

Rozalija Korošec

rojena Drčar, z Vira pri Domžalah

Iskrena hvala vsem za izrečena sožalja, tople stiske rok in objeme, ki so nam v težkih trenutkih veliko pomenili. Hvaležni smo, da ste bili del našega žalovanja, ko smo jo pospremili na zadnjo pot.

Hvala gospodu župniku Vitu Urbaniji za lepo opravljen obred slovesa, pevcem za izjemno petje, govornici za ganljive besede in kolektivu Vrbančič za organizacijo obreda.

Mama, hvaležni smo ti za vse, kar si naredila za nas. Te že pogrešamo ...

Njeni domači

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 92. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, stric in tast

Franc Grčar

po domače Plevnikov Franc iz Dragomlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, molitve in svete maše.

Zahvaljujemo se gospodu župniku Mateju Užmahu za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala pevcem in pogrebni službi. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Za vedno boš v naših srcih.

Vsi njegovi

Tvoje srce je prenehalo biti,
a tvoje sledi ostajajo v naših srcih.

V SPOMIN

Marinka Pungerčar

3. 2. 1944–25. 3. 2005

Iskrena hvala vsem, ki jo ohranjate v spominu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene

Saše Lenček

roj. Pelc

se zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami ob njenem zadnjem slovesu ter za podarjeno cvetje in sveče. Hvala pogrebni službi Vrbančič, pevcem, izvajalcu Ave Marije in Poloni Mežnar. V vsej nemi bolečini srce še vedno ni dojelo, da te nam je nebo vzelo.

Sin Uroš, mami Marinka z Andrejem in brat Tomaž z družino

OBČINA DOMŽALE

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV VETERANSKIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ V LETU 2025

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si pod zavihki Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni in v Uradnem vestniku Občine Domžale objavlja Javni razpis za sofinanciranje programov veteranskih nevladnih organizacij v letu 2025.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave tega obvestila **do 30. 4. 2025**.

Številka: 4301-0007/2025

Datum: 27. 3. 2025

OBČINA DOMŽALE

ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEC

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IN PROJEKTOV DRUŠTEV S PODROČJA RAZISKOVANJA IN TEHNIČNE KULTURE ZA LETO 2025

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si pod rubriko Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni in v Uradnem vestniku Občine Domžale objavlja Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov društev s področja raziskovanja in tehnične kulture za leto 2025.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave tega obvestila **do 28. 4. 2025**.

Številka: 603-0001/2025

Datum: 27. 3. 2024

OBČINA DOMŽALE

ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEC

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH V LETU 2025

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si pod zavihkom Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni in v Uradnem vestniku Občine Domžale objavlja Javni razpis za sofinanciranje programov izobraževanja odraslih v letu 2025.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave tega obvestila **do 28. 4. 2025**.

Številka: 603-0002/2025

Datum: 27. 3. 2025

OBČINA DOMŽALE

ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEC

MALI OGLASI

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklenk in akumulatorjev.
t: 040 780 078

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo tudi med 15. in 17. uro osebno v uradništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

SIMAX

Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)

tel. 01 724 16 56 tel. 01 831 17 96

PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com

AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

Ste v skrbeh, ker vaš bližnji preveč pije?
Vas je strah in sram zaradi tega?
Nihate od obupa do jeze, od občutka krivde do žrtve?
Imate težave z zdravjem? Niste sami.

Družinske skupine Al-Anon

Smo anonimna skupnost svojcev z boleznijo alkoholizma. S pomočjo al-anonskega programa si pomagamo pri okrevanju od posledic življenja z zasvojeno osebo ali osebami. Informacije o srečanjih skupin po Sloveniji in prek spleta na zoom, najdete na

<https://www.al-anon.si/strani/srecanja.php>
Toplo vabljeni!

Anonimni telefon:

041 590 789, 031 744 722, 040 589 877

Joe DiPietro: PREBRISANE MALE LAŽI

komedija / SSG Trst / režija:
Nenni Delmestre / igrajo: Primož Forte, Tina Gunzek, Nikla Petruška Panizon, Franko Korošec

Komedija o ljubezni, zakonu, sobivanju v dobrem in slabem postavlja vprašanje tajno čuvaranih družinskih skrivnosti in na duhovit način prinaša v ospredje resne družbene teme in vprašanja o (med)generacijskih razlikah.

5. | 6. | 7.
maj
20h

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

kd-domzale.si
t. 722 50 50

SPREJEM zahval in v spomin poteka ob delavnikih med 10. in 12. uro, v sredo pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uradništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali v nabiralniku pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti slamnik@kd-domzale.si.

AKTUALNO | NAGRADNA KRIŽANKA

KOLUMNA • MEDSEBOJNI ODNOSI

LIDIJA BAŠIČ JANČAR

ZAKAJ VARAJO ŽENSKA IN ZAKAJ MOŠKI?

Tema o varanju je več kot aktualna. Psihoterapevti se z ljudmi, ki so prevarali svojega partnerja ali pa bili prevarani, srečujemo praktično vsak dan.

Z virov, ki nam razkrivajo, kako je bilo z varanjem v preteklosti, lahko ugotovimo, da varanja takrat verjetno ni bilo nič manj, le da je v sodobnem času vse skupaj malo bolj 'dovoljeno'. Lahko rečemo tudi sprejemljivo, razumljeno, dostopno. Tudi s strokovnega vidika afere in nezvestobe zajemajo kar zajeten del raziskav, kar pomeni, da se tudi stroka dosti ukvarja z vzroki, znaki, posledicami, procesom predelave in procesom žalovanja.

O tej temi sem se tokrat odločila pisati zato, ker je resnično zelo zastopana v partnerski psihoterapiji. In če je res tako, lahko trdimo, da je v veliki meri zastopana tudi v vsakodnevem življenju ljudi. Če se par ali pa posameznik odloči, da si želi afero (kot povzročitelj bolečine drugemu ali tisti, ki je bil prevaran) predelati, mora nujno globoko znotraj sebe najti vzroke tega početja. Da ne bo narobe razumljeno: za slab partnerski odnos (ki je dostikrat osnova, da človek čustveno ali pa fizično odide iz odnosa) sta odgovorna oba

partnerja. Za samo afero pa tisti, ki je prevaral. Preprosteje rečeno: tisti, ki vara, je odgovoren za svoje početje, saj partner s samo afero nima kaj dosti. Odgovornost za odnos, ki očitno ni bil več zadovoljiv, pa nosita oba.

Pa vendar obstaja razlika med moškimi in ženskami pri vzrokih varanja. Ženske varajo zato, da lahko odidejo, torej odnos zapustijo, moški pa zato, da lahko ostanejo. Ženskam je torej v odnosu postalo tako neznosno, a tega niso sposobne skomunicirati drugače, postaviti meje ali pa preprosto oditi. Navažam primer ženske, ki težko postavi meje in je zelo prilagodljiva, ne zmore ubesediti svojih strahov ali izraziti jeze in možu povedati, kar mu gre. Ko spozna moškega, ki je na prvi pogled zelo drugačen od njegovega moža (se zna pogovarjati, je nežen ...), se zaljubi in končno lahko odide. Moški težje odpustajo, sploh pa ne tega, da so prevarani, za razliko od žensk, ki so večkrat kot moški pripravljene odpustiti afero in iti naprej. Torej ženske varajo zato, da

končno lahko zapustijo odnos, saj so bile že nekaj časa z eno nogo zunaj, možnosti, da bi jim mož nezvestobo oprostil, pa so majhne.

“ Ženske varajo zato, da lahko odidejo, torej odnos zapustijo, moški pa zato, da lahko ostanejo.

Zdaj pa gremo k moškimi. Moški načeloma želijo imeti družino, skupnost, ženo, česar ne želijo razdreti, saj jim to daje neko generalno varnost. So pa šibki v času velikih stresov in lastne frustracije lahko uravnajo z žensko zunaj obstoječega odnosa. Ta afera jim omogoča, da lažje vzdržijo z vsakodnevnimi izzivi v službi in prenašajo odnos, ki pa že zdavnaj ni več tak, da bi v njem imeli občutek varnosti, občutek, da imajo žensko, ki čuti njihovo pripadnost in oni njeno. Moški se torej zaveda, da je njun odnos odtujen, družine pa vseeno ne bi zapustil. Ima torej oboje: regulacijo zunaj odno-

sa in 'varno' gnezdo, kamor se vrača. Moški je v vsej svoji preteklosti imel nalogo, da skrbi za svojo družino, jo varuje in poskrbi, da za seboj pusti potomce. Ker ženskam v splošnem bolj ležijo mehkejša čustvena veččina, kamor spada tudi sposobnost odpuščanja, bodo lažje odpustile nezvestobo kot moški.

Zdaj pa še malo h globljim psihološkim vzrokom nezvestobe. Namesto da bi partner, ki vara, spregovoril o svojih stiskah in frustracijah, te s svojim varanjem povzroči še partnerju. Ne čuti strahu, sramu, žalosti in bolečine, ki so temeljni pogajalci prevare, temveč vse to projicira na partnerja ali celo otroke. Ravno zato prevarani partner čuti osramočenost, ponižanje, počuti se nevednega, zavrnjenega in osamljenega, kar pa so glavne boleče značilnosti tistega, ki vara. Vsa ta občutja partner, ki vara, nosi globoko v sebi še iz časov otroštva in jih v obliki prevare ponovno podoživlja na način, da jih prenese na partnerja. Le tako mu teh občutij ni treba v polnosti čutiti.

Druga pomembna stvar pa je ta, da je nezvestoba ena ob oblik, ki na nezdrav način zmanjša strah pred bližino v odnosu. Če posameznik ni zrel, da bi v odraslem intimnem odnosu zgradil varnost, povezanost ter globok in osrečujoč odnos, mora najti neko 'metodo', ki mu zagotavlja, da do te bližine zagotovo ne bo prišlo. Čustvena bližina je včasih tudi nevarna za ljudi, ki je nikoli niso bili deležni in sploh ne vedo, kaj bi z njo počeli.

Kako lahko nezvestobo v partnerskem odnosu predelamo, če se partnerja za to odločita? To je dolgotrajen proces. Tisti, ki je prevaral, mora začutiti in spoznati, od kod nosi v sebi občutja, kot so občutek nevednosti, ponižanja, razvrednotenja, zavrnjenosti in globoke osamljenosti. Prevarani pa, kje na poti odrasčanja so se mu dogajala občutja zamenjanosti, da nikoli nisi zadosti dober, na prvem mestu, eden in edini, ter da si lahko v družini dober in sprejet prav tak, kot si. Temeljno pa je biti iskren: si zares želiš biti v tem odnosu ali ne. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slammnik.

NAGRADNA KRIŽANKA 2

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slammnik št. 2-2025:

Martina Golob iz Nožic (1 vstopnica za glasbo/gledališče v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke – vodoravno: Nevis, oprema, Ivo, inštalaterji, nož, Re, Emi, Ika, Dafne, gremo spat, Carr, Ago, šablona, sapa, Lille, Isere, puh, Ej, Dejan Kontrec, Cab, Nei, Oseničan, evkalipt, Am, Ra, Bayern, Riis, Emet, arena, oljkarstvo, sprat, Zea, Staton
Geslo: Samo še enkrat gremo spat

Zdravka Žibert iz Radomelj (2 vstopnici za Mestni kino Domžale, Kulturni dom Franca Bernika Domžale)

Iva Humar iz Godiča (Zgodovina Fare Domžale, 4. knjiga)

NAGRADNA KRIŽANKA 3

Kulturni dom Franca Bernika Domžale, p. p. 2 1230 Domžale

NAGRADNA KRIŽANKA 3

Nagrade podarja Kulturni dom Franca Bernika Domžale:

NAGRADE:

1. Zgodovina Fare Domžale, 1. knjiga
2. 1 vstopnica za glasbo/gledališče v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale
3. 2 vstopnici za Mestni kino Domžale

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do ponedeljka, 14. 4. 2025, na naslov: Uredništvo Slammnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale ali elektronsko na slammnik@kd-domzale.si. Dobitniki nagrad bodo objavljeni v naslednji številki.

LASTNOST VODE GLEDE NA NJENE FIZIKALNE, KEMIČNE IN BILOŠKE ZNAČILNOSTI	KDOR DELA V AGITPROPU	OBDELAN LES ZA UPORABO V JAMSKIH RUDNIKIH	STARI SLOVAN	SKRAJNI KONEC POLOTOKA	ORGANSKA SPOJINA, KI VSEBUJE TRI HIDROKSILNE SKUPINE	PET ČRT IN ŠTIRI PRAZNE ZA PISANJE NOT	VRH NA SEVERU KORZIKE, ASTU	LANTAN	ODTIS, OBLIKOVAN TAKO, DA PO SLOGU SPOMINJA NA OJLNO SLIKO	FRANCOŠKI ALPSKI SMUČAR ALPHAND	IVAN CARGO	LUKA NA SEVERU NORVEŠKE	AFRIŠKA DRŽAVA
DRŽAVA NA ARABSKEM POLOTOKU					KLADA ZA SEKANJE DRV				IGRALKA VALIČ KNJIGA SIBYLLE DUDA				
VOHUN V SLUŽBI DRŽAVE					PREBIVALEC ROSALNIC								
SLIKARSKI ČOPIČ				NAŠ IGRALEC	AM. MULTINACIONAL. JUŽNO-AFRIŠKA PROVINCA			GRŠKI BOG VETROV				RADOVAN GOBEC	
TELEVIZIJSKA ŠIRCA ROŠ			IKONO-KLAZEM NEMŠKI IGRALEC (MAX)					BODLJAJ, ZBODLJAJ					
PRIPRAVA ZA VPENJANJE ORODJA, VPENJALO							NIGERUSKA IGRALKA OKOYE ANTON AŠKERC					ČESEN V FRANCIJI AVTO-MOTO KLUB	
GESLO					PREBIVALKA ČADRGA NORDIŠKA BOGINJA ZDRAVILST.								
LIMONADNICA, ZAJFNICA PO ANGLEŠKO								PRVOTNA GR. MUZA PETJA AMELIA EARHART				NEKDANJA TELEVIJSKA NOVI-NARKA TEPINA	UČENEC FILO-ZOFŠKE SOLE V ELEI
TONI PAVČEK		PETRA KERČMAR ZNAMENITA PLAŽA V BENETKAH			IVAN TAVČAR ANGLAOM. PLOŠČINSKA MERA			IZUMETNIČ VEDENJE NEMŠKA LUKA OB BALTIKU					
SKOPLJEN GOVJE SAMEC			LASULJE, PERIKE						SKANDIJ			ALUMINIJ	
CESTNI ZAVOJ, OKLJUK			NEON					SREČKO KATANEC				PSIČEK, PSETO	
DAVEK NA DODANO VREDNOST (POGOV.)						MI, ?, ONI		DRAGAN ARRIGLER				NATRIJ	
ITALIJSKI PISATELJ (UMBERTO)				KRANJ			JADROVJE, JADROVINA (ZASTAR.)					POLDRAGI KAMEN RAZLIČNIH BARV	

POMOČ: BAROKE-lasulje, BOD-bodljaj, EIPP-nemški igralec, ELAT-izraelska luka, ITT-ameriška multinacionalka, JEDRENINA-jadrovje, KAAP-južnoafriška provinca, NARVIK-norveška luka, TANAN-tajska votla mera, VPREZALO-vpeljalo